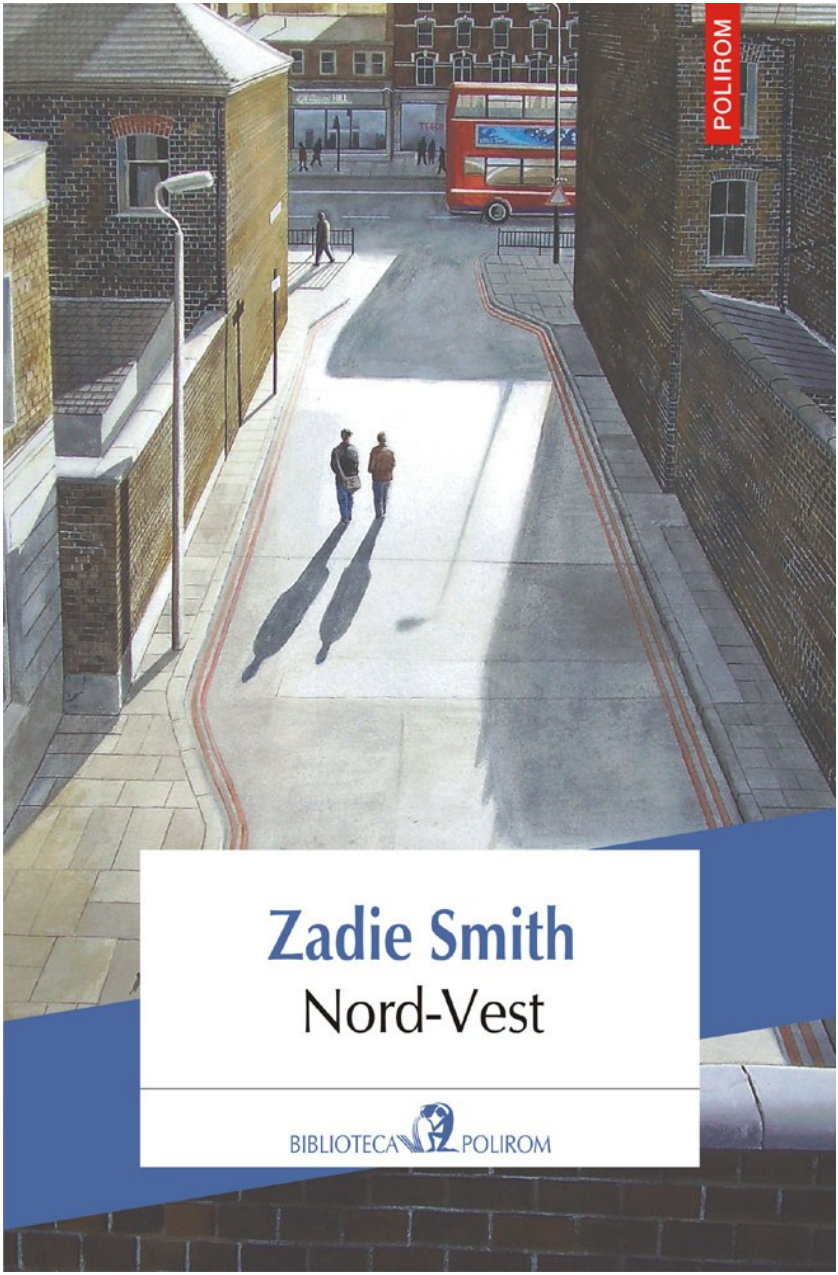

ZADIE SMITH
Nord-Vest

Cuprins

apariţie
musafir
gazdă
intersecţie
apariţie

Zadie Smith

Nord-Vest

Traducere din limba engleză şi note
de Casiana Ioniţă

POLIROM
2013

© 2013 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română *www.polirom. ro*

Editura POLIROM
ISBN ePub: 978-973-46-3776-8
ISBN PDF: 978-973-46-3777-5
ISBN print: 978-973-46-3535-1

Coperta: Radu Răileanu
Pe copertă: © Stefan Bleckrode, *Vedere de pe o stradă laterală*

ZADIE SMITH s-a născut în 1975, în cartierul londonez Brent, unde a şi crescut. Provine dintr-o familie mixtă: mama ei era de origine jamaicană, iar tatăl ei era cetăţean britanic. A studiat literatura engleză la King's College, în cadrul Universităţii din Cambridge, timp în care a început să publice proză scurtă. În 2003 a fost inclusă de revista literară *Granta* în prestigioasa listă a celor mai promiţători douăzeci de scriitori britanici ai deceniului, iar în 2006 i s-a acordat premiul Orange pentru proză. Până în prezent Zadie Smith a publicat patru romane. Cel mai recent, intitulat *Nord-Vest*, după numele zonei londoneze în care se desfăşoară acţiunea acestuia, a fost lansat în Marea Britanie la sfârşitul anului 2012.

Pentru Kellas
Când Adam săpa şi Eva torcea,
Nobilul cine era?
Autor anonim

apariţie

1

Soarele dolofan stăruie pe lângă turnurile de antene telefonice. Vopseaua de pe porţile şcolii şi de pe stâlpii de felinar, menită să-i oprească pe cei dornici să se caţere, se tot încinge. În Willesden oamenii merg desculţi, străzile devin europene, toţi sunt obsedaţi să mănânce afară. Ea stă la umbră. Roşcată. La radio: eu sunt singurul autor al dicţionarului care mă defineşte. O replică bună – scrie-o pe coperta unei reviste. În hamac, în grădina unui apartament de la subsol. Îngrădită din toate părţile.

Patru grădini mai încolo, în locuinţele sociale, o fată îndârjită de la etajul al treilea ţipă la nimeni în anglo-saxonă. Un balcon mic, de Julietă, proiectează sunetul în depărtare. Ei, nu-i aşa. Nu, nu-i aşa. Hai, nu începe. Cu o ţigară în mână. Durdulie, roşie ca racul.

Eu sunt singura

Eu sunt singura autoare

Mina creionului nu se imprimă pe paginile revistei. A citit undeva că luciul de buze te îmbolnăveşte de cancer. Toată lumea ştie că n-ar trebui să fie aşa de cald. Florile ofilite şi merele mici şi amare. Păsările care cântă prea devreme melodiile nepotrivite în copacii nepotriviţi. La naiba, nu începe! Uită-te în sus: burta arsă a fetei se sprijină de balustradă. Lui Michel îi place să spună că nu toată lumea poate să se bucure de tot. Nu în secolul ăsta. O opinie crudă – ea nu o împărtăşeşte. Într-o căsnicie nu împarţi chiar totul. Soarele galben e sus pe cer. O cruce albastră, clară, hotărâtă, pe un băţ alb. Ce să facă? Michel e la muncă. Iar la muncă.

Eu sunt singura

Scrumul ajunge în grădina de dedesubt, iar după el vine chiştocul, apoi pachetul. Mai zgomotoasă decât păsările, decât trenurile şi decât traficul. Singurul semn de echilibru mintal: un dispozitiv micuţ, împins adânc în ureche. I-am zis, gata, nu mai fac aşa, ce am chef. Unde mi-e cecul? Şi ea-mi bagă tot felul de tâmpenii. Nenorocita

asta de libertate.

Eu sunt singura. Singura. Singura

Îşi deschide pumnul, lasă creionul să pice. Face ce are chef. Nu are ce să asculte, doar ce zice fata asta afurisită. Măcar aşa, cu ochii închişi, are ce să vadă. Altceva. Fire de praf negre şi cleioase. Oameni într-o barcă, împroşcând cu apă şi vâslind în zigzag. Zig. Zag. Râu roşu? Lac topit din iad? Hamacul se înclină. Ziarele cad. Evenimentele internaţionale şi imobiliarele şi filmul şi muzica zac în iarbă. Şi sportul, şi scurtele descrieri ale celor morţi.

2

Soneria! Merge împiedicat prin iarbă, desculţă, îmbrăţişată de soare, adormită. Uşa din spate duce către o bucătărie micuţă, cu o faianţă colorată, după gustul fostului locatar. Soneria nu ţârâie intermitent, ci continuu. E ţinută apăsată.

Prin geamul opac, un corp neclar. E combinaţia greşită de pixeli, n-are cum să fie Michel. Între corpul ei şi uşă, podeaua de pe hol, aurie în reflexia soarelui. Holul acesta nu poate duce decât la lucruri bune. Şi totuşi o femeie ţipă VĂ ROG şi plânge. O femeie bate foarte tare cu pumnul în uşă. În timp ce descuie, vede cum încuietoarea se opreşte la jumătatea drumului, lanţul de siguranţă se smuceşte şi o mână micuţă se înfige prin spaţiul îngust.

— VĂ ROG… of, Doamne, ajutaţi-mă… vă rog, doamnă, locuiesc aici… locuiesc chiar aici, vă rog, Doamne… verificaţi, vă rog…

Unghii murdare. Flutură o factură de gaze? De telefon? A împins-o pe lângă uşa întredeschisă, pe lângă lanţ, atât de aproape, încât trebuie să se dea un pic mai în spate ca să poată vedea mai clar ce îi arată. *Ridley Avenue, numărul 37* – strada de după colţ. Doar atât citeşte. Îl vede dintr-odată pe Michel ca şi când ar fi aici, examinând fereastra din plastic a plicului şi verificând datele de identificare. Michel e la muncă. Scoate lanţul.

Străinei i se înmoaie genunchii şi cade în hol, vlăguită. Fată sau femeie? Sunt de aceeaşi vârstă: în jur de

treizeci şi cinci de ani. Corpul mic al străinei e zguduit de lacrimi. Se trage de haine şi se jeleşte. Femeie ce-i imploră pe cei din jur să fie martori. Femeie în zonă de război, în mijlocul ruinelor casei ei.

— Te doare ceva?

Se ţine cu mâinile de păr. Se loveşte cu capul de cadrul uşii.

— Nu, nu pe mine, pe mama… am nevoie de ajutor. Am trecut pe la fiecare uşă, ai dracu'… Te rog! Shar… mă cheama Shar. Sunt de-a locului. Locuiesc aici. Verifică!

— Intră. Te rog. Eu sunt Leah.

Leah e la fel de devotată acestei zone de trei kilometri pătraţi din oraş precum alţii îi sunt devotaţi familiei sau ţării. Ştie cum vorbeşte lumea de pe aici: acel *ai dracu*' e folosit doar ca să dea ritm frazei. Îşi aranjează expresia feţei în aşa fel încât să arate compasiune. Shar închide ochii şi dă din cap. Face mişcări rapide cu gura, e imposibil s-o auzi, vorbeşte singură. Lui Leah îi spune

— Eşti aşa de generoasă.

Acum diafragma lui Shar se ridică şi coboară mai încet. Lacrimile cutremurătoare se potolesc.

— Îţi mulţumesc. Eşti aşa de generoasă.

Mâinile mici ale lui Shar iau mâinile care o susţin. Shar e micuţă. Pielea ei arată de parcă ar fi din hârtie şi e uscată, cu pete de psoriazis pe frunte şi pe obraz. Faţa pare cunoscută. Leah a văzut această faţă de multe ori pe străzile de aici. O trăsătură caracteristică a satelor din Londra: feţe fără nume. Ochii sunt de neuitat: căprui şi cu partea albă vizibilă sus şi jos. Pare lacomă, consumă tot ce vede. Gene lungi. Aşa arată bebeluşii. Leah zâmbeşte. Zâmbetul oferit drept răspuns e gol, fără niciun semn de recunoaştere. Strâmb şi simpatic. Leah e doar străina generoasă care i-a deschis uşa şi nu i-a închis-o în nas. Shar repetă: eşti aşa de generoasă, aşa de generoasă – până când plăcerea care curge prin aceste cuvinte se destramă (bineînţeles că Leah simte o mică plăcere). Leah dă din cap că nu e de acord. Nu, nu, nu, nu.

Leah o îndrumă pe Shar spre bucătărie. Mâinile mari

pe umerii înguşti ai fetei. Se uită la fesele lui Shar, care ondulează în pantalonii de trening traşi în jos, la gropiţa moale de pe spate, pronunţată şi transpirată de la căldură. La talia îngustă, ce se rotunjeşte amplu la şolduri. Leah nu are şolduri, e deşirată ca un băiat. Poate că Shar are nevoie de bani. Hainele ei nu sunt curate. Pantalonii murdari au o gaură mare în spate, pe la jumătatea craculuі drept. Călcâiele murdare se ridică din şlapii care se dezintegrează. Miroase urât.

— Infarct! Îi întrebam, moare? Moare? Moare? Intră în ambulanţă… eu tot nu primesc niciun răspuns! Am trei copii… e singuri acasă… trebuie să mă duc la spital… ce maşină? N-am eu maşină! Zic *ajutaţi-mă*… nimeni n-a mişcat un deget să m-ajute, ai dracu'.

Leah o ia pe Shar de încheietura mâinii, o aşază pe un scaun, la masa din bucătărie, şi îi dă nişte şerveţele. Pune iarăşi mâna pe umerii ei. Frunţile lor sunt la câţiva centimetri depărtare.

— Înţeleg, e OK. La ce spital?

— E, mmm… N-am scris… În Middlesex sau… Oricum, departe. Nu ştiu iegzact.

Leah o strânge de mână.

— Uite, eu nu conduc… dar…

Se uită la ceas. Cinci fără zece.

— Dacă ai răbdare, să zicem vreo douăzeci de minute…? Dacă îl sun acum, poate că… sau poate cu un taxi…

Shar îşi trage încet mâinile din cele ale lui Leah. Se apasă cu încheieturile degetelor pe ochi, răsuflă puternic: panica s-a dus.

— Trebuie să fiu acolo… n-am niciun număr… nimic… nici bani…

Shar îşi rupe cu dinţii o pieliţă de pe degetul mare de la mâna dreaptă. Apare un pic de sânge, dar nu curge. Leah o ia iarăşi de încheietura mâinii. Îi trage degetele de la gură.

— Poate *The* Middlesex? Numele spitalului, nu al locului? Pe lângă Acton, nu?

Expresia fetei e visătoare, moleşită. Plecată de-acasă, cum zic irlandezii. E posibil să fie plecată de-acasă.

— Mda… se poate… mda, nu, da, aşa e. The Middlesex, spitalul. Aşa e.

Leah se ridică, scoate din buzunarul de la spate un telefon şi formează un număr.

— O SĂ VIN MÂINE.

Leah dă din cap în semn că e de acord şi Shar continuă, fără să îi pese de telefon:

— ÎŢI DAU BANII ÎNAPOI. MÂINE IAU CECUL DE SALARIU, DA?

Leah ţine telefonul la ureche, zâmbeşte şi aprobă. Îşi dă adresa. Mimează o ceaşcă de ceai. Shar nu o vede. Se uită la mărul înflorit. Îşi şterge lacrimile de pe faţă cu tricoul murdar. Buricul ei e un nod strâns, aliniat cu stomacul, un nasture cusut pe un divan. Leah îşi dă numărul de telefon.

— Gata.

Se întoarce spre bufet, ia fierbătorul electric cu mâna liberă, dar se cam poticneşte, pentru că se aştepta să fie gol. Se varsă un pic de apă. Pune fierbătorul la loc, îl porneşte şi rămâne unde e, cu spatele la musafiră. Nu există niciun loc unde să stea sau să se aşeze în mod firesc. În faţă, pe pervazul care se întinde de-a lungul camerei, nişte lucruri din viaţa ei: poze, nimicuri, o parte din cenuşa tatălui, vaze, plante, ierburi. În reflexia din fereastră, Shar îşi pune picioarele mici pe scaunul pe care stă şi se ţine de glezne. Starea de urgenţă era mai puţin ciudată, naturală faţă de ce se întâmplă acum. În ţara asta nu îi faci ceai unui necunoscut. Îşi zâmbesc prin geam. Bunăvoinţă găsesc. Nu găsesc nimic de spus.

— Iau nişte căni.

Leah îşi explică fiecare mişcare. Deschide dulapul. E plin de căni: căni peste căni peste căni.

— Frumoasă casă.

Leah se întoarce prea repede, face mişcări irelevante cu mâinile.

— Nu e a noastră – stăm cu chirie – doar partea asta

e a noastră – sunt două apartamente sus. Grădina e la comun. E de la stat, aşa că…

Leah toarnă ceaiul, în timp ce Shar se uită în jur. Cu buza de jos împinsă în afară şi dând încet din cap. În semn de apreciere, ca un agent de vânzări. Acum vine înspre Leah. Ce-i de văzut? O cămaşă de flanel mototolită, în carouri, blugi scurţi, jerpeliţi, picioare pistruiate, desculţă – o persoană absurdă, o leneşă, poate, o doamnă bogată, care nu duce lipsă de nimic. Leah îşi încrucişează braţele pe abdomen.

— Frumos pentru o casă de la stat. Cu multe dormitoare şi toate cele?

Buza îi e tot în jos. Din cauza asta, cuvintele îi sunt un pic neclare. E ceva în neregulă cu faţa lui Shar, observă Leah, apoi se ruşinează că a observat aşa ceva şi se uită în altă parte.

— Două. Al doilea e foarte mic. Îl folosim mai mult ca…

Între timp Shar caută cu totul altceva. E mai înceată decât Leah, dar acum e acolo, sunt în acelaşi loc. Ridică degetul înspre Leah.

— Stai un pic… Ai învăţat la *Brayton*?

Sare pe scaun. Entuziasmată. Dar trebuie să fie o greşeală.

— Îţi jur, când vorbeai la telefon, mă gândeam: păi, te cunosc. Ai fost la Brayton!

Leah se cocoaţă pe tejghea şi îi spune când. Shar nu are răbdare cu cronologia. Vrea să ştie dacă Leah îşi aminteşte când a fost o inundaţie în aripa de Ştiinţe şi de faza când i-au prins capul lui Jake Fowler într-o menghină. Îşi definesc epoca în funcţie de aceste coordonate, ca aterizările pe Lună sau moartea preşedinţilor.

— Cu doi ani după tine, da. Cum ziceai că te cheamă?

Leah se chinuie să deschidă capacul înţepenit de la cutia cu fursecuri.

— Leah. Hanwell.

— Leah. Ai fost la Brayton. Te mai vezi cu cineva?

Leah îi spune numele, cu biografiile lor standard.

Shar bate cu degetele în masă într-un ritm anume.

— Eşti măritată de multă vreme?

Ochii lui Shar îşi schimbă lumina, se înnegurează de tristeţe.

— De prea multă vreme.

— Vrei să sun pe cineva? Pe soţul tău?

— Nu… nu… e acolo. Nu l-am mai văzut de doi ani. Era agresiv. Violent. Avea probleme. Avea multe probleme la cap şi alte alea. Mi-a rupt mâna, mi-a rupt clavicula, mi-a rupt genunchiul, mi-a rupt şi faţa, al dracu'. Drept să-ţi spun…

Urmarea e spusă ca o replică aparte, cu un râs sughiţat, şi e de neînţeles.

— Mă viola şi alte alea… Era incredibil. Ce să-i faci.

Shar se ridică de pe scaun şi o porneşte înspre uşa din spate. Se uită în grădină, la gazonul galben, uscat.

— Îmi pare foarte rău.

— Nu-i vina ta! Asta e.

Senzaţia de a te simţi absurd. Leah îşi bagă mâinile în buzunare. Fierbătorul electric scoate un clic, anunţând că a fiert apa.

— Drept să-ţi zic, Layer, aş minţi dacă aş spune că a fost uşor. A fost *greu*. Dar am scăpat, nu? Sunt în viaţă. Cu trei copii! Cel mai mic are şapte ani. Deci am făcut şi ceva bun, înţelegi?

Leah arată cu capul înspre fierbător.

— Tu ai copii?

— Nu. Doar un căţel, Olive. Acum e la prietena mea, Nat. Natalie Blake. De fapt la şcoală o chema Keisha. Acum e Natalie De Angelis. În an cu mine. Avea o coafură afro mare, aşa…

Leah mimează o ciupercă atomică deasupra capului. Shar se încruntă.

— Da. Era plină de ea. O nucă de cocos.1 Se dădea importantă.

O privire plină de dispreţ apare pe faţa lui Shar. Leah continuă să vorbească.

— Are copii. Locuieşte chiar acolo, în zona de fiţe, pe

lângă parc. Acum e avocată. Avocat pledant. Care-i diferenţa? Poate că nu e nicio diferenţă. Au doi copii. Copiii o iubesc pe Olive, pe căţel îl cheamă Olive.

Doar zice propoziţii, una după alta, nu se mai opreşte.

— De fapt sunt însărcinată.

Shar se sprijină de partea din sticlă a uşii. Închide un ochi şi se uită la burta lui Leah.

— O, e devreme. Foarte devreme. De fapt am aflat chiar azi-dimineaţă.

De fapt de fapt de fapt. Shar acceptă lucrurile aşa cum sunt.

— Băiat?

— Nu, adică… n-am ajuns până acolo.

Leah se înroşeşte. Nu intenţionase să vorbească despre acest lucru delicat, nedus la capăt. Pe care nu vrea să-l ducă la capăt.

— Bărbatu-tău ştie?

— Am făcut testul de dimineaţă. Apoi ai venit tu.

— Roagă-te să fie fată. Băieţii sunt iadul pe pământ.

Shar are o privire întunecată. Rânjeşte satanic. Gingia din jurul fiecărui dinte îi e neagră. Merge iar înspre Leah şi îşi lipeşte mâinile de burta ei.

— Ia, stai să simt. Pot să-mi dau seama. Nu contează cât e de devreme. Vino încoace. N-o să te doară. E un soi de dar. Maică-mea era la fel. Vino încoace.

Întinde mâinile spre Leah şi o trage spre ea. Leah o lasă. Shar o atinge în acelaşi loc.

— O să fie o fată, sigur. Şi Scorpion. O belea. Pusă pe fugit.

Leah râde. Simte un val de căldură ridicându-se între palmele transpirate ale fetei şi burta ei lipicioasă.

— Adică o atletă?

— Nu… genul care fuge de acasă. O să fii nevoită să stai tot timpul cu ochii pe ea.

Shar îşi lasă mâinile să cadă. Are iar o expresie plictisită, ca un copil care îşi lasă baltă joaca, aşa, dintr-odată şi complet. Leah vede cum mintea ei o ia într-o altă

direcţie. E ca o tombolă mintea fetei ăsteia. Bileţelele cu gândurile sunt extrase la întâmplare din ea. Începe să vorbească despre lucruri. Toate lucrurile sunt la fel. Leah sau ceaiul sau violul sau dormitorul sau infarctul sau şcoala sau cine a făcut un copil.

— Şcoala aia… Era de rahat, dar oamenii care au fost acolo… câţiva dintre ei s-au descurcat bine, nu? De exemplu, Calvin… îl mai ţii minte pe Calvin?

Leah toarnă ceaiul, aprobând energică. Nu îl mai ţine minte pe Calvin.

— Are o sală de sport pe Finchley Road.

Leah învârte linguriţa în ceai, o băutură pe care nu o bea niciodată, mai ales pe o vreme ca asta. A apăsat prea tare pe pliculeţ. Frunzele trec graniţele şi mişună.

— Nu e manager – e *a lui*. Mai trec pe acolo din când în când. N-aş fi crezut că lui Calvin cel mic o să-i vină mintea la cap – umbla mereu cu Jermaine şi Louie şi Michael. Erau belea… Nu mă mai văd cu ei. N-am nevoie de problemele lor. Mă mai văd cu Nathan Bogle. Îi mai vedeam şi pe Tommy şi James Haven, dar nu i-am mai văzut. De ceva vreme.

Shar continuă să vorbească. Bucătăria se înclină şi Leah se sprijină cu o mână de bufet.

— Scuze, ce ziceai?

Shar se încruntă. Vorbeşte pe lângă ţigara aprinsă din colţul gurii.

— Pot să iau din ceaiul ăla?

Împreună, aşa cum ţin ele cănile cu ambele mâini, arată ca nişte prietene vechi într-o seară de iarnă. Uşa e deschisă, toate ferestrele sunt deschise. Nu circulă aerul. Leah îşi trage tricoul cât mai departe de piele. Se formează o ieşire, aerul trece pe acolo. Transpiraţia de sub fiecare sân lasă urme ruşinoase pe bumbac.

— Pe vremuri ştiam… Adică…

Leah continuă să ezite aşa, fals, şi se uită în cană, dar pe Shar nu o interesează, ea ciocăne în sticla uşii, tăindu-i vorba.

— Da, arătai altfel la şcoală. Acum arăţi mai bine.

Erai arămie la păr şi numai piele şi os. Lungană.

Leah e la fel şi acum. De schimbat nu se schimbă decât ceilalţi sau chiar vremurile.

— Te-ai descurcat bine totuşi. Cum de nu eşti la muncă? Ce ziceai că faci?

Shar dă deja aprobator din cap când Leah începe să vorbească:

— Le-am zis că sunt bolnavă. Nu mă simţeam bine. Fac un fel de administraţie generală. Pentru o cauză bună. Distribuim bani. De la loterie la organizaţiile caritabile, la ONG-uri… organizaţii mici, locale, din comunitatea de aici, care au nevoie…

Nu îşi ascultă propria lor conversaţie. Fata din locuinţele sociale e în continuare afară, pe balcon, ţipând. Shar dă din cap şi fluieră. Se uită la Leah cu simpatia unei vecine.

— Ce scorpie nenorocită.

Leah ridică un deget şi face mişcarea unui cal de şah, pornind de la locul în care e fata. Două etaje mai sus, o fereastră mai încolo.

— M-am născut fix acolo.

De acolo până aici – o călătorie mai lungă decât ar părea. Shar se arată o clipă interesată de detaliul acesta local. Apoi se uită în depărtare, scuturându-şi scrumul ţigării pe podeaua din bucătărie, deşi uşa e deschisă şi iarba e aproape. Poate că-i înceată la minte şi poate că e şi neîndemânatică sau traumatizată sau zăpăcită.

— Te-ai descurcat bine. Trăieşti cum trebuie. Probabil că ai mulţi prieteni, mergeţi vinerea în oraş, în cluburi şi alte alea.

— Nu prea.

Shar lansează pe gură un nor de fum, cu un fel de sunet trist, şi dă din cap încontinuu.

— E de-a dreptul snoabă strada asta. Tu eşti singura care m-a primit. Restu’ nici nu s-ar pişa pe tine – nici dacă ai lua foc.

— Trebuie să mă duc până sus. Să iau bani pentru taxi.

Leah are bani în buzunar. Când ajunge sus, intră în încăperea cea mai apropiată, în toaletă, închide uşa, se aşază pe jos şi plânge. Izbeşte cu piciorul şi dă peste hârtia igienică. În timp ce se rostogoleşte spre ea, se aude soneria.

— UŞA! UŞA! *SĂ MĂ DUC?*

Leah se ridică şi încearcă să se spele la chiuveta mică, ca să scape de roşeaţă. O găseşte pe Shar pe hol, lângă un raft plin de cărţi de pe vremea facultăţii, atingând cu un deget cotoarele volumelor.

— Citeşti toate astea?

— Nu, nu prea. Acum nu mai am timp.

Leah ia cheia de la locul ei, de pe raftul din mijloc, şi deschide uşa. Nimic nu are sens. Şoferul care stă lângă poartă face un gest pe care nu-l înţelege, arată înspre capătul celălalt al străzii şi începe să meargă. Shar îl urmează. Leah o urmează. Leah începe să se simtă docilă.

— Cât îţi trebuie?

Pe faţa lui Shar se vede o umbră de milă.

— Douăzeci? Treizeci… e mai sigur.

Fumează fără mâini, scoţând fumul pe la un colţ al gurii.

Spuma maniacă a florilor de cireş. Printr-un culoar roz apare Michel, care merge pe partea cealaltă a străzii. E prea cald – are faţa leoarcă de sudoare. Din sacoşă se vede prosopul micuţ pe care îl ia cu el special pentru astfel de zile. Leah ridică un deget, cerându-i să se oprească unde e. Arată spre Shar, deşi Shar e ascunsă de maşină. Michel e miop. Se chinuie să le vadă, se opreşte, zâmbeşte tensionat, îşi dă jos haina şi şi-o pune pe braţ. Leah îl priveşte cum îşi curăţă tricoul, încercând să scape de rămăşiţele acumulate de-a lungul zilei: fire mici de păr retezate de la străine, unele blonde, altele şatene.

— Cine-i ăla?

— Michel, soţul meu.

— Nume de fată?

— Francez.

— Frumuşel, nu? Copii frumuşei!

Shar îi face cu ochiul. O parte a chipului i se comprimă cumva grotesc.

Aruncă ţigara şi se urcă în maşină, lăsând portiera deschisă. Banii sunt în continuare în mâna lui Leah.

— E de pe aici? L-am văzut prin zonă.

— Lucrează la coafor. Lângă metrou… E din Marsilia… e francez. E aici de multă vreme.

— Dar e african.

— La origine. Ia zi, vrei să vin cu tine?

Mai întâi Shar nu zice nimic. Apoi se dă jos din maşină şi întinde mâinile spre faţa lui Leah.

— Eşti foarte generoasă. Mi-a fost dat să vin la uşa ta. Serios! Eşti o făptură cu har. Ai un fel de har.

Leah îi strânge mâna micuţă şi se lasă pupată. Gura lui Shar e un pic deschisă când se lipeşte de obrazul lui Leah şi îi spune *Mulţumesc.* Drept răspuns, Leah spune ceva ce n-a mai spus niciodată: Dumnezeu să te binecuvânteze. Se îndepărtează una de cealaltă – Shar se dă înapoi cu stângăcie şi se întoarce către maşină, gata să plece. Măreţia acestei experienţe tinde deja să cadă în convenţional, în banal: doar treizeci de lire, o mamă bolnavă şi-atâta tot – nu tu viol, nu tu crimă. După povestirea ei, nu va mai rămâne nimic. Leah îi pune banii în mână.

— Ce vreme de rahat.

Shar îşi foloseşte fularul ca să-şi şteargă transpiraţia de pe faţă şi nu se uită la Leah.

— Trec mâine pe la tine. Îţi dau banii înapoi. Pe cuvântul meu. Da? Mulţumesc. Serios. Azi m-ai salvat.

Leah dă din umeri.

— Hai, nu face aşa! Jur… o să fiu aici, zău.

— Sper să fie bine. Mama ta.

— Mâine, da? Mulţumesc!

Portiera se închide. Maşina o ia din loc.

3

E clar pentru toată lumea, dar nu şi pentru Leah. Mamei ei îi e clar.

— Cum de eşti aşa de moale?

— Părea disperată. Chiar era.

— Şi eu am fost disperată când eram pe Grafton Street şi am fost disperată şi pe Buckley Road. Toţi am fost disperaţi, dar nu ne-am dus la furat.

Un nor nemişcat, făcut din suspine. Leah poate să şi-l închipuie: marginea din zăpadă îi flutură, pieptul din flori i se ridică. Mama ei ajunsese o bufniţă irlandeză cu pene frumoase. Mereu în Willesden, cocoţată pentru tot restul vieţii.

— Treizeci de lire! Treizeci de lire pentru un taxi până la The Middlesex! Nu costă atât nici măcar până la Heathrow. Dacă tot dai bani degeaba, ai putea să-mi dai şi mie.

— S-ar putea să se întoarcă.

— O să se întoarcă mai degrabă Iisus Hristos decât ea! Au mai fost doi ca ea pe aici în weekendul ăsta. I-am văzut cum mergeau pe stradă şi sunau pe la uşi. I-am recunoscut imediat. Cocaină. Ce obicei murdar! Îi văd pe la noi în fiecare zi, pe lângă staţia de metrou. Jenny Fowler, aia de la colţ, i-a deschis uşa unuia – a zis că era făcut praf. Treizeci de lire! Asta ai luat-o de la taică-tău. Nimeni din sângele meu n-ar accepta aşa o prostie! Michael al tău ce zice?

Până la urmă îi e mai uşor să accepte *Michael* decât să audă cum se învârte prin gura ei acel *Miiii-shell* ca o chestie cu un gust ciudat.

— Zice că sunt fraieră.

— Păi, da, aşa şi eşti. Pe *ai lui* nu poţi să-i păcăleşti atât de uşor.

Toţi sunt nigerieni, toţi. Nu contează că sunt francezi sau algerieni, toţi sunt nigerieni. Pentru Pauline toată Africa e de fapt Nigeria şi nigerienii cei şireţi deţin acum în Kilburn tot ce a aparţinut irlandezilor, iar cinci asistente din echipa ei sunt nigeriene, de unde pe vremuri erau irlandeze, sau cel puţin aşa crede Pauline, că sunt nigeriene, şi sunt în regulă dacă stai tot timpul cu ochii pe ele. Leah îşi lipeşte unghia de la degetul mare de verighetă. O împinge tare.

— El vrea să se ducă până acolo.

— Păi, de ce nu? Ai fost jefuită la tine acasă de o ţigancă, nu?

Totul e tradus în termenii pe care-i înţelege ea.

— Nu. E de pe subcontinentul indian.

— Vrei să zici că e indiancă.

— De undeva de pe-acolo. A doua generaţie. Englezoaică, după cum vorbea.

— Pricep.

— De la mine de la şcoală. Plângea la uşă!

Alt nor de energie statică.

— Câteodată mi se pare că problema ta e că ai fost singură la părinţi. Dacă am fi făcut mai mulţi copii, poate că ştiai mai multe despre oameni şi cum sunt ei de fapt.

Oricum ar încerca Leah să înceapă, Pauline revine la aceeaşi idee. Şi o ia la rând: din Dublin la Kilburn, ea era una dintre puţinii protestanţi când majoritatea erau în tabăra cealaltă. Dar mersese să lucreze la spital, ca toate fetele. Flirtase cu băieţii O'Rourke, care erau zidari, dar voia mai mult, pentru că ea avea părul roşu-închis şi trăsături rafinate şi era deja moaşă. Aşteptase prea mult. În cele din urmă se luase cu un văduv tăcut, un englez care nu bea. Băieţii O'Rourke ajunseseră să vândă materiale constructorilor şi aveau jumate din Kilburn High Road în buzunar. Pentru asta l-ar fi suportat şi pe unul care mai bea un pic. Bine că se reprofilase (radiolog). Altfel unde ar fi ajuns? Această poveste, spusă pe vremuri mai rar, de câteva ori pe an, răbufneşte acum de fiecare dată când vorbesc la telefon, inclusiv de data aceasta, când subiectul n-are nimic de-a face cu Pauline. Timpul rămas mamei e tot mai scurt, mai are doar un pic de parcurs. Vrea să facă trecutul să devină atât de mic, încât să-l poată lua cu ea. E datoria fiicei să asculte. Nu se pricepe deloc la aşa ceva.

— Eram prea bătrâni? Erai singură?

— Mamă, te rog!

— Vreau să zic că ai fi înţeles mai bine natura umană. Bun, şi alte veşti? De pe celălalt front?

— Care front?

— Cel unde eu o să fiu bunică. Cel pe care se scurge timpul.

— Se scurge în continuare.

— Aha, bine. Nu te îngrijora prea tare, draga mea. O să fie când o să fie. Michael e acolo? Pot să vorbesc cu el?

Între Pauline şi Michel nu există decât neîncredere şi neînţelegeri, cu excepţia unui caz fericit ca acesta, care apărea mai rar pe vremuri, dar mai des acum, când Leah e fraieră şi acest fapt creează o coaliţie între doi duşmani naturali. Pauline, energică, agitată şi pusă pe înjurat. Michel, folosindu-şi colecţia de expresii colocviale strânse cu greu, comoara oricărui imigrant: *ce mai încolo şi încoace*, *mă-nţelegi*, *colac peste pupăză*, *şi i-am zis-o*, *pe bune, bună asta, trebuie s-o ţin minte.*

— Incredibil. Aş fi vrut să fi fost aici, Pauline, crede-mă. Aş fi vrut să fi fost aici.

Ca să nu le asculte conversaţia, Leah se duce în grădină. Ned, de deasupra, e în hamacul ei, care e la comun, deci nu e hamacul ei. Ned fumează nişte iarbă lângă măr. O coamă de leu, acum grizonantă, prinsă cu o bandă elastică degradantă. Un aparat foto Leika vechi stă pe burta lui, aşteptând să se lase apusul peste NV, pentru că apusurile din partea aceasta a lumii sunt ciudat de intense. Leah o porneşte spre copac şi face semnul victoriei.

— Cumpără-ţi şi tu.

— M-am lăsat.

— Evident.

Ned îi pune o ţigară între degetele răsfirate. Leah inhalează profund, simţind usturimea în gâtlej.

— Ia-o încet. E din Afganistan. Psihotropă!

— Nu mai sunt mică.

— Azi, la şase douăş’trei. Ziua e din ce în ce mai lungă.

— Până când se scurtează.

— Uau.

Orice i-ar zice Leah lui Ned, indiferent cât de concret sau de banal, el tot găseşte ceva filosofic acolo. E un

fumător serios: timpul îngheaţă în jurul lui. Lucrurile simple capătă o importanţă mai accentuată. Lui Leah i se pare că el are în continuare douăzeci şi opt de ani, ca atunci când s-au întâlnit, în urmă cu zece ani.

— Ia zi, ţi s-a întors musafira?

— Nu.

E ceva împotriva firii optimiste a lui Ned. Leah îl vede cum se chinuie fără succes să găsească o poveste potrivită.

— La timp. Ce frumuseţe.

Leah ridică privirea. Cerul s-a făcut roz. Avioanele de pe Heathrow lasă dâre albe. În bucătărie Michel e plin de încântare.

— Bună asta. Trebuie s-o ţin minte. O să se întoarcă mai degrabă Iisus Hristos!

4

Tânărul *sikh* e plictisit. Îi curge sudoarea din turban. Coboară privirea spre tejgheaua tatălui său, unde încearcă să se adune un buzunar de mărunţiş pentru zece ţigări Rothmans. Un ventilator ieftin se învârte degeaba. Leah e şi ea plictisită şi se tot uită cum Michel atinge produsele de patiserie care nu-i vor plăcea deloc, care nu vor fi niciodată atât de bune cum sunt în Franţa. Asta pentru că sunt făcute într-un magazin de dulciuri de pe lângă Willesden Lane. Croasanţi adevăraţi pot fi luaţi doar de la piaţa de produse ecologice de duminică, din curtea şcolii la care a învăţat Leah. Azi e marţi. Leah a aflat de la noii ei vecini că şcoala primară Quinton e un loc destul de bun pentru croasanţi, dar nu şi ca să-ţi dai copiii să înveţe acolo. Olive aspiră firimiturile de pe podeaua magazinului de dulciuri. Olive e oarecum franţuzoaică, la fel ca Michel. Bunicul ei a fost campion la Paris. Spre deosebire de Michel, ea nu se sinchiseşte de croasanţi. Portocalie cu alb, cu urechi mătăsoase, ca pe vremea Restauraţiei. Caraghioasă, adorată.

— Şi trebuie să vedem un doctor specialist. La o clinică privată. Tot încercăm. Şi nimic. Anul ăsta o să faci treizeci şi cinci de ani.

Pronunţie franţuzească: *nimique*. Pe vremuri aveau aceeaşi vârstă. Acum Leah îmbătrâneşte în ani de câine. Cei treizeci şi cinci de ani ai ei sunt de şapte ori cât ai lui şi de şapte ori mai importanţi – atât de importanţi, încât el îi tot aminteşte numărul exact, ca nu cumva să-l uite.

— Nu ne permitem noi clinici private. Ce clinică?

Silueta mică de lângă tejghea se întoarce spre ei. Mai întâi, înainte de toate, îi zâmbeşte lui Leah – din instinctul care leagă recunoaşterea de fericire – şi, după o secundă, îşi aminteşte, îşi muşcă buza şi duce mâna spre uşă, făcând clopoţelul să sune.

— Ea e. Ea era. Lua ţigări.

Leah se aşteaptă să o vadă dispărând rapid. Shar are ghinion. Amândouă au ghinion. O femeie în vârstă şi mai corpolentă intră tocmai când Shar încearcă să iasă. Fac un dans ciudat la intrare. Michel e rapid şi îndrăzneţ şi nu poate fi oprit.

— Hoaţo! Eşti o hoaţă! Unde sunt banii noştri?

Leah îi apucă degetul care arată spre Shar şi i-l împinge în jos. I s-au înroşit toţi pistruii şi o îmbujorare intensă îi urcă pe gât şi îi năpădeşte faţa. Shar nu mai dansează. Se împinge în bătrânică şi o dă la o parte. Fuge.

5

Leah crede în obiectivitate în dormitor:

Un bărbat şi o femeie sunt întinşi. Bărbatul e mai frumos decât femeia. Şi, din cauza asta, câteodată femeia se teme că ea îl iubeşte pe bărbat mai mult decât o iubeşte el pe ea. El neagă mereu asta. Nu poate să nege că el e mai frumos. Pentru el e uşor să fie frumos. Are pielea foarte închisă la culoare şi îmbătrâneşte mai încet. Are oase bune, solide, precum cei din Africa de Vest. Iată un bărbat gol întins pe pat. Brigitte Bardot era întinsă pe pat, goală, în *Dispreţul*[2]. Ce bine ar fi dacă bărbatul ar fi ca Brigitte Bardot, care nu a făcut copii şi a preferat animalele. Pe de altă parte ea a ajuns să fie de neclintit în alte privinţe. Femeia încearcă să-i vorbească bărbatului, soţului ei, despre fata disperată care i-a venit la uşă. Ce vrei să spui când zici că fata a minţit? E o minciună să zici

că era disperată? Era îndeajuns de disperată ca să vină la uşa noastră. Soţul nu poate să înţeleagă preocuparea femeii. Sigur, îi lipseşte un detaliu vital. Nu ştie că soţia lui a făcut legătura între secretul din burta ei şi soarta micuţei străine tuciurii. Nu are cum să urmărească enigmatica logică feminină. Nu poate decât să o asculte ce zice. Vreau doar să ştiu dacă am făcut ce trebuia, zice femeia, nu pot să-mi dau seama dacă am

Bărbatul o întrerupe, zicând

— Priza de pe partea ta? A mea nu merge. Dar n-ai ce să-i faci. Asta e. O drogată. O hoaţă. Nu e ceva prea interesant. Vino încoace şi

Când bărbatul şi femeia s-au cunoscut, atracţia fizică a fost instantanee şi copleşitoare. Şi acum este la fel. Datorită acestei atracţii neobişnuite şi puternice, povestea lor este una deosebită. Aspectul fizic a fost mereu pe primul loc.

Înainte să-i vorbească prima dată, el îi spălase părul de două ori.

Făcuseră sex înainte să-şi ştie numele de familie.

Făcuseră sex anal înainte să facă sex vaginal.

Înainte să se căsătorească, avuseseră zeci de parteneri sexuali. Idile pe ringul de dans, flirturi în Ibiza. Anii ’90, deceniu de extaz! Se căsătoriseră, deşi nu era nevoie să fie căsătoriţi şi deşi amândoi juraseră să nu o facă. Era greu de explicat – în jocul acesta nebun de-a scaunele muzicale – de ce se opriseră până la urmă unul la celălalt. Generozitatea, înţeleasă ca o calitate, avea ceva de-a face cu asta. Multe lucruri erau uşor de găsit pe ringul de dans, dar generozitatea era ceva rar. Soţul ei era cel mai generos bărbat pe care îl cunoscuse Leah Hanwell, cu excepţia tatălui ei. Iar apoi, desigur, fuseseră surprinşi de propriul lor convenţionalism. Căsătoria o mulţumise pe Pauline. Liniştise temerile familiei lui Michel. Era plăcut să le facă pe plac familiilor lor. În plus, cuvintele „soţie” şi „soţ” aveau un impact la care nu se aşteptaseră. Dacă era vreun soi de magie, ei erau recunoscători pentru ea. Le permisese să nu mai danseze pe lângă scaune, fără ca

măcar să recunoască faptul că obosiseră.

Lucrurile evoluaseră repede.

Rămăsese însărcinată înainte să se căsătorească, la trei săptămâni după ce îşi începuseră relaţia, şi renunţase la sarcină.

Se căsătoriseră înainte să se fi împrietenit, ceea ce e un alt fel de a spune:

Căsătoria le facilitase prietenia.

Se căsătoriseră înainte să fi observat nişte mici diferenţe legate de origini, aspiraţii, educaţie şi ambiţii. Există, de exemplu, o diferenţă între ambiţiile săracilor de la oraş şi cele ale săracilor de la ţară.

Cum remarcase aceste diferenţe, Leah era oarecum dezamăgită de ea însăşi, pentru că ele nu provocaseră un conflict serios între ei doi. Îi era greu să se obişnuiască cu faptul că plăcerea pe care corpul ei o găsea în al lui – şi invers – reuşea să depăşească atât de uşor multele obiecţii pe care le avea, pe care ar fi trebuit să le aibă sau se gândea că ar fi trebuit să le aibă.

— Poate că mama ei a murit. Poate că e concentrată la asta şi a uitat. Poate că i-a lăsat la uşă şi s-au amestecat cu pliantele publicitare, iar Ned i-a aruncat. Poate că nu are cum să facă rost de bani chiar acum.

— Da, Leah.

— Nu fi aşa.

— Ce vrei să zic? Lumea e aşa cum e.

— Atunci de ce ne mai chinuim?

Obiectiv vorbind, este vina femeii că nu au vorbit niciodată despre copii. Dintr-un motiv sau altul, nu şi-a dat seama că tot fututul ăsta interminabil şi minunat ducea spre o destinaţie clară şi foarte evidentă. Îi e teamă de destinaţie. Fii obiectivă! Ce-i cu frica asta? Are de-a face cu moartea, cu timpul, cu vârsta. Pur şi simplu: am optsprezece ani în mintea mea am optsprezece ani şi dacă nu fac nimic şi stau nemişcată nu se va schimba nimic voi avea mereu optsprezece ani. Mereu. Timpul se va opri. Nu voi muri niciodată. Foarte banală, frica asta. Acum toată lumea o simte. Altceva? În acest moment e suficient de

fericită. Simte că merită exact ce are, nici mai mult, nici mai puţin. Orice schimbare poate să distrugă definitiv echilibrul. De ce trebuie să se schimbe clipa? Uneori soţul femeii taie un ardei roşu pe din două, îi scoate seminţele într-un castron de plastic, îi dă şi ei să taie un dovlecel şi zice:

Căţel

Maşină

Apartament

Să gătim aşa, împreună.

Acum şapte ani: tu erai în şomaj. Eu spălam părul clientelor.

Lucrurile se schimbă! Ajungem undeva, nu?

Femeia nu ştie unde anume ar trebui să ajungă. Nu ştia nici că porniseră, nici încotro mergeau. Nu vrea să ajungă nicăieri. Adevărul e că ea credea că aveau să fie mereu goi în cearşafurile acestea şi că n-or să ajungă niciodată la nimic altceva în afară de satisfacţie. De ce e nevoie ca dragostea „să meargă înainte”? Cum să mergi înainte? Nu se poate spune că nu a fost avertizată. Nu se poate. O femeie de treizeci şi cinci de ani, măritată de cinci ani cu un bărbat pe care îl iubeşte, a ştiut, evident, ar trebui să fie atentă, ar trebui să asculte, nu ar trebui să fie surprinsă când soţul ei zice

— Multe zile când femeia e fertilă. Doar trei, cred. Deci nu ajunge să zici: „Ei, o să fie când o fi să fie”. Nu mai suntem aşa de tineri. Deci trebuie să acţionăm cam ca în armată, adică să avem un plan.

Obiectiv vorbind, el are dreptate.

6

Noi suntem asociaţia care protejează spaţiile verzi. Dumnezeu să ne păzească magazinele mici, ceştile din porţelan şi virginitatea.3 Sâmbătă dimineaţa. KINKS TOATĂ ZIUA. Tu. Tu m-ai stârnit. M-ai stârnit de nu ştiu ce să mai fac.4 Sâmbătă dimineaţa Michel îi ajută pe domnii şi pe doamnele din NV să se aranjeze pentru seara de sâmbătă, să arate bine, cum se cuvine, şi acolo, la el la coafor, poate să dea tare muzica lui R & B dulceagă, o,

iubito, o, micuţo, până la şase dimineaţa, până răsare soarele. Sâmbăta dimineaţa ea e liberă! Dumnezeu să ne păzească toate casele în stil Tudor, mesele vechi şi jocul de biliard! Avem grijă ca tradiţiile vechi să nu fie întinate. Protejăm ideile noi, în numele meu şi al tău. Ce altceva să mai facem? 5 Ţopăie în pijamale, cântă fals. Ned e în grădină. Ned apreciază muzica albilor dată tare. Cântă şi el. Ei, am încercat să rămân pe Fulham Broadway. Şi am încercat să mă simt ca acasă în Golders Green6. E ceva maniac şi melancolic în felul acesta în care uiţi mereu de tine în weekend: numărătoarea inversă internă către săptămâna de lucru a început deja. În oglindă ea e propria ei parteneră de dans, nas în nas cu reflexia. Persoana în carne şi oase zâmbeşte şi cântă. Ce dor îmi e de cei de acasă, din Willesden Green! În acelaşi timp, cea din interior e şocată de ce arată oglinda: şuviţa gri care iese în evidenţă, ridurile din jurul ochilor, burtica moale. Dansează ca o fată. Nu mai e fată. M-AI STÂRNIT. M-AI STÂRNIT. M-AI STÂRNIT. Unde a zburat timpul? Îşi dă seama că sună cineva la uşă de-abia atunci când Olive începe să latre ca nebuna.

— Mama a făcut un atac… un atac de cord… Cinci… lire.

Fata asta are părul ars de la placa de păr. Ori grasă, ori însărcinată. Se uită în jos fără chef, derutată de zăpăcita de Olive, care i se bagă printre picioare. Se uită la Leah şi râde. HA! Prea dusă ca să-şi mai amintească replicile. Se întoarce cu stângăcie, ca o dansatoare care face o mişcare cu întârziere. O ia înapoi pe alee, spre stradă, legănându-se şi râzând.

7

Măr, măr.

Obiect care are mere. Măr înflorit.

Atât de simbolic. Reţea de ramuri, rădăcini. Formând un tunel pe dedesubt.

Cu cât mai plin, cu atât mai rodnic.

Cu atât mai mulţi viermi. Cu atât mai mulţi şobolani.

Măr, măr. Măr. Copac. Încotro se merge înainte? Tic-

tac.

Trei apartamente. Un măr. Cumpărat, închiriat. Plin de seminţe.

În coroana copacului. Când se rupe creanga, atunci şi copilul

Cenuşa mortului. În jurul rădăcinilor, *în* rădăcini?

Măr de o sută de ani.

Stând pe laure. Sub un măr. Ai un *băieţel*?

Ramuri noi. Flori noi. Mere noi. Acelaşi copac?

Get-beget. Aceleaşi străzi.

Aceeaşi fată? Pasul următor.

Mărcopacmăr

Trunchi, scoarţă.

Alice, visând.

Eva, mâncând.

Sub care fetele bune fac greşeli.

Michel e un om bun şi plin de speranţă. Uneori speranţa este foarte obositoare.

— Aşa cum am crezut mereu. Uite, ştii care e diferenţa dintre mine şi oamenii ăştia? Ei nu vor să avanseze, nu vor să aibă ceva mai bun. Dar eu avansez mereu, mă gândesc la ce urmează. Cei de acasă nu mă înţeleg deloc. Sunt prea avansat pentru ei. Aşa că, atunci când încearcă să mă contacteze, nu le îngădui – nu îngădui asemenea probleme în viaţa mea. Nici gând! Am muncit prea mult. Te iubesc prea mult, iubesc viaţa asta. Eşti ceea ce faci. Asta e. Mă gândesc mereu: aşa sunt eu? Ce fac? Aşa sunt eu cu adevărat? Dacă stau fără să fac nimic, înseamnă că nu sunt nimic. Din prima zi când am ajuns în ţara asta, m-am orientat corect, mi-a fost foarte clar: trebuie să urc pe scară, cel puţin o treaptă. În Franţa eşti african, eşti algerian… ce contează? N-ai nicio şansă, nu poţi să te mişti! Aici poţi să te mişti. Bine, tot trebuie să te străduieşti! Trebuie să te străduieşti foarte tare ca să te

rupi de problemele din trecut! Uite ce vreau să zic: nu vreau să îngădui să se întâmple aşa ceva. Dar *tu* faci asta, uite un exemplu perfect, fata aia, *tu* i-ai îngăduit… nici nu ştiu ce aveai în cap… dar eu nu îngădui aşa ceva. Ştiu că ţara asta îţi oferă şanse şi dacă vrei să profiţi, poţi să o faci. Nu-l mânca pe ăsta – are o gaură de vierme, acolo, vezi? Uită-te la mama ta… nu suntem noi prieteni, dar uită-te la ce-a făcut: te-a scos din cloaca aia de acolo, ai ajuns într-un loc bun, într-un apartament bun, cu ipotecă… Sigur, tu ai pielea albă, e altceva, e mai uşor, ai avut şanse pe care eu nu le-am avut. Cele roşii nu-s aşa de bune la gust. Nu vrem decât să mai facem încă un *pas*, încă unul şi încă unul. Să tot urcăm. *Parteneriat administrativ Brent*.7 Nu vreau să văd inscripţia asta la intrarea casei în care stau. Trec pe lângă plăcuţa asta şi mă gândesc *Oof*… e umilitor. Dacă o să avem vreodată un băieţel, vreau să locuiască undeva – cu *mândrie* –, undeva într-o casă cumpărată de noi. Da! Iarba asta nu e iarba mea! Copacul ăsta nu e copacul meu! L-am împrăştiat pe tatăl tău pe sub copacul ăla, care nici măcar nu-i al nostru. Bietul domn Hanwell! Mi se rupe inima. Era tatăl tău! De-aia stau la laptop în fiecare seară, încerc să fac treabă – pentru că acolo e vorba doar de piaţă, de afaceri, nu contează ce culoare ai, cât de bine vorbeşti engleza, dacă ai sau n-ai hârtia potrivită de la facultate sau alte tâmpenii din astea. Pot să fac şi eu tranzacţii ca toţi ceilalţi. Sunt bani buni acolo, ştii? Azi pe bursă e o întreagă nebunie. Asta n-o să ţi-o spună nimeni. Mă tot gândesc la ce-a zis Frank la cină: *Băieţii isteţi joacă în continuare.* E o nebunie să nu încerci să te bagi. Nu sunt ca jamaicanii ăştia – fata aia nouă de la etaj, Gloria sau cum o cheamă, care nici acum n-are perdele. Doi copii mici, niciun bărbat, ajutor social. Eu sunt căsătorit, unde-i ajutorul meu? Când o să am copii, am ştiut-o, mi-am zis-o: o să stau cu femeia asta, pe care o iubesc, o iubesc foarte tare, o să fiu mereu împreună cu ea. Vino încoace. Ideea de bază e asta: nu mi s-a părut niciodată suficient să stau pe laure şi să primesc ajutoare. Nu m-a interesat niciodată aşa ceva. Sunt african. Am

destinul meu. Te iubesc şi îmi place încotro mergem împreună! Merg mereu spre destinul meu, gândindu-mă la următoarea reuşită, la pasul următor, mai sus şi mai sus, ca să putem să facem *amândoi* următorul…

— Lauri.

— Ce?

— Lauri. Şi te culci pe ei, nu stai pe ei. De stat stai pe cur.

— Nici măcar nu mă asculţi.

E adevărat: se gândeşte la mere.

8

În alte părţi din Londra birourile sunt fără pereţi/cu geam de sus până jos/locuri de sinergie/fără internet/strălucitoare. Lumea tot mai crede în importanţa unei mese de ping-pong. Aici nu e ca acolo. Aici birourile sunt ca nişte cutii, în stil victorian, înghesuite, umede. Le împart cinci oameni, covorul e uzat, perforatorul nu va mai fi găsit niciodată.

— De bani primiţi. Întrebare: cum s-a ajuns până aici fără să intervină nimeni? Zău că aş vrea să ştiu. Verificare şi control interdepartamental, oameni buni! Pentru că dacă faceţi din astea, rămânem numai cu pielea de pe noi, metaforic vorbind – inclusiv cu pielea mea. Şi ce o să auzim după aia? Că trebuie să facem economii. Asta nu înseamnă să refolosim pliculeţele de ceai. Înseamnă slujba ta şi slujba mea. Şi, uite, exact aşa

Pariurile ratate făcute prin toată ţara se transformă cumva aici într-o întruchipare a binelui tuturor: grupuri de joacă pentru copii, servicii de traducere, curăţarea grădinilor pentru bătrâni, pături matlasate pentru deţinuţi. Aici lucrează cinci femei, întoarse cu spatele una la alta. Un pic mai încolo, pe hol, umblă un zvon cum că ar exista un bărbat – Leah nu l-a văzut niciodată. Slujba asta cere empatie, aşa că atrage femei, pentru că femeile sunt sexul empatic. Asta e părerea Adinei George, liderul echipei, care vorbeşte, care nu se opreşte deloc din vorbit. Gura Adinei se deschide şi se închide.

Fost paznic la închisoare, asistentă socială, consilieră locală. Cum reuşeşte să facă ceva cu ghearele alea? Lungi, curbate şi vopsite în culorile steagului jamaican. A zgâriat în dreapta şi în stânga ca să se cocoaţe până aici. Get-beget. Se uită cu suspiciune la cei precum Leah, care au ajuns aici cu diplomele lor. Pentru Adina o diplomă de licenţă este ca o coardă de *bungee jumping* care saltă în sus şi în jos cu o viteză periculoasă. E clar că n-o să stai prea mult pe aici. Nu vreau să-ţi dau proiecte pe care n-o să le termini…

Au trecut şase ani: asemenea lucruri nu se mai spun. Leah şi-a dat seama azi, când Adina a desemnat-o drept „absolventa", că nimeni – nici instituţia care i-o dăduse, nici colegii ei, nici măcar piaţa muncii – nu-i preţuieşte mai mult diploma decât Adina.

— Ceea ce e esenţial ca lucrurile să meargă bine. Procesul de luare a deciziilor ţine, evident, de relaţionare şi, da, de empatie şi de o legătură personală, dar ţine şi de supravegherea evoluţiei lucrurilor, şi de vizibilitate, în sensul că trebuie să folosim banii bine, să urmărim asta printr-o procedură documentată. Documentatădocumentatădocumentată. În climatul actual trebuie să facem totul foarte corect, în aşa fel încât dacă eu, ca lider de echipă, sunt chemată de şefii cei mari, să pot să zic: da, toate cheltuielile sunt justificate. Iată x, y şi z, totul justificat clar. Sper că nu e imposibil, doamnelor.

Întrebare: ce s-a ales de colegii ei, acei absolvenţi plini de energie, majoritatea bărbaţi? Bancheri, avocaţi. Între timp Leah, o prezenţă neaşteptată, venită de la o şcoală de stat, fără latină, fără greacă, fără matematică, fără limbi străine, s-a descurcat prost – după standardele actuale –, iar acum stă pe un scaun de căpătat, împrumutat acum şase ani din camera comună, şi se simte inundată de empatie. Cu piciorul drept amorţit. Şi ecranul

calculatorului încremenit. Cu tipul de la IT imposibil de găsit. Fără aer condiţionat. Şi cu Adina vorbind întruna, chinuind limba cum ştie ea mai bine.

— Asta a fost o problemă de comunicare? Un blocaj între părţile implicate. Cine ar trebui să înţeleagă mai bine ce impact are comportamentul lor asupra celorlalţi?

Trece şi asta. 4.45. Zig, zag. Tic. Tac. Câteodată pe Leah o cuprinde amărăciunea. O trage în jos, o ţine strâns. Ce rost au avut toate astea? Trei ani de facultate pierduţi aiurea. O plătise, o depăşise. Alesese filosofia doar pentru că îi era teamă de moarte şi se gândise că, poate, avea să o ajute, dar şi pentru că nu putea să facă adunări sau să deseneze sau să reţină liste de evenimente sau să vorbească o limbă străină. În pliantul oficial al universităţii scria cu litere cursive peste o poză cu Firth of Forth[8] „Filosofia înseamnă să înveţi cum să mori”. Filosofia înseamnă să asculţi cum ciripesc nişte băieţi eleganţi, înseamnă să fii mai plictisită decât ai fost vreodată, mai plictisită decât credeai că ar fi posibil. Înseamnă să-ţi doreşti să fii oriunde altundeva, în altă parte, undeva în multivers – un concept pe care nu o să-l înţelegi niciodată cu adevărat. Până la urmă reţinuse doar o idee: timpul este o experienţă relativă, funcţionând diferit pentru un alergător, un iubit, un om torturat ori un om relaxat. Ca acum, când un minut pare să devină o oră. Altfel, n-a avut niciun rost. O datorie de douăzeci de mii, încă neplătită, care creşte. Laolaltă cu un fel de resentiment: ce rost avusese să se pregătească pentru o viaţă care nu i se potrivea? Nişte ani prea rupţi de tot restul ca să pară autentici. Edinburgh-ul, cu dealul urcat cu încăpăţânare şi aleea apărută brusc, cu umbra castelului şi băutele ieftine, cu WalterScottStone şi cumpărăturile făcute din împrumutul pentru studii. Din gura ei: o companie de ambalat, din trei silabe, Socrate, un lichid de curăţat, din patru silabe, Antigona. Ce n-o să uite niciodată, dar niciodată: nenorocitul care râdea pe înfundate la primul curs. SUNT PLINĂ DE EMPATIE, scrie Leah şi desenează cu pasiune în jurul cuvintelor. Arcade mari în flăcări,

umbre lungi, ascuţite.

— Întrebări? Probleme?

Un pix se rupe cu zgomot. Aşchii de plastic, limba albastră. Adina George se uită urât la ea, dar Leah nu e responsabilă pentru albanezi. Are gura plină de pix, dar nu e responsabilă pentru albanezi sau pentru felul cum au deturnat ei fondurile menite adăpostului de femei din Hackney. Asta era treaba lui Claire Morgan. Deşi Leah are limba albastră, o diplomă sofisticată şi un soţ foarte arătos, fără supărare, dar femeile din comunitatea noastră, din comunitatea africanilor din Caraibe, fără supărare, dar când îl vedem pe unul de-al nostru cu una ca tine, asta e o problemă serioasă. E o problemă serioasă şi ar trebui să fii conştientă de ea. Fără supărare. (Weekend în Brighton, exerciţiu de *team-building*, barul de la hotel, 2004.) Ce fel de problemă nu a fost niciodată clar. Anita Baker cânta *Sweet Love* şi Adina căzuse peste un scaun când încercase să ajungă pe ringul de dans. Blocaj.

Leah scuipă în mână bucăţi de plastic. Nicio întrebare, nicio problemă. Adina oftează, pleacă. Ele încep să închidă dosarele şi să-şi strângă genţile cu acelaşi entuziasm ca atunci când aveau şase ani şi suna clopoţelul. Poate aceea era viaţa adevărată? Leah îşi înfige picioarele în pământ şi se împinge în scaun. Decolează şi alunecă până la sertarele cu dosare şi acesta e cel mai frumos lucru care i s-a întâmplat azi. O ciocnire.

— Hei! Futu-i. Ai grijă, Leah!

Cât e de umflată. Nasul lui Leah e la nivelul buricului lui Tori şi vede cum acest lucru intern iese acum în afară, marcând o limită fizică. Dincolo de ea nu mai putem continua rămânând umane.

— Ai grijă. Vii sau nu vii? La o băută de ultima zi. Ai primit e-mailul?

Depozitat într-un colţ al internetului, laolaltă cu extrase de cont, anunţuri legate de împrumutul pentru studii, notificări de la cei de la management, epopei materne, în locul acela unde dacă nu eşti cuplat, nu exişti. Ştie prea bine că există un e-mail şi ce e în el, dar fuge de

cele care sunt în stadiul în care e Tori. Fuge de ea însăşi.

— Eu, Claire, Kelly, Beverley, Shweta. Tu urmezi!

Tori numără pe degetele umflate. Este pe ultima sută de metri. Are o alură de leoaică, obrajii de-acum mai mari, mai proeminenţi. Un zâmbet de felină mare. Animal de pradă. Leah se uită la degetul ei mare, care se presupune că o reprezintă pe ea.

— Încercăm. Nu-i aşa de uşor.

— Încercatul e partea plăcută.

O cameră plină de femei care râd. E ceva ce ştiu toate, doar Leah nu ştie. Îşi pune mâinile pe burtă şi zâmbeşte, sperând că aşa ar face o femeie normală, o femeie pentru care încercatul e partea plăcută şi „tu urmezi" nu sună ca şi când ar urla un paznic în întuneric. Apoi se pornesc, ca într-o gaşcă normală, în care nicio voce nu e separată de celelalte, iar Leah îşi pune capul pe birou, închide ochii şi le lasă să facă mişto:

Mai ales când arată ca al tău. Şi e aşa de drăguţ!

E aşa de drăguţ Miishell al tău. Are ceva foarte drăguţ.

Bev, mai ştii când am trecut pe la Leah şi fereastra de la maşina mea nu mergea şi Miishell s-a pus în genunchi cu un umeraş de sârmă? După aia i-am povestit scena lui Leon o LUNĂ.

E foarte sensibil. Foarte dedicat familiei.

Câteodată mă gândesc: unde sunt toţi bărbaţii buni? Da'-mi zic, stai liniştită, măcar există Miishell.

Da, dar sunt luaţi toţi!

HAHAHAHAHAHAHA De fete albe!

Nu, nu zice aşa. Leah, glumeşte şi ea cu tine.

Nu glumi cu Leah! Nu e vina ei că Leon nu-i bun de nimic.

Leon e OK.

(Chiar că nu-i bun de nimic. „Leon, ce faci diseară?" „Stau şi eu cu băieţii". Mereu „stă", al dracu'.)

Leon e OK. Pe bune, zău că ai noroc.

Şi pe deasupra te mai şi coafează!

Un bărbat *care ştie să te coafeze*. Ăsta e raiul. Poate să-ţi împletească şuviţe, poate să-ţi pună extensii…

Kelly, ce-i trebuie ei şuviţe împletite? Doar nu-i Bo Derek.

HA! (Ei, Leah, fără supărare… scuze, da' e amuzant.)

Ce vreau eu să zic e că e profesionist. Adică poate să coafeze orice fel de păr.

Şi nici nu e pe invers. Zău aşa.

Zău aşa! Hahaha Zău aşa. Da. (Nici să nu fie!)

Asta mă termină! Ai tot ce-i mai bun! Da, ce-i mai bun! Nici nu ştii ce noroc ai.

Nu, habar n-are ce noroc are.

Habar n-ai ce noroc ai.

Habar n-ai. Habar n-ai ce noroc ai.

Cinci după-amiază. În sfârşit. Leah ridică privirea. Kelly îi trage un pumn în birou.

— Gata, ne dăm demisia!

Aceeaşi glumă în fiecare zi. O glumă pe care poţi să o faci dacă nu eşti Leah, dacă nu eşti singura fată albă din Echipa de Distribuire a Fondurilor. Femeile, date cu cremă, ies pe hol, în căldură, pregătite pentru o noapte caldă pe Edgware Road. Din St. Kitts, Trinidad, Barbados, Grenada, Jamaica, India, Pakistan, toate de patruzeci, cincizeci, şaizeci şi ceva de ani şi totuşi au piepturile şi fundurile şi picioarele strălucitoare şi braţele deschise să prindă atmosfera sexy a unei veri timpurii, aşa cum femeile din familia lui Leah nu pot să facă niciodată. Pentru ele soarele e fatal. Aşa-s de roşcate, aşa-s de palide! Leah e îmbrăcată în alb din cap până în picioare. Arată ca o mică sfântă. Intră în ritm cu restul lumii. Trece pe lângă scena crimei, un coş de hârtii plin cu vomă şi ascuns în spatele unui ghiveci din camera comună, pentru că baia era prea departe.

9

De la A la B:

A. Yates Lane, Londra, NV8, Marea Britanie
B. Bartlett Avenue, Londra, NV6, Marea Britanie

Indicaţii de mers pe jos către Bartlett Avenue, Londra, NV 6, Marea Britanie
Trasee sugerate
A5 47 min
3,8 km
A5 şi Salusbury Rd 50 min
4,2 km
A404/Harrow Rd 58 min
4,5 km
1. Viraţi *la stânga* pe *Yates Lane* 12 m
2. Mergeţi către *sud-vest* în direcţia *Edgware Rd* 96 m
3. Viraţi *la dreapta* pe *A5/Edgware Rd* 2,5 km
Continuaţi pe A5
4. Viraţi *la stânga* pe *A4003/Willesden Ln* 1,1 km
5. Viraţi *la stânga* pe *Bartlett Avenue* 0,1 km

Destinaţia va fi pe partea stângă
Bartlett Avenue, Londra, NV6, Marea Britanie
Aceste indicaţii au o valoare pur orientativă. S-ar putea să constataţi că proiectele de construcţii, traficul, vremea sau alte evenimente pot determina condiţiile de trafic să difere faţă de rezultatele oferite de hărţi. Prin urmare, planificarea traseului trebuie făcută ca atare, ţinând cont de ele. Trebuie să respectaţi toate semnele de circulaţie şi panourile referitoare la traseul dumneavoastră.
10
De la A la B şi înapoi:
Duhoarea dulceagă de narghilea, cuşcuş, kebap, gaze de eşapament de la nişte autobuze blocate. 98, 16, 32, nu e loc decât în picioare – ajungi mai repede dacă mergi pe jos! Evadaţi de la spitalul St. Mary din Paddington: un

viitor tată fumând, o bătrânică împingându-şi singură scaunul cu rotile şi fumând, un fumător înrăit ţinând o pungă cu urină, o pungă cu sânge, şi fumând. Toată lumea se dă în vânt după ţigări. Toată lumea. Ziar în poloneză, ziar în turcă, în arabă, irlandeză, franceză, rusă, spaniolă, *News of the World*. Deblochează-ţi telefonul (furat), cumpără un set de baterii, un set de brichete, un set de parfumuri, ochelari de soare, trei la cinci lire, un tigru de porţelan în mărime naturală, robinete aurite. Cazino! Toată lumea crede în destin. Toată lumea. Aşa a fost să fie. Nu a fost să fie. Ne-am înţeles sau ba? Ecrane de televizor în magazinul de televizoare. Cablu de televizor, cablu de computer, cablu AV. Vi-l dau la un preţ bun, e-un preţ bun. Broşuri, sunaţi mai ieftin în străinătate, învăţaţi engleză, pensat sprâncene, Falun Gong, l-aţi primit pe Iisus ca abonament telefonic? Toată lumea se dă în vânt după puii prăjiţi. Toată lumea. Banca Irakului, Banca Egiptului, Banca Libiei. Taxiuri goale din cauza soarelui. Casetofoane mari, uite-aşa! Un italian singur, mocasini, pierdut, căutând zona Mayfair. O mie şi una de feluri de a te acoperi: un voal ca un cort negru, ce ascunde tot, cu o fantă pentru ochi, prins după ceafă, cu sigla Louis Vuitton, cu sigla Gucci, din dantelă galbenă, legat de nişte ochelari de soare, aproape invizibil, cu dungi, roz bombon – purtat cu trening, blugi strâmţi, rochii de vară, bluze, veste, fuste de ţigancă, pantaloni evazaţi. Fără nicio legătură cu dezbaterile din ziare, din parlament. Toată lumea se dă în vânt după sandale. Toată lumea. Ciripit de păsări! Un centru comercial jalnic şi dubios, apartamente mari, casa unui englez e sfântă. Fără acoperiş, decapotabilă, rapid, *hip hop*. Ia uite cum se strâng banii. Hei! Lumini de pază, porţi de pază, pereţi de pază, copaci de pază, stilul Tudor, modernist, postbelic, antebelic, ananaşi din piatră, lei din piatră, vulturi din piatră. Te uiţi spre est şi visezi la Regent’s Park, la St. John’s Wood. Arabi, israelieni, ruşi, americani: uniţi aici de apartamentul mobilat, de clinica privată. Dacă plătim suficient, dacă închidem ochii, Kilburn nu mai trebuie să existe. Mese gratis. Engleza, limbă

străină. Asta e şcoala unde a fost înjunghiat directorul. Aici e Centrul Islamic al Angliei, peste drum de Queen's Arms9. Mergi printre toate astea, tu, arbitre, tu! Toată lumea se dă în vânt după Grand National10. Toată lumea. Suntem de-abia în aprilie? Gata, au scăpat!

11

Atât de aproape de casă, fix pe Willesden Lane. O potrivire ciudată. Stă sprijinită de o cabină telefonică spartă şi mestecă băţul rămas de la o îngheţată. Sticlă groasă spartă, cioburi cubice împrăştiate peste tot. La câţiva paşi de firma Cleopatra's Massage Emporium. Leah se uită bine, ca să reţină detaliile pentru Michel, aşa se face când eşti căsătorită. E atrasă de detaliile nepotrivite. Pantaloni de trening largi şi gri, sutien de sport albicios. Fără nimic în rest. Fără bluză. Fără pantofi! Sâni mici şi lipiţi de corp. E greu de crezut că are copii. Poate că şi asta era tot o minciună. O talie frumoasă, de care vrei să o prinzi. E frumoasă aşa, la soare, undeva între fată şi băiat, amintindu-i lui Leah de vremea când nu era nevoită să ia o decizie definitivă în privinţa aceea. Dorinţa nu e niciodată definitivă, dorinţa e imprecisă şi ineficace: mergi spre ea, mergi spre ea foarte repede, şi dup-aia? Dup-aia? Leah se apropie destul de mult înainte să fie observată. Au trecut trei săptămâni. Shar lasă receptorul şi încearcă să traverseze strada. La ora asta e o circulaţie nebună. La început Leah se bucură că nu e cu Michel. Apoi faţa ei se transformă în faţa lui şi vocea lui iese din gâtul ei sau asta e o scuză conjugală şi e de fapt propria ei voce în propriul ei gât:

— Eşti mândră de tine? *Hoaţo*. Îmi vreau banii înapoi.

Shar se face mică şi se strecoară prin trafic. Aleargă către doi bărbaţi înalţi, cu glugi, cu feţele ascunse, care stau în pragul unei intrări. Shar se înfăşoară în cel mai înalt. Leah se grăbeşte spre casă. Din spate se aude ricoşeul unor insulte greu de înţeles, adresate ei, un argou ca o mitralieră.

37

Întinsă pe pat, lângă o fată pe care o iubea cu ani în

urmă, discută despre numărul 37. Se auzea o melodie a lui Dylan. Fata avea o teorie cum că 37 e magic, că suntem atraşi de el. Există şi *site*-uri dedicate acestui fenomen. Casele imaginare din filme, literatură, pictură şi poezie au mai mereu numărul 37. Ţi se cere să alegi un număr la întâmplare: de obicei alegi 37. Uită-te după cifra 37, a zis fata, la loterie, la jocurile de la televizor, în vise şi în glume, iar Leah a făcut-o şi încă o mai face. Adu-i aminte de mine celei care locuieşte aici. Într-o vreme o iubeam foarte mult.11 Acum fata aceea e şi ea măritată.

Casa cu numărul 37 de pe Ridley Avenue e ocupată ilegal. Ocupată? Uşa de la intrare e bătută în scânduri. O fereastră e spartă. Cineva face zgomot după nişte plase gri şi rupte. Leah iese din umbra unui gard viu şi merge înspre curtea exterioară. Nu o observă nimeni. Nu se întâmplă nimic. Are un picior în aer. Câte ar mai face ea cu 37 de vieţi! Are o singură viaţă: a pornit-o către mama ei, se duc să cumpere o canapea. Dacă mai stă să se holbeze mult aici, o să întârzie. În cadrul ferestrei din faţă: Mickey, Donald, Bart, un urs fără nume, un elefant fără trompă. Feţe cusute, lipite de geamul murdar.

12

— Nu prea te-ai grăbit. Te simţi bine? Pari cam bolnavă. Luăm metroul pe linia Jubilee, da?

Pauline iese pe uşă de-a-ndoaselea, trăgând după ea o sacoşă în carouri şi cu rotile. De fiecare dată este un pic mai îmbătrânită decât se aştepta Leah. Şi mai mică. Din stradă probabil că par o ilustrare a perfectibilităţii omenirii: fiecare generaţie este mai bună decât cea anterioară. Mai în formă, mai sănătoasă, mai productivă. Din bufniţă se ridică pasărea fenix. Sau se ridică doar ca să coboare iar? Tot mai mult şi mai mult, până când devine mai mică.

— Mă îngrijorezi. Pari terminată.

— Sunt bine.

— Şi dacă n-ai fi, tot nu mi-ai zice.

Ce-i de zis? Se uită în continuare mereu după ea, chiar şi după aproape o lună. Se aşteaptă să apară din

magazin, de după colţ, de lângă cabina telefonică. Pentru Leah fata e mai reală în absenţa ei decât burta care abia i se vede, ascunsă de hanorac, dar pe care totuşi o are mereu cu ea.

— N-am decât bluza asta pe mine şi deja transpir ca un porc. Nu e normal.

Templul hindus este colorat ca o îngheţată cu vanilie, ciocolată şi căpşune şi are, în esenţă, şi o formă similară. O îngheţată pătrată, cu două cornete răsturnate la colţuri. Hinduşii bătrâni curg în şiroaie pe scări, neconvinşi de vremea caldă. Îşi poartă sariurile cu pulovere, jachete şi şosete groase de lână. Arată ca şi când au mers pe jos din Delhi până în Willesden, adăugând câte un nou strat de haine pe măsură ce înaintau spre nord. Acum se deplasează ca o singură persoană către staţia de autobuz din apropiere, o mulţime care le cuprinde şi pe Leah, şi pe mama ei şi le târăşte cu ea.

— Ce noroc! Mergem şi noi cu autobuzul. Ajungem mai repede.

— Cine are mai mult de treizeci de ani şi ia autobuzul este un ratat.

— Puiule, mi-am uitat cardul de călătorie! Ce ziceai, iubito?

— Thatcher. Pe vremuri.

— O călătorie până la Kilburn, vă rog. Două lire! Era o vacă idioată. Nu-ţi aduci tu aminte, dar eu îmi aduc. Azi în Brent. Mâine s-ar putea să fie în toată Anglia12!

— Mamă, stai tu acolo. Eu stau aici. Nu e loc.

— Pe prima pagină din *Mail*. Azi în Brent. Mâine s-ar putea să fie în toată Anglia! Ce tupeişti sunt unii. Ce mojici.

Leah, care stă în faţa ei, se holbează la punctuleţul roşu de pe fruntea unei indience din faţa ei până când punctuleţul începe să devină neclar, enorm, să umple tot spaţiul, până când simte că a intrat în punctuleţ, a trecut prin el, a ieşit într-un univers mai blând, paralel cu al nostru, unde oamenii se cunosc perfect, îndeaproape, şi nu mai există timp, nici moarte, nici frică, nici canapele sau

— Poate că le-am avut noi pe ale noastre, dar el te iubeşte. Şi tu îl iubeşti. Ar trebui să mergeţi mai departe. Aveţi o casă bună de la stat, aveţi şi maşină, sunteţi amândoi angajaţi. Ăsta e pasul următor.

Tu urmezi. Ăsta e pasul următor. Staţia următoare e la Kilburn. Uşile se deschid înspre interior, insecta urbană îşi strânge aripile. În timp ce ele coboară, se urcă o fată cu văl şi cu telefonul la ureche şi le întrerupe povestea şi fata râde şi vorbeşte ca un muncitor şi e machiată, dar Pauline tot simte nevoia să spună ceea ce spune mereu, cu variaţii elegante, în funcţie de ce a văzut la ştiri.

— Doi oameni care doar se sărutau în Dubai… amândoi riscă să facă doisprezece ani de închisoare. Pur şi simplu nu e voie, înţelegi. E-aşa de trist!

Dar tristeţea aceasta e înlocuită repede de o altă tristeţe, una locală. O ţigancă murdară şi un bărbat înalt se bâţâie pe lângă automatele de bilete. Pauline îi spune la ureche lui Leah:

— Mă bucur că ai mei copii nu au făcut aşa ceva.

Leah vede un şir rapid de plăceri din trecut, o amintire care e aproape insuportabil de plăcută: alb şi negru, natural şi chimic, pastile şi praf.

— Nu văd ce-i aşa de amuzant. Of, nu pot să cred că l-am uitat acasă! Îl am mereu în buzunarul ăsta.

— Nu de asta râdeam.

Carddecălătoriecarddecălătoriecarddecălătorie.

— Ce zice săraca de ea?

— Îşi vând cardurile de călătorie, cred.

Foarte trist, dar şi o ocazie de a economisi nişte bani. Pauline se întinde şi-l bate pe umăr pe bărbat.

— Câte zone are? Cât vrei pe el?

— Card de călătorie pentru toată ziua. Şase zone. Două lire.

— Două lire! De unde ştiu eu că nu e contrafăcut?

— *Mamă!* Are data pe el! Doamne!

— Îţi dau o liră, nimic în plus.

— Bine, doamnă Hanwell.

Uită-te în sus. O călătorie în timp zdruncinătoare, în

două sensuri: suprapunând copilul peste bărbatul acesta şi bărbatul acesta peste copil. Unul cunoscut, celălalt necunoscut. Are o coafură afro inegală, cu o pană micuţă şi gri în ea. Hainele îi sunt zdrenţuite. Degetul mare de la picior îi iese prin cauciucul ponosit de la un pantof sport vechi Nike Air cu o dungă roşie. Faţa lui e mult mai îmbătrânită decât ar trebui să fie, chiar dacă iei în considerare felul urât în care se poartă timpul cu materia umană. Are o pată ciudată, albă, pe gât. Şi totuşi semnele frumuseţii nu au dispărut complet.

— *Nathan?*

— Bine, doamnă Hanwell.

E plăcut să o vadă pe Pauline tulburată, să vadă cum i se lipesc de faţă vârfurile părului, acum transpirate.

— Ei, ce mai faci, Nathan?

— Supravieţuiesc.

Cutremurător. A fost tăiat adânc pe obraz, nu cu mult timp în urmă. Are în continuare o faţă deschisă, onestă. Nu se preface deloc. Ceea ce face ca totul să fie mult mai complicat.

— Ce-ţi mai fac mama şi surorile? Ţi-o aminteşti pe Leah. Acum e măritată.

— Aha. Ce bine.

Zâmbeşte timid spre Leah. Când avea zece ani, cum mai zâmbea! Nathan Bogle: definiţia perfectă a dorinţei la fetele care nu mai simţiseră aşa ceva decât pentru gumele parfumate. Un zâmbet care distrugea până şi îndârjirea profesorilor celor mai stricţi şi a părinţilor celorlalţi copii. Când avea zece ani, Leah ar fi făcut orice, orice! Vede acum copii de zece ani şi nu poate să creadă că au înăuntrul lor ce avea ea înăuntrul ei la aceeaşi vârstă.

— De multă vreme

— Da.

Mai multă pentru el. Cam o dată pe an îl vede pe strada mare. Se ascunde într-un magazin, traversează sau urcă într-un autobuz. Acum îi lipseşte un dinte acolo şi unul acolo şi unul acolo. Ochi distruşi. Ce ar trebui să fie alb e galben. Vene roşii, sparte, peste tot.

— Uite o liră. Ai grijă de tine. Salut-o pe mama ta din partea mea.

Trec iute bariera, lovindu-se din grabă una de alta, şi apoi o iau repede pe scări.

— Oribil.

— Sărmana lui mamă! Zilele astea ar trebui să trec pe la ea. Ce trist. Am auzit eu ceva, dar nu văzusem cu ochii mei.

Se apropie metroul şi Leah se uită cum Pauline priveşte cu calm şi merge până la linia galbenă. Acest tărâm al lui Pauline – tărâmul lui *ce trist* – e imuabil şi inevitabil precum uraganele şi valurile *tsunami*. Nu include niciun fel de îngrijorare. În mod normal e suportabil; azi e obscen. Acest *ce trist* e mult prea îndepărtat de existenţa lui Pauline, care e doar dezamăgitoare. Asta face ca dezamăgirea să pară o binecuvântare. Probabil că de aceea sunt bine-venite asemenea veşti, atât de satisfăcătoare.

— Îţi plăcea de el. Mi-aduc aminte. A stat câţiva ani la închisoare, cred. El e ăla care a omorât pe cineva? Nu, era altul. El a fost la spitalul de nebuni, nu? La un moment dat? L-a bătut rău de tot pe tatăl lui, asta ştiu sigur. Dar ăla meritase sau făcuse el ceva.

Când metroul se apropie, Leah ia dintr-un teanc două ziare gratuite, pentru că cititul se face în linişte. Încearcă să citească un articol. Este despre o actriţă care îşi plimbă căţelul prin parc. Dar Pauline vrea să citească un articol despre un bărbat care nu este cine zicea că este şi mai vrea să şi vorbească despre el.

— Păi, da, dacă pretinzi că eşti infailibil! Poţi să zici ce vrei despre ai noştri, dar măcar noi nu pretindem că suntem infailibili. Sunt preoţi, nu? Săracii copii! Vieţi distruse. Şi mai numesc asta religie! Ei bine, să sperăm că de-acum s-a terminat cu astea.

Dat fiind că tot vagonul aude ce zic, Leah încearcă să îi apere un pic, se gândeşte la mirosul cădelniţei, la voluptuoşii îngeri renascentişti, la ornamentele aurite, la podeaua de marmură rece, la lemnul închis la culoare,

sculptat şi împletit, la femeile îngenunchind şoptind aprinzând lumânări, la excursia cu trenul în străinătate din 1993.

— Aş vrea să fi avut şi noi spovedanie. Aş vrea să pot să mă spovedesc.

— Of, maturizează-te odată, Leah!

Pauline întoarce pagina cu violenţă. Pe fereastră se vede peisajul din Kilburn. Negentrificat, negentrificabil. Ciclul de înflorire şi decadenţă nu a ajuns până aici. Aici decadenţa este permanentă. State Empire gol, Odeonul gol, zidul de lângă linia ferată plin de graffiti urcă şi coboară precum un *montagne russe* şubred. Acoperişuri şi coşuri claie peste grămadă, unele înalte, altele joase, înghesuite – ţigări îndesate într-un pachet. În dosul geamului din spate Willesden dispare. Numărul 37. S-a construit totul dintr-odată pe la 1880: case, biserici, şcoli, cimitire – o viziune optimistă a suburbiei. Terase mici, stâlpi imitând stilul Tudor. Toate facilităţile moderne! Toaletă în casă, apă caldă. Locuinţe ca la ţară, puse la punct pentru cei sătui de oraş. Salt în prezent. Locuinţe ca la oraş, dezamăgitoare pentru cei sătui de ţările lor.

— Ma-ni-fes-tări de ce-nu-şă vul-ca-ni-că?

Pauline pronunţă fiecare silabă cu grijă, nu-i vine să creadă că e adevărat şi aduce poza prea aproape de nasul fiicei sale. Leah nu vede decât un imens vârtej gri. Poate că doar atât e de văzut. Problema e discutată şi de hipsterii din faţa lor. „Răzbunarea zeiţei Geea”, zice fata către băiat. „Până la urmă tot plăteşti pentru ce faci”. Pauline, mereu gata să intre în vorbă, se apleacă înspre ei:

— Lumea zice că la magazin nu găseşti nici fructe, nici legume. E logic, dacă stai să te gândeşti. Sigur că da, trăim pe o insulă. Eu uit mereu asta, voi nu?

13

— Gata cu calculatorul?

— Trebuie să aştept până se închide.

— E aproape şapte. Am nevoie de el.

— Pe net nu e şapte. De ce nu-ţi vezi de ale tale?

— Pentru asta îmi trebuie!

— Leah, te chem eu când sunt gata.

Tranzacţii cu valută. Exploatarea volatilităţii. Ea nu poate să înţeleagă decât cuvintele, nu şi numerele. Cuvintele sunt de rău augur. Li se adaugă şi expresia pe care o are Michel acum, de concentrare maximă. Timpul interior întins şi oprit în loc, neatent la minutele şi la orele din afara lui. Cinci minute! Aşa îi zice mereu, enervat, nu contează dacă au trecut treizeci de minute sau o sută sau două sute. Pornografia are acelaşi efect. Se zice că şi arta. Leah n-a creat niciodată ceva artistic, dar odinioară şi-a petrecut o bună parte dintr-un an în faţa unui ecran, complet pierdută. Vlăguită de exalaţiile propriului trup, ale propriilor degete. Imagini digitale cu americani blonzi care şi-o trăgeau. Cinci minute! Asta pe vremea când s-a inventat internetul! Doar că inşii ăia cu dinţi albi şi părul încreţit la coafor nu au dispărut de tot. Se strecoară cumva între Leah şi Michel când ei doi dau să se ia în braţe.

Leah stă în spatele lui Michel în întunericul din camera mică. Licărul albastru al ecranului. El e la câţiva paşi. E în altă lume. De ce nu-ţi vezi de ale tale?

Îi vine o idee: are o grămadă de lucruri de făcut şi le tot amână de câteva săptămâni, dar o să le facă acum pe toate, repede, ca într-un montaj dintr-un film. În sufragerie se aude televizorul. Pe hol e şi mai multă lumină albastră. De la calculatorul din camera mică se aude muzică pop supărată, semn că treaba merge prost. Ea îi zice uneori: i-ai pierdut? El se înfurie şi zice că nu aşa merge chestia asta. Uneori pierd, alteori câştig. Cum poate să piardă şi să câştige mereu aceleaşi opt mii de lire? Tot ce a moştenit Leah de la Hanwell, toate economiile lor. Banii în sine au devenit un concept, un concept pe care Hanwell cel materialist – care îşi ţinea banii lui adevăraţi, de hârtie, într-o cutie de carton pusă într-o comodă din lemn de mahon – nu l-ar înţelege în vecii vecilor. Nici Leah nu înţelege. Stă pe un scaun, în pragul uşii deschise dintre bucătărie şi grădină. Cu degetele în iarbă. Cerul e gol şi tăcut. De la o emisiune la radio din vecini se aude un glas revoltat: Mi-au trebuit cincizeci şi două de ore să mă întorc

din Singapore! O nouă lecţie veche despre timp. Broccoli vine din Kenya. Sângele trebuie să fie transportat. Soldaţii au nevoie de provizii. Mai toată lumea bună din NV a plecat în vacanţa de Paşti cu tot cu prichindeii. Poate că nu se vor mai întoarce niciodată. Un gând frumos. Ned coboară zgomotos pe scările din fier forjat, uitându-se la cer.

— Foarte ciudat.

— Mie-mi place. Îmi place liniştea.

— Pe mine mă sperie. E ca în *Cocoon.*

— Nu chiar.

— Era absolut pustiu în oraş. Arbus la Portrait Gallery, fără îngrămădeală. Foarte mişto. Nemaipomenit.

Leah îndură descrierea lungă şi entuziasmată a lui Ned. Îi invidiază entuziasmul faţă de oraş. Nu stă cu foştii lui compatrioţi în enclavele lor suburbane, bând bere şi uitându-se la rugby: face tot posibilul să-i ocolească. Admirabil. Explorează oraşul de unul singur, merge la concerte şi conferinţe, la filme şi expoziţii, în parcuri îndepărtate şi la piscine publice misterioase. Leah, londoneză get-beget, nu se duce niciodată nicăieri.

— De fapt e despre integritatea unei, mmm, unei idei? M-a dat gata. Da. Sunt mort de foame. Mă duc sus să-mi fac nişte spaghete cu *pesto*. Ia să-ţi las câteva de rezervă.

Pune trei pe pervaz, gata rulate. Leah se uită cum stau aliniate în palma ei. O fumează pe prima repede, până la chiştocul din carton portocaliu. Olive aleargă după tot ce foşneşte în umbră. Apoi pe a doua. Ferestrele de la etaj sunt deschise: Gloria ţipă la copii. Nu mă ascultaţi! N-am timp să vă zic întruna acelaşi lucru! Leah o strigă pe Olive, care vine galopând. Leah o ia în braţe. Pielea ca de căprioară. Coastele fragile, cu un gol mic pentru fiecare deget. Nu e bine să iubeşti aşa de mult un câine, zice Michel, care a sucit gâtul multor găini şi a tăiat o capră. Gâtul lui Olive între mâinile lui Leah… cum ar putea un copil să fie îmbrăţişat cu mai multă tandreţe? Datorită lui Olive, îi vine uşor să creadă că animalele au conştiinţă.

Chiar şi racii de la magazin, care fac bule când respiră, au acum un aspect tragic. Dar tot îi mănâncă. Ce monstru e. Să nu care cumva să vă prind, că vă ard una! O fumează pe a treia.

Se întunecă încet, apoi brusc. Luminiţe puse în măr, ca pe vremea studenţiei. Lentile de contact aşa de uscate, încât îi e greu să vadă. Dincolo de copac, de gard, de linia de tren – Willesden. Numărul 37. De acolo vine tatăl ei înspre ea. Nu ajunge decât până la trandafirii plantaţi de Ned, care nu înfloresc. Poartă o pălărie.

Ce-ţi mai face căţelul? întreabă el.

Leah îşi dă seama că poate să-i răspundă fără să deschidă gura. Îi spune tot ce a făcut Olive din noiembrie, de când a murit el, fiecare lucru mărunt, toate lucrurile mărunte! Îl distrează chiar şi cel mai plictisitor detaliu din activitatea căţelului. Zice, vai de mine, vai de mine, îşi scutură firimiturile de pe puloverul albastru şi ponosit şi chicoteşte. E îmbrăcat exact cum îl îmbrăcaseră la Morehurst, cu excepţia unei pălării ţuguiate, pe care nu o mai văzuse niciodată – aceasta fiind singura expresie pe care o ştie Leah pentru a numi o asemenea pălărie. Are pe şold o pată albă, ca de spermă, încrustată în reiaţii de un maroniu decolorat, pe care nu se gândise nimeni să-i spele. Asistentele alea frumuşele din Ucraina, care nu stăteau niciodată prea mult angajate.

Pe-acolo nu-s decât nişte vulpi nenorocite, zice trist Hanwell.

Chiar este o invazie. Adică au fost mereu pe acolo, la fel de multe ca acum, dar acum se zice că e o invazie. Un titlu recent din *Standard*, INVAZIE DE VULPI ÎN NORD-VEST, şi o poză cu un bărbat îngenuncheat într-o grădină, înconjurat de cadavrele vulpilor pe care le împuşcase. Zeci şi zeci de vulpi. Zeci! zice Leah, şi uite aşa trăim acum, ne apărăm bucăţica noastră de pământ, pe vremuri nu era aşa, dar toate s-au schimbat, nu? aşa se zice, toate s-au schimbat. Colin Hanwell încearcă să asculte. Numai că nu îl prea interesează vulpile sau ce ar putea să simbolizeze ele.

Păi, îmi dau eu seama de unde le vine ideea asta, zice Hanwell.

Ce?

Zic că îmi dau seama de unde le vine o asemenea idee, după cum te porţi tu.

Ce?

Dacă îmi zici acum că eşti fericită, spune Hanwell, atunci aşa rămâne şi nu mai vorbim despre asta.

Încep să vorbească despre altele, la întâmplare. Niciodată nu îţi dau înapoi chiar feţele tale de pernă de la spălătorie. Important e că bucătăreasa, Maureen, acceptă lasagna ta îngheţată şi fără grâu, că ai voie să o mănânci, pe când altora le ignoră restricţiile alimentare, aşa că ăia fac caca cu sânge, au convulsii şi sughit fără oprire. Da, recunoaşte Leah, da, tată, poate că aşa-i. Poate că să te caci cu sânge e mai nasol decât simbolurile şi tristeţea şi situaţia din lumea de azi. Nu poţi să le vorbeşti doctorilor aşa, şopteşte Hanwell, poate te aude cineva, nu se ştie niciodată când vin să te vadă. Tu nu poţi decât să te rogi să vină.

Leah începe să simtă că ea controlează situaţia şi că ar putea să influenţeze restul întâlnirii după cum doreşte. Începe să îl facă pe tatăl ei să zică anumite lucruri, îl dirijează, îi mişcă braţele şi îi manipulează expresiile, mai întâi cu inocenţă, apoi intenţionat, în aşa fel încât îl face să zică, te iubesc, ştii. Şi apoi: draga mea, ştii că întotdeauna te-am iubit. Şi: te iubesc, nu-ţi face griji, e bine aici. Ba chiar: văd o lumină. După o vreme arată ciudat când face toate astea şi Leah se ruşinează şi încetează. Şi totuşi el rămâne acolo şi, făcând asta, lasă în suspans ideea delicioasă a nebuniei, un favor grozav de frumos. Dacă nu ar avea viaţa asta a ei de zi cu zi, cu administraţia şi cu chiria şi cu soţul şi cu serviciul, ar putea să înnebunească! Ce-ar fi să înnebunească?

Şi să nu uiţi să încui poarta cu presiunea apei când benzina e încinsă în cuptorul prizei să o opreşti când pleci folosind doar ceapă roşie şi un pic de scorţişoară apoi să te întorci înainte să fie nevoie să iei un taxi – *fără* să bei, o

sfătuieşte Hanwell.

Nu poate să-l facă să se apropie mai mult. Cu toate astea mâna lui pare să fie în mâna ei, obrazul lui lângă al ei, şi Leah îi sărută mâna şi simte lacrima lui în urechea ei, pentru că aşa a fost el mereu, se emoţiona uşor. Îi strânge palma între palmele ei. E uscată ca toamna. Îi simte vânătaia moale de la rana din mijlocul palmei, rămasă nevindecată, pentru că după o anumită vârstă chestiile astea nu se mai vindecă. E mov şi plină de sânge, julită un pic, doar un pic, de-acum mai multe luni, de la marginea unei mese de joc din camera comună. Pielea i se julise serios. O împinseseră înapoi şi o prinseseră la loc. Dar, cu toate astea, rămăsese mov şi plină de sânge tot anul trecut.

Leah zice, Tată! Nu te duce!

Hanwell zice, Unde să mă duc?

Michel zice, E liber calculatorul!

14

Un deal mare se ridică de o parte şi de alta a NV, prin Hampstead, West Hampstead, Kilburn, Willesden, Brondesbury şi Cricklewood. Apare şi în lumea literaturii. Femeia în alb[13] urcă pe o parte ca să-l întâlnească pe partea cealaltă pe tâlharul de Jack Sheppard[14]. Uneori chiar şi Dickens ajunge pe aici ca să bea o bere sau să îngroape pe cineva. Uite, acolo, pe covorul de la bibliotecă, între SF şi istoria oraşului: un prezervativ înnodat, plin cu spermă. Pe vremuri aici nu se găseau decât ferme şi câmpii cu nişte vile de ţară ce se salutau unele pe altele de-a lungul dealului. Le-au înlocuit staţiile de metrou, la intervale de un kilometru.

E mai bine de-o lună de când venise fata aceea la uşă – sfârşitul lui mai. Castanii sălbatici arată bine, au coroanele pline, deşi se ştie că sunt bolnavi de filoxeră. Leah este pe o latură a crestei Brondesbury, urcă în soare, fără să ştie cine sau ce urmează să apară. E atât de surprinsă, încât recurge la o emoţie reflexă: dispreţul. Se uită urât la fată, aşa cum făceau odinioară copiii la şcoală. Fiind atât de aproape de faţa lui Shar, grimasa ei e mai

violentă decât ar fi vrut. Dacă Michel ar fi fost aici! Michel nu e aici. Leah încearcă să o evite pe ultima sută de metri, sperând să treacă pe lângă ea. O mână micuţă o prinde de încheietură.

— HEI. TU.

Are capul descoperit. Părul negru, des, despletit, i se împrăştie în toate direcţiile. Printre şuviţele de pe faţa ei, Leah observă un ochi mov galben negru catastrofal. Din el se scurge ceva, apă, lacrimi sau altceva incontrolabil. Leah încearcă să vorbească, dar se bâlbâie.

— Ce vrei de la mine? Ce vrei să zic? Că te-am jefuit? Sunt drogată. Ţi-am furat banii, bine? BINE?

— Lasă-mă să te ajut, poate găsesc o cale să… există locuri care… care sunt de ajutor.

Leah se cutremură când îşi aude vocea. Ce plăpândă e! Ca un copil care se roagă.

— N-am bani să-ţi dau, bine? Am o problemă. Mă-nţelegi? N-AM CE SĂ-ŢI DAU. N-am nevoie de tine şi de toţi ăştia ca tine, care vă băgaţi nasu' dracu' în treaba mea, fir-aţi ai dracu'. M-arătaţi cu degetul, urlaţi. Nu mai suport, zău. Ce vrei de la mine? Vrei să cad în genunchi?

— Nu, eu… Pot să te ajut cumva? Pot să fac ceva?

Shar îi dă drumul, înalţă din umeri, se întoarce, se clatină, e gata să cadă. Îşi dă ochii peste cap. Leah întinde o mână ca să o prindă. Shar i-o dă brutal la o parte.

— Ia numărul meu de telefon. Te rog. Îl scriu aici. Lucrez, adică ştiu multe fundaţii caritabile de la serviciu, poate au ele cum…

Leah bagă un plic mototolit în buzunarul lui Shar. Shar ridică un deget către Leah.

— Nu mai suport. Nu mai pot.

Leah o vede cum urcă împleticit dealul şi apoi coboară pe partea cealaltă.

15

În autobuzul 98, în faţa ei stă o femeie care are o fetiţă în braţe. Îi arată copilei un teanc de cartonaşe ilustrate, menite să o stimuleze. Elefant. Şoarece. Ceaşcă. Soare. Pajişte cu vaci care fac muuu. Copilul este stimulat

mai ales de cartonaşul cu faţa unui om. E singurul cartonaş spre care se întinde, chicotind. Ce isteaţă e Lucia! Încearcă să îl prindă cu degetele ei grăsuţe. Apoi se întinde cu aceeaşi violenţă spre faţa mamei. Nu, Lucia! Copila e gata să plângă. Unele lucruri sunt oameni, îi explică mama, altele sunt imagini, unele lucruri sunt moi, iar altele sunt tari. Leah se uită pe geam. Ploaia nu se mai opreşte. Avioanele sunt iar sus pe cer. Munca e muncă. Timpul nu mai e straniu. E pur şi simplu iarăşi timp. Luase nişte broşuri de la serviciu, din dulapul cu pliante. Asociaţii specializate ce oferă ajutor specializat. Asta e „tot ce poţi să faci”. Acum trebuie ca drogatul „să hotărască singur”. Pentru că „nimeni nu poate să forţeze pe cineva să accepte ajutor”. Toată lumea zice aceleaşi lucruri. Toată lumea zice aceleaşi lucruri în acelaşi fel. Leah coboară la Willesden Lane şi începe să meargă repede, dar autobuzul se opreşte lângă ea şi rămâne acolo. Pasagerii din rândurile de jos asistă cu toţii la spectacolul pe care îl dă când se apleacă peste un gard viu, lângă o biserică. Vomă apoasă, greu de văzut în ploaie. Biserica aceasta din copilăria ei, unde era în grupul de copii care făceau activităţi sâmbăta, e acum un bloc cu apartamente de lux, fiecare cu câte o bucată din vitraliile vesele. Afară, un grup de maşini sport sunt parcate unde era pe vremuri un cimitir mic. Autobuzul o ia înspre şoseaua principală. Ea se ridică şi se şterge la gură cu eşarfa. Merge repede, ţinând în mână o umbrelă nepotrivită, şi o plouă pe mâneca dreaptă. Numărul 37. Se uită repede prin broşuri, ca o fată cu capul pe umeri ce stă în faţa unei cutii poştale şi verifică dacă sunt corect timbrate, după care le pune în cutie.

37

Tot sperase să găsească altă metodă. Vreun leac vechi, care să poată fi folosit acasă, discret, folosind produse obişnuite din dulăpaşul din baie. Orice altceva ar fi scump. Orice altceva ar apărea pe extrasul contului lor comun. Pe internet dă doar peste oameni care fac morală şi nu vede niciun sfat practic, în afară de poveşti de groază

din trecutul pre-moral: băi cu gin şi ace de pălărie. Cine are ace din astea? Aşa că stă aici, cu un card de credit vechi, din vremea studenţiei. Un loc ciudat. Nicăieri. Ar putea să fie la dentist, la terapie fizică. Cabinet privat! Canapele moi, măsuţe acoperite cu sticlă, intimitate. Fără hârţogăraie. Nu întreabă nimeni:

a) E decizia dumneavoastră să faceţi această operaţie?

b) Aveţi pe cineva care să vă ducă acasă după operaţie?

Uite o fată care o întreabă dacă vrea un pahar cu apă şi cum vrea să plătească. Atât. Banii evită relaţiile, obligaţiile. E ceva complet diferit. Pe vremuri, când avea nouăsprezece ani, asistenta de la universitate organizase totul. Stătuse pe marginea patului de spital împreună cu o fostă iubită sufletistă, îmbrăcate amândouă în fuste de vară şi cu picioarele bălăngănindu-se în aer, ca nişte fetiţe pedepsite, şi cel mai tare le interesase cum funcţiona anestezia.

— Parcă m-a ţinut de încheietura mâinii, a zis zece, nouă, opt, şi secunda următoare… *secunda următoare* a fost cea de acum, cu tine sărutându-mă pe frunte.

— Asta a fost acum două ore jumate!

Într-un fel, o revelaţie mai importantă decât prelegerile despre conştiinţă, despre Descartes, despre Berkeley.

Zece nouă opt…

Asta a fost acum două ore jumate!

Nicio carte nu ar fi putut să o convingă aşa de tare precum ziua cu pricina. Zece nouă opt… uitare. Ce fată sufletistă! Nu era obligată să o ajute. Iată un avantaj când iubeşti femei, când eşti iubită de femei: ele fac mereu mai mult decât e nevoie. Zece nouă opt. Înapoi la viaţă. Sărut pe frunte. Şi, totodată, un abţibild de copii, pe jumătate

şters, pe peretele din faţa ei. Tigger şi Christopher Robin şi Winnie de Pluş, toţi fără cap.15 Un pat liber în aripa pentru copii? Îşi aminteşte doar zece nouă opt – repetiţia pentru moartea fără durere. O scenă bună de rememorat în momentele când îi e frică de moarte (în avioanele mici, în apă adâncă). Atunci, prima dată, ajunsese la două luni. Acum, la două luni şi trei săptămâni.

Tipa de la recepţie şchioapătă prin încăpere. Glezna scrântită, un bandaj alb care fâlfâie neglijent. Leah roşeşte. Îi e ruşine de cineva imaginar, care nu există de-adevăratelea şi totuşi ne controlează gândurile. Se dojeneşte singură. Sigur, povestea asta nu e legată de non-existenţa ei, sigur, ci de non-existenţa altcuiva. Sigur. Da, asta am vrut să zic şi eu, asta am vrut să gândesc, sigur. Genul de lucruri la care se gândesc femeile normale.

— Doamna Hanwell? Când sunteţi gata…

16

— Nu e relevant? Cum adică? Mi-ai spus toată povestea şi n-ai pomenit de baticul de pe cap?

Natalie râde. Frank râde. Michel râde cel mai tare. Un pic beat. Nu numai de la paharul de Prosecco din mână. De la măreţia casei în stil victorian, de la mărimea grădinii, de la faptul că a ajuns să cunoască o avocată şi un bancher, că îl distrează aceleaşi lucruri care îi distrează şi pe ei. Copiii aleargă de nebuni prin grădină, râzând şi ei, pentru că toată lumea râde. Leah se uită la Olive şi o mângâie cu înflăcărare până când căţelul se satură şi pleacă pe furiş. Se uită la prietena ei cea mai bună, Natalie Blake, şi o urăşte.

— Leah… mereu încerci să salvezi pe câte cineva.

— Nu faci şi tu la fel la serviciu?

— Să aperi pe cineva e cu totul altceva. Şi, oricum, în ultima vreme am mai mult cazuri comerciale.

Natalie stă picior peste picior, cu picioarele dezgolite. Statuară neagră lucioasă. Întoarce capul spre soare. Frank la fel. Împreună, arată precum profilul unui rege şi al unei regine pe o monedă veche. Leah trebuie să stea la umbră, într-un loc pe care Frank îl numeşte foişor. Cele două

femei se uită cruciş una la cealaltă, separate de o bucată mare de gazon bine întreţinut. Se enervează reciproc. S-au enervat toată după-amiaza.

— Mă tot întâlnesc cu ea din întâmplare.

— Naomi, termină!

— A învăţat la şcoala noastră. E greu de crezut.

— E? De ce? Naomi, termină. Dă-te de lângă grătar. E foc, e fierbinte. Vino încoace.

— Nu contează.

— Scuze, mai zi. Ascult. „Shar”. Nu-mi amintesc deloc numele ăsta. Poate pe vremea când eram noi „despărţite”? Atunci erai prietenă cu tot felul de inşi pe care nu-i cunosc.

— Nu. Nu ne-am cunoscut la şcoală.

— Naomi! Vorbesc serios. Scuze… Deci, stai: care-i problema?

— Nu-i nicio problemă. Nimic.

— Adică dacă te gândeşti, nu-i chiar aşa de…

— „Zise ea, ezitând.”

— Ce? Naomi, vino încoace!

— Nimic.

Frank vine cu o sticlă, pe atât de exuberant faţă de Leah pe cât de tăioasă e nevasta lui. Se apropie foarte mult. Miroase scump. Leah se lasă pe spate, ca să-i poată turna vinul.

— Cum se face că toţi cei care au fost cu voi la şcoală au ajuns nişte delincvenţi drogaţi?

— Dar ai tăi cum de-au ajuns miniştri ai Partidului Conservator?

Frank zâmbeşte. E frumos cămaşa lui e perfectă pantalonii lui sunt perfecţi copiii lui sunt perfecţi nevasta lui e perfectă paharul de Prosecco e perfect de rece. Zice:

— Trebuie să fie plăcut să poţi să împarţi lumea aşa, în două, în mintea ta.

— Frank, lasă mişţourile.

— Leah nu se supără. Nu te superi, Leah. Sigur, eu sunt deja împărţit pe din două, deci, vezi, mi-e greu să gândesc aşa. Când o să aveţi copii, or să mă înţeleagă ei.

Leah încearcă să îl privească pe Frank aşa cum pare el să-şi dorească: ca pe o proiecţie a unui anume viitor pentru ea şi pentru Michel. Culoarea cafenie, pistruii. Dar dincolo de nişte accidente genetice, Frank n-are nimic de-a face nici cu Leah, nici cu Michel. Se întâlnise ea odată cu mama lui. Elena. Se plânsese de cât de provincial era oraşul Milano şi o sfătuise pe Leah să-şi vopsească părul. Frank e dintr-o altă secţiune a multiversului.

— Soacra mea, înţeleaptă cum e ea, zice că dacă vrei să vezi cât de diferiţi sunt oamenii, trebuie să faci testul vizitei de la asistenta medicală. Suni la uşă şi dacă locatarii se întind pe jos şi sting luminile, nu-s buni de nimic!

Michel zice:

— Nu pricep. Ce înseamnă asta?

Natalie îi explică:

— Uneori lumea nu vrea să-i deschidă lui Marcia de teamă că e de la asistenţa socială sau de la şomaj. Adică nu vor să fie verificaţi. Dacă sună mama vreodată la voi la uşă, să nu care cumva să vă întindeţi pe jos.

Michel dă din cap cu seriozitate şi acceptă grav sfatul. El nu poate să vadă ce vede Leah. Felul în care Natalie bate cu degetele pe masa din grădină şi se uită la cer în timp ce vorbeşte. Nu vede că îi plictisim şi că îşi doresc să scape de noi, de obligaţia asta veche.

El nu poate să tacă. Zice:

— Oamenii ăştia s-ar întinde pe jos. Stau pe Ridley Avenue. Şi ne-am prins că ocupă cu toţii o casă acolo, pe Ridley Avenue, patru sau cinci fete din astea care stau pe stradă şi sună pe la uşi – şi mai sunt şi nişte bărbaţi, zicem noi. Peşti, probabil. Multă suferinţă. E greu să stai şi să te gândeşti la atât de multă suferinţă. Dar îmi închipui că tu vezi oameni din ăştia în fiecare zi. La tribunal.

— Michel, iubitule… E ca şi când ai fi la o petrecere şi l-ai întreba pe un doctor ce crede despre negul de pe spatele tău.

Michel vorbeşte mereu cu sinceritate şi e ciudat că exact această trăsătură a lui, pe care Leah o apreciază foarte tare când sunt singuri, o ruşinează atât de mult în

public. Nat stă cu ochii pe Spike, care merge încetinel printre flori. Acum e din nou atentă la Leah şi Leah o evaluează: senină şi un pic nerăbdătoare. Nesinceră.

— Nu, chiar mă interesează. Zi ce ziceai, Michel, scuze.

— Mai e unul, un tip tot de la voi de la şcoală. I-a cerut bani pe stradă acum câteva săptămâni.

— Nu a fost aşa! De Nathan Bogle zice. Vindea carduri de călătorie. Ştii cum face. L-ai văzut cum face la Kilburn, uneori la Willesden?

— Hmmm.

Leah roşeşte. E umilitor să-i provoci atâta plictiseală celei mai vechi prietene. Leah n-are încotro: tot pomeneşte numele acestea de pe vremuri, încercând să-i atragă atenţia.

Frank zice:

— Bogle? Pe el l-au prins că importa heroină?

— Nu, ăla era Robbie Jenner. Cu un an mai mic ca noi. Bogle nu era chiar la nivelul ăla. S-a lăsat de şcoală ca să se facă fotbalist. Spike, te rog să nu faci asta, puiule.

— Şi? S-a făcut fotbalist?

— Ce? Ei… nu. Nu.

Poate că pentru ea nici Brayton nu mai există. S-a dus, a lăsat-o în urmă. Probabil că e la fel de mirată că a fost la Brayton cum e mirată şi şcoala că a avut-o elevă. Nat e fata care s-a descurcat cel mai bine din casa aceea de nebuni cu o mie de copii. Poate că s-a descurcat prea bine ca să-şi mai amintească de unde a venit. Ca să ajungi să trăieşti aşa, trebuie să uiţi tot ce a fost înainte. Cum să te descurci altfel?

— Era un copil simpatic. Mama lui era din St. Lucia. St. Luu-şiia? Cum se zice dacă eşti de acolo? Mamele noastre se ştiau bine. Foarte frumuşel şi foarte şmecher. Cânta la tobe, parcă. Chiar bine. Stătea lângă Keisha. Pe vremea când mai era Keisha. Eram foarte geloasă din cauza asta când aveam opt ani. Nu-i aşa, Keisha?

Natalie îşi roade o unghie. Urăşte să fie luată peste picior. Nu-i place să i se aducă aminte de inconsecvenţele

ei din trecut. Leah îndrăzneşte să fie mai dură: de momentele ei de ipocrizie. Leah trece pe lângă locuinţele sociale în fiecare zi, când merge la magazinul de la colţ. Poate să le vadă de la ea din curte. Nat locuieşte suficient de departe încât să le evite. Şi, oricum, toate întâlnirile lor au loc aici, acasă la Nat, cum altfel? Uite ce casă frumoasă! Leah se înroşeşte când o expresie ilegală răsare brutal în mintea ei – expresia lui Shar: nucă de cocos. Şi apoi vorbeşte Michel şi se potriveşte de minune:

— Ţi-ai schimbat numele. Uitasem. Ştii cum se zice: „Îmbracă-te pentru slujba pe care o vrei, nu pentru cea pe care o ai”. La fel e şi cu numele, mi se pare.

Dar lui Leah nu-i place acest deprimant *mi se pare*, cuvinte pe care Michel nu le zice decât aici, în casa asta, şi care o ruşinează. Natalie face ochii mari şi se grăbeşte să schimbe subiectul cu ajutorul copiilor, ca de obicei.

— Michel, tu poţi să mă ajuţi: ce mă fac cu asta?

Nat prinde un smoc din părul lui Naomi şi îi arată cât e de încâlcit, încercând să-şi bage degetele prin el, în timp ce fetiţa se tot agită.

— Nu mă lasă să mă ating de ea, deci ar trebui să te las pe tine să o tunzi zero, nu? Vine mâine la tine la coafor şi o tunzi.

Naomi ţipă. Michel răspunde la întrebare cu blândeţe, cu grijă, cu sinceritate. O sfătuieşte să nu facă nimic radical şi recomandă cremă şi ulei de cocos pentru păr. Chiar şi după atâţia ani petrecuţi în această ţară, pasiunea englezilor de a-şi tortura copiii cu ironii i se pare în continuare o ciudăţenie. Nat rămâne cu zâmbetul ei luminos înţepenit pe buze.

— OK, OK, Naomi. NAOMI! Glumea mama… Nu o să… da, Michel, dacă îl împletim seara, o să fie mai bine, mulţumesc…

Frank zice:

— La mine la şcoală nu aveam atâtea zile libere. Nici „vacanţă de Paşti”. Mama nu mă vedea decât de Crăciun.

Soţia lui zâmbeşte cu tristeţe şi îl sărută pe obraz:

— Ei, ba pun pariu că aveaţi! După cum o ştiu eu pe

mama ta, probabil că nu venea să te ia.

Nu-i aşa de amuzant, zice Frank. Ba e amuzant, zice Natalie. Leah îşi muşcă buza de jos şi se uită cum Nat primeşte o coroniţă de margarete începută de Naomi. Despică o tulpină pe din două cu unghia degetului mare şi bagă următoarea margaretă prin ea.

— Oricum, eu nu mi-aş trimite copiii la internat. Singuri singurei într-o clasă cu treizeci de copii albi. Trebuie să fii ţicnit.

— Douăzeci. Nu mi-a prins rău deloc.

— Porţi mocasini, Frank.

Nu-i aşa de amuzant, zice Frank. Ba e amuzant, zice Natalie. Leah încearcă adesea să găsească un diagnostic pentru boala pe care o au cei doi – ceva putred, ceva virulent –, dar pacienţii continuă să sară din pat şi să facă glume. Se pupă pe obraz.

— O ruuupţi!

Leah se uită la coroniţa de margarete. Are dreptate Naomi: Nat a ruupţ-o. Acum îi vine de hac Spike, o smulge cu dinţii şi împrăştie bucăţelele pe gazon. Începe urlatul. Leah adoptă un zâmbet amabil, semn că îi înţelege pe copii. Frank se ridică şi îi ia pe amândoi sub braţ, în timp ce copiii se agită.

— Or să meargă la şcoala care ţine de biserică, pentru păcatele noastre.

De obicei Frank se autoparodiază de faţă cu Leah. Leah contracarează făcând pe inocenta şi forţându-l să spună clar ce încearcă el să zică mai pe ocolite.

— La şcoala de la biserică? Deja?

Natalie zice:

— E ridicol: e o şcoală gratuită, dar se pare că trebuie să mergem şi noi la biserică. Să facem un efort. Altfel nu vor fi primiţi. Undeva unde sper să nu fie prea stresant. Cum se cheamă cea la care merge Pauline?

— Mama? Se duce cam o dată pe lună. La Sfântul Undeva. Nu ştiu. O întreb, dacă vrei.

Frank le dă drumul copiilor şi oftează.

— Nu-ţi vine rândul în curând?

La asta răspunde Michel. Subiectul lui, tărâmul lui. Acum începe o conversaţie despre ce e înăuntrul lui Leah şi despre cum, dacă ea l-ar fi ascultat pe Michel, în ultimii zece ani ar fi fost mult mai multă mişcare. Leah se concentrează asupra lui Natalie. Corpul ei e aici, dar unde îi e mintea? La muncă? La vreo fascinantă iubire extraconjugală? Sau doar îşi doreşte să plece oamenii ăştia, ca să-şi poată vedea de viaţa ei, de familia ei?

— La naiba! Prăjitura cu banane! Am uitat de ea. Naomi, hai să mă ajuţi să o aduc.

Leah se uită cum Natalie merge spre bucătăria ei minunată cu fetiţa ei minunată. Tot ce e în spatele uşilor acelora e împlinit şi plin de însemnătate. Gesturile, privirile, conversaţia care nu se aude. Cum ajungi să ai atât de multe? Atât de multe şi toate pline de însemnătate? Nat a reuşit să scape de rest. E adultă. Cum faci asta?

— Deci… Michel. Cum mai merge treaba? Ce-ai mai făcut? Cum e la coafor? Oamenii încă mai… pe criza asta?

Pe faţa lui Frank se vede că se panichează un pic când e lăsat cu ciudaţii prieteni ai nevestei.

— De fapt intru pe felia ta puţin, Frank.

— Pe felia mea?

— Tranzacţionări. Pe internet. După ce am vorbit ultima dată, am cumpărat o carte şi…

— Ai cumpărat o carte?

— Un ghid… şi am încercat un pic, la început cu nişte sume mici.

Expresia de pe faţa lui Frank sugerează că mai e nevoie de unele explicaţii, că aici simte ceva improbabil la mijloc. E o umilinţă foarte subtilă, dar tot se va transmite de la Michel la Leah într-o altă formă, ca un lichid devenit gaz, un pic mai târziu în seara aceasta sau mâine, în timpul unei certe, în pat.

— Păi, tatăl lui Leah i-a lăsat… ne-a lăsat o sumulice.

— A, OK! Păi, o sumulice e bună pentru început. Dar fii atent! Nu vreau să pierzi tot ce aveţi din cauza mea, Michel… Eu lucrez pentru o firmă mare, mă-nţelegi, şi avem un fel de plasă de siguranţă, dar când e vorba de

agenţi individuali, trebuie să te gândeşti că…

Leah oftează tare. E ceva infantil, dar nu poate să se abţină. Frank se întoarce spre Leah cu un zâmbet obosit, împăciuitor. O bate un pic, corectiv, cu degetul pe umăr.

— Michel, voiam să zic doar că la început ar merita să te înscrii pe un *site* precum *Today Trader* sau aşa ceva şi să joci mai întâi cu bani virtuali. Până te obişnuieşti…

— Vă rog să mă scuzaţi. Cred că Olive încearcă să facă caca şi nu vreau să o facă pe gazonul vostru perfect.

— *Leah!*

— Nu, nu, nu, e OK! Michel, eu o ştiu de multă vreme pe Leah. Sunt obişnuit cu ideile ei fistichii. Spike, hai să o ducem noi pe Olive până la colţ şi înapoi înainte să plece la ea acasă. Hai să găsim nişte pungi, OK?

Leah şi Michel rămân pe iarbă, cu picioarele încrucişate, ca nişte copii. Casa asta o face să se simtă ca un copil. Ingrediente pentru prăjituri, covoare elegante, pernuţe şi scaune căptuşite cu materiale alese special. Nicio canapea ponosită. Toată lumea crescuse peste noapte. În timp ce ea devenea, toată lumea crescuse şi devenise.

— De ce te porţi mereu ca şi când aş fi prost?

— Ce?

— Te-am întrebat ceva, Leah.

— Nu asta am vrut să fac. Nu suport când îţi vorbeşte aşa, cu superioritate.

— Nu făcea asta. Tu ai făcut-o.

— Cine e ea? Cine e persoana asta? Existenţa asta de *bourgeois*[16]!

— *Bourgeois, bourgeois, bourgeois*. Cred că e singurul cuvânt pe care îl ştii în franceză. Ai ajuns să fii ca englezii… care îşi urăsc toţi prietenii.

Frank se întoarce prin uşa de sticlă a verandei. Dacă ar fi mai atent, Frank ar putea să-i prindă în momentul ăsta în care sunt ca Punch şi Judy, încremeniţi în atitudinile lor de dezgust şi furie. Dar Frank nu e prea atent şi, până ajunge să se uite la ei, sunt iarăşi ceea ce par a fi mereu: un cuplu fericit şi îndrăgostit.

— Ştii pe unde e lesa?

În spatele lui apare Nat, ce pare senină şi inscrutabilă. Cu Naomi pe şold, ca atunci când era bebeluş, cu puţină vreme în urmă. Coafura ei afro o ia în toate direcţiile. Leah vede cum Michel se uită la copil. Se vede pe faţa lui cât de mult îşi doreşte şi el unul.

17

— Mătuşa Leah! Mătuşa Leah! Mami zice să MERGI MAI ÎNCET. Nu poate aşa repede

Leah se opreşte, se uită înapoi. Nu e nimeni, dar apoi de după colţ apare Nat, oftând dramatic. Căruciorul e gol, Spike e în braţele ei, Naomi o trage de tricou. Gulliver pe cale să fie imobilizat de liliputani.

— Leah, eşti sigură că aici e? Nu pare să fie.

— La capătul străzii. Pe hartă face un fel de buclă şi apoi se întoarce în acelaşi punct. Pauline a zis că e greu de găsit.

— Văd curtea magistraţilor şi… un sens giratoriu? Copii, staţi aproape, staţi lângă mine! E ca şi cum ai merge pe jos pe marginea unei autostrăzi. Un coşmar. Kennedy Fried Chicken. Bar polonez cu biliard. Euphoria Massage. Mă bucur că admirăm peisajul. Nu cred că mai suntem în Willesden. Parcă am fi deja în Neasden.

— Păi, datorită bisericii *este* Willesden. E parohia din Willesden.

— Da, dar unde e? Cum reuşeşte Pauline să ajungă la ea?

— Cu autobuzu', cred. Habar n-am.

— Ce coşmar.

Ajung la o cotitură. Se trezesc pe o bucată strâmtă de trotuar, delimitată de o bornă de trafic, şi îi ţin bine pe copii, pentru că pe ambele sensuri trec maşini în viteză. La dreapta, un mall care a dat faliment şi un bloc cu birouri prost gândit, gol şi cu multe ferestre sparte. La stânga, o bucată de iarbă, cuibărită între benzile şoselei, ce se despart acolo. Era gândită să fie o oază de verdeaţă şi e o zonă unde lumea aruncă toate gunoaiele. O saltea plină de apă. O canapea întoarsă cu fundul în sus, cu pernele rupte

şi oribil de murdară. Multe alte obiecte din cele mai ciudate, care sugerează vieţi abandonate în grabă: o jumătate de scuter, o lampă de birou decapitată, o portieră de maşină, un suport de pălării, o bucată de linoleum cât să ajungă pentru o baie.

Când nu mai trec maşini, cei patru fug ca un singur animal, traversează şi apoi se desprind unul de altul şi gâfâie, cu mâinile sprijinite pe genunchi. Sfătuită „să nu facă prea mult efort" în următoarele patruzeci şi opt de ore, Leah e uşor ameţită. Se întoarce, ridică puţin capul şi ea o vede prima: un vârf ascuţit, vechi, şi o clopotniţă, greu de zărit printre ramurile unui frasin mare. După câţiva metri apare o scenă cu adevărat improbabilă. O bisericuţă ca de la ţară, o biserică medievală ca de la ţară, rămasă aici, în mijlocul unui sens giratoriu. În afara timpului, în afara lumii. O zonă de seninătate o înconjoară. Un cireş cu flori roz lângă fereastra dinspre est. Un zid mic din cărămidă o încercuieşte şi delimitează frontiera de pe vremuri, deşi o apără la fel de mult ca o coroniţă de margarete. Cavourile familiale au uşile deschise. Multe morminte cu pietre funerare în culori deschise. Leah, Nat şi copiii intră prin poarta cu acoperiş şi se opresc sub clopotniţă. Orologiul albastru străluceşte în soare. Este ora unsprezece şi jumătate dimineaţa, în alt secol, în altă Anglie. Nat foloseşte prosopelul băieţelului ca să-şi şteargă transpiraţia de pe frunte. Copiii, care fuseseră gălăgioşi şi se tot plânseseră de căldură, acum tac din gură. O cărare traversează cimitirul umbros, iar pietrele victoriene marchează doar cel mai recent strat de morţi. Natalie manevrează căruciorul pe terenul denivelat.

— Ce nebunie. N-am mai văzut-o până acum. Probabil că am trecut cu maşina pe lângă ea de o mie de ori. Lee, ai luat apa? Probabil că de-asta îi place lui Pauline. Că e aşa veche. Fiindcă bisericile vechi sunt mai de încredere.

Leah îşi încrucişează braţele şi se transformă în mama ei, îi copiază expresia: colţurile gurii lăsate în jos şi pleoapele fâlfâind, ca să scape de toate firele de praf din lume şi de hotărârea lor de a intra în ochii lui Pauline.

Natalie, care tocmai bea apă, râde de nu mai poate şi împroaşcă apă pe ea.

— Nu-mi plac mie bisericile mai noi, nu. Nu m-aş duce la ele nici moartă. Cele vechi sunt mai de încredere, da, sigur.

— Termină… o să mă înec. Am trăit aici toată viaţa şi nici măcar n-am ştiut de locul ăsta. Am mers cu Marcia şi ne-am înghesuit în conserva aia penticostală atâţia ani, când am fi putut să venim aici. Keisha, ascultă-mă. Vreau ca Spiritul Domnului să coboare asupra noastră, a tuturor.

Pot să râdă de mamele lor, dar nu pot să scape de vraja sumbră a acestui loc. Copiii calcă cu grijă printre morminte, vor să ştie dacă într-adevăr sub pământ sunt oameni morţi. Leah merge mai repede, o ia pe lângă cărare şi prin iarba înaltă, o lasă pe Nat să încerce să le explice copiilor diferenţa dintre cei care au murit recent şi cei care au murit de mai multă vreme. Întinde braţele cât poate de mult. Atinge cu degetele partea de sus a monumentelor celor mai înalte, o urnă de piatră spartă, o cruce dărăpănată. Ajunge repede în spatele bisericii. O înconjoară un trecut de neînţeles, care poate fi citit parţial pe pietrele erodate, puse în unghiuri dezamăgitoare. Copii morţi şi oameni care au pierit în închisoare. Război şi boală. Pietre masive, acoperite de iederă, de licheni, de mucegai galben şi de muşchi.

Emily W… din această parohie s-a stins în al treizeci…
an de viaţă în anul Domnului o mie opt sute… şapte a lăsat în urmă şase copii şi un soţ, Albert, care s-a dus repede după ea în…

Marion… din această paro…

Răposată în 17 decembrie 1878 la vârsta de 2… de ani

Şi Dora, fiic… ei,

Răposată în 11 decembrie 1878

Să nu faci prea mult efort în următoarele patruzeci şi opt de ore.

În soarele acesta puternic.

Să nu faci prea mult efort, Leah Hanwell din această parohie.

Singura fiică a lui Colin Hanwell, şi el tot din această parohie.

Să nu faci prea mult efort de-a lungul vieţii tale.

Leah se sprijină de o piatră cât ea de înaltă. Pe ea sunt trei figurine în relief, aproape şterse. Atinge urmele lăsate de muşchi. O doamnă cu o fustă cloş ţine ceva aproape de trup, un obiect imposibil de descris, poate ceva ce a primit, şi e sprijinită de doi băieţi în redingotă. Nu se ştie cine e. Timpul a distrus orice detaliu: niciun nume nicio dată nicio faţă niciun genunchi niciun picior nicio explicaţie a darului misterios…

— Lee, eşti bine?

— Mi-e cald. E prea cald.

Intră în biserică prin două uşi masive din lemn. Tocmai s-a terminat o slujbă. Mirosul ciudat de tămâie, de biserică, stăruie în aer. Merg pe margine şi evită privirile credincioşilor. E tare bine şi răcoare aici, mai bine decât cu aerul condiţionat. Natalie ia o broşură. Este o autodidactă înnăscută, mereu vrea să afle câte ceva. Probabil că de la despărţirea aceea i se trage. Despărţirea explică diferenţele. Devenise Natalie Blake în scurta întrerupere din lunga lor istorie, între şaisprezece şi optsprezece ani. S-a autoeducat la biblioteca Kensal Rise în timp ce Leah fuma iarbă toată ziua. Natalie ia mereu toate broşurile – broşurile şi tot ce prinde.

— Parohie întemeiată în 938… din biserica originală nu a rămas nimic… Biserica de acum datează din jurul anului 1315… urme de gloanţe în uşă de pe vremea lui Cromwell, originalul…

Copiii fug şi se urcă pe agheasmatar (circa 1150, din

marmură Purbeck). Leah încearcă să scape de năvala sonoră a prelegerii lui Natalie. Slujba se termină. Enoriaşii încep să plece. Preotul tânăr stă în prag şi încearcă să le vorbească. Îşi ţine mâna pe şoldul durduliu, ca o bătrână emoţionată, şi are un smoc de păr şaten pe frunte. Faţa lui ar vrea să fie plăcută, dar nu reuşeşte, pentru că nu are bărbie. S-ar fi purtat la fel şi în 1920 sau în 1880 sau în 1660. El este la fel, dar enoriaşii lui sunt diferiţi. Din Polonia, India, Africa, Caraibe. Adulţi îmbrăcaţi elegant, cu nişte costume strălucitoare şi rochii strâmte de la piaţă. Băieţii poartă costume cu dungi la două rânduri, fetele au şaluri micuţe. Au şi părul coafat şi ondulat în bucle complicate. Enoriaşilor le e milă de preot, care e plin de sugestii blânde. Poate că săptămâna viitoare vom reuşi să începem la timp. Orice nu vă mai trebuie. Orice aveţi. Îi zâmbesc şi dau din cap aprobator. Nu-l prea iau în serios. Nici preotul nu ascultă ce zice. Se uită atent la Leah, o caută peste capetele enoriaşilor care pleacă. Lumina intră prin geam dinspre est. Leah merge într-acolo din instinct, către un monument din marmură albă şi neagră, prins pe un perete, de unde află că SPRE FERICIREA EI I-A FĂCUT BUCURIA DE A FI TATĂL A 10 FII & 7 FIICE ŞI E ONORATĂ SĂ DEDICE ACEST MONUMENT SPRE PĂSTRAREA AMINTIRII LUI. EL A DECEDAT LA 48 DE ANI. 24 MARTIE 1647. Nu se ştiu mai multe despre Ea. Leah ar vrea să atingă literele, să le simtă răcoarea. Dar Natalie zice că ar fi mai bine să nu facă aşa ceva, zice, Carl nu stropi cu apă sfinţită UAU acelaşi sculptor a făcut şi mormântul ELIZABETEI I nu dragă nu e aceeaşi a fost o regină dragă acum MULTĂ VREME nu dragă şi mai demult dar ştiai că pe vremuri se chema *WILSDON* adică a izvorî adică e un izvor la poalele dealului de acolo vine toată apa asta AM ZIS SĂ NU MAI STROPEŞTI. Lui Leah i se face dintr-odată o sete extraordinară, e făcută din sete, e doar sete. Îngenunchează, dând să se uite la robinet, citeşte plăcuţa. Nu e potabilă. Sfinţită, dar nu şi potabilă.

— Mami!

— Nu, nu e mami. E altcineva. „Considerată mai

puternică decât Fecioara Maria tradiţională, are puteri miraculoase, precum darul întâmplărilor miraculoase, refacerea memoriei pierdute, resuscitarea bebeluşilor morţi…” Ce i-ar mai plăcea asta lui Marcia: uneori Sfânta Fecioară le apare oamenilor în curtea bisericii. Îi apare şi Marciei tot timpul. Dar de obicei ea vede Fecioare albe, cu părul blond şi bluze frumoase de la M & S17…

Cum de-a trecut pe lângă ea? În spatele ei e o Fecioară făcută din lemn negru. Sfânta Fecioară ţine în braţe un copil imens, înfăşat. *Hristos copil*, scrie pe plăcuţă, copilul stă cu braţele întinse, *mâinile lui binecuvântează*, scrie pe plăcuţă, dar lui Leah nu i se pare că ar binecuvânta. Parcă mai mult acuză. Copilul stă ca o cruce. Are forma lucrului care îl va distruge. Se întinde spre Leah. Se întinde ca să împiedice orice evadare, la dreapta sau la stânga.

— „devenind celebrul altar al Sfintei Fecioare de la Willesden, «Fecioara Neagră», distrusă în timpul Reformei şi arsă laolaltă cu cele de la Walsingham, Ipswich şi Worcester… de către Lordul Păstrător al Sigiliului”. Şi un Cromwell. Alt Cromwell? Nu zice. De-asta ar fi fost bine să fi avut profesori buni de istorie la şcoală… „altarul a fost aici din”… stai, deci ăsta e originalul? De la 1200? Nu se poate. E scris foarte prost, nu e clar care… NAOMI, PLEACĂ DE LÂNGĂ

37

„Cum de ai trăit toată viaţa pe străzile astea fără să fi ştiut de mine? Cât credeai că poţi să mă eviţi? De ce credeai că tu eşti scutită? Nu ştii că sunt aici de când are lumea nevoie de ajutor? Ascultă-mă: eu nu sunt ca Fecioarele alea palide şi timide, ca virginele alea afectate! Sunt mai bătrână decât locul ăsta! Mai bătrână chiar şi decât religia care îmi ia numele în deşert! Spiritul acestor fagi şi al cabinelor de telefon, al tufişurilor şi al felinarelor, al izvoarelor şi al staţiilor de metrou, al tiselor bătrâne şi al magazinelor universale, al pajiştilor şi al multiplexurilor 3D. Anglia recalcitrantă a vieţii adevărate, a vieţii animale! A bisericii vechi, a celei noi şi a vremurilor de dinainte de

biserici. Ţi-e prea cald? E prea mult? Sperai să fie altfel? Ai înţeles greşit? Era mai complicat? Sau mai puţin complicat? Dacă îi spunem altfel, oare o să dispară senzaţia de imponderabilitate? Ţi se înmoaie genunchii? Cine eşti? Vrei un pahar de apă? Pică cerul? S-ar fi putut oare ca lucrurile să se întâmple altfel, în altă ordine, în alt loc?”

18

— O, pe vremuri leşinam des. Des! Se zicea că astfel arătai că erai delicată, sensibilă şi un pic artistă. Dar pe vremea aia toate fetele se făceau asistente medicale sau secretare. Pur şi simplu aşa stăteau lucrurile. Nu aveam posibilităţile de acum.

— Era cald, atâta tot.

— Pentru că aveai mult potenţial… nu, ascultă-mă pe mine, aveai: la pian, la flaut, la dans, la chestia aia… aia… cum îi zice, mmm… la sculptură – într-o vreme îţi plăcea să sculptezi, iar vioara… erai perfectă la vioară şi la multe alte activităţi din astea.

— Am adus o oală de la şcoală o dată. La vioară am cântat o lună.

— Am avut grijă să te duci la tot felul de cursuri, cincizeci de penny pe aia, cincizeci de penny pe aialaltă, se adună! Şi nu-i aveam mereu! Aşa era tatăl tău, Dumnezeu să-l odihnească: nu voia să crezi că eşti săracă, deşi *eram* săraci. Dar tu nu te-ai decis să faci ceva anume, asta zic. Gazonul ăsta trebuie udat.

Pauline se apleacă brusc, apoi se ridică, ţinând în mână nişte iarbă cu pământ.

— Argilă londoneză. Foarte uscată. Sigur, voi, fetele din ziua de azi, faceţi totul altfel. Tot aşteptaţi şi aşteptaţi şi aşteptaţi. Deşi nu pricep *ce anume* aşteptaţi.

Învineţită de efort, cu castronul ei de păr alb, umed şi drept. Mamele încearcă insistent să le spună ceva fetelor lor şi insistenţa asta le sperie pe fete, le sileşte să nu le bage în seamă. Mamele rămân în urmă, ţinând ca nebunele în mâini nişte argilă londoneză, nişte iarbă, nişte rădăcini albe, o păpădie, un vierme gras ce trece lumea prin

propriu-i trup.

— Îh. Mai bine le pui înapoi, mamă.

Stau pe o bancă găsită de Michel acum câţiva ani. O lăsase cineva în mijlocul drumului, pe Cricklewood Broadway. Stătea bine mersi! Acolo, în trafic! Părea să fi crescut din asfalt. Toate maşinile încercau să o evite. Michel oprise maşina lor Mini Metro, culcase scaunele, deschisese portbagajul şi o înghesuise acolo, timp în care Pauline mai mult îl încurca şi toată lumea îi claxona. Când ajunseseră acasă, observaseră că banca avea pe ea o plăcuţă cu emblema Royal Parks. Pauline îi zice tronul. Hai să mai stăm puţintel pe tron.

— Era de la căldură. Olive, vino aici, sufleţelule!

— Nu lângă mine! Nu vreau să mi se facă rău! Asta e nepoţica mea. Singura mea nepoţică, dacă nu se schimbă nimic. Fac alergie la singura mea nepoţică.

— Gata, mamă!

Stau pe tron tăcute şi fiecare priveşte în altă direcţie. Se pare că problema e legată de două feluri diferite de a înţelege timpul. Ştie că natura ei de animal ar trebui să ia de-acum decizii. Poate că e de prea multă vreme o vulpe de oraş. Fiecare nouă naştere – asemenea veşti par să vină în fiecare zi – i se pare o trădare teribilă. De ce nu stau toţi locului? Ea şi-a impus să stea locului, dar asta nu i-a împiedicat pe ceilalţi să continue. Şi tot ce se întâmplă nu face altceva decât să anuleze în chip oribil posibilitatea celorlalte lucruri care nu s-au întâmplat, numărul 37 şi uşa care se deschide în timp ce ea stă în prag cu broşurile în mână şi Shar, care zice: lasă alea aici, ia-mă de mână. Fugim? Eşti gata? Fugim? Hai să plecăm de aici! Hai să dezertăm! Să dormim în tufişuri. Să o luăm pe calea ferată până ajungem la mare. Să se trezească cu părul ei lung şi negru în ochi şi în gură. Să sune acasă din cabine telefonice închipuite, care încă mai acceptă monede de doi penny. Suntem bine, nu te îngrijora. Vreau să stau locului şi să mă mişc. Vreau şi viaţa asta, şi alta. Nu mă căuta!

— Şi eu doar încerc să vă ajut, dar ţie nu-ţi pasă. Nici nu-mi dau seama dacă mă asculţi. În fine. E viaţa ta.

— Şi de ce e nevoie de un altar?

— Cum adică un altar? Pentru Sfânta Fecioară? A, nu îmi bat eu capul cu asta. Nu contează. Zice pe uşă că e o biserică anglicană şi e anglicană de o mie de ani. Pentru mine e suficient. Cei veniţi din colonii şi ruşii ăştia, da, ei sunt superstiţioşi, dar e de înţeles. Au trecut prin multe. De ce să îi lipsesc de o bucurie?

Pauline se uită lung către locuinţele sociale unde au stat şi ele, locuinţe pline cu cei veniţi din colonii şi cu ruşii ăştia. Azi, ca aproape în fiecare zi de când e soare, fata cu gura mare este iarăşi pe balcon şi se ceartă la telefon cu cine o fi la capătul celălalt al firului. Nu mă respecţi? Să nu te prind! E clar că e de origine irlandeză. O frunte mică, de delincvent, cu ochii îndepărtaţi. Pauline simte un anumit soi de dispreţ faţă de cei din tribul ei care au ajuns rău.

— Nici măcar Sfânta Fecioară nu poate să o ajute pe una ca ea. O, bună, Edward, dragule!

— Ce mai faceţi, doamnă H.?

— O, mă bucur să te văd. Ce mai faci, puiule? Arăţi bine, date fiind circumstanţele. Sper că nu mai fumezi iarbă.

— Ba mă tem că da. Îmi place gustul.

— N-o să mai ai nicio ambiţie.

— Oricum n-am decât o ambiţie.

— Ce ambiţie?

— Să mă căsătoresc cu dumneavoastră. Nu puteţi să-mi răpiţi bucuria asta, nu?

— Ei, fugi, măi, de-aici!

Fericită, chiar fericită, şi soarele se subţiază, se învineţeşte, se aşază în fâşii în spatele minaretului bleu-verzui şi o adiere, atât cât e, unduieşte steagul Angliei de pe acoperişul locuinţelor sociale, ce fusese agăţat de o antenă de satelit înainte de meciul de fotbal. Poate că nu contează că viaţa nu a evoluat, că nu a devenit ceva mai mult decât este. Leah e legată de ţărmul de unde a pornit, aşa cum erau pe vremuri majoritatea femeilor.

— Leah, iubito, e telefonul tău.

Ia uite, gardul de pe partea dreaptă e aproape distrus. Iedera de la locuinţele sociale intră prin el şi sufocă orice ar încerca Michel să planteze în afară de măr, care creşte în ciuda lor, fără niciun ajutor. Le scrie celor de la consiliul local, nu o bagă în seamă nimeni, Ned nu scrie niciodată, nici Gloria, trăiesc ei la comun, dar ea e singura care se gândeşte la binele comun şi, o, Doamne, viermele ăla, săracul, fără casă, vânăt la soare. Ca un prepuţ care se mişcă înainte şi înapoi, înainte şi înapoi, îndoit peste el însuşi. Nu mă iubeşte nimeni toată lumea mă urăşte pentru că sunt un vierme bâţâit. Dar a cui e vocea asta aşa de liniştită şi aşa de violentă, fix în urechea ei, şi i se pare că nu a auzit bine, i se pare că o ia razna, i se pare

— Poftim?

— M-auzi? Să nu te mai prind pe-aici.

— Poftim? De unde ai numărul ăsta?

— E treaba mea ce face fata asta. Să nu te mai prind că laşi la uşă căcaturi din alea, m-auzi? Fereşte-te de mine. Te cunosc. Dacă mai vii pe aici, fereşte-te de mine!

— *Cine* eşti?

— Pizda dracului! Lesbiano!

Viermele se strânge de la mijloc, nu poate să facă altceva. O piatră la stânga, o piatră la dreapta.

— Şi apoi, la Poundland, fix aceeaşi cutie, de la aceeaşi firmă, costă doar două lire patruş' nouă! Da, dacă te duci să cumperi de la magazinele astea, eşti un prostănac, clar. Leah, iubito? Leah? Leah? Cine era? La telefon? Te simţi bine?

19

Trebuie să aperi onoarea soţiei tale. E o chestie primitivă, explică el, referindu-se la maimuţele dintr-un documentar. Aşa cum maimuţa femelă îşi apără copilul maimuţă, aşa şi masculul îşi apără femela. Michel e foarte fericit în furia lui, amândoi se simt mai apropiaţi la umbra furiei. Se simt bine împreună, nu s-au mai simţit aşa de câteva luni. Ea stă la masa din bucătărie, îmbrăţişându-se singură, în timp ce el merge încolo şi încoace, dând din

braţe ca o maimuţă. E şi ea o maimuţă bună, vrea să contribuie la fericirea familiei ei de maimuţe. E o dorinţă absolut onorabilă, care o face să zică:

— Cred că da. Cred că el era. E greu să-mi dau seama după voce. Au trecut aproape douăzeci de ani de când ne-am cunoscut. Dar aş zice că da. Dacă îmi ceri să fiu sută la sută sigură, atunci nu, nu pot zice sigur, dar prima chestie la care m-am gândit e că da, e el, Nathan.

Se întâmplă atât de puţine lucruri în colţul acesta din NV. Când se întâmplă ceva, e normal să vrei să faci parte din cadru, să fii chiar în centru. Mi s-a părut că era el. Chiar mi s-a părut. Îi spune lui Michel. Îi spune totul lui Michel, cu excepţia unui cuvânt.

20

Se întorc acasă de la supermarketul la care îşi fac cumpărăturile, deşi din cauza lui s-a închis magazinul local şi angajaţii sunt plătiţi foarte prost, au sacoşe noi, deşi ar fi trebuit să-şi ia sacoşele vechi, cu broccoli din Kenya, roşii din Chile, cafea ieftină, produsă de firme mari, exploatatoare, dulciuri proaste şi ziarul greşit.

Nu sunt nişte oameni buni. Nici măcar nu au atâta integritate cât să fie genul de oameni care nu-şi bat capul să fie nişte oameni buni. Îşi bat capul tot timpul. Iar sunt prinşi la mijloc. Cumpără mereu Pinot Gris şi Chardonnay, pentru că acestea sunt singurele cuvinte pe care le ştiu pentru vin. Merg la cină la nişte prieteni şi în asemenea situaţii trebuie să aduci o sticlă de vin. Atâta au învăţat şi ei. Nu cumpără produse etice pentru că nu şi le permit, zice Michel, iar Leah zice, nu, ci pentru că ţie nu-ţi pasă. În sinea ei îşi zice, vrei să fii la fel de bogat ca ei, dar nu îţi pasă de principiile lor, pe când pe mine mă interesează mai mult principiile lor decât banii. Gândul acesta, dintre ei doi, o face să se simtă bine. Căsătoria este arta comparaţiei ranchiunoase. La naiba, uite, e el, acolo, în cabina telefonică, şi dacă s-ar fi gândit un pic mai mult, n-ar fi zis niciodată

— La naiba, uite, e el, acolo, în cabina telefonică.

— El e?

— Da, dar… nu, nu ştiu. Nu. Mi s-a părut. Nu contează. Las-o baltă.

— Leah, tocmai ai zis că e el. E sau nu e?

Michel se mişcă repede şi ajunge lângă el, faţă în faţă cu o nouă comparaţie ranchiunoasă: el, un dansator îndesat, bine făcut, împotriva unei ameninţări înalte şi musculoase, care se întoarce şi se dovedeşte a nu fi Nathan, dar în mod sigur e celălalt băiat pe care l-a văzut cu Shar, deşi poate că nu e el. Şapcă, bluză cu glugă, blugi coborâţi pe şolduri – e o uniformă, toţi arată la fel. De unde stă Leah, totul pare să fie un spectacol prostesc, gesticulaţii, încruntări primitive şi, bineînţeles, o posibilă ştire oribilă, care explică totul, în afară de suferinţă şi de detaliile specifice: un tânăr a înjunghiat un alt tânăr pe Kilburn High Road. Aveau nume şi vârste şi este foarte trist, e din vina a ceva anume sau a altceva şi nici nu face bine la preţul caselor. Leah nici nu poate să respire de frică. Fuge ca să îi ajungă din urmă, cu Olive zornăind după ea, şi, în timp ce fuge, se trezeşte că observă ceva ce nu ar trebui să conteze: arată mai bătrână decât ei doi. Băiatul e băiat şi Michel e bărbat, dar par să aibă cam aceeaşi vârstă.

— Nu ştiu ce zici tu acolo, frate, dar MAI BINE MĂ LAŞI ÎN PACE.

— Michel… te rog. Las-o baltă, te rog!

— Zi-i lu’ bărbată-tu să se care de-aici.

— Să nu mai suni la mine, OK? Las-o în pace pe soţia mea! Ai înţeles?

— Ce dracu’ zici tu acolo? Vrei să ţi-o iei?

Se izbesc piept în piept, ca primatele. Michel e pocnit şi cade nedemn pe trotuar, lângă câinele lui caraghios, care îl linge în ureche. Acum adversarul se înalţă deasupra lui şi ridică piciorul în aer cu un gest teatral, pregătindu-se pentru executarea unui penalti. Leah se bagă între ei, întinde mâinile ca să-i despartă, o femeie care imploră într-o poveste antică.

— Michel! Gata! Nu e el. Te rog… e soţul meu, e derutat, te rog, nu-i face rău, te rog, lasă-ne în pace, te

rog!

Piciorul, nepăsător, se ridică şi mai mult în aer, îşi ia şi mai mult avânt. Leah începe să plângă. Vede cu coada ochiului un cuplu de tineri albi, îmbrăcaţi în costum, care traversează, vrând să-i evite. Nu îi va ajuta nimeni. Îşi împreunează mâinile ca pentru rugăciune.

— Te rog, lasă-l în pace, te rog! Sunt însărcinată… te rog, lasă-ne în pace!

Piciorul se retrage. O mână stă ameninţătoare deasupra lui Michel cât el încearcă să se ridice, o mână de forma unui pistol direcţionat spre capul lui.

— Dacă te mai iei de mine… *poc poc!* Eşti fript.

— Du-te dracu'! Da? Nu mi-e frică de tine!

Cât ai zice peşte, piciorul se ridică iar în aer şi se lansează în burta lui Olive. Căţeaua zboară câţiva metri mai încolo, în uşa unei cofetării. Scoate un sunet pe care Leah nu l-a mai auzit niciodată.

— Olive!

— Ai noroc c-a venit femeia ta după tine, frate. Altfel…

Deja e pe mijlocul străzii şi strigă peste umăr.

— Altfel ce? Laşu' dracu'! Îmi loveşti căţelul! Sun la poliţie!

— MICHEL! Las-o aşa.

Pune mâna pe pieptul lui. Unui trecător oarecare i s-ar părea că ea îl ţine pe loc. Doar ea ştie că el nu încearcă să o dea la o parte. Cei doi bărbaţi se despart aşa, înjurându-se din greu, jucându-se cu ideea că nu au terminat, că în orice clipă s-ar putea întoarce şi s-ar repezi iar unul la altul. Dar e doar o prefăcătorie: prezenţa unei femei i-a eliberat de obligaţii.

21

Leah crede în obiectivitate. Acum e un pic mai calmă, mai au un pic până acasă. Cine era femeia aceea din timpul crizei, care urla şi plângea şi se ruga în genunchi în mijlocul străzii? E penibil să recunoască, dar se considerase „curajoasă". O luptătoare. Acum a apărut o persoană care negociază, pledează, minte strategic, roagă,

imploră. Te rog, nu distruge lucrul pe care-l iubesc! Şi rugămintea ei fusese auzită şi înlocuită cu un sacrificiu mai mic, iar în momentul respectiv ea fusese pur şi simplu penibil de recunoscătoare pentru acea concesie.

Nu reuşeşte să-şi revină imediat. Michel e cel care o ţine în braţe pe Olive. Loveşte cu pumnul în uşa lor, în timp ce Leah nu reuşeşte să-şi dea seama în care sacoşă e cheia.

— E OK?

— E bine. Doar dacă nu are cumva leziuni interne. Mie mi se pare că arată bine. E şocată.

— Tu eşti bine?

Răspunsul i se vede pe faţă. Umilinţă. Furie. Sigur, unui bărbat îi e mai greu să fie obiectiv. Ei au o problemă cu mândria.

— Ned!

— Hei, sunteţi bine?

— Ajut-o pe Lee cu sacoşele alea.

Merg la bucătărie şi îl pun pe căţelul lor drag în coşuleţ. Arată bine. Să o hrănim? Mănâncă. Să-i aruncăm o minge? Aleargă. Poate că ea e bine, dar oamenii încă mai resimt mult prea puternic adrenalina şi trauma ca să treacă peste cele întâmplate. Leah îi povesteşte lui Ned, lăsând deoparte orice urmă de furie sau umilinţă. Michel a fost curajos! Michel a apărat-o! Pune mâna pe braţul soţului ei. El o dă la o parte.

— Zăceam pe jos ca un idiot.

— Nu. Ai făcut în aşa fel încât să nu agravezi situaţia.

Pune iar mâna pe braţul lui. De data aceasta el o lasă.

— Crezi că e bine să o lăsăm singură în seara asta? Nu ştiu. Ned, poţi să mai treci pe la ea? Ne suni dacă e vreo problemă? Sau poate că ar trebui să stăm acasă. Să anulăm totul.

E o invitaţie la cină, zice Michel. Nu cred că putem să o anulăm. E OK. Eşti bine, puiule, nu? Eşti bine? Cei doi oameni se uită în ochii animalului, ca să se liniştească. Leah se chinuie să fie obiectivă. N-ar fi trebuit oare ca

până acum unul dintre oameni să fi zis cuvântul „veterinar”, asta dacă nu s-ar fi temut cât costă când zici „veterinar”?

22

Hanwell nu-şi invita niciodată prietenii la cină. Nici nu mergea să cineze la restaurant. Nu-i adevărat: când era o ocazie specială, îşi invita familia la Vijay’s, pe Willesden Lane, unde stăteau la o masă lângă uşă, mâncau repede şi se simţeau ciudat că făceau conversaţie. Leah nu fusese pregătită în copilărie să meargă atât de des ca acum la cină la prieteni – cel mai des la Natalie, unde ea şi Michel sunt invitaţi ca să dea un pic de culoare locală serii. Nici el, nici ea nu ştiu ce să le zică avocaţilor şi bancherilor sau judecătorului care mai apare uneori. Natalie nu crede că sunt timizi. Dă mereu vina pe felul în care au fost aşezaţi la masă, dar mereu rămâne o senzaţie de stânjeneală. Nu se pricep să spună poveşti. Se uită în farfurie şi îşi taie mâncarea cu mare grijă, lăsând-o pe Natalie să le spună poveştile în locul lor şi dând din cap ca să confirme fapte, nume, date, locuri. Spuse tuturor invitaţilor, ca să fie discutate, aceste poveşti capătă o viaţă a lor, independentă şi impresionantă.

— Sau aş fi fugit. Aş fi fugit ca vântul şi i-aş fi lăsat să facă ce vor. Fără supărare, Michel. Eşti foarte curajos.

— Şi apoi pur şi simplu v-aţi despărţit? „Mulţumesc, azi era cât pe-aci să te omor, dar acum trebuie să plec…”

— Ha!

— „Azi am multe jafuri de făcut cu pistolul meu invizibil.”

— Ha!

— Poţi să-mi dai sosul picant, te rog? Crezi că dacă îţi foloseşti degetele pe post de pistol, înseamnă că ai de fapt un pistol? Sau nu-l ai decât pe ăsta? Toată lumea suferă din cauza crizei, cred… de ce ar fi scutiţi gangsterii de ea? Ia uite, am şi eu unul. *Poc!*

— Ha! Ha!

— Da’ stai un pic… Eşti însărcinată?

Doisprezece oameni aşezaţi la masa lungă de stejar a

lui Nat se opresc din râs şi din vorbit şi se uită la Leah, care se luptă cu un piept de raţă.

— Nu.

— Nu, *a zis* doar aşa, ca să-l oprească.

— Foarte curajoasă chestia. Bine gândit.

Povestea lui Leah şi Michel în versiunea lui Natalie s-a terminat. Ştafeta conversaţiei trece la alţii, care îşi spun poveştile cu mai multă pricepere, le leagă de tot felul de probleme ale societăţii, de dezbaterile din ziare. Leah încearcă să-i explice unde lucrează unei persoane căreia nu-i pasă. Spanacul e adus de la o fermă din apropiere. Toată lumea ajunge o secundă la un consens şi toţi se plâng cât de rea e tehnologia, ce dezastru e, mai ales pentru adolescenţi, şi, cu toate acestea, majoritatea şi-au pus telefoanele lângă farfurii. Dă-mi morcovii cu unt, te rog. Între timp părinţii au îmbătrânit şi s-au îmbolnăvit fix când copiii lor voiau să facă şi ei copii. Majoritatea părinţilor sunt imigranţi – din Jamaica, din Irlanda, din India, din China – şi nu înţeleg de ce nu au fost invitaţi să locuiască şi ei cu copiii, aşa cum se obişnuieşte în ţările lor. Tehnologia e oferită drept înlocuitor pentru această dorinţă imposibilă. Aparate care ridică scaunele cu rotile pe scări. Stimulatoare cardiace. Operaţii de înlocuire a şoldurilor. Aparate de dializă. Dar nimic nu-i mulţumeşte. Au muncit din greu ca să îi ajute pe copii să ajungă unde sunt. Şi nu pot deloc să fie fericiţi până când nu se mută de-adevăratelea la ei. Nu se pot muta la ei niciodată. Povestea cu musulmanii. Stai că-ţi spun eu cum e cu musulmanii. Dă-mi salata de roşii, te rog. Povestea cu problema musulmanilor. Dintr-odată toată lumea e specialistă în musulmani. Dar tu ce crezi, Samhita, da, tu ce crezi, Samhita, ce părere ai? Samhita, avocata care se ocupă de drepturi de autor. Dă-mi peştele, te rog. Peste masă se încrucişează soluţii şi strategii. Saloane private la spital. Cinematograf privat. Crăciunul în străinătate. Un restaurant care are doar cinci mese. Sisteme de securitate. Garduri. Maşină 4x4, care îţi permite să stai singur deasupra traficului. Undeva se găseşte o formă perfectă de

izolare, poţi să o dobândeşti, doar că nu e ieftină. Dar, Leah, zice cineva, dar, Leah, la urma urmei, nu vrei ca în primul rând să-i oferi copilului tău tot ce e mai bun, să îi oferi posibilităţi? Dă-mi fasolea verde cu migdale răzuite, te rog. Ce înseamnă ce e mai bun? Dă-mi prăjitura cu lămâie, te rog. Ce îl ajută cel mai mult pe copil să aibă cele mai mari şanse de reuşită. Dă-mi fructele de pădure, te rog. Ce înseamnă reuşită? Dă-mi smântâna, te rog. Crezi că diferenţa dintre noi e că tu vrei să-i dai copilului tău tot ce-i mai bun? Dă-mi linguriţa pentru desert, te rog. Gazda trebuie să fie împăciuitoare, să spună că aceste discuţii sunt ipotetice. De ce să te contrazici pe tema unui copil care nici nu s-a născut? Ce ştiu sigur e că nu vreau să scot ceva de mărimea unui pepene din ceva de mărimea unei lămâi. Doamna asistentă, medicamente, vă rog! Te-ai gândit să o faci în apă? Toată lumea zice aceleaşi lucruri în acelaşi fel. Conversaţii umbrite de spaimă. Animale închise care se gândesc cum să fugă înapoi în natură. Natalie e calmă, pentru că ea a fost deja în lumea cealaltă. Dă-mi laptopul, te rog. Trebuie să vedeţi asta, n-are decât două minute, e foarte amuzant.

Lipsa de apă. Războaiele alimentare. Virusul A-H5N1. Manhattanul alunecă în mare. Anglia îngheaţă. Iranul apasă pe buton. O tornadă distruge Kensal Rise. Se vede că ideea apocalipsei are ceva atrăgător. Cartiere devenite ruine, unde toată lumea caută ceva de mâncare. Şcoli improvizate în supermarketuri şi în biserici abandonate. Noi grupări, noi conexiuni, parteneri multipli, copii eliberaţi de toată cocoloşirea asta prostească. La fiecare colţ de stradă se aude muzică din nişte boxe imense, improvizate. Oamenii se deplasează în mulţimi mari, anonime, fără conducători, în valuri, mascaţi, căutând mâncare, arme. Ca într-un joc video transpus în Caldwell, duminica, aleargă pe holuri în haite, sunând la fiecare uşă. Ce bine era pe vremuri. Nu, Leah? Era foarte bine. Dă-mi nişte whisky, te rog. Pentru că e o comparaţie simplistă: nu poţi să fii răspunzător pentru un eveniment economic complex în acelaşi fel în care eşti răspunzător dacă ieşi în

stradă cu intenţia de a fura. Dă-mi cafeaua, te rog. Nu e orice fel de cafea, e o cafea foarte bună.

— Ce dezamăgire.

— Mare dezamăgire.

— Mai ales când ai făcut tot posibilul să ajuţi o persoană şi ea îţi dă cu tifla. Asta nu suport eu. Cum a păţit Leah… Lee, povesteşte-le despre fata aia.

— Poftim?

— Fata care purta batic. Care a venit la tine la uşă. E o poveste foarte tristă. Bine, o spun eu…

De-abia după ce au fost pupaţi pe amândoi obrajii, după ce uşa grea de la intrare s-a închis, după ce li s-a dat drumul în noapte, de-abia atunci Leah şi Michel îşi revin. Dar chiar şi prietenia aceasta izvorâtă din dispreţ dispare repede. Până să ajungă la intrarea de la metrou, Leah a reuşit să zică prea multe, s-a plâns prea mult şi starea delicată a relaţiei lor, acel „noi împotriva lor”, se dezintegrează şi lasă să se vadă o nepotriveală.

— Nu crezi că şi ei sunt la fel de plictisiţi ca tine? Crezi că tu eşti altfel? Crezi că atunci când mă trezesc, în fiecare zi sunt foarte fericit că te văd? Eşti o snoabă, doar că în sensul invers. Crezi că doar tu vrei altceva? Altă viaţă?

Stau în metrou tăcuţi, furioşi. Merg prin Willesden tăcuţi. Ajung la uşă tăcuţi, îşi caută cheile simultan. Începe o luptă caraghioasă, fiecare vrea să descuie uşa, apoi Leah se dă bătută. Până ajung în hol, au început deja să râdă, după care se sărută. Dacă ar putea fi mereu singuri. Dacă n-am fi decât noi doi pe lume, zice Leah, am fi mereu fericiţi. Vorbeşti ca ei, zice Michel şi îşi bagă limba în urechea nevestei.

A doua zi de dimineaţă ajung în bucătărie relaxaţi, în tricou şi în pantaloni, alunecând încet în vasta întindere a dimineţii de sâmbătă. Leah se duce să vadă dacă au primit ceva prin poştă. Ea o observă prima. Animăluţul inocent, drag, rece, nu chiar înţepenit, departe de coşuleţ, sub masa din camera mică, zăcând pe o parte. Spumă cu sânge la gură. Michel! Michel! Nu strigă suficient de tare. Sau e

el în grădină, culege mere. Se aude soneria. E Pauline. A murit Olive! E moartă! Doamne! E moartă! Unde? zice Pauline. Arată-mi. Reflexul ei de asistentă medicală. Şi când vine Michel şi vede şi e şi el la fel de isteric ca Leah, Leah e surprinsă de cât de mult apreciază felul pragmatic al mamei ei de a se descurca. Leah nu vrea decât să plângă, doar să plângă. Michel vrea să repete ce s-a întâmplat. Vrea să reconstituie evenimentele, ca şi când asta ar putea schimba ceva. Pauline vrea să se asigure că zona de sub masă e sterilizată şi să îngroape cutia de pantofi suficient de adânc în iarba comună. N-are sens să-i întrebăm pe ceilalţi, zice Pauline – adică pe ceilalţi locatari –, fiindcă n-or să fie de acord. Grăbiţi-vă, zice ea, încercaţi să vă reveniţi, trebuie să ne ocupăm şi de asta. Beţi nişte ceai. Liniştiţi-vă. Întreabă: nu v-aţi dat seama că nu a lătrat când v-aţi întors acasă?

23

Se putea spune că unul din visele lui Michel se adeverise: făcuseră un pas înainte, cel puţin în ceea ce privea calitatea şi amploarea temerilor lor. E în firea lui Leah să dea vina pe Michel – noile lor precauţii, noua încuietoare, faptul că acum vine să o ia de la metrou, felul în care traversează amândoi strada, ca să evite „anumiţi indivizi”, şi zic mereu că trebuie să se mute. Michel stă şi mai mult la calculator, visând să câştige atât de mulţi bani, încât să ajungă într-o altă suburbie, mai pe placul lui, adică mai degrabă ca în Africa decât ca în Caraibe. Leah nu comentează. S-a dus la fund, luna iulie e pierdută. Acceptă aceste schimbări mici acolo, la suprafaţă, în timp ce ea merge pe fundul oceanului. E în doliu, e cumplit. Nu ştie care sunt regulile la doliul pentru animale. Pentru o pisică: o săptămână. Pentru un căţel: două săptămâni vor fi tolerate, însă la trei începi să pari absurdă, mai ales la birou, unde – ca în Caraibe – toate animalele mai mici decât un măgar sunt considerate dăunătoare. Ţine doliu pentru căţelul ei. I se pare că tristeţea o va ucide. Îl vede pe unul dintre mulţii gemeni ai lui Olive mergând pe Edgware Road şi suferind de căldură. E copleşită. La

muncă Adina se uită chiorâş la faţa ei umflată de atâta plâns. Of, nu, tot cu căţelul? Iar? Şi dacă e într-adevăr vorba de falsă conştiinţă, dacă Leah este în doliu din alt motiv, oricum pentru ea nu contează: ea pe Olive a cunoscut-o şi de Olive îi e dor. Leah a devenit genul de ţicnită care îi opreşte pe stradă pe alţi posesori de câini ca să le spună povestea ei tristă.

Când se întoarce de la o zi de cursuri de perfecţionare din Harlesden, îşi dă seama că s-a rătăcit. O tot ia la stânga la întâmplare, ca să nu stea pe loc şi ca să scape de un străin cu glugă, care în mod sigur n-are nicio vină, şi dă din nou peste acea biserică mică şi ciudată, unde ceasul bate ora şase. Intră acolo. Iese după o jumătate de oră. Nu-i spune nimic lui Michel, nici altcuiva. Începe să facă asta aproape în fiecare zi. La sfârşitul lui iulie Michel deschide subiectul reproducerii asistate. Leah e de acord. Dar în fiecare dimineaţă ea încuie uşa de la baie şi îşi ia pilula anticoncepţională. Cutii furate din dulapul de la baie al lui Natalie şi ascunse într-un sertar. Nu vrea să „meargă mai departe”. Pentru Leah acest drum nu înseamnă „mai departe”. Ea nu vrea decât să rămână mereu el şi cu ea.

Vine luna august.
Vine luna august.

Carnavalul18! Fetele de la serviciu, băieţii de la coafor, prietenii vechi de la şcoală, verişorii lui Michel din sudul Londrei, toţi merg pe stradă laolaltă cu un milion de oameni. Caută boxele cele mai bune, îşi unduiesc trupurile, se apropie unul de altul şi de necunoscuţi, mănâncă specialităţi din Caraibe şi ajung la Meanwhile Gardens, drogaţi în iarbă. De obicei. Nu şi anul acesta. Anul acesta acceptă în sfârşit invitaţia din fiecare an a lui Frank de a merge la un prieten al unui prieten cu „un apartament nemaipomenit pentru carnaval”. Un italian. Apar duminică

dimineaţa, devreme, după cum fuseseră sfătuiţi, ca să ajungă înainte să se închidă străzile. Se simt cam prost mergând prin apartamentul gol, printre oameni pe care nu-i cunosc. Nici urmă de Frank sau de Nat. Michel se duce să ajute la bucătărie. Leah primeşte un pahar cu rom şi Cola, se pune pe un scaun dintr-un colţ, se uită pe geam şi vede cum se aliniază poliţiştii de-a lungul drumului. Un televizor vorbeşte în colţul camerei. Vorbeşte multă vreme până să-l remarce şi Leah, asta pentru că a menţionat o stradă din zonă, la o stradă depărtare de a ei.

— Pe Albert Road, în Kilburn, speranţele ca lumea să petreacă un weekend liniştit de carnaval au fost spulberate. Un bărbat a fost înjunghiat şi omorât chiar aici, la marginea traseului pe care îl urmează carnavalul prin nord-vestul Londrei, asta în timp ce toată lumea se pregătea pentru sărbătoarea de azi…

Albert Road! strigă Michel din bucătărie. Leah strigă şi ea în direcţia lui:

— DA, DAR N-ARE DE-A FACE CU CARNAVALUL! A FOST AZI-NOAPTE. E DOAR...

Michel vine în cameră.

— E doar o ştire exagerată, ca de obicei. *Vor* ei să fie vorba despre…

— Leah, mă laşi să ascult, te rog?

Televizorul zice:

— Tânărul, cunoscut în zonă drept Felix Cooper, avea treizeci şi doi de ani. Crescuse în bine-cunoscuta Garvey House, proiectul social din Holloway, dar se mutase cu familia în colţul acesta mai liniştit din Kilburn, în căutarea unei vieţi mai bune. Cu toate acestea, aici, în Kilburn, a fost acostat în seara de sâmbătă de doi adolescenţi când ajunsese aproape de casă. Nu se ştie dacă victima îi cunoştea…

— A fost omorât! Ce mai contează unde a crescut?

Pun nişte muzică, zice un italian şi opreşte televizorul. Trebuie să ne mutăm, zice Michel. Nu vreau să mă mut, e casa mea, zice Leah. Primeşte un sărut pe gât. Să nu ne certăm, zice Michel, OK? Hai să încercăm să ne

simţim bine. Nu mă cert, zice Leah. OK, dar eşti naivă.

Se despart enervaţi. Leah se duce la etajul de sus, pe o terasă. Michel se întoarce la bucătărie. Acum casa se umple repede. Soneria sună întruna. Ar fi mai simplu dacă ar lăsa uşa deschisă, dar gazda vrea neapărat să vadă fiecare invitat prin sistemul video înainte ca acesta să intre. Oamenii vin la petrecere ca soldaţii de pe front la spital. E o nebunie afară! Credeam că nu mai ajungem. Pe rând, toată lumea merge pe balcoanele tencuite în alb, dansează şi fluieră înspre mulţimea de jos cu nişte fluiere vopsite în culorile rastafariene19. Leah se îmbată foarte repede. A început prea devreme. Nu-l găseşte pe Michel. Îl zăreşte pe Frank, nu-i aşa de greu de găsit în mulţimea asta. Stau pe hol. Muzica e dată atât de tare şi înăuntru, şi afară, încât nu se poate comunica decât când şi când. Nat vine mai încolo. E cu copiii în unul din carele alegorice ale bisericii Marciei. Vrei un pateu cu cârnat?

— Deci care-i secretul?

— Ce?

— FERICIRII TALE. FRANCESCO.

— NU TE AUD. TE-AI ÎMBĂTAT?

Merg la bucătărie, unde nu se mai aud başii. Repetă întrebarea. Ne spunem totul, zice el. Vrei nişte punci?

Bucătăria e aglomerată. Leah vrea nişte apă. Încearcă să îşi facă loc, ca să ajungă la chiuvetă. O ceaşcă, un pahar, o cană curată? Ţigări şi mâncare în gaura de scurgere. Timpul nu s-a oprit de-a lungul acestei petreceri. L-a pierdut pe Frank. L-a pierdut pe Michel. Cine sunt oamenii ăştia? De ce se tot conving că se simt bine? Nu-i nevoie să stai la coadă la toaletă, să-ţi intre tot felul de mizerii între degetele de la picioare, să dai şase lire pe o cutie de Red Stripe. Vedeţi? Vă zic asta de atâta vreme! Un loc perfect. De aici poţi să vezi tot. Şi, dintr-odată, uite-o pe Nat, stă pe balcon singură, se uită afară. Se întoarce. Frank e la uşă. Leah e la jumătatea drumului dintre ei, greu de observat în mulţime. Îl vede pe soţ uitându-se la soţie şi pe soţie uitându-se la soţ. Nu vede niciun zâmbet, niciun semn, nicio mişcare, nicio formă de recunoaştere,

de comunicare, nimic. Se distribuie castroane cu aparate foto de unică folosinţă, în culori vesele. Gazda îi încurajează pe toţi să imortalizeze petrecerea. Toată lumea încearcă pe rând o perucă jamaicană cu nişte codiţe împletite. Leah e surprinsă de reacţia ei: se simte foarte bine.

37

— Cum adică nu sunt aici? Am venit cu aparatul foto acum două ore. Ar fi trebuit să fie gata într-o oră.

— Îmi pare rău, doamnă, dar nu găsesc nimic pe numele acesta.

— Hanwell, Leah. Mai căutaţi, vă rog.

Leah bate darabana cu degetele pe tejgheaua farmaciei.

— Sigur erau pentru azi?

— Nu pricep. Adică le-aţi pierdut? Am venit acum două ore. Azi. Luni. M-a servit un bărbat.

— N-am niciun document cu numele pe care mi l-aţi dat. Eu abia am venit, doamnă. Ştiţi cine v-a servit? Era un tânăr sau un domn mai în vârstă?

— Nu-mi amintesc cine m-a servit. Ştiu că am venit aici.

— Doamnă, mai e o farmacie care developează fotografii la metrou. Sigur nu aţi fost acolo?

— Da, sigur. Hanwell, Leah. Puteţi să mai căutaţi o dată?

În spatele ei se formează o coadă. Lumea încearcă să-şi dea seama dacă e ţicnită. Mulţi din NV ajung la spitalul psihiatric. Nu întotdeauna cei la care te-ai fi aşteptat. Indianca în halat alb de după tejghea se uită din nou prin cutia cu plicuri galbene.

— A, Hanwell! Nu era la H. Era pus greşit. Îmi cer scuze, doamnă.

Nu e ţicnită. Poze. E uşor să uiţi cum sunt pozele adevărate, luciul şi plăcerea lor. Dar prima e complet întunecată şi a doua la fel. În a treia nu se vede decât o aură roşie, ca o făclie ţinută sub un cearşaf.

— Nu sunt ale mele, nu le vreau…

În a patra e Shar. Clar. Shar, lipită de o uşă, râde la cel care-i face poza şi ţine în mână o sticlă de ceva… de votcă? Sub o ţintă de *darts*. În camera murdară nu se vede niciun fel de mobilă. În a cincea e Shar, râzând iar, dar acum e aşezată pe podea şi pare făcută praf. Într-a şasea e o roşcată nasoală, numai piele şi oase, cu venele distruse, cu o ţigară în gură, şi dacă te uiţi bine…

— Îmi cer scuze, doamnă. Daţi-mi-le înapoi. S-au încurcat cumva.

Michel, care căuta o cremă de bărbierit, vine lângă ea. Nu se miră. E enervant felul lui pervers de a nu fi deloc mirat sau surprins.

NV, un loc mic.

Cu două farmacii.

Se mai încurcă pozele.

Pare rezonabil, dar ea nu poate să o accepte ca atare. O înfurie ideea că el nu o crede. E exact fata aia! Nu mă crezi? E o coincidenţă foarte ciudată! Pozele ei sunt în plicul meu! Nu mă crezi? Dar de ce ar crede-o, când ea l-a minţit atât de des? Coada se agită nerăbdătoare. Ea ţipă şi lumea se uită la ea ca şi cum ar fi nebună. Michel o trage spre ieşire, se aude clopoţelul de deasupra uşii şi gata, a trecut repede. Faptul că a durat atât de puţin face ca totul să fie neclar – a avut prea puţine secunde ca să se uite şi să vadă ce era acolo. Fata. Pozele ei. Plicul meu. Asta s-a întâmplat. Ca o ghicitoare dintr-un vis. Fără niciun răspuns. Nici nu are cum să retragă ce a zis sus şi tare de faţă cu toţi localnicii cumsecade sau să ceară să vadă iar nişte poze care era clar că nu sunt ale ei. Ce-ar zice lumea?

1. *Coconut* este un termen peiorativ ce desemnează o persoană neagră care se poartă ca şi cum ar fi albă: neagră pe dinafară şi albă pe dinăuntru, precum o nucă de cocos.

2. Film din 1963, regizat de Jean-Luc Godard.

3. *We are the village green preservation society. / God save little shops, china cups and virginity!* – versuri din „The Village Green Preservation Society”, cântec din

anii ’60 al formaţiei rock The Kinks.

4. *Girl, you really got me going, you got me so I don’t know what I’m doing* – versuri din „You Really Got Me”, melodie a formaţiei The Kinks.

5. *God save Tudor houses, antique tables and billiards! / Preserving the old ways from being abused, / Protecting the new ways for me and for you, / What more can we do?* – versuri din „The Village Green Preservation Society”.

6. *Well I tried to settle down in Fulham Broadway, / And I tried to make my home in Golders Green* – versuri din „Willesden Green” de The Kinks.

7. *Brent Housing Partnership* este o firmă care administrează clădirile cu locuinţe sociale deţinute de consiliul local din zona Brent a Londrei.

8. Fiord de pe coasta de est a Scoţiei.

9. *Pub* englezesc tradiţional.

10. Cursă de cai care se desfăşoară anual.

11. *Remember me to one who lives there, She once was a true love of mine*, versuri din melodia „Girl of the North Country” a lui Bob Dylan.

12. Aluzie la un scandal din anii ’80, când şcolile din Brent au adoptat o serie de măsuri împotriva discriminării, care au fost aspru criticate de ziarele mai conservatoare şi de politicienii de dreapta.

13. *Femeia în alb* este un roman de Wilkie Collins publicat în 1859-1860.

14. Jack Sheppard este un tâlhar faimos din Londra secolului al XVIII-lea. William Harrison Ainsworth a scris un roman despre el, intitulat *Jack Sheppard* şi publicat în 1839-1840.

15. Personaje din cărţile pentru copii *Winnie de Pluş* de A. A. Milne.

16. Burghez (în fr., în orig.).

17. Marks & Spencer, un magazin elegant din Londra.

18. În luna august, în mai multe zone din Londra se desfăşoară, vreme de trei zile, un carnaval organizat de

comunitatea din Caraibe.

19. Mişcare religioasă apărută în Jamaica la începutul secolului al douăzecilea, ale cărei culori sunt roşu, galben şi verde.

musafir

NV 6

Bărbatul era dezbrăcat, femeia, îmbrăcată. Părea ciudat, dar femeia trebuia să se ducă undeva. El se prostea, stătea întins pe pat şi o ţinea de încheietura mâinii. Ea încerca să se încalţe. Auziră cum se deschid uşile unui camion sub fereastra lor, cum nişte lăzi cu fructe şi legume sunt ridicate cu greu şi puse pe trotuar. Felix se ridică şi se uită în parcarea de jos. Văzu un bărbat cu o haină portocalie ducând în braţe trei lăzi de mere puse una peste alta şi chinuindu-se să intre printre uşile care se închideau automat. Grace bătu în geam cu o unghie lungă, falsă:

— Iubitule… te văd şi ei.

Felix se întinse. Nu făcu nimic ca să se acopere.

— Unii n-au nicio jenă, zise Grace şi se strecură pe lângă pat, ca să aranjeze figurinele de pe pervaz.

Nu era un loc potrivit pentru ele – în timpul nopţii bărbatul dăduse câteva prinţese jos şi acum femeia voia să afle unde era „Ariel”. Bărbatul se întoarse la fereastră.

— Felix, cu tine vorbesc: ce-ai făcut cu ea?

— N-am pus mâna pe ea. Care era? Aia cu păr arămiu?

— Ei, arămiu! Aia cu părul roşcat. E aici, după asta… e murdar acolo!

Era o ocazie să-şi arate bărbăţia. Felix îşi băgă braţul subţire pe după calorifer şi scoase o fostă sirenă. O ţinea în lumină de picioarele de care ea făcuse rost cu greu.

— Clar. Arămiu.

Grace puse păpuşa la loc, între cea şatenă şi cea blondă.

— Râzi tu, râzi, zise ea. N-o să mai râzi când o să te

dau afară.

Corect. Cearşafurile erau albe şi curate, cu excepţia petei umede făcute de el, iar covorul se uzase de la atâta curăţat. Hainele pe care le purtase cu o seară în urmă fuseseră deja strânse şi împăturite frumos pe singurul scaun din cameră. Telefonul roz de pe şifonierul din sticlă strălucea, şifonierul din sticlă strălucea şi el. Cunoscuse multe femei – i se părea că nu mai cunoscuse vreuna care să fi fost chiar atât de femeie.

— Ridică-te!

Îşi ridică fundul, pentru ca ea să-şi poată recupera o şosetă. Până şi sticla de parfum din mâna ei avea forma unei femei – o imitaţie ieftină din piaţă. Îşi dorea să-i poată cumpăra el tot ce voia! Voia atât de multe.

— Şi dacă treci pe lângă alde Wilson pe strada mare… Fee, ascultă-mă! Dacă treci pe acolo, întreabă-l pe Ricky… ştii de cine zic? Un băiat mic, cu pielea deschisă la culoare şi cu codiţe. Întreabă-l dacă poate să treacă pe aici şi să vadă ce are chiuveta. Cât e ceasul? Futu-i… o să întârzii!

El se uită la ea cum se dădea cu parfum pe gât şi pe la încheieturi, pe furiş, ca şi când el n-ar fi trebuit să afle niciodată că nu mirosea mereu a trandafiri şi a santal.

— Cardul de călătorie?

Bărbatul îşi duse mâinile la ceafă, dând din umeri bărbăteşte. Femeia îşi curăţă dinţii de ruj şi se duse să caute în sufrageria micuţă. Îi era greu să-şi păstreze atitudinea bărbătească după ce rămânea singur. Făcea multe abdomene. Multe abdomene! Avea burta concavă: o perdea umflată printr-o fereastră deschisă. Luă de pe jos un ziar de ieri. Poate că ideea era să nu se străduiască atâta. Păi, nu pe bărbaţii care se sinchisiseră cel mai puţin îi iubise ea cel mai mult?

— Fee, mergi azi la lucru?

— Nu, săptămâna asta n-au nevoie de mine decât vineri.

— Trebuie să-ţi dea de lucru şi sâmbăta. Atunci e mai mult de muncă. Nu prea te respectă. Ai făcut cursul de

pregătire. Ţi-ai luat certificatul. Nu trebuie să-i mai laşi să se poarte aşa cu tine.

— Aşa-i, zise Felix şi deschise ziarul la pagina cinci.

Femeia se apropie de el şi zise o frază făcută din cuvinte şi săruturi – când una, când alta:

— Niciodată. Nu. Ignora. Să-ţi. Urmăreşti. Scopurile.

Se încruntă absentă la pagina unde se vedeau sfârcurile unei femei albe, care şi lui Felix i se păreau ciudate – deşi el ştia asemenea sfârcuri mai bine decât Grace –, roz şi mici ca ale unei pisici.

— N-ai făcut chestia aia, nu? Fee? Ai făcut-o?

— Ce chestie?

— Lista! N-ai făcut-o, nu?

Felix scoase un sunet neclar, dar adevărul era că nu făcuse lista cu lucrurile pe care le voia de la univers şi, în sinea lui, se îndoia că asta l-ar fi ajutat cu ceva la serviciu. Nu era atâta de muncă încât să fie nevoie de cinci bărbaţi care să lucreze cinci zile pe săptămână. El era cel fără experienţă, ultimul venit.

— Felix!

Faţa iubită apăru în uşă:

— Uite, acum a venit! Trebuie să plec… e pe canapea. Să i-o dai tatălui tău, da?

Bărbatul voia să se opună, avea şi el treburile lui, dar erau treburi secrete, aşa că nu zise nimic.

— Du-te, Fee. O să-i facă plăcere. Şi să nu faci vreo prostie. Şi să-l asculţi, bine? Eu o să rămân în seara asta la Angeline şi o să plec la carnaval de la ea. Sună-mă să-mi spui la ce oră ajungi.

Felix se strâmbă, ca să-i arate că nu era de acord.

— Nu, Felix, i-am promis că o să ne costumăm împreună. Aşa-i obiceiul. Ea-i singură acum, ştii, nu? Noi doi putem să mergem la carnaval oricând. Nu fi egoist. Putem să mergem luni. Ne avem unul pe altul – Angeline n-are pe nimeni. Hai, nu fi aşa!

Îşi sărută două degete şi le îndreptă spre inima lui. El îi zâmbi.

— Gata. Pa.

Cum poţi să-ţi ascunzi fericirea? El ascultă cum se închise uşa şi zgomotul tocurilor ei pe scândurile putrede ale celor patru etaje coborâte rapid până jos.

— Felix! Felix Cooper! Ce faci, frate?

Un băiat imens, cu un zâmbet tembel, cu dinţi lipsă, sprâncene unite şi păr negru pe spate, ce-i ieşea de sub tricou. Felix îşi puse plicul greu la subsuoară şi acceptă o strângere de mână complicată, formată dintr-un şir de gesturi. Erau la doar câţiva paşi de uşa lui.

— Ce-a mai trecut vremea… Nu-ţi mai aminteşti de mine, nu?

Lui Felix nu-i plăcea să fie bătut pe umăr aşa, cu prea multă forţă, dar zâmbi slab şi minţi:

— Ba da, frate, sigur. Ce-a mai trecut vremea!

Băiatul se arătă mulţumit. Îi mai trase o scatoalcă amicală.

— Mă bucur să te văd, mă! Unde te duci?

Felix se frecă la ochi.

— Treburi. Cu familia. Să-l văd pe ăl bătrân. Trebuie, n-am încotro.

Tânărul râse:

— Lloyd! Venea să-şi ia foiţe de ţigări. Ehe, de când nu l-am mai văzut!

Da, bătrânul Lloyd. Da, era bine bătrânul Lloyd. Tot în locuinţele sociale, în Caldwell. Nu, n-a plecat de-acolo. Tot cu părul împletit în codiţe, da. Tot mai are chioşcul lui în Camden. Vinde toate prostiile. Tot aşa. Ajuns aici, Felix râse, cum pricepuse că era cazul. Se uitară amândoi către turnurile Caldwell, aflate la mai puţin de cinci sute de metri depărtare.

— Aşchia nu sare departe de trunchi. Pe bune, frate.

Acest indiciu îi sugeră numele de familie: Khan. De la prăvălia Khan, din Willesden. Toţi din familia lui arătau la fel. Erau mulţi fraţi, care lucrau pentru tatăl lor. Probabil că el era cel mai mic. Băieţii din Caldwell, de pe vremuri, care stăteau sub familia Cooper. Nu-şi amintea să fi fost

prieten cu ei. Nu fusese prieten cu nimeni. Felix ajunsese prea târziu în Caldwell ca să-şi mai facă prieteni buni. Ca să poţi să-ţi faci aşa ceva, trebuia să te fi născut şi să fi crescut acolo.

— Ce vremuri, zise băiatul Khan.

Din politeţe, Felix îl aprobă.

— Şi acum stai pe-aici?

— Prietena mea stă acolo.

Îi arătă cu bărbia înspre semnul de la supermarket.

— Măi Felix, măi, acum tu chiar eşti *din cartier*. Îmi aduc aminte că lucrai acolo. Mai ştii când te-am văzut că erai la casă şi am zis…?

— Da, da' nu mai lucrez acolo.

Felix se uită peste capul băiatului spre terenul gol de baschet de vizavi, unde nu jucase nimeni baschet şi nici nu avea să joace vreodată.

— Eu stau acum în Hendon, zise băiatul, un pic ruşinat, ca şi când avusese prea mult noroc şi se jena să o recunoască. Îmi place. M-am însurat. Fată bună, la locul ei. Aşteptăm un copil, *inshallah*[1].

Ridică degetul cu verigheta strălucitoare, ca să o vadă şi Felix.

— E bine, mă. E bine.

Fiecare cu micile lui reuşite.

— Ia zi, Felix, mergi la carnaval?

— Da. Dar cre' că doar luni. Îmbătrânesc, mă.

— Poate te văd pe-acolo.

Felix zâmbi politicos. Arătă cu plicul către Caldwell.

FĂRĂ SONERIE.

Văzuse de mai multe ori scris SONERIE STRICATĂ şi NU INTRAŢI. FĂRĂ SONERIE sugera un nivel nou de capitulare. Bileţelul pus pe uşă începea să se dezlipească. Felix îl lipi mai bine. Ciocăni o vreme fără să-i răspundă nimeni: muzica *reggae* era dată atât de tare, încât zgâlţâia

cutia poştală. Se duse până la fereastra de la bucătărie şi îşi apropie gura de deschizătura mică de vreo zece centimetri de acolo. Lloyd apăru desculţ şi cu pieptul gol, molfăind nişte pâine prăjită. Avea codiţele împletite prinse într-un coc, cu o lingură de lemn trecută prin ele ca un beţişor folosit de o gheişă.

— Lloyd… am tot ciocănit. Dă-mi drumu', omule.

Lloyd luă o cheie agăţată de un şiret odinioară alb, atârnat în spatele unui cactus mort, pus pe pervaz, şi i-o dădu fiului său.

— E ca-n saună aici!

Felix îşi trânti haina pe jos şi îşi scoase adidaşii. Ajuns pe holul strâmt, îşi aminti să se ferească de primul calorifer topit de la căldură, care îţi ardea pielea doar dacă îl atingeai. Îşi afundă picioarele în covorul gros din blană sintetică mov, neschimbat de douăzeci de ani.

— Auzi, nu stau mult. Tre' să fiu în oraş la doişpe. Am venit să-ţi arăt ceva.

Felix se înghesui cu tatăl lui în bucătăria extrem de mică. Până şi camera aceasta era plină de măşti africane, tobe şi tot felul de prostii tradiţionale puse claie peste grămadă. De fiecare dată când îl vizita, se făceau tot mai multe, se tot strângeau. Pe un ochi de aragaz era o oală mare, plină cu ceva galben care fierbea. Felix se uită cum Lloyd ia un prosop şi ridică apoi capacul.

— A sosit cartea aia…? Pe care a găsit-o Grace?

Felix îi întinse plicul.

— Ar trebui să duci toate chestiile astea la chioşc, zău! E vreme bună. Ai putea să le vinzi la carnaval.

Lloyd dădu din mână în semn că nu e de acord.

— N-am eu timp de prostia asta. Acum nu mai pun muzica mea. E doar zgomot.

Multe vase nespălate zăceau în chiuvetă şi un mic deal de aşternuturi era înghesuit într-un colţ, aşteptând să fie dus la spălătorie. Un bec gol atârna pur şi simplu din tavan. O jumătate de ţigară cu canabis se consuma încet într-o scrumieră.

— Măi, Lloyd, zău aşa… Trebuie să faci curat. De ce-i

pornit fierbătorul? Unde-i Sylvia?

— Nu-i aici.

— Cum adică „nu-i aici”?

— Femeia nu-i aici. Femeia a plecat. M-a părăsit acum o săptămână şi tu n-ai mai sunat de-o săptămână. Asta-i o veste pentru tine. Dar pentru mine nu-i. S-a dus de ceva vreme. *Asta înseamnă independenţă, înseamnă li-ber-ta-te!*

Ultimele cuvinte erau luate din cântecul care, din întâmplare, tocmai se auzea atunci. Lloyd făcu câţiva paşi legănaţi de dans înspre Felix.

— Îmi era datoare cu patruzeci de lire, zise Felix.

— Ia uite. Alb!

Lloyd îşi turti părul cu mâinile şi trase de el: ieşi la iveală un cuib mic de peri albi. Între cei doi bărbaţi era o diferenţă de şaptesprezece ani.

— Femeia asta mi-a scos peri albi. M-a îmbătrânit în numa’ trei luni.

Ţi-a făcut curat. Ţi-a ascuns iarba până după-amiaza. Aducea nişte bani în casă, ca să nu vii să cerşeşti de la mine. Felix se uită la degetele lui.

— Asta e, Fee, asta e: cum poţi să opreşti pe cineva când vrea să plece? Cum poţi s-o opreşti? Nu poţi s-o opreşti. Fii atent aici: dacă nu poţi să opreşti o femeie serioasă, cu patru copii, atunci nu poţi să opreşti nicio fetişcană prostuţă ca Sylvia, care n-are de nici unele. N-are *pe nimeni*.

În timp ce accentua cuvintele acestea, buzele i se traseră un pic în spate, aşa că arăta ca un câine.

— Oamenii trebuie să-şi vadă de-ale lor, Felix! Dacă iubeşti pe cineva, dă-i drumul! Dar să nu iubeşti o spanioloaică! Zău, ăsta-i un sfat serios! Nu-s normale la cap. Pe bune! Nu au creierul bobinat cum trebuie.

Pe umărul lui Felix căzu ceva umed. Încălzirea care mergea întruna, gătitul, lipsa de ventilaţie, toate astea stimulau florile de mucegai care se răspândeau pe tavan. Din când în când de sus picau bucăţele mici, ca nişte petale.

— Ştii ceva? M-am descurcat fără mama ta. Mă descurc şi acum. Nu-ţi face tu griji, o să fiu în regulă. Am fost în regulă atâta vreme.

— Unde-i abajurul?

— Până m-am trezit, deja luase tot. Pe cuvântul meu, Felix! Ar fi trebuit să sun la poliţie. Probabil că acum e înapoi în Madrid, a dracu'. DVD-playerul. Covorul din baie. Prăjitorul de pâine. Dacă era ceva ce nu era stricat, crede-mă, l-a luat. Mi-a luat şi dubiţa. Cum să mai vând eu ceva fără dubiţă? Zi-mi şi mie.

— Mi-era datoare cu patruzeci de lire, zise Felix din nou, deşi nu mai avea niciun rost.

Llyod îl bătu pe obraji încet, cu afecţiune. Felix ridică plicul care avea cartea în el.

— De ce nu vine şi femeia aia frumoasă a ta, s-o vadă şi ea? zise Lloyd, luând pachetul de la băiatul lui. Pe ea vreau s-o impresionez, nu pe tine, mă! Asta-i ideea, nu? De-asta facem exerciţiul ăsta! Ea vrea să cunoască un bărbat adevărat din Garvey House. Tu doar te-ai născut acolo. Eu am trăit acolo, frate! Ei, glumesc şi eu. Stai aşa, să fac mai întâi pipi. Am pe aici pe undeva nişte ceai cu ghimbir.

În sufragerie, Felix rupse plicul cu forţă: un nor de puf gri explodă pe covor. Fraţii şi surorile lui stăteau pe televizor, în rame ruginite în formă de inimă, şi se uitau la el cum se chinuie cu plicul. Devon pe la şase ani, în zăpadă, la Garvey House, şi gemenele, Ruby şi Tia, ceva mai recent, stând pe alte trepte de beton, pe o scară, undeva în locuinţele sociale din Caldwell. Oricum îl rupea, făcea şi mai multă mizerie. Inspiră adânc şi suflă, curăţând coperta lucioasă. Douăzeci şi nouă de lire! Pentru o carte! Cu coperte de carton şi mare cât un atlas. *GARVEY HOUSE: un portret ilustrat.* Felix deschise la o pagină oarecare: ruletă rusească. Niciun glonţ: un cuplu de tineri timizi, proaspăt căsătoriţi, slăbănogi, ca de la ţară, cu coafuri afro denivelate şi cicatrici de la coşuri, îmbrăcaţi în

haine de nuntă de împrumut şi prea mari pentru ei. Fără invitaţi la nuntă sau fără invitaţi în poză. Sărbătoreau singuri, cu o sticlă de Martini Rosso pe jumătate goală. Îşi muşcă buza şi întoarse câteva pagini. Patru femei negre, frumoase, cu batic, dădeau peste un graffiti cu nişte vopsea proaspătă (de o culoare necunoscută: toate pozele erau alb-negru). În fundal, scaune rupte, o saltea şi un băiat fumând nişte iarbă. Felix auzi cum se trage apa. Lloyd se întoarse pufăind, suspicios de vesel. Scoase din pantalonii de pijama o ţigară abia rulată şi şi-o aprinse.

— Hai. Ia să vedem.

Aceasta este o relatare ilustrată a unei perioade fascinante din istoria Londrei. O combinaţie de aşezare ilegală, centru de reabilitare şi comună, Garvey House îi adăpostea pe tinerii vulnerabili de la marginea

— Nu-mi citi căcaturi din astea pe care le ştiu. Nu-mi trebuie să-mi spună ăsta ceva ce ştiu şi eu foarte bine. Cine-a fost acolo, eu sau el?

Cartea se deschise singură la pagina la care tocmai se uitase Felix.

— Le ştiam pe toate fetele astea, mă. Astea-s Anita, Prissy, asta-i Vicky, Regina Vicky, aşa îi ziceam noi… asta nu ştiu cine e… ce femei frumoase! Jigodia aia din spate e Denzel Baker. O javră. Îi ştiam pe toţi! Ce zice acolo, că n-am ochelarii la mine?

Mai 1977. Tinerele decorau şi redecorau. Uneori băieţii se întorceau târziu şi distrugeau totul, poate din plictiseală sau, poate, sperând că fratele Raymond avea să-i plătească din nou ca să repare.

— Mda, asta cam aşa era. Fratele Raymond

convinsese consiliul din Islington să ne finanţeze şi noi ne cam băteam joc de ei, aşa-i. Băieţii distrugeau tot şi fetele încercau să repare, ha! Aici n-ai ce să zici. Dar nu şi mama ta. Ea era tot cu distrusul. Era o căldură în perioada aia… Am scos uşa din ţâţâni, pur şi simplu. Era prea cald! Ce ziceam? Ar trebui să fie în poza asta. Uite-o pe Marilyn! Şi ăsta e fratele Raymond. E cu spatele, dar el e.

Felix se uită atent. Cei din Garvey House, împrăştiaţi prin curtea betonată. Copii desculţi, părinţi care arătau şi ei a copii. Coafuri afro, baticuri, codiţe, peruci ciudate, ţepene, un jamaican înalt şi slab, care părea rastafarian pios, sprijinit de un băţ mare. Nu era sigur dacă îşi aducea şi el aminte de toate astea sau poza îi crea amintirea. El avea deja opt ani când consiliul îi dăduse familiei Cooper un alt loc unde să stea.

— Fee, ia uite ce tari eram! Uită-te la cămaşa aia! Tinerii din ziua de azi nu sunt aşa de tari. Cu blugii ăia lăsaţi pe buci până vi se vede fundul. Noi eram tari!

Felix era nevoit s-o recunoască: stil fără bani, fără nicio resursă. Ciorapi de supraelastic, luaţi la mâna a doua şi purtaţi cu rafinament. Pantofi uzaţi, care arătau ca nişte pantofi italieni fini. BLACK POWER scris cu spray, cu litere imense, pe zidul grădinii. Era ciudat să vadă aici, confirmat negru pe alb, ceva ce crezuse dintotdeauna că fusese doar o poveste exagerată, menită să sune bine.

— Stai să găsesc una bună cu fratele Raymond. Câte ţi-am mai povestit eu de Raymond! El a fost responsabil de toate.

Lloyd întorcea stângaci paginile lucioase, sărind peste o grămadă de poze. Îi întinse ţigara lui Felix. Felix îl refuză în tăcere. Nouă luni, două săptămâni şi trei zile.

— Dacă nu m-ar fi ajutat fratele Raymond, aş fi dormit şi *acum* în piaţă la King’s Cross. Era un om bun. Niciodată n-a…

— Stai aşa!

Felix băgă mâna în carte.

Pagina 37. Lloyd, întins pe o saltea murdară şi citind *Autobiografia lui Malcolm X.* Pantaloni largi şi ochelari mici. Tot fără cămaşă şi atunci. Nu prea îmbătrânise. Fără codiţele de acum, dar cu un afro bine făcut, mare cam de zece centimetri.

— Vezi? Nu m-ai crezut. Citeam tot timpul, tot timpul. De-aia sunteţi voi aşa deştepţi! Îmi ziceau „Profesorul”. Toată lumea. De-asta s-a ţinut Jackie după mine. Voia să vadă ce-i *aici*.

Lloyd se ciocăni în tâmplă şi se strâmbă, ca să arate că secretele dinăuntru erau aşa de mari, încât îl speriau chiar şi pe proprietar.

— Ca vampirii. Sugea tot ce ştiam.

Felix dădu din cap aprobator. Încercă să se uite mai atent la poză. Întrebă cum îi chema pe ceilalţi trei bărbaţi din poză – stăteau la o masă cu nişte cărţi de joc, fumând şi jucând douăş’unu.

— Doi dintre ei sunt la închisoare, au omorât pe cineva. Ăla cu faţa mică, nu mai ştiu cum îl chema, şi ăsta, Antoine Greene. Vremuri grele! Voi, ăştia, habar n-aveţi. Lumea de-acum… Idiotul ăla de Barnes! Ce tot trăncăneşte? „Lupta noastră!” El e ăla cu apartamentul cu patru camere, nu? În câţiva ani o să iasă la pensie de la poştă. Nu-mi trebuie mie lecţii de la idiotul ăla! Eu *am văzut* lupta.

Lloyd trase un pumn în perete, ca să puncteze ce zicea, şi gândurile lui Felix urmăriră sunetul până în apartamentul vecin.

— Nu-i om rău Barnesy, zău! E un tip de treabă, zise el automat, ca să-şi apere anumite amintiri.

Cum se juca cu fetele lui Phil pe lângă gunoi, cum scotocea printre fosilele lui Phil, cum cultiva seminţe de muştar puse în vată pe balconul lui Phil. În copilărie Felix îşi imaginase că lumea adulţilor avea să fie plină de-alde Phil Barnes. Că Anglia avea mulţi oameni ca el, care creşteau ca buruienile.

— E un prostănac, zise Lloyd şi îşi găsi ochelarii între două perne de pe canapea.

Felix începu să întoarcă el paginile şi îl găsi repede pe fratele Raymond, de data aceasta vizibil şi uşor de reperat, ajutând la reconstruirea zidului din faţă.

— Poţi să vezi Holloway Road, nu? Unde e acum agenţia de plasare a forţei de muncă… Acolo era.

Se dovedi că fratele Raymond era un om mic, cu o barbă ca a lui Troţki.

— Ai zis că era preot.

— Era!

Felix arătă cu degetul la ce scria sub poză:

— „Asistent social autodesemnat.”

— Ascultă ce-ţi zic: fratele era preot. De fapt şi de drept, era preot.

Felix căscă, nu foarte discret. Lloyd se enerva din ce în ce mai tare din cauza explicaţiilor de sub poze.

— Da, sigur, bine, asta e Ann. Şi? Ann nu mai ştiu cum… acum treizeci de ani, mă! Toată lumea fusese cu Ann. Era o femeie uşoară! Şi? Cine-a zis că ai voie să faci atâtea poze? Doar nu eram animale de la zoo!

Felix recunoscu felul în care ţi se schimbă atitudinea când fumezi iarbă. În bucătărie un ibric vechi fluiera pe cuptor.

— Fee, du-te să faci un ceai.

Când deschise bufetul, Felix descoperi că borcanul cu miere căzuse într-o parte, iar din cauza mierii scurse, cutia de ceai se lipise de raft. Începu să cureţe raftul cu un şerveţel umed. Lloyd strigă la el prin peretele subţire:

— Un tip alb, mic… mi-l aduc aminte! Clic, clic, clic! Ce ne mai sâcâia! Unul din ăia care vor să intre şi ei în luptă, când nici măcar nu-i lupta lor. Şi idiotul ăsta, vecinul, la fel – aceeaşi mentalitate. Noi încercam să ne vedem de-ale noastre. În unele cazuri a avut noroc că a scăpat întreg, mă-nţelegi? Nu se jucau băieţii, nu se jucau deloc. Dar n-a zis nimeni nimic de vreo carte sau de bani. Consiliul ar fi vrut să ştie ce şi cum. Dacă faci o poză, Felix, nu? Dacă îi faci o poză cuiva. Are drept de autor omul!

Lloyd apăru în uşa de la bucătărie, având ochii roşii.

— Ăsta-i, într-un fel, sufletul omului. Cum să vinzi aşa ceva conform legii? N-ai cum. Într-o clădire de la stat, de la consiliu? Nu se poate aşa ceva. Du-te la bibliotecă şi uită-te în cărţile de drept. Unde-s banii mei? Îmi vinde mie imaginea mea pe internetul ăla? Imaginea *mea*? Nu se poate aşa ceva! Unde-s drepturile mele legale? Pune-mi un pic de miere.

Din pragul uşii, Felix se uită cum Lloyd se aşază cu cartea pe canapeaua veche de catifea gri, pune un turnuleţ de biscuiţi digestivi pe măsuţa de sticlă, ceaiul lângă biscuiţi, şi ţine jointul cu grijă, într-un unghi bun, în aşa fel încât scrumul să nu cadă pe masă, ci pe covor. Se gândi să-l întrebe pe tatăl lui când vorbise ultima oară cu Devon, dar până la urmă preferă soluţia autoconservării.

— Lloyd, tre' s-o şterg.

— De-abia ai venit!

— Ştiu, da' tre' s-o şterg. Am nişte chestii de rezolvat.

Felix izbi cu palma în tocul uşii într-un fel care spera să pară vesel şi final.

— Pentru cine? zise Lloyd cu răceală, fără să ridice privirea. Pentru tine sau pentru ea?

Era tonul acela specific, întrebător şi ridicat – şi dintr-odată jamaican – ce-l înconjura şi-l strângea pe Felix ca un şarpe care se ridică dintr-un coş. Încercă să glumească – „Hai, mă, nu mă lua cu din astea" –, dar Lloyd ştia cum să-şi folosească otrava cu precizie.

— Încerc să te învăţ ceva, da? Şi nu-i vorba că nu mă auzi, Felix – nu vrei să mă auzi. Tu eşti acum mare şi tare. Dar stai să te-ntreb ceva: de ce tot fugi după muieri ca şi când ar putea să te salveze? Zău! De ce? Jasmine, de exemplu. Dar tu nuuu, nu te-nveţi minte! Bărbatul nu poate să satisfacă femeia, clar? Nu contează câte îi dă. Femeia e o gaură neagră. Am citit eu multe, Felix. Biologie, sociologie, istorie şi tot felul de oracole. Femeia e o gaură neagră. Maică-ta era o gaură neagră. Jasmine era o gaură neagră. Aşa-i şi asta de acum şi mai e şi frumuşică, aşa că

o să te tragă *adânc de tot* pân-o să te prinzi că te-a înfundat şi de-acum nu mai ai încotro. Cu cât sunt mai frumoase, cu atât e mai nasol.

Lloyd sorbi cu poftă din ceai.

— Hai că mă distrezi, zise Felix fără convingere şi abia reuşi să iasă din cameră.

Pe hol, unde se chinuia să se încalţe din nou cu pantofii săi Nike, Felix îl auzi pe Lloyd cum plesnea o pagină din carte.

— Felix, vino-ncoa'!

Se întoarse şi îl văzu pe tatăl lui cum ţinea cartea desfăcută forţat, apăsând pe mijloc, pe legătura ei, până când rămase deschisă la două pagini anume.

— Acolo, chiar în colţ, purta rochia cu flori… îmi aduc aminte de florile alea, era mov. O sută douăzeci la sută. Zău! De ce nu mă crezi niciodată? E Jackie. Ştii, când a fost gravidă cu gemenele, purta pantofi fără toc, da? Mereu. Ea nu purta niciodată pantofi fără toc decât dacă n-avea-ncotro. Tare orgolioasă.

Lloyd îşi căută ţigara, mulţumit de explicaţia dată. Felix se aşeză pe braţul canapelei şi se uită la ceea ce se presupunea că ar fi fost cotul şi piciorul stâng al mamei lui. Un muşchi al speranţei încercă să zvâcnească în el, dar era prea slab, pentru că fusese folosit greşit în alte dăţi. Se sprijini de perete. Lloyd apropie cartea de ochii lui Felix. Locul ăsta era ca o seră, era insuportabil. Transpirau pereţii! Lloyd plesni din nou pagina.

— Asta-i Jackie. O sută douăzeci la sută.

— Tre' s-o şterg, zise Felix, apoi îl pupă repede pe Lloyd pe obraz şi fugi.

Afară era răcoare faţă de cum era în apartament. Se şterse pe faţă şi se strădui să respire ca un om normal. În timp ce el închidea uşa, se închise şi cea de la apartamentul vecin. Phil Barnes. Cât avea, vreo şaizeci de ani? Încerca să ridice ghiveciul greu de flori din faţa uşii. Se uită la Felix, care îi zâmbi şi îşi dădu jos şapca.

— Bună, Felix!

— Bună, domnu' Barnes.

— Ia uite! Pe vremuri stătea la mine pe genunchi. Şi acum îmi zice domnul Barnes.

— Bună, Barnesy.

— Aşa mai merge. Doamne, greu mai e ăsta! Nu sta acolo ca un „tânăr", Felix. Ca un TÂNĂR bun de nimic. Ajută-mă aici.

Felix ridică ghiveciul.

— Aşa, vezi?

Felix se uită cum Phil Barnes priveşte în jur ca un agent secret, aruncă o cheie pe jos şi îi trage un şut, ca s-o împingă sub prag.

— E oribil, nu? Să-mi fac eu griji ca o bătrânică. Ca un PLUTOCRAT. Parcă vezi că o să ajung să zic „Trebuie să fii foarte atent!". Să mă omori când ajung aşa, bine, Felix? Să-mi tragi un glonţ între ochi.

Râse, îşi scoase ochelarii rotunzi, ca ai lui John Lennon, şi îi şterse cu tricoul. Se uită derutat la Felix: dintr-odată era ca o cârtiţă, vulnerabil.

— Te duci la carnaval, Felix?

— Da. Probabil. Mâine. Azi e sâmbătă, nu?

— Sigur, sigur. Mai uit şi eu. Tatăl tău ce face? Nu prea l-am mai văzut pe aici în ultima vreme.

— Lloyd e bine. Lloyd e Lloyd.

Felix era impresionat că Phil Barnes era aşa de drăguţ, încât se prefăcea de faţă cu el, Felix, că el, Barnes, şi cel ce-i era vecin de treizeci de ani încă mai vorbeau unul cu celălalt.

— Foarte elocvent, Felix! „Un cuvânt face cât o mie de imagini!" Aşa e, nu? Deşi acum, dacă stau să mă gândesc, parcă e invers, aşa ar veni, nu? O imagine face cât o mie de cuvinte?

Felix dădu din umeri înţelegător.

— Nu mă băga în seamă, Felix! Am îmbătrânit şi eu. Probabil că mori de plictiseală când îi asculţi pe ăştia ca mine. Ţin minte: când eram tânăr, nu-i suportam pe bătrânii care se tot plângeau şi trăncăneau. Să-i lăsăm pe

tineri să-şi vadă de-ale lor! S-avem încredere în ei! Să facă ce vor! Eu sunt un pic împotriva regulilor, vezi, doar am fost şi eu radical în anii ’60, nu? Încă mai sunt, în felul meu. Dar zilele astea, continuă Phil, punând mâna pe balustradă, ăştia, tinerii, nu mai au nicio speranţă, Felix, nicio speranţă. Le-am folosit noi toate resursele, da, le-am distrus! Ei, iar îţi ţin un discurs, nu? Fugi! Fugi! Sunt un „*tsunami* argintiu”! Ai citit asta? Era în *The Guardian* săptămâna trecută. „*Tsunami* argintiu”. Se pare că aşa sunt eu. Născut între 1949 şi 19… nu mai ştiu cât. O generaţie egoistă. Noi am folosit toate resursele, mă-nţelegi? I-am zis şi ea a zis: „Ei, şi ce dracu’ am făcut cu ele?”. M-a făcut să râd. Lui Amy nu prea-i pasă de politică, dar are intenţii bune. Zău că are, zise Phil şi păru deranjat de ceva, nu mai vorbea doar de dragul conversaţiei, chiar ajunsese la ceva important – se întâmpla tot mai des în ultima vreme – şi acum trebuia să revină la lucruri care nu contau. Tu câţi ani ai, Felix?

Felix îşi trase un pumn în palmă.

— Treizeci şi doi. *Îmbătrânesc*. Nu mai e de joacă.

— Ei, niciodată nu prea e, nu? De-aia bătrânii se plâng tot timpul. Încep să-i cam înţeleg, zău! Te dor toate alea. Apasă pe butonul ăla, te rog. E stricat? Ei, atunci hai să o luăm pe scări, e mai sănătos. Lifturile astea sunt o nenorocire.

Felix deschise uşa de la scări şi i-o ţinu lui Barnesy.

— Pe de altă parte copiii ăştia n-au nimic de făcut, nu? Asta mă deranjează pe mine. Asta ar trebui să zică cineva.

Coborâră împreună pe scara strâmtă, construită din bolţari – Barnesy în faţă, Felix după el. Când se uita la el din spate, era ca şi când ar fi călătorit în timp: nici mai gras, nici mai slab, nicio schimbare în felul în care se îmbrăca, nicio urmă a celor douăzeci de ani care trecuseră. Părul frumos, deschis la culoare, îi albea uşor şi devenea argintiu într-un mod subtil, astfel că părea să fie blond, şi îl purta tinereşte, lung până la umeri – umeri rotunjiţi, ca ai unui urs, şi moi, cum fuseseră mereu. Purta

în continuare o vestă neagră, descheiată, cu o insignă de la CDN2, peste un tricou alb, enorm, şi blugi de un albastru-deschis, prinşi cu elastic. În buzunarele de la spate avea o pereche de papuci moi, pe care şi-i punea imediat ce ieşea de la muncă. La prânz îl vedeai în cafeneaua lui Rose, pe strada mare, în papuci, mâncând. Felix crezuse că era excentric până când ajunsese să lucreze şi el ca poştaş, doar cinci luni, la sfârşitul secolului, şi i se păruse că era cea mai obositoare slujbă cu putinţă.

— Mereu li se zice „tineri”, nu? spuse Philip şi se opri iar, gânditor, pe la jumătatea drumului.

Felix se sprijini de balustradă şi aşteptă, deşi auzise de mai multe ori acest discurs.

— Niciodată nu li se zice aşa băieţilor din zona elegantă de pe lângă parc. Ei sunt doar băieţi. Dar ai noştri sunt „tineri”, băieţii noştri din clasa muncitoare sunt tineri. Teribil, nu? Fir-ar a naibii! Îi tot vezi venind pe aici, Felix – am încercat să-i spun tatălui tău, dar pe el nu-l deranjează, ştii cum e el, cu gândul la femei, ca de obicei –, vin tot felul de poliţişti pe-aici şi ne pun întrebări despre copiii noştri (nu chiar ai noştri, evident, copiii noştri sunt plecaţi demult, dar copiii din comunitate), caută informaţii. Să-şi apere casele lor mari de lângă parc de copiii noştri! E o ruşine, asta e. Dar celor ca tine nu le pasă de prostiile astea, nu, Felix? Voi nu vreţi decât să vă distraţi. Şi de ce nu? Lăsaţi copiii în pace, eu aşa zic. E părerea mea – nevastă-mea crede că am prea multe păreri, dar poftim! Tinerii ăştia nu vor să ştie de nici unele. Mi se rupe inima. Stau şi se uită la toate emisiunile alea de *Reality TV*, citesc toate tabloidele, toate porcăriile alea, taci şi cumpără un telefon nou… aşa sunt acum cei de pe-aici. Nu se organizează, nu le pasă de politică… Ehe, pe vremuri aveam nişte discuţii nemaipomenite cu mama ta! Foarte tari, foarte interesante. Avea o grămadă de idei interesante, să ştii. Sigur, ştiu că avea şi probleme, multe probleme. Dar avea şi ceva ce puţini oameni au: curiozitate. Nu avea ea mereu răspunsurile potrivite, dar voia să pună întrebări. Asta apreciez eu la oameni. Ne

spuneam unul altuia „tovarăşe”… ce-l mai enervam pe tatăl tău! Era o femeie interesantă mama ta, puteam să vorbesc cu ea… e foarte greu, Felix, ştii, când te interesează ideile şi toate cele, ideile şi filosofiile din trecut, e foarte greu să găseşti pe cineva cu care să vorbeşti pe-aici, asta-i tragedia, zău, dacă stai să te gândeşti. Nu mai găsesc pe nimeni cu care să vorbesc pe-aici. Iar pentru o femeie e şi mai greu. Ajung să se simtă prizoniere. Din cauza patriarhatului. Cred că toată lumea ar trebui să aibă nişte discuţii din astea din când în când. Da, o femeie foarte interesantă, mama ta, foarte delicată. E greu când eşti ca ea.

— Mda, zise Felix.

— Nu prea mă crezi. Sigur, n-am cunoscut-o chiar aşa de bine pe mama ta, sunt convins… Ştiu că tatăl tău o vorbeşte numai de rău. Nu ştiu. Complicat, da. Cu familia. Eşti prea implicat, e greu să vezi clar. Să fac o analogie. Ştii cum sunt picturile alea pe care le vinde tatăl tău, cu punctuleţe şi cu o imagine ascunsă? Dacă stai prea aproape, nu poţi să o vezi. Dar eu sunt în capătul celălalt al camerei, nu? Altă perspectivă. Când era taică-meu la azil – unul foarte aiurea –, să vezi, unele asistente mi-au zis nişte lucruri de care habar n-aveam. Habar n-aveam. Ele îl cunoşteau mai bine decât mine. Într-un fel. Nu complet. Dar totuşi. Pricepi ce vreau să zic. Ţine de context, de fapt.

Ajunseră pe iarba din faţa blocului, sub un soare puternic, imens şi portocaliu.

— Şi surorile tale sunt bine? Pun pariu că nici acum nu poţi să-ţi dai seama care-i una şi care-i alta.

— Of, fetele astea! Tia e o lălăită. Şi Ruby e super-leneşă.

— Tu ai zis-o! Nu eu! Să se noteze! zise Phil, râzând şi ridicând mâinile ca şi cum s-ar fi dezvinovăţit. Stai să văd dacă m-am prins: „lălăită” înseamnă că întârzie mereu, nu? Cred că aşa mi-ai zis ultima dată. Vezi? Nu-s aşa de bătrân. Ştiu şi eu argoul. Şi „super” înseamnă „mult”, „foarte” sau „rău”. E un fel de a sublinia ceva, cam aşa. Mă ţin şi eu la curent. E bine că locuiesc aici. Îi auzi pe copii

cum vorbesc, îi opreşti şi-i întrebi. Se uită la mine ca şi când aş fi sărit de pe fix, îţi dai seama…

Oftă. Apoi veni continuarea complicată, de fiecare dată la fel de complicată.

— Şi băiatul cel mic? Devon? El ce face?

Felix dădu din cap, ca să-i arate că apreciază întrebarea. Phil era singurul din tot blocul care îl întreba de fratele lui.

— Păi, e bine. Se descurcă.

Traversară pajiştea în tăcere.

— Dacă nu erau ăştia, Felix, îţi zic, mă gândesc câteodată că aş fi plecat de aici. Zău că aş fi plecat. Mă mutam la Bournemouth cu ceilalţi nenorociţi bătrâni.

Bătu cu degetele într-un copac şi îl opri pe Felix sub el, ca să se uite în sus: o coroană mare care te încojura cu multe frunze, ca şi cum ai fi stat sub fusta cloş a unei prinţese dintr-un desen animat de Disney. Felix nu ştia niciodată ce să zică despre natură. Aşteptă.

— Un pic de verdeaţă e mare lucru, Felix. Mare lucru. Mai ales în Anglia. Chiar şi noi, londonezii get-beget, avem nevoie de verdeaţă. Mergem în parc la Heath, nu? Ne trebuie nişte verdeaţă. Chiar şi părculetele nostru de aici, aşa mic cum e el, e important. Un pic de verdeaţă. *În melodii sonore, / Prin fagii verzi, de umbre-nvăluită…*[3] Ia zi, de unde-s versurile astea? „Odă la o privighetoare”! O poezie foarte cunoscută. De Keats. Londonez şi el, vezi. Dar tu de unde să ştii? Cine să te fi învăţat? Ai muzica ta, *hip hop* şi *rap*… care-i diferenţa dintre ele? N-am ştiut niciodată. Trebuie să-ţi spun că nu pricep deloc care-i treaba cu toate zorzoanele alea, Felix… interesul ăsta faţă de bani mi se pare sucit rău. Poate că e un simbol pentru altceva, nu-mi dau seama. În orice caz, eu măcar am versurile. Dar a trebuit să le învăţ singur! Pe vremea mea rămâneai repetent şi asta era – gata, pe bicicletă. Aşa era atunci. M-am educat singur aşa cum am putut. Am fost foarte supărat din cauza asta. Dar aşa era atunci în Anglia pentru cei ca noi. La fel e şi acum, dar i se zice altfel. Şi tu ar trebui să fii supărat din cauza asta, Felix, zău că ar

trebui!

— Mă concentrez mai mult pe viaţa de zi cu zi.

Felix îl înghionti pe Phil Barnes.

— Eşti un stângist adevărat, Barnesy, un comunist adevărat.

Râseră din nou, se încovoiară de râs, cu mâinile pe genunchi. Când se ridică, Felix observă că Barnesy avea lacrimi în ochi.

— Sunt! Probabil că te gândeşti mai tot timpul: ce tot zice ăsta? Propagandă! Ce tot zice acolo?

Dintr-odată bătrânul se relaxă şi deveni sentimental.

— Dar cred în oameni, măi Felix. Cred în ei. Nu că mi-a folosit vreodată la ceva, dar cred. Chiar cred.

— Da, Barnesy. Cum zici tu, spuse Felix şi îl bătu pe spate pe vechiul lui prieten.

Ieşiră din zona locuinţelor sociale şi o porniră pe deal, spre stradă.

— Mă duc la depozit, Felix. Schimbul de după-masă. La sortat. Tu unde te duci? O iei pe strada mare?

— Nu. Sunt în întârziere. Mă duc în oraş. Mai bine iau metroul. De fapt, iau mai întâi autobuzul ăsta.

Era chiar în faţa lor, tocmai deschidea uşile. Doamna Mulherne, altă locatară din Caldwell, trăgea sacoşa de-a-ndoaselea pe uşa greşită, aplecată de spinare şi cu ciorapii făcând cute în jurul gleznelor ei fragile. Barnes alergă să o ajute. Felix se gândi că ar face bine să o ajute şi el. Era uşoară, aproape ca un fulg. Femeile îmbătrâneau altfel. Când avea el doisprezece ani, doamna Mulherne i se păruse un pic cam bătrână ca să fie cu tatăl lui. Acum părea a fi mama tatălui lui. O văzuse în dimineaţa de după: cu nişte picioare solide, roz, înfăşurată într-un prosop deşirat şi fugind pe culoar la toaleta comună. Şi nu fusese singura. „Eşti aşa de curajos! Ai grijă singur de patru copilaşi. Aia nu-i de nivelul tău, dragă! Meriţi mai mult. Toată lumea îţi plânge de milă”. Doamnele din Caldwell îi arătau că îl înţelegeau. În staţia de autobuz, la doctor, în magazinul Woolworths. Ca un şlagăr care se ţine scai de tine în toate magazinele. „Face tot ce poate pentru copii.

Ar muri pentru ei. Ceea ce nu se poate spune despre ea.”

Una dintre ele, doamna Steele, era bucătăreasă la el la şcoală. Se înroşea de fiecare dată când îl vedea – şi îi dădea cartofi în plus. Câte îţi mai aminteşti peste ani – şi de câte îţi dai seama!

— Grace şi mai cum?

— Grace şi-atât.

— N-ai nume de familie?

— Pentru tine nu.

În staţia aceasta de autobuz. Cu ochii pe gleznele ei şi pe blugii albastru-închis, pe care îi aranja întruna, ca să pice bine pe cizmele ei negre şi înalte. O buclă fixată cu grijă pe frunte. El se gândise că nu mai văzuse niciodată atâta frumuseţe.

— Hai, nu fi aşa! Uite, ştii ce înseamnă „Felix”? Fericit. Aduc fericirea, da? Pot să te întreb ceva? Te deranjează dacă stau aici? Grace? Pot să vorbesc cu tine? Aşteptăm amândoi acelaşi autobuz, nu? De ce nu? Dar te deranjează dacă stau aici?

În cele din urmă se uitase la el cu ochii ei machiaţi puternic, căprui, genul de ochi pe care îi cumperi pe strada principală. Arăta supranatural. Şi el îşi dăduse seama imediat: asta e fericirea mea. Aştept în staţia asta de autobuz de-o viaţă şi în sfârşit mi-a sosit fericirea. Şi ea vorbi!

— Felix… aşa te cheamă, da? Nu mă deranjezi, Felix. Ar trebui să-mi pese de tine ca să mă deranjezi, mă-nţelegi? Mda. Asta e.

Autobuzul ei cobora dealul. Atunci. Acum.

— Ei, stai, nu fi aşa! Ascultă-mă: nu mă dau la tine. M-ai frapat. Vreau să te cunosc, atâta tot. Arăţi foarte… intens.

Ea ridică o sprânceană ca o vedetă de cinema:

— Serios? Tu arăţi ca unul care se dă la fete în staţia de autobuz.

Avea cinci ani şi stătea inocent în staţia aceasta de autobuz. Paisprezece ani şi stătea beat. Douăzeci şi şase şi stătea drogat. Douăzeci şi nouă şi nu mai ştia de el, era dus cu totul de la cocaină şi ketamină. „Nu poţi să dormi aici, măi băiete! Ori pleci de aici, ori te ducem la poliţie, ca să te trezeşti.”

Dacă trăieşti multă vreme în acelaşi loc, amintirile încep să ţi se amestece.

— Mulţumesc că m-ai ajutat, Felix, dragule! Mă bucur că te-am văzut. Treci pe la mine oricând ai chef. Salută-l pe Lloyd din partea mea. Ştii unde stau, la parter. Eşti bine-venit oricând.

Felix se urcă înapoi în autobuz. Îi făcu cu mâna lui Phil Barnes, care ridică degetele mari în sus, în semn de apreciere. Îi făcu cu mâna şi doamnei Mulherne în timp ce autobuzul urca dealul şi o depăşi. Puse mâna pe geam. Grace la şaptezeci de ani. Tatuajul cu Tinkerbell pe care îl are pe spate – ridat sau întins. Dar cum se poate ca Grace să aibă şaptezeci de ani? Uită-te la ea! („Şi, Fee, nu uita: nici măcar nu trebuia să fiu *acolo*. Trebuia să fiu la mătuşa mea, în Wembley. Mai ştii? În ziua aia trebuia să am grijă de copii, dar ea şi-a rupt piciorul şi a rămas acasă. Şi atunci am zis: ei, ia să mă duc eu cu autobuzul în oraş, la cumpărături. Felix, n-ai cum să zici că nu a fost să fie. Nu-mi pasă ce zice lumea, absolut toate se întâmplă dintr-un motiv anume. N-ai cum să zici că universul n-a vrut să fiu acolo în seara aia!”)

Atenţie la prag. Felix intră în penultimul vagon şi se uită la harta de metrou ca un turist, vrând să se convingă de nişte detalii pe care cineva care stă în Londra de-o viaţă n-ar trebui să le mai verifice: de la Kilburn la Baker Street (linia Jubilee), de la Baker Street la Oxford Circus (linia Bakerloo). Alţii au încredere în instinctul lor. Un instinct asemănător îl făcea să ţină mâna adânc în buzunar, strângând o hârtie pe care era scris un nume. Un alt

metrou trecu rapid pe lângă al lui, trântindu-l pe locul spre care se ducea. O secundă mai târziu cele două metrouri păreau să meargă împreună. Se uită la echivalentul lui din celălalt metrou. O tânără micuţă, care i se păru a fi evreică, fără să ştie exact de ce: cu părul negru, frumuşică, zâmbea, se gândea la ceva şi purta o rochie albastră în stilul anilor ’70, cu guler mare şi un model mic, cu nişte păsări albe. Se uita concentrată la tricoul lui. Încerca să priceapă ce scrie pe el. Lui îi veni să zâmbească! Un zâmbet larg, care îi scoase în evidenţă gropiţele din obraji şi cei trei dinţi de aur. Faţa negricioasă a fetei se strânse ca o sacoşă împletită. Mai întâi porni metroul ei, apoi al lui.

(VC1)

— Tu eşti Felix? Salut! Perfect! Tu eşti Felix!

Era în faţa magazinului Topshop. Un băiat alb, înalt, slab, şaten, cu un breton care-i intra în ochi. Blugi strâmţi. Ochelari mari, negri. Părea să aibă nevoie de un răgaz ca să-şi limpezească gândurile, aşa că Felix îl lăsă în pace. Scoase tutunul şi începu să-şi ruleze o ţigară, timp în care băiatul zise:

— Tom Mercer… E chiar după colţ, adică un pic mai încolo.

Apoi râse, ca să ascundă faptul că era surprins.

Felix nu înţelegea de ce inducea lumea în eroare la telefon cu vocea lui.

— Mergem? Adică poţi să faci asta şi să mergi?

— Pot şi cu o mână şi în fugă, frate.

— Ha-ha. Foarte bine. Pe aici.

Dar nu prea ştia cum să se descurce în înghesuiala de la colţul dintre Oxford şi Regent. Se chinui un pic şi apoi rămase din ce în ce mai în urmă. Felix linse o foiţă de ţigară şi se uită după băiat, care tocmai lăsa să treacă un peruvian cu un semn mare de trei metri: COVOARE IEFTINE LA REDUCERE 100 DE METRI. Nu era din Londra, nu s-a născut aici, se gândi Felix, care fusese o dată la Wiltshire şi se mirase foarte tare. O luă înainte şi îl conduse pe puşti, trecând printr-un grup de fete indiene cu

cozi negre, bogate, care aveau pe haine nişte insigne micuţe din aur de la Selfridges. Felix şi băiatul alb mergeau împotriva curentului – le luă cinci minute ca să traverseze strada. Felix îi puse diagnosticul: mahmureală. Buze cojite şi ochi de urs panda. O reacţie delicată la lumină.

Felix încercă să zică:

— O ai de multă vreme sau…?

Băiatul păru a fi luat prin surprindere. Îşi aranjă bretonul.

— Dacă o…? A, pricep! Nu. Adică am primit-o cadou acum câţiva ani, când am făcut douăzeci şi unu de ani… a folosit-o tata înainte… o avea de mai multă vreme… N-a prea fost un cadou util. Dar tu eşti specialist, aşa că sigur n-o să ai aceleaşi probleme.

— Mecanic.

— Aşa. Tata ştie atelierul la care lucrezi. Are nişte maşini de treizeci de ani… mai mult… Ştie toate atelierele specializate. În Kilburn, nu?

— Da.

— E prin Notting Hill, nu?

— Nu, nu chiar.

— A, aici! Felix? Hai la stânga pe aici. Să scăpăm de zăpăceala asta.

O luară pe o stradă laterală pietruită. La cincizeci de metri mai încolo, pe Oxford Street, lumea se înghesuia buluc, ca la carnaval şi cam la fel de gălăgioasă. Aici totul era tăcut şi nu era nimeni. Uşi negre, lucioase, clanţe aurii, cutii poştale aurii, felinare ca din poveşti. Tablouri vechi în rame preţioase, aurite, puse pe şevalet, îndreptate spre stradă. PREŢUL LA CERERE. Pălării de damă puse fiecare pe suportul ei, cu pene, gata să zboare. VĂ RUGĂM SĂ SUNAŢI. Magazin lângă magazin, fără niciun om în ele. La capătul acestei străduţe scurte Felix văzu printr-o fereastră în stil vechi, strălucitoare, un client aşezat pe o canapea din piele, probând o haină verde ca o faţă de masă dată cu ceară şi căptuşită cu stofă ecosez. Geamul era mai transparent în partea de sus, lăsând să se vadă o faţă

mare, roz, cu nişte păr alb pe ici, pe colo, mai ales prin urechi. Genul de om pe care Felix îl vedea des, mai ales în zona asta. Un trib mare, închis. Nu prea se amestecau cu ceilalţi – de obicei stăteau cu ai lor. THE HORSE AND HARE.

— E bun localul ăsta, zise Felix, doar ca să zică ceva.

— Aşa zice şi tata. Când e în Londra, stă mai mult pe-aici.

— Aha. Eu am lucrat aici pe vremuri. Făceam filme.

— Da? La ce companie?

— La mai multe. Wardour Street şi chestii de-astea, adăugă Felix şi imediat îi păru rău.

— Am un văr care e vicepreşedinte la Sony. Poate v-aţi întâlnit? Daniel Palmer. În Soho Square.

— Mda, nu… Eu eram mai mult curier. Pe ici, pe colo. În mai multe locuri.

— Pricep, zise Tom şi păru mulţumit, căci rezolvase o mică enigmă. Mă interesează mult filmul. Mi-am pus la un moment dat anumite probleme: cum funcţionează o naraţiune, cum poţi să spui o poveste în imagini…

Felix îşi ridică gluga.

— Lucrezi în branşă?

— Nu chiar… adică nu, nu acum, nu. Adică sunt convins că aş fi putut, dar industria cinematografică e ceva foarte nesigur. Când eram la facultate, îmi plăceau mult filmele, eram cinefil. Nu, acum lucrez mai mult pe creaţie. Mai mult creaţie în domeniul media. E greu de explicat… Lucrez la o firmă care vine cu idei ca să consolideze brandurile. Ca să ajute brandurile să targheteze mai bine felul în care le sunt primite produsele – practic, ultimul răcnet în materie de management al brandurilor.

Felix se opri, făcându-l şi pe băiat să se oprească. Se uită în gol la ţigara neaprinsă.

— Deci în publicitate?

— În esenţă, da, zise Tom iritat şi apoi, când văzu că Felix se oprise din mers: Vrei un foc?

— Nu. Am şi eu pe aici pe undeva. Deci campanii de publicitate?

— Ei, nu chiar, pentru că… e greu de explicat… de fapt campaniile nu mai sunt considerate atât de eficiente. E mai degrabă vorba de o integrare a mărcilor de lux în viaţa de zi cu zi a omului.

— Publicitate, concluzionă Felix, scoţând bricheta din buzunar şi făcând o mutră inocentă.

— Pe aici, la dreapta, dacă…

— Mă ţin după tine, frate.

Merseră printr-o piaţă mare şi apoi pe o stradă laterală, deşi casele de aici erau la fel de măreţe: tencuite cu alb şi cu multe etaje. De undeva se auzeau clopotele unei biserici. Felix îşi dădu gluga jos.

— Am ajuns. Uite-o. Evident, nu e genul de chestie la care… scuze, Felix, scuză-mă un pic. Trebuie să răspund.

Băiatul îşi duse telefonul la ureche şi se aşeză pe scările cu model în alb şi negru ale unei case din apropiere, fix la mijloc, între doi portocali puşi în ghiveci. Felix merse în semicerc până ajunse în stradă. Se lăsă pe vine. Ea îi zâmbea frumos, dar aşa fac toate, nu contează în ce hal sunt. Faruri rotunde ca nişte ochi de broască, grila radiatorului cu un zâmbet mare, maniacal. În cazul de faţă era vorba doar de un ochi. Atinse locul unde ar fi trebuit să fie emblema firmei. La vremea potrivită acolo urma să stea un octogon din argint, cu două litere puse spate în spate şi dansând. Nu din plastic. Din metal. Făcut cum trebuie. Se ridică. Băgă mâna prin tăietura imensă de pe canapeaua moale şi frecă materialul cu degetele: o husă din poliester subţire, deşirat. Fereastra din plastic se dusese. Nu simţi nevoia să atingă rugina: vedea deja cât de grav era. Mai grav în spate – era ca un continent acolo –, dar era rău şi pe capotă, ceea ce, probabil, însemna că era ruginită peste tot. Şi totuşi: roşie, roşul pe care îl voia. Roşul original. Roţile din faţă se arcuiau bine, erau cum trebuiau să fie şi în spate şi mai era şi bara de protecţie din cauciuc, perfectă – toate astea îi confirmau cel puţin autenticitatea. M DGET. Asta era uşor de reparat, la fel ca toate problemele externe – cosmetizare. Treaba mai importantă era sub capotă. Într-un fel ciudat, cu cât era

mai stricată, cu atât era mai bine pentru el. Barry, la garaj:

— Dacă se mişcă, nu ţi-o permiţi, băiete.

El putea s-o facă să se mişte. Poate nu luna aceasta şi nici luna viitoare, dar odată şi-odată tot va putea. Trase vag nerăbdător de un mâner. Îi venea să rupă cartonul care fusese lipit cu scotch peste fereastra spartă.

— Nu-i vorba de cine simte mai multe, zise băiatul.

Plimba cu piciorul o pietricică înainte şi înapoi pe macadam. Felix se rezemă de maşină.

— Soph? Soph? Nu pot vorbi acum. Bineînţeles că nu! Nu mai aveam baterie la telefon. Nu, nu acum! Te rog să te calmezi. Soph, tocmai am ceva treabă aici. Soph?

Băiatul îndepărtă telefonul de la ureche şi se uită la el, nedumerit o clipă. Îl puse înapoi în buzunarul hainei. Felix fluieră.

— Nouăzeci şi nouă de probleme.4 Te-nţeleg, frate.

— Scuze… ce?

— Maşina. Are nişte probleme.

— Păi, da, zise Tom Mercer şi făcu un gest larg, ce voia să cuprindă tot vehiculul. Sigur, e clar că e o maşină la care e de lucru. N-o să poţi pleca de-aici cu ea. De-aia şi are preţul ăsta. Alfel ar costa mii şi mii. E clar că e o maşină la care e de lucru. Stai s-o deschid, să-ţi arăt tot.

Felix se uită cum Tom se chinuia cu cheia.

— Pot să te ajut dacă… începu el.

Uşa se deschise brusc.

— Trebuie s-o zgâlţâi un pic. E de lucru, cum am zis. Dar nu-i imposibil.

Se dovedi că nu erau multe de arătat.

— Ambreiajul, schimbătorul de viteze şi volanul, zise Tom, atingând repede obiectele cu pricina şi apoi, în timp ce se uitau amândoi, întristaţi, la covorul mucegăit, încreţit, la podeaua ruginită, la husele murdare, din care ieşeau fire de lână, şi la gaura unde ar fi trebuit să fie radioul, Tom murmură anul de fabricaţie.

— Anul meu de naştere, zise Felix.

— Atunci ţi-a fost sortită.

Apoi băiatul îi citi mai multe detalii de pe o hârtiuţă

pe care o scoase din buzunar:

— MG Midget, o mie cinci sute de centimetri cubi, motor Triumph paişpe, o sută patruzeci de mii pe kilometraj, cu schimbător de viteze manual, pe benzină, cu două uşi, transmisie cu…

Felix nu se putu abţine:

— Cu două uşi, da? Gata, m-am prins.

Tom se înroşi într-un fel atrăgător.

— E o listă făcută de tata. Eu nu mă prea pricep la maşini.

Felix simţi nevoia să-l bată prieteneşte pe umerii lui slăbănogi.

— Râd şi eu de tine. Putem să ne uităm sub capotă?

Scârţâi în timp ce se deschise. Înăuntru era atât de grav pe cât îşi dorise Felix să fie. Bateria plină de rugină, cilindrul spart. Pistoanele intrau direct în blocul motor.

— Reparabilă? întrebă Tom.

Felix păru nedumerit. Tom încercă din nou:

— Se poate face ceva?

— Depinde. Cam cât ar costa?

Tom se uită din nou pe hârtie.

— Mi s-a zis că în jur de o mie.

Felix râse teatral şi băgă mâna în motor. Răzui rugina cu unghia.

— Sincer să fiu, Tom, văd din astea la noi în fiecare zi şi vin într-o stare mai bună decât a ta, mult mai bună… şi costă şase sute. Nu-ţi dă nimeni şase sute pe ea. Pe asta nu i-o poţi vinde decât unui mecanic, pe cuvântul meu.

Soarele pica acum direct pe maşină: capota se lumină. Un dezastru strălucitor! Tom ridică privirea şi miji ochii.

— Atunci e bine că eşti mecanic, nu?

O zisese într-un fel haios. Râseră amândoi: Felix în stilul lui, cu gura larg deschisă, Tom cu mâna la gură, ca un copil. I se auzi telefonul din buzunar.

— Of, Doamne! Uite, nu-i sfârşitul lumii, dar dacă aude tata că am luat mai puţin de şapte sute pe ea, n-o să-i mai tacă gura. Eu, unul, aş prefera să fiu înapoi în pat.

Scuză-mă un pic… Soph, te sun eu într-un minut…

Dar ţinu telefonul la ureche şi Felix auzi mai multe decât şi-ar fi dorit în timp ce Tom mima că-şi cere scuze. De la un grup de inşi strânşi la mesele de pe terasă unui *pub* de la capătul străzii se înălţa o zarvă veselă. Tom ridică din sprâncene întrebător înspre Felix şi arătă cum că ar bea ceva. Felix dădu din cap că e de acord.

— Ce vrei de băut?

— O bere de ghimbir, mulţumesc.

— O bere de ghimbir şi mai ce?

— Atât.

— Asta la mine e leac pentru mahmureală. Hai, ia şi tu ceva.

— Nu, mi-ajunge atâta. Doar o bere de ghimbir.

— Tata zice că într-o situaţie ca asta un englez care se respectă nu poate să accepte decât două explicaţii: „Iau antibiotice” sau „Sunt alcoolic”.

— Sunt alcoolic.

Felix se uită la şipcile de pe masa de lemn şi ridică privirea spre el. Tom îşi şterse fruntea de transpiraţie, apoi deschise gura, dar nu zise nimic. Felix profită de ocazie ca să se bucure de faptul că pielea lui nu putea să etaleze ruşinea la fel de repede sau de clar. Telefonul lui Tom sună din nou. Felix se ridică de pe bancă:

— Nicio grijă, amice, vorbeşte la telefon. Comand eu. O halbă, da?

Afară era o după-amiază de sâmbătă perfectă de la sfârşitul verii. Înăuntru era zece seara într-o marţi din octombrie. Acoperişul negru şi sculptat în hexagoane, covorul de un verde-închis, foarte întunecat. Mobilă din lemn de sicriu, veche şi grea. Un bătrân stătea în colţ, lângă tonomat, cu o haină gri şi ponositǎ, de muncitor, cu pielea albă, subţire ca hârtia, cu părul şi cu unghiile galbene, şi îşi rula o ţigară – şi *arăta* el însuşi ca o ţigară.

La bar, o femeie în vârstă, cu picioare subţiri, cocoţată pe un scaun înalt, tot număra patru grămezi de monede de douăzeci de penny. Se opri ca să se holbeze fără jenă la Felix, care doar îi zâmbi.

— Bună, zise el şi se întoarse spre barmaniţă.

Dintr-odată, femeia în vârstă dărâmă cu dosul palmei turnurile de monede. Felix avea reflexe bune: prinse un turnuleţ şi-l opri să cadă de pe tejgheaua barului. Îl văzu cu coada ochiului pe Tom, care se ducea la toaletă. Barmaniţa îi şopti:

— Scuze.

Şi duse un deget spre tâmplă, învârtindu-l încet.

— Nicio problemă, răspunse Felix.

Luă în mâini paharele reci. Barmaniţa îl ajută să apuce între dinţi o pungă de chipsuri cu sare şi oţet.

— Câţi ani ai, Felix?

— Treizeci şi doi.

— Păi, atunci de ce pari mai tânăr decât mine?

Felix desfăcu punga de chipsuri şi le înşiră pe masă.

— Crezi? Tu câţi ani ai?

— Douăzeci şi cinci. Şi deja îmi pică părul.

Felix muşcă din pai şi zâmbi în jurul acestuia.

— Aşa-i şi ăl bătrân. N-are riduri. E ceva genetic.

— A, e genetic! Mai nou asta explică totul.

Tom îşi acoperi ochii cu mâna, ca să arate că-l deranja soarele. Felix avea o privire intensă – se uita direct în ochii tăi, oricât ai fi încercat să-l eviţi – şi Tom nu era obişnuit să se uite aşa nici măcar la prietenii lui cei mai apropiaţi şi în niciun caz la un străin căruia spera să-i vândă o maşină. Scoase din buzunar nişte ochelari de soare şi şi-i puse pe ochi.

— Şi cum ai ajuns să lucrezi ca mecanic după ce ai făcut filme, dacă nu te deranjează că te întreb?

— Am făcut tot felul de lucruri, Tom, zise Felix voios şi îşi pregăti degetele ca să le enumere. Am început ca bucătar – am făcut nişte cursuri de *catering* – şi m-am

descurcat destul de bine cu asta în tinereţe. La un moment dat am ajuns bucătar-şef la un restaurant thailandez din Camden, un loc bun. Apoi m-am lăsat de asta, m-am ocupat puţin de vopsit şi decorat, am lucrat un pic ca bodyguard la cluburi, un pic prin magazine, am fost şofer pe un camion care furniza chipsurile astea pe care le mănânci, undeva pe lângă M25, şi am lucrat şi la poştă, explică Felix, vorbind cu un accent atât de straniu, încât era greu de înţeles pe cine imita. Am făcut şi chestii din astea, adăugă el, arătând cu degetul spre propriu-i piept. Apoi am avut noroc, m-am băgat într-o chestie… ai auzit de Cot-tes-low[5]? întrebă el rar, ca să accentueze toate „t”-urile importante. E un teatru, explică el, renunţând la „t”-uri şi pronunţând altfel. Pe aici pe-aproape. Am lucrat la casă vreun an, adică am vândut bilete. Apoi am fost asistent în culise, cu recuzita, puneam toate cele unde trebuia, din astea… şi aşa am ajuns la treaba cu filmul. Cu mult, mult noroc. Mereu am avut noroc. Dar apoi, drept să-ţi zic, m-a prins prea tare treaba cu drogurile, Tom, şi de-abia acum, în ultimii ani, am început să-mi revin. Asta e.

Tom aşteptă un pic să-i spună cum se făcuse mecanic, dar nu ajunse până acolo. Ca un om căruia i se aruncaseră o grămadă de obiecte de forme diferite, îl luă pe cel care i se părea mai deosebit:

— Deci ai făcut şi tricouri?

Felix se încruntă. De obicei nu se interesau prea mulţi de partea asta. Se ridică şi îşi întinse bine tricoul, ca să se vadă clar ce scria pe el cu nişte litere decolorate.

— Scuze, nu pricep… e în poloneză?

— Da! Scrie: *Iubesc polonezele.*

— Aha. Eşti polonez? întrebă şovăitor Tom.

Felix se distră copios. Se trânti pe scaun şi tot repetă întrebarea, dând cu pumnul în masă şi râzând, în timp ce Tom, tăcut, sorbea câte puţin din halbă, ca o pasăre mică ce se tot repede asupra unei bălţi.

— Nu, Tom, nu, nu-s polonez. Îs londonez get-beget. Le-am făcut acum multă vreme – o idee de-a mea de afaceri. Acum vreo cinci ani… ba nu, acum şapte ani. Cum

mai trece timpul! Să spun drept, a fost ideea lui ăl bătrân, eu eram mai degrabă… omu' cu banii, zise Felix stânjenit, pentru că era un fel îndrăzneţ de a descrie contribuţia lui de o mie de lire. Fiecare era în limba corespunzătoare. Iubesc spanioloaicele în spaniolă, iubesc nemţoaicele în nemţeşte, iubesc italiencele în italiană, iubesc braziliencele în braziliană…

— Portugheză, zise Tom, dar lista continuă,

— Iubesc norvegiencele în norvegiană, iubesc suedezele în suedeză, iubesc galezele în galeză – asta era mai în glumă, înţelegi?… nu, e cam mult spus, da' mă rog… iubesc rusoaicele în rusă, iubesc chinezoaicele în chineză. Numai că-s două feluri de chineză… nu-s mulţi care ştiu treaba asta, mie mi-a zis amicul meu, Alan. Trebuie să le foloseşti pe amândouă. Iubesc indiencele în hindi şi mai aveam mai multe în arabă şi iubesc africancele în *yoruba*, cred, sau cam aşa ceva. Am luat traducerile de pe net.

— Da, zise Tom.

— Am făcut trei mii de tricouri şi le-am dus să le vând în Ibiza. Închipuie-ţi că mergi prin Ibiza cu un tricou pe care scrie în italiană „Iubesc italiencele"! Faci ravagii!

Repetând ideea cu entuziasmul lui Lloyd, aşa cum i-o spusese Lloyd prima dată, Felix aproape că reuşi să uite că nu făcuseră ravagii, că pierduse şi banii, şi slujba lui bună de la restaurantul thailandez, la care renunţase după insistenţele lui Lloyd, ca să se poată duce în Ibiza. Mai aveau şi acum în cutii două mii cinci sute de tricouri, ţinute în depozitul lui Clive, vărul lui Lloyd, undeva la gara King's Cross.

— Dar tu, Tom?

— Eu ce?

Felix zâmbi larg.

— Hai, nu fi timid. Tu unde te încadrezi? Toată lumea are o preferinţă. Lasă-mă să ghicesc: pun pariu că-ţi plac braziliencele!

Tom, uşor derutat de metalele care sclipeau în gura lui Felix, zise:

— Franţuzoaicele, aş zice.

Apoi se întrebă care era răspunsul adevărat şi concluzia îl îngrijoră.

— Franţuzoaicele. Bine. Îţi dau unul din ăsta când închei afacerea. Mai am câteva.

— Nu eu hotărăsc dacă închei afacerea?

Felix se întinse peste masă şi îl bătu pe umăr pe Tom:

— Sigur, Tom, sigur.

Expresia „treaba cu drogurile” tot mai plutea prin aer. Tom nu insistă.

— Şi eşti însurat, Felix?

— Deocamdată nu. Am planuri. Pe tine cine te tot sună, nevasta?

— Nu, Doamne fereşte! Ne cunoaştem doar de nouă luni. N-am decât douăzeci şi cinci de ani!

— La vârsta ta eu aveam deja doi copii, zise Felix şi îi arătă lui Tom ecranul telefonului. Uite-i aici, puşi la patru ace. Felix junior e de-acum bărbat, are aproape paisprezece ani. Şi Whitney are nouă.

— Sunt frumoşi, zise Tom, deşi nu văzuse nimic. Îmi închipui că eşti foarte mândru.

— Nu îi văd prea des, ca să-ţi spun drept. Stau cu mama lor. Nu suntem împreună. Sincer să fiu, nu prea mă înţeleg cu mama lor. E o femeie din alea, cam… pusă pe contre.

Tom râse şi apoi observă că Felix nu glumise.

— Scuze… mi s-a părut… adică e o expresie bună. Cred că tot cu aşa ceva m-am ales şi eu. Cu o femeie pusă pe contre.

— Uite, dacă îi ziceam lui Jasmine că cerul e albastru, ea spunea că-i verde, înţelegi? zise Felix, dezlipind cu unghia eticheta de pe sticla cu bere de ghimbir. Are multe probleme psihice. A crescut la orfelinat. Ca şi mama mea. Chestia asta te afectează. Te afectează. O ştiu pe Jasmine de când aveam amândoi şaisprezece ani şi aşa a fost *mereu.* Deprimată, nu ieşea din casă cu zilele, nu făcea curat, era ca la porci… din astea. I-a fost greu şi ei. Ei, asta e.

— Da, probabil că e greu, zise Tom încet şi mai luă o

sorbitură din halbă.

Apoi tăcură amândoi şi îşi îndreptară privirea spre stradă, ca şi când stăteau împreună din întâmplare.

— Felix, îmi dai, te rog, şi mie una de la tine? Nu prea mă pricep eu să le fac.

Felix îşi aprinse ţigara, dădu din cap şi începu să facă alta în tăcere. Telefonul din buzunar începu să îi vibreze. Citi mesajul şi i-l băgă iar sub nas lui Tom.

— Ia uite, Tom! Tu lucrezi în publicitate. Ce zici de asta?

Tom, care nu vedea bine de aproape, se dădu un pic în spate ca să poată citi ce scria pe ecran: „Conform documentelor noastre, nu v-aţi recuperat banii pe care vi-i datorăm în urma accidentului. Aţi putea avea dreptul la maximum 3.650 de lire. Dacă doriţi să primiţi suma, răspundeţi DA. În caz contrar, scrieţi STOP”.

— Păcăleală, nu?

— O, da, clar!

— De unde să ştie ei că am avut un accident? Nişte nenorociţi! Închipuie-ţi cum e să fii bătrân sau bolnav şi să primeşti din astea.

— Da, zise Tom, fără să-l înţeleagă prea bine. Cred că au un fel de… baze de date.

— Baze de date, zise Felix şi scutură supărat din cap. Iar tu le răspunzi şi te taxează cu cinci lire. Dar aşa-s oamenii acum. Toată lumea vrea să scoată profit. Mi-a dat prietena mea o carte, *Zece secrete ale liderilor de succes*. Ai citit-o?

— Nu.

— Ar trebui s-o citeşti. Mi-a zis: „Fee, ştii cine citeşte cartea asta? Bill Gates. Mafia. Familia regală. Bancherii. A citit-o Tupac. Evreii citesc cartea asta. Educă-te şi tu”. E deşteaptă foc. Nu prea le am eu cu cititul, dar cartea asta mi-a deschis ochii. Poftim.

Tom luă ţigara, i-o aprinse şi inhală uşurat, ca un ins care tocmai a renunţat complet la fumat doar cu câteva ore mai înainte.

— Auzi, Felix, ştiu că o să sune un pic ciudat, zise

Tom, arătând către pachetul de tutun Amber Leaf, care era între ei, şi coborând vocea, dar n-ai cumva ceva mai puternic? Nu vreau să cumpăr, ci doar să simt un picuţ. Mi se pare că e relaxant.

Felix oftă, se lăsă pe spate şi începu să şoptească. Doamne, dă-mi seninătatea de a accepta ceea ce nu pot schimba, curajul de a schimba ce pot schimba şi înţelepciunea de a face diferenţa între ele.

— Aoleu! zise Tom.

Se ghemui pe partea dreaptă, apoi se întoarse cumva şi se ghemui pe partea stângă.

— N-am vrut să…

— Nu e vina ta. Prietena mea crede că am pe frunte un tatuaj invizibil: CERE-MI NIŞTE IARBĂ, TE ROG. Probabil că am eu o faţă mai aşa.

Tom îşi apucă halba şi o goli. Deci avea iarbă sau nu? Studie prin fundul halbei imaginea distorsionată a lui Felix.

— Da, ştie ea ce zice, spuse în cele din urmă Tom.

Felix îi dădu ţigara proaspăt rulată.

— Ce spui?

— Fata de care zici. Prietena asta a ta.

Felix lansă un zâmbet enorm.

— O, Grace! Da. Ştie. Tom, sincer să fiu, n-am fost niciodată aşa de fericit ca acum. Mi-a schimbat viaţa. Îi spun mereu: m-ai salvat. Şi aşa şi e.

Tom îşi luă telefonul, care tocmai suna, şi se uită urât la el.

— Eu se pare că m-am ales cu una pusă pe contre.

— Nu poate nimeni să facă aşa ceva, Tom. Doar *tu* poţi.

Felix era sincer, dar văzu că îl făcuse pe Tom să zâmbească oarecum ironic şi simţi nevoia să insiste:

— Uite, fata asta mi-a schimbat complet perspectiva. Total. Îmi vede potenţialul. Şi, până la urmă, trebuie să fii cât de bun poţi tu să fii. Restul o să vină de la sine. Am trecut prin asta, Tom, da? Deci ştiu. Ce e personal e etern. Gândeşte-te la asta.

Slujba lui aproape că nu mai era necesară zilele

astea! Sloganele erau deja incorporate în sufletele oamenilor. Un gând deştept: Tom se felicită discret pentru o asemenea idee. Dădu din cap aprobator către Felix, cu gravitate, dar parodic, în stilul unui samurai.

— Mulţumesc, Felix, zise el. O să ţin minte. Cât de bun poţi să fii. Ce e personal e etern. Pari să ştii care-s lucrurile importante.

Ridică halba goală, dând să ciocnească cu Felix, dar acesta simţise ironia şi lăsă halba pe masă.

— Una pari, alta eşti, zise el încet şi se uită în depărtare. Uite…

Scoase un plic împăturit din buzunarul de la spate.

— Mai am ceva treabă, aşa că…

Tânărul înţelese că exagerase.

— Sigur. Da, unde rămăsesem? Trebuie să-mi faci o ofertă.

— Amice, trebuie să-mi dai un preţ rezonabil.

De-abia acum îşi dădu seama Tom că de fapt nu-l deranja stilul prea familiar al lui Felix. Dimpotrivă, faptul că îi zicea „amice” chiar şi acum i se părea un pas nostalgic înapoi în trecut. Oare de ce nu pot să mă bucur de ceva decât după ce a trecut? se întrebă Tom şi încercă să pună un deget mental pe un citat vag dintr-o carte în franceză care vorbea fix despre asta şi mai şi dădea un răspuns potrivit. *Candide*? Proust? De ce nu s-a ţinut de franceză? Se gândi la *père* Mercer6, care-i zisese la telefon azi-dimineaţă:

— Problema ta e că nu te ţii de nimic, Tom. Asta a fost mereu problema ta.

Şi evident că şi Sophie zicea acelaşi lucru. Unele zile au o coerenţă tematică deprimantă. Poate că norul de deasupra urma să se deschidă şi din el avea să apară o mână imensă, ca în desenele animate, ce va arăta spre el, acompaniată de vocea tunătoare şi auctorială: „TOM MERCER. RATAREA ABSOLUTĂ”. Dar i se explicase deja – tot azi-dimineaţă! – că şi felul acesta de a vedea lucrurile era tot un fel de capcană:

— Tom, dragule, e o formă de narcisism imens să

crezi că toată lumea e împotriva ta.

Ascultând vocea mamei sale la telefon, fusese impresionat de cât de calmă, îngăduitoare şi satisfăcută era ea de diagnosticul pe care i-l pusese. Noroc cu mama lui! Nu-l lua în serios şi râdea când era amuzant, chiar şi când nu-l înţelegea – ceea ce se întâmpla mai mereu. Părinţii lui erau din provincie şi aveau vârsta unor bunici, pentru că amândoi erau la a doua căsătorie. Nu puteau să-şi imagineze cum era viaţa lui de zi cu zi, nu scriau e-mailuri, nu mai auziseră de Universitatea Sussex înainte să se înscrie el acolo, nu ştiau ce înseamnă să ai vecini sub tine sau să iei autobuzul noaptea, ce înseamnă să faci un „stagiu neplătit” („Du-te acolo, Tom, prezintă-le ideile tale şi arată-le că te pricepi. Măcar Charlie tot o să te asculte. Am lucrat cu el şapte ani, ce Dumnezeu!”) sau cum e un club unde îţi laşi hainele – şi cam toate cele – la intrare. Nu aveau vieţi duble, din câte ştia el. Beau la cină, dar niciodată prea mult. Pentru tatăl lui, Tom era enervant la culme şi greu de înţeles, dar mama sa era mai generoasă şi lua în considerare ideea că ar suferi de un fel de plictiseală intelectuală specifică secolului al douăzeci şi unulea, care îl făcea incapabil să se bucure de toate avantajele pe care le avea. Existau totuşi nişte limite. Nu putea să se prefacă şi să spună că ar fi în stare să trăiască în Brixton.

— Dar, Tom, dacă simţi că nu e OK, casa de pe Baresfield, de la numărul 20, e goală cel puţin până în iulie. Nu ştiu ce ai împotriva zonei Mayfair. Şi o să ai unde să parchezi maşina fără să te temi că o să fie incendiată în timpul unei manifestaţii.

— Asta s-a întâmplat acum douăzeci de ani!

— Tom, gândeşte-te la fabula lui Esop: leopardul şi petele.

— Asta nu e o fabulă!

— Serios, nu înţeleg de ce nu te-ai mutat acolo de prima dată.

Pentru că uneori oamenii vor să creadă că-şi văd de viaţa lor cu resursele pe care le au. Nu zise asta. Zise:

— Mamă, înţelepciunea ta nu are limite.

La care ea îi răspunse:

— Nu face pe glumeţul. Şi să nu faci vreo prostie!

Dar făcuse o prostie. Cu fata asta. O poveste inutilă şi dezamăgitoare Era o mare prostie.

— Un preţ rezonabil, repetă Tom şi îşi atinse cu o mână ţeasta, ca şi cum gândurile acestea ciudate îi veneau de la o sinapsă care nu funcţiona bine şi totul se putea rezolva dacă se ciocănea un pic în tâmplă.

— Pentru că ceri prea mult, zise Felix şi începu să-şi strângă tutunul, foiţele de ţigară şi telefonul într-un fel care, după cum i se păru lui Tom, arăta clar cât era de dezamăgit nu doar pentru că nu făceau nicio afacere, dar şi de felul de a fi al lui Tom.

— Doar nu-mi ceri să ţi-o dau sub şase sute!

Pe la jumătatea frazei Tom îşi dădu seama că vocea îi suna ciudat. Era prea plângăcioasă.

— Mai degrabă patru sute. Aşa mai merge, frate. Or să vină colegii mei s-o ia. E o ofertă generoasă! N-ai lua atât pe ea dacă ai duce-o la fiare vechi. Probabil că atât ar trebui să plăteşti tu ca să vină să ţi-o ia de aici.

Tupeul acestei afirmaţii îl făcu pe Tom să zâmbească.

— Zău? Hai să fim serioşi!

Felix îşi păstră expresia aceea imobilă de pocherist. Tom, zâmbind în continuare, îşi ţinu bărbia rezemată în pumn şi „se gândi” ca într-un desen animat cu cineva care „se gândeşte”.

— Cinci sute? Zi aşa şi plecăm amândoi acasă. Mai puţin de-atâta chiar nu pot. E totuşi un MG!

— Patru sute cincizeci. Nu dau mai mult de-atât.

Telefonul lui Tom sună iar. Acesta avea o expresie derutată: îi amintea lui Felix de actorii care stăteau în culise după reprezentaţia de dimineaţă şi o aşteptau pe cea de seara. Nu mai erau chiar în pielea personajelor pe care le jucau, dar nici nu se detaşaseră complet de ele.

— La telefon e distrugătoarea de vieţi. Nu-i uşor să faci afaceri cu tine, Felix. Văd că lui Felix nu-i scapă nimic.

Felix scoase bancnotele mototolite şi începu să le numere, punându-le într-un teanc ordonat.

Deci ţi-au dat un MG de la atelier.

Nu, omule, am cumpărat-o.

Zău? Înseamnă că o duci bine.

N-a costat aşa de mult. Am strâns bani. O s-o repar eu. E un cadou pentru Grace un proiect de-al meu. Un proiect cu o maşină.

Dar ştii de ce ai cumpărat-o de fapt, nu? Ştii? A, nu ştii, nu? Vrei să ştii? O să-ţi explic eu acum. Stai aşa, băiete. Tu crezi că ştii de ce, dar nu ştii…

Felix auzea totul clar, ca într-o discuţie adevărată cu tatăl lui: părea să se desfăşoare în acelaşi plan al realităţii. Poate că era ca atunci când vedeai metroul venind de departe. Băieţii de la atelierul auto aveau să ia maşina mai pe seară şi să o ducă într-o parcare pentru rezidenţii din Caldwell. Ca să poată face asta, trebuiau să-i ceară un permis de parcare tatălui lui. Apoi tatăl lui avea să-l sune imediat. Gândul ăsta îi mai tăia din bucuria că făcuse o afacere bună. Cu cât înainta pe Regent Street, cu atât era mai grav.

Ascultă, Felix: nu poţi să cumperi o femeie. Nu poţi să-i cumperi dragostea. Aşa ajunge să te părăsească. Oricum o să te părăsească, aşa că n-are sens să te chinui cu maşini şi bijuterii. Serios.

Felix trecu pe lângă puştiul responsabil de Valentine’s Day, cu un picior ridicat în aer şi cu săgeata pregătită. Cine oare s-ar bucura pentru el? Apăsă pe butonul de la telefon, căută numerele surorilor şi al fratelui lui, dar găsi câte o posibilă problemă în cazul fiecăruia, ceea ce îl făcu să ezite şi să pună telefonul la loc în buzunar. Tia era cu copiii, iar singurătatea şi plictiseala ei se transformau repede în gelozie chiar şi când era vorba de lucruri de care nu-i păsa deloc, cum ar fi o maşină. Ruby n-ar fi vrut să ştie decât ce putea să facă ea cu maşina – când ar fi putut să o ia şi unde ar fi putut să se ducă. Locuia în camera de oaspeţi a surorii ei gemene, n-avea pe nimeni şi de nici unele şi îşi plângea foarte tare de

milă. Se aştepta mereu să primească ceva gratis, dar voia doar ce era mai bun. De ce ai cumpărat rabla aia? Gemenele erau oripilate de tot ce era la mâna a doua. Şi Grace la fel. Nu avea de gând să-i spună nimic până când MG-ul nu ajungea să arate ca şi când de-abia fusese scos din fabrică. Devon era singurul care s-ar fi putut arăta interesat de subiect, dar nu puteai să-l suni tu – trebuia să aştepţi să sune el.

În buzunarul lui Felix o orchestră digitală cântă o bucată de muzică clasică dintr-o reclamă la aftershave din copilăria lui. El răspunse vesel, dar iubita lui părea stresată şi nu-l salută.

— Ai trecut pe la Ricky?

— Nu, scuze… Am uitat. Îl sun.

— Cum îl suni? Eu n-am numărul lui… Îl ai tu?

— Mă duc la întoarcere.

— Apa a trecut deja prin podea.

— Trec pe la el, stai liniştită.

— Unde eşti?

— La tata.

— I-ai arătat-o? Ce-a zis? Să-i zici că pot să mai comand şi altele pe net. Mai bine dă-mi-l să vorbesc şi eu cu el.

— Da, mă. O răsfoieşte. Îi place. Mi-a spus o grămadă de poveşti… ştii cum e. Deapănă amintiri. Hai că tre’ să mă duc.

— Dă-mi-l pe Lloyd la…

Pe lângă Felix trecu o ambulanţă.

— Sunt pe balcon – el e la baie. Auzi, te sun eu mai încolo. Mă duc.

— Tu tre’ să te duci? Eu tre’ să mă întorc la muncă.

— Aşa e!

Începură să vorbească precum doi îndrăgostiţi care se răsfaţă şi apoi trecură la detalii erotice. Lui Grace îi plăcea să zică sus şi tare că e „nebunatică”, deşi în pat era blândă, aproape timidă, şi de şase luni, de când erau

împreună, Felix tot nu reuşea să facă legătura între fata de la telefon şi cea din braţele lui.

— Te iubesc, puiule, zise ea şi Felix repetă cu pasiune aceleaşi cuvinte, încercând să fie iar la fel de optimist ca înainte de a răspunde la telefon.

Era ciudat când se gândea că în acel moment ea era doar la câteva străzi distanţă. În fundal şeful ei zise ceva despre o rezervare pentru doisprezece la două – şi ea închise fără să-i zică la revedere. Ca o fantomă care apare pe umărul tău şi apoi dispare. Un miracol cotidian. Îşi amintea de vremea când telefonul era ceva cu o priză în perete şi învârteai un cadran cu un deget ca să formezi numărul. Uneori te enervai şi greşeai, pentru că fantoma de la celălalt capăt al firului era o fată care abia dacă avea habar de tine. Alteori conexiunile se făceau aiurea şi la telefon vorbeau patru fantome. Iar acum Felix junior şi nepoatele lui vorbeau cu video. Dacă aştepţi un pic, filmele devin realitate – şi toată lumea se poartă ca şi cum nici n-ar fi mare lucru. Oricum, el se bucura că apucase să vadă viitorul. La un moment dat nu era prea clar dacă mai avea vreo şansă să-l apuce. Fiind un cititor de benzi desenate şi un mare pasionat de SF, Felix ştiuse dintotdeauna că viitorul avea să i se potrivească. Când era vorba să imagineze viitorul, tipii de Hollywood nu ajungeau nici la călcâiul lui Felix. Cel puţin cinci volume de benzi desenate aşteptau chiar acum în cap la el. Şi o duzină de filme. Nici nu mai trebuia să se ducă la cinema – era suficient să meargă pe stradă, ca acum, şi vedea tot spectacolul ăla afurisit rulând în mintea lui. Scenariu de Felix Cooper. Regia: Felix Cooper. În rolul principal: Felix Cooper.

Anflex, dragă, cum o să ajungi acasă?

Transfer de particule. Ne vedem imediat, dragul meu Gracian. Într-o nanosecundă. Chestii din astea. Rulau acolo, în mintea lui. Uneori îi povestea lui Grace un film întreg, iar ei îi plăcea mult – şi nu doar pentru că îl iubea: era clar ca lumina zilei că filmele din capul lui Felix erau mai bune decât tot ce plătea lumea să vadă. Acum Felix se ciocni de un tânăr adevărat, în carne şi oase, care ieşea

dintr-un magazin de jocuri video cu pereţi de sticlă, mergând de-a-ndăratelea în timp ce le făcea cu mâna prietenilor lui, care continuau să se lupte cu *joystick*-urile. Felix îl atinse uşor pe cot şi străinul, la fel de grijuliu, se întoarse şi îl prinse pe Felix de talie. Râseră puţin şi îşi cerură scuze, zicându-şi reciproc „şefu'" înainte de a se despărţi repede. Străinul o porni cu paşi mari înapoi, către Eros, iar Felix înainte, spre cartierul Soho.

Ajuns pe strada ei, vârî mâna în buzunar, scoase telefonul şi scrise: *Pe st. ta. Eşti?* Răspunsul apăru imediat: *Uşa e deschisă*. Nu mai fusese pe strada asta de trei luni. Telefonul zumzăi din nou: *În 5 min te rog. Iei ţigări?* Era o completare enervantă: iar îl punea într-o situaţie aiurea. Se duse la magazinul neaerisit de la colţ şi stătu la coadă în căldură vreme de zece minute, încercând să-şi cizeleze discursul scurt pe care crezuse că-l pusese deja la punct, dar îşi dădu seama că de fapt nu hotărâse mare lucru. De ce trebuise să vină până aici şi să-i spună ceva? Ea nu mai conta deloc. Era aşa de clar! Ar fi trebuit s-o ştie şi ea. Vestea că nu mai conta ar fi trebuit să ajungă până în Soho fără ca el să fi făcut cine ştie ce efort. Ar fi trebuit să fie suficient ca ea să iasă din casă şi să o simtă în aer.

— Nu-mi trebuie asta, zise femeia de la tejghea.

Îi dădu înapoi cincizeci de penny. Cineva oftă în spatele lui. El se dădu la o parte repede, ruşinat ca un londonez care l-a deranjat, fie şi câtuşi de puţin, pe un alt londonez. Pachetul de ţigări era în buzunar. Ţinea restul în mână. Nu-şi mai amintea deloc tranzacţia. Transpira din greu.

Afară încercă să se liniştească şi să intre iar în atmosfera exuberantă de pe stradă. Cei de-acolo erau aţâţaţi de soare. Acesta făcea ca ziua să se prăbuşească în noapte. Tipii tineri erau deja la bustul gol, ca şi când ar fi fost într-un club de noapte. Băieţii albi purtau papuci de plajă şi pantaloni scurţi şi beau bere străină direct din sticlă. O gaşcă mică dansa cu încetinitorul la intrarea de la

G.A.Y. – rămăsese aşa, pe pilot automat, din noaptea de dinainte. Felix râse înfundat şi se rezemă de un felinar, ca să-şi ruleze o ţigară. Avea impresia că cineva se uită la el şi scrie tot ce face („Felix era un tip de încredere şi inimos, căruia îi plăcea să observe lumea din jur”), dar când visul ăsta luă sfârşit, nu mai avu nimic de făcut. O maşină cu geamuri fumurii trecu pe lângă el. Îi trebui un pic până să facă legătura între copilul temător văzut în reflexia trecătoare şi felul în care îşi ştia el faţa. Se uită în sus, înspre uşa ei. Era deschisă. Două fete stăteau în prag şi povesteau cu şoferii somalezi de la casa de alături. Felix îşi îndreptă umerii şi începu să meargă sprinten („Trebuie să-ţi faci curaj, asta e!”). Dar nu aveai cum să le zâmbeşti acestor fete ca să te lase în pace. Chantelle pusese deja ochii pe el de când era la douăzeci de metri depărtare. Înainte să ajungă lângă ea, fata se şi hotărâse să sară peste salutări. Îl prinse de hanoracul subţire, se uită un pic la materialul din care era făcut şi apoi îi dădu drumul, de parcă ar fi fost ceva murdar, cules de pe jos.

— Arăţi tare văratic. Doamne Dumnezeule. Domnul Rază-deSoare.

— Mie nu mi se pare cald. Sunt slab, îmi trebuie mai multe haine.

— A trecut ceva vreme de când nu te-am mai văzut, zise fata albă, cea cu o mutră acră – Cherry.

— Am fost ocupat.

— Dacă aş fi în locul tău, nu mi-aş bate capul cu Maiestatea Sa de la etaj. Găseşti altele mult mai bune pe-aici.

— Da, da, da, zise Felix şi îşi arătă dinţii de aur, deşi nu ştiuse niciodată sigur dacă etajul de sus era cu adevărat o lume diferită.

Maiestatea Sa, care locuia la etaj, jura că aşa era. Pe vremuri se certau din cauza asta. Acum nu mai conta.

— Pot să trec?

Erau mari amândouă şi făceau mereu aceeaşi glumă: nu se dădeau la o parte, iar el trebuia să se strecoare printre ele. Felix le împinse cu umerii lui ascuţiţi.

— Ca un pui!

— Numai coaste!

Cherry îl ciupi de fund – şi după ce urcase trei etaje, tot o mai auzea hăhăindu-se. O luă pe lângă balustrada de la ultimul etaj. Se auzea cântecul unor viori clasice şi susurul apei curgând în baie. Ajuns în prag, se trezi învăluit în aburi.

— Felix? Tu eşti, iubitule? Uşa e deschisă! Karenin e pe-acolo? Adu jigodia încoace.

Karenin era pe preş. Felix îl luă în braţe cu stângăcie. Greutatea imensă a motanului se tot deplasa: nu aveai cum să-l ţii de fund, de burtă şi de gât în acelaşi timp, mereu îţi scăpa din mâini. Îi şopti la ureche:

— Eşti bine, K.?

Apoi intră în apartament.

Acelaşi pisoi gras în braţe, afişele şi pozele vechi, îngălbenite, agăţate pe pereţi, plus cutiile pline cu partituri pentru un pian care nu mai exista – fusese amanetat înainte să apară Felix. Totul era ca pe vremuri. Ştia toate detaliile. Monotonia gri, felul în care nimic nu se schimba. Ea le spunea antichităţi. Se putea spune şi altfel: că nu mai avea bani. Cinci ani! Puse motanul jos, pe şezlong. Neavând arcuri, fundul scaunului se lăsă în jos sub greutatea lui. Cum ajunsese el să ştie locul acesta? Dacă nu l-ar mai şti, ar însemna că lucrurile or să revină la starea lor naturală, normală.

— Annie? Ieşi de acolo?

— Îs în cadă! E aşaaa de bine! Vino încoace!

— Nu, stai acolo. Aştept.

— Ce?

— AŞTEPT.

— Nu fi ridicol. Adu o scrumieră.

Felix se uită în jur. Pe un umeraş agăţat de pervaz atârnau nişte haine fără trup, inundate de lumină. Blugi mov, o vestă complicată, cu ace de singuranţă în faţă, un fel de capă din stofă ecosez şi, sub ele, pe jos, nişte cizme galbene din piele, cu tocuri de zece-doisprezece centimetri – haine care nu aveau să fie văzute decât de băiatul de la

magazinul de băuturi spirtoase care venea să-i lase „cumpărăturile”.

— Nu văd nicio scrumieră.

Nişte munţi mici de chiştoace şi scrum se ridicau peste tot felul de plicuri şi foi din ziare. Era greu să se descurce printre ele – se vedea că aici avusese loc şi o tentativă de a face ordine. Podeaua era presărată cu turnuri de hârtii. Era mai rău decât acasă la tatăl lui, dar observă că situaţia era asemănătoare: o viaţă amplă înghesuită într-un spaţiu strâmt. Nu mai fusese niciodată în vizită la unul şi apoi, imediat, la celălalt. Avea aceeaşi senzaţie de sufocare şi aceeaşi lipsă de răbdare. Nu-şi dorea decât să scape.

— Of, Doamne… Lângă pozele cu Pavlova! „Rusoaica aia cu faţă supărată”. Sub ea.

N-avea să mai fie nevoit niciodată să pretindă că îl interesau lucruri care nu-l interesau deloc. Balerine, romane, povestea lungă şi complicată a familiei ei. Trecu peste o măsuţă de sticlă ca să ajungă la cele opt fotografii cu Pavlova, puse pe perete în forma unui diamant, o replică a piramidei de ţigări de sub ele, singura decoraţiune de pe măsuţă.

— Dacă e plină, foloseşte punga de plastic de pe clanţă! strigă Annie. Aruncă-le acolo.

Făcu aşa cum îi zisese. Intră în baie, puse pachetul de ţigări în scrumieră şi scrumiera pe marginea căzii.

— De ce porţi ăştia?

Ea îşi mângâie cu degetele ochelarii de soare vechi, cu pietre semipreţioase.

— Baia asta e prea luminoasă, Felix. Orbitoare. Mă ajuţi, te rog? Mâinile.

O bucată mică de ceva ce părea să fie un rest de cereale de la micul dejun stătea pe buza ei de jos, dată cu un ruj roşu-aprins. Felix îi puse o ţigară între buze şi i-o aprinse. În ultimele luni, de când nu mai trecuse pe la ea, ridurile de sub ochi păreau să i se fi lungit şi adâncit,

ieşind de sub ochelari. Pudra cu care se dăduse se făcea cocoloaşe în anumite zone şi agrava situaţia. El se retrase pe capacul de la WC. Era distanţa potrivită. Ea îşi ajustă un pic costumul – îşi aranjă părul şaten, lung şi voluminos, şi lăsă şuviţele ude să îi cadă pe lângă obraji, încadrându-i faţa machiată. Umerii ei mici ieşeau din spumă şi el recunoscu fiecare venă albăstruie şi fiecare neg maro. Ea zâmbea într-un fel anume, cel de la care începuse toată povestea lor, atunci când o văzuse pe acoperiş aducând o tavă cu ceai pentru toată echipa de filmare, cu părul prins într-o eşarfă, ca femeile din timpul războiului. Cu buzele subţiri, lăsând să i se vadă puţin gingiile.

— Ce mai faci, Annie?

— Poftim?

Femeia puse jucăuşă mâna la ureche.

— Ce mai faci?

— Ce mai fac? Asta mă întrebi?

Se lăsă pe spate.

— Ce mai fac. Ce mai fac? Păi, sunt al dracu' de singură, zău aşa!

Scrumă un pic, ratând scrumiera, şi mânji spuma din cadă.

— Nu doar pentru că ai dispărut tu – să nu-ţi faci idei. Cineva de la consiliul local din Westminster s-a hotărât să-mi reevalueze cererea. Pentru că altcineva, un *cetăţean*, s-a hotărât să se ducă la consiliu ca să le spună ceva. Mi-au tăiat alocaţia, m-au lăsat cu un regim tragic de sardine prăjite, iar alte lucruri necesare au fost tăiate drastic…

Făcu o mutră nefericită, de copil.

— Ghici cine.

— Wilson, zise posac Felix.

Prefera să o fi găsit într-o altă stare de spirit.

Se uită discret în jur prin cameră şi găsi repede ce căuta: bancnota de douăzeci de lire rulată şi oglinda micuţă, ce ieşea de sub piciorul căzii de modă veche.

— Încearcă să mă facă să dau faliment, cred eu. Ca după aia să poată să-i ceară unui…

— Rus o mie pe săptămână, şopti Felix, rostind exact

aceleaşi cuvinte ca şi ea.

— Scuză-mă că te plictisesc.

Se ridică. Dacă era o provocare, el era gata să-i facă faţă. Se uită la spuma care se prelingea pe corpul ei. Avea conformaţia unei dansatoare, cu rotunjimile la spate. Ce vedea acum era mai degrabă utilitar: sânii ca doi muşchi deasupra unei maşinării cu pârghii şi manivele, toate făcute pentru o viaţă care nu mai luase fiinţă.

— Ai putea să-mi dai şi tu un prosop.

De uşă era agăţată o cârpă ponositä. Încercă să i-o înfăşoare cast peste umeri, dar ea se sprijini de el şi îl udă.

— Brrr! Ce bine!

— Futu-i!

Ea îi şopti la ureche:

— Partea bună e că dacă tot se zvoneşte că-mi fac de cap, nu-mi rămâne decât să-mi fac de cap. Nu *ne* rămâne.

Felix făcu un pas înapoi, se puse în genunchi şi băgă braţul sub cadă.

— După ei, sunt deja dusă. Sunt în fiecare seară în clubul Heaven, dansez cu nişte băieţi gay frumuşei, şi eu nici măcar nu ştiam. Trăiesc în somn. Poate că ăsta e începutul unei vieţi noi! Ce naiba faci pe jos? Of, nu mai fi aşa de enervant, Felix! Las-o acolo…

Felix apăru ţinând o oglindă cu mâner de argint ca din poveşti, cu patru linii groase de pudră pe ea, acoperite de un pai ca un blazon. Annie întinse braţele spre el, cu încheieturile în sus. Venele îi păreau mai mari, mai albastre.

— Nici măcar n-ai aşteptat până la prânz.

— Ba, dimpotrivă, ăsta *e* prânzul. Ai putea s-o pui la loc, te rog?

Stăteau lângă toaletă. Gestul următor era evident. Ar fi fost un fel de a spune ce avea de spus.

— Pune-o. La loc. Te rog.

Annie zâmbi, arătându-şi dinţii de actriţă. Cineva ciocăni la uşă. Felix observă pe pleoapa ei un frison necontrolat, o luptă între simularea degajării şi realitatea poverii. Cunoştea şi el prea bine acea stare de

incertitudine. Puse oglinda la loc.

— Imediat!

Ea luă din cuierul de pe uşă o chestie de mătase în stil japonez şi se îmbrăcă cu ea, suprapunând o parte peste alta, ca să ascundă o gaură imensă. Avea pe spate un stol de rândunici ce zburau de la gât de-a lungul coloanei, către podea. Fugi afară, închizându-l pe Felix înăuntru. Din obişnuinţă, el deschise dulapul cu uşi de sticlă de deasupra chiuvetei. Dădu la o parte primul rând – cremă Pond, Elizabeth Arden, o sticlă goală, de pe vremuri, de Chanel No. 5 – şi ajunse la medicamentele din spate. Luă o sticlă de poxicumâizicerendridină, cea cu capacul roşu, care, când e amestecată cu alcool, îţi dă o senzaţie maniaco-ameţitoare, ca la *ecstasy* cu ketamină. Mergea foarte bine cu votcă. O ţinu în mână. O puse la loc. O auzi în camera cealaltă vorbind dintr-odată tare:

— Ei bine, nu… nu înţeleg deloc…

Plictisit, Felix merse în cealaltă cameră şi se aşeză pe un scaun inconfortabil din lemn, cu un spătar înalt, care stătuse pe vremuri în anticamera de la castelul Wentworth.

— Nu folosesc mai deloc scările. Poate o fi o „zonă comună”, dar eu n-o folosesc. La mine nu vin decât un tip care-mi aduce cumpărăturile sau câte un prieten. Foarte rar. Eu nu cobor – nu pot. E clar că trebuie să vorbiţi cu doamnele de jos, care, după cum ştim amândoi – presupun că ştiţi cum merg lucrurile –, au mereu invitaţi care vin şi pleacă. Vin, pleacă, vin, pleacă. Parcă am fi în nenorocitu’ ăla de Piccadilly Circus.

Făcu un pas înainte, ca să arate cu degetul acel traseu foarte frecventat, şi Felix îl văzu pe bărbatul de la intrare: un blond masiv, cu muşchi făcuţi la sală, într-un costum bleumarin şi cu un dosar cu inele pe care scria Google.

— Domnişoară Bedford, vă rog! Eu nu-mi fac decât meseria.

— Scuze, cum vă cheamă? Pot să văd o legitimaţie…?

Blondul îi dădu lui Annie o carte de vizită.

— Aveţi instrucţiuni să veniţi să mă hărţuiţi? Da? Nu

cred că aveţi, domnule… nu pot să pronunţ numele ăsta… Nu cred că aveţi, Erik. Pentru că eu nu am de-a face cu domnul Wilson. Eu am de-a face cu proprietarul *adevărat* – sunt rudă cu proprietarul *adevărat*, adică cel care deţine imobilul. Mi-e rudă apropiată şi sunt sigură că n-ar vrea să ştie că sunt hărţuită.

Erik deschise dosarul şi îl închise din nou.

— Noi avem un contract şi ni s-a cerut să le spunem chiriaşilor că zonele comune vor fi reparate, iar costurile, împărţite între apartamente. Am trimis mai multe scrisori la această adresă şi nu am primit niciun răspuns.

— Ce accent interesant aveţi. Suedez?

Erik aproape că stătu în poziţie de drepţi.

— Sunt din Norvegia.

— O, norvegian! Norvegia. Foarte frumos! N-am fost niciodată acolo, evident – nu merg niciodată nicăieri. Felix, zise ea, întorcându-se şi rezemându-se provocator de uşă, Erik e norvegian.

— Serios? zise Felix.

Îşi mişcă fălcile mecanic, imitând-o. Ea scoase limba la el.

— Deci, Erik, în Suedia au fost recent toate problemele acelea?

— Poftim?

— Adică în Norvegia. Ei, problemele acelea cu banii. Greu de crezut că o ţară întreagă poate să dea faliment. I s-a întâmplat şi mătuşii Helen, dar ea chiar şi-a căutat-o. O ţară întreagă mi se pare o chestie cam… neglijentă.

— Cred că de Islanda ziceţi.

— Da? O, poate că da. Când e vorba de ţările nordice, mereu le cam…

Annie îşi împleti degetele de la mâini.

— Domnişoară Bedford…

— Uitaţi care-i treaba: eu vreau să văd blocul ăsta aranjat mai mult decât alţii – adică n-am mai avut o echipă de filmare aici de… nici nu mai ştiu de când – şi acoperişul ăsta ne cere să-l folosim într-un film, chiar ne cere, e absurd să-l lăsam aşa, nefolosit. Asta e una dintre cele mai

frumoase privelişti din Londra. Cred că ar fi în interesul dumneavoastră să faceţi blocul mai atrăgător pentru investitori. Aţi fost foarte leneşi în privinţa asta.

Erik se făcu mic în costumul lui ieftin. Nu conta ce prostii debita Annie, accentul ei acţiona ca o vrajă. Felix văzuse cum o scosese în mod miraculos din nişte situaţii care nu păreau uşoare, când veniseră cei de la Asistenţa Socială, ba chiar şi când făcuse poliţia o razie în bordelul de la parter în timp ce pe noptiera ei se afla o pungă măricică de heroină, nu chiar atât de departe încât să nu poată fi văzută. Putea să vorbească până ce convingea pe oricine să plece de la uşa ei. Putea să cadă, să cadă şi să tot cadă şi tot nu ajungea la pământ. Unchiul ei cel măreţ, contele, deţinea pământul de sub această clădire – de sub fiecare clădire de pe stradă, de sub teatru, de sub cafenele, de sub McDonald's.

— Ce *idee* e asta, ca o femeie vulnerabilă, care locuieşte singură şi de-abia iese din casă, să fie nevoită să plătească la fel de mult ca un grup de „afaceriste", care îşi primesc musafirii cam din opt în opt minute? E incredibil aşa ceva! Trap, trap, trap! strigă ea şi mărşălui în prag. Asta distruge nenorocitul ăsta de covor. Trap, trap, trap! Musafirii, domnii care urcă pe scări.

Erik se uită – cu disperare – la Felix.

— El, zise Annie, arătându-l, el nu e musafir. E iubitul meu. Îl cheamă Felix Cooper. E regizor. Şi *nu* locuieşte aici. Stă în nord-vestul Londrei, într-o zonă micuţă, de care probabil că nu aţi auzit, se cheamă Willesden, şi vă spun că vă înşelaţi dacă vă imaginaţi că nu e cine ştie ce, pentru că de fapt e foarte interesantă, foarte „diversă". Doamne, ce cuvânt! Şi treaba e că suntem amândoi foarte independenţi, avem poveşti diferite, şi preferăm să rămânem independenţi, aşa, pur şi simplu. Nu e chiar aşa de neobişnuit, nu, să ai…

Aici Felix interveni: o luă de talie pe Annie şi o trase înăuntru. Ea oftă, se trânti pe şezlong şi se concentră asupra lui Karenin, care părea să creadă că exact asta i se şi cuvenea. Erik deschise dosarul, scoase nişte hârtii şi i le

întinse lui Felix.

— Îmi trebuie semnătura domnişoarei Bedford. Aici e informată că e obligată să plătească o parte din lucrările care…

— Vă trebuie chiar acum?

— Îmi trebuie neapărat săptămâna asta.

— Haideţi că facem aşa. Le lăsaţi aici, da? Veniţi după ele la sfârşitul săptămânii… or să fie semnate, vă promit.

— Am trimis mai multe scrisori…

— Înţeleg, dar… nu se simte bine, şefu'. Nu e… suferă de agrofobie, zise Felix – o greşeală veche, pe care Annie nu reuşise să i-o corecteze, oricât îşi dăduse ochii peste cap, poate pentru că acest cuvânt compus exprima un adevăr mai profund: ei nu-i era neapărat frică de spaţiile deschise, îi era frică de ce se putea întâmpla acolo între ea şi alţi oameni. Veniţi mai târziu. Or să fie semnate. O fac eu să le semneze.

— Mda, ce plictisitor, zise Annie înainte ca uşa să se închidă de tot. M-am tot gândit, Felix, de când a ieşit soarele: hai să ne petrecem restul verii aici, pe acoperiş. Pe vremuri ne plăcea mult să stăm acolo. Hai, rămâi aici weekendul ăsta – luni e zi liberă. E weekend lung.

— Weekendul ăsta e carnavalul.

Dar ea nu părea să audă.

— Fără multă lume. Doar noi. Facem chestia aia de pui care-ţi place ţie. Facem un grătar sus. Pui picant în stil jamaican. Pui picant. Pentru noi doi, aşa picanţi cum suntem.

— Acum mănânci şi tu?

Annie se opri din râs, tresări, se uită în altă parte. Ţinea mâinile delicat în poală.

— E frumos să te uiţi la alţii cum mănâncă. Am putea să luăm nişte ciuperci din alea legale. Mai ştii? Când am încercat să ajungem de aici până acolo – arătă de la scaun până la şezlong – şi ne-a luat aproximativ un an. Eram convinsă că suntem în Franţa, nu ştiu de ce. Mi se părea că aveam nevoie de paşaport ca să traversez camera.

Felix se întinse să-şi ia tutunul. Nu voia să fie prins de amintiri frumoase.

— Nu se mai găsesc. Le-a interzis guvernul. Acum câteva luni.

— Da? Ce plictisitor!

— Un puşti din Highgate a crezut că e televizor şi s-a oprit singur. A sărit de pe podul de colo. Podul Hornsey Road.

— Of, Felix, asta-i o poveste veche de când lumea! Am auzit-o prin 1985 în curtea şcolii de fete din Camden. „Podul sinucigaşilor". Poveştile astea sunt mituri urbane.

Se apropie de el, îi luă şapca şi îl frecă pe capul ras.

— Hai să mergem sus şi să ne bronzăm. Adică să mă bronzez eu. Tu n-ai decât să transpiri. Să sărbătorim că a venit vara.

— Măi Annie, mă, vara e pe ducă. Eu muncesc. Tot timpul.

— Acum nu mi se pare că eşti la muncă.

— În mod normal aş lucra sâmbăta.

— Atunci hai s-o facem în altă zi. Alege tu. Hai, s-o facem ceva regulat, zise Annie cu ceea ce-şi imagina ea că ar fi un accent din nord.

— Nu pot.

— Oare nu poate să-mi reziste pentru că sunt aşa de fermecătoare – acum adoptase un accent american – sau pentru că am un asemenea acoperiş?

— Annie… Aşază-te, trebuie să-ţi spun ceva. Serios.

— Spune-mi pe acoperiş!

Încercă să o prindă de mână, dar ea trecu în fugă pe lângă el. Merse după ea în dormitor. Ea trăsese scara de la ieşirea pe acoperiş şi era deja la jumătatea drumului.

— Să nu te uiţi!

Dar urca în aşa fel încât era imposibil să nu se uite şi să nu vadă până şi codiţa de şoricel alb de la firul tamponului.

— Ai grijă la sticle.

Felix ieşi la lumină. Îi luă un pic până reuşi să vadă mai bine. Puse genunchiul cu grijă – între două sticle de

bere sparte – şi se ridică. Avea mâinile pline de fulgi albi, de la vopseaua de lemn coaptă la soare şi distrusă de ploaie. Ajutase şi el când fusese construită podeaua şi o vopsise cu nişte tipi care se ocupau de partea tehnică şi chiar şi cu unul dintre producători, pentru că nu aveau nici prea mult timp, nici bani suficienţi. Totul era dat cu vopsea albă şi lucioasă, ca să creeze mai multă lumină. O făcuseră foarte repede, ca să fie bună pentru o poveste închipuită. Nu era ceva care să reziste în lumea reală. Acum ea culese de pe jos un pachet de ţigări turtit şi o sticlă goală de votcă, îndesându-le cu mare atenţie într-un coş ce dădea pe dinafară, ca şi când faptul că dăduse la o parte acele două obiecte ar fi contat vreun pic în grămada de mizerii împrăştiate peste tot. Felix sări peste un sac de dormit ud, îmbibat cu apă şi plin cu ceva… nu cu un om, Doamne ajută. În noaptea de dinainte plouase – se simţea un fel de răcoare umedă –, dar ceva mirosea foarte urât şi fiecare clipă de soare agrava situaţia. Felix se duse înspre colţul cel mai îndepărtat, cel din est, lângă hornul de la şemineu, pentru că acolo era umbră şi nu îl prea ocupa nimeni. Scândura de sub picioarele lui scotea sunete disperate.

— Trebuie refăcută.

— Da. Dar acum nu te mai ajută nimeni. A fost odată ca niciodată, când găseai o echipă de filmare simpatică şi tânără, ăia te plăteau cu două mii de lire pe săptămână, făceau podeaua, o vopseau, ţi-o trăgeau cu pasiune şi îţi spuneau că te iubesc… dar, din păcate, azi nu se mai găseşte aşa ceva.

Felix îşi luă capul în mâini.

— Măi, Annie, măi! Mă distrezi, zău aşa!

Annie zâmbi cu tristeţe.

— Mă bucur că tot mai am un efect asupra ta…

Ridică un scaun întors cu fundul în sus.

— Arată nasol acum, ştiu… Dar am avut invitaţi. Vinerea trecută au venit mai mulţi oameni şi ne-am simţit aşa de bine… ar fi trebuit să vii şi tu. Ţi-am trimis un SMS. Te prefaci că nu-mi vezi SMS-urile. Un grup drăguţ, lume plăcută. Cald ca în Ibiza.

După cum povestea ea, părea să fi fost o petrecere cu lume bună, cu oameni numai unul şi unul. Felix luă de pe jos o sticlă goală de cidru Strongbow, care fusese folosită pe post de bong.

— Trebuie să nu-i mai laşi pe toţi să profite de tine.

Drept răspuns, Annie pufăi:

— Ce prostie!

Stătea cu picioarele desfăcute pe podul din cărămizi dintre hornurile de la şemineu.

— Aşa face toată lumea. Profită de ceilalţi. Ce altceva să facă?

— Vin pe la tine pentru că vor ce ai tu aici. Din ăştia care caută lucruri gratis prin Soho. Vor să găsească un loc unde să doarmă. Şi dacă mai prind şi nişte chestii gratis, cu atât mai bine.

— Păi, da. Asta şi am. De ce să nu profite de mine dacă am ceva ce le poate fi de folos?

Puse picior peste picior, ca o profesoară care ajunge la partea importantă din lecţie.

— Când vine vorba de proprietate şi droguri, eu sunt puternică, iar ei sunt slabi. Aşa s-a nimerit. În alte privinţe e invers. Cei slabi ar trebui să profite de pe urma celor puternici, nu ţi se pare? Mai bine aşa decât invers. Vreau să am prieteni care să profite. Vreau să sugă tot ce am. Vreau să-mi bea sângele. De ce nu? Sunt prietenii mei. Ce altceva să fac aici? Să cresc copii?

Felix recunoscu în acest gen de conversaţie o capcană. Făcu o fandare, ca să o evite:

— Iar eu îţi zic că nu-s prietenii tăi. Te folosesc.

Annie se uită fix la el peste ochelari.

— Pari foarte convins. Vorbeşti din proprie experienţă?

— De ce-mi suceşti cuvintele?

Felix se tulbura repede, ceea ce îl făcea să pară furios, deşi nu era cazul. Lumea credea că era gata să se ia la bătaie, când el de fapt era doar emoţionat sau puţin enervat. Annie ridică un deget tremurător.

— Nu ţipa la mine, Felix. Sper că nu ai venit să ne

certăm, pentru că nu sunt chiar în formă.

Felix oftă adânc şi se aşează lângă ea, pe podul de cărămizi. Puse mâna uşor pe genunchiul ei, ca un tată sau un prieten, dar ea i-o luă şi i-o strânse tare.

— Vezi? Acolo? Steagul e ridicat. E cineva acasă. Cea mai bună privelişte din oraş.

— Annie…

— Mama mea a fost prezentată la palat. Şi bunica.

— Zău?

— Da, Felix, zău. Sigur ţi-am mai spus asta.

— Da, mi-ai spus. Da.

Îşi desprinse mâna şi se ridică.

— De mine fug cei ce mă căutau cândva7, zise Annie încet, apoi îşi dădu jos halatul şi se întinse goală la soare. Vezi că am nişte votcă în congelator.

— Ţi-am zis că nu mai beau.

— *Nici acum?*

— Ţi-am zis. De-asta n-am mai dat pe aici… Nu doar de-asta, am şi alte motive. M-am lăsat. Ar trebui să te gândeşti să faci şi tu la fel.

— Dar, dragă, m-am lăsat şi eu. De doi ani.

— Îhî, cu cocaină, iarbă, băutură, pastile…

— Am zis că m-am lăsat, nu că am trecut la mormoni, ce naiba!

— Eu zic s-o faci cum trebuie.

Annie se ridică în coate şi îşi puse ochelarii de soare pe cap.

— Şi apoi să stau să ascult mereu poveşti despre cum Cutărescu s-a trezit pe vremuri în ghenă, plin de vomă? Şi să mă prefac că toate momentele frumoase din viaţa mea au fost un fel de amăgire de adolescentă?

Se întinse iar şi îşi puse ochelarii.

— Nu, mulţumesc. Poţi să-mi aduci o votcă, te rog? Cu lămâie, dacă găseşti.

Peste stradă, în diagonală, pe o altă terasă de pe un acoperiş, o japoneză îmbrăcată sobru – pantaloni negri, strâmţi, şi pulover negru, cu decolteu în V – scăpă o tavă. Un pahar se sparse şi o farfurie cu mâncare căzu. Japoneza

reuşi cumva să o prindă pe cealaltă. Se ducea spre o masă mică din fier forjat, la care stătea un francez deşirat, cu bretele roşii şi cu blugii suflecaţi pe pulpe, ca într-o parodie. Acum insul sări în picioare. În acelaşi timp o fetiţă ieşi fuga din casă, se uită la această tragedie domestică şi puse mâna la gură. Felix îi ştia: îi văzuse de mai multe ori de-a lungul anilor. Mai întâi fusese doar ea. Apoi se mutase şi el. După aceea apăruse copilul, care acum părea să aibă patru sau cinci ani. Cum trecuse timpul? Când era frumos afară, o vedea adesea pe femeie cum făcea poze de familie cu un aparat foto profesionist, pus pe un trepied.

— Vai! zise Annie. Probleme în paradis.

— Annie, fii atentă. Mai ştii că-ţi ziceam de o fată? Una cu care treaba e serioasă.

— Mi se pare că aşa şi merită ăştia. Ar putea să mănânce înăuntru. Dar nu, ar fi prea greu. Nu, trebuie să aducă pe tavă fiecare bucăţică din fileul ăla de peşte făcut în sos *miso*, ca să mănânce pe terasa asta de rahat în timp ce-şi spun tot timpul: ce bine că mâncăm pe terasă! Vai, dar parcă am fi în Toscana! Ai încercat şi asta, iubitule? Floricele din dovlecei în stil japonez. Combinaţie nipano-italiană! Propria mea creaţie. Să-i fac o poză? Apoi o punem pe blogul nostru.

— Annie?

— Blogul nostru, care se cheamă *Jules et Kim*.

— Eu şi cu fata aia. Grace. E serioasă treaba. N-o să mai vin pe-aici.

Annie ridică mâna şi păru că îşi studiază unghiile, deşi îi erau roase, cu pieliţele rupte şi cu urme vechi de sânge pe lângă cuticule.

— Aşa deci. Nu avea şi ea alt iubit?

— Nu mai are.

— Aşa deci, zise Annie din nou, apoi se întoarse pe burtă şi ridică picioarele ei extraordinar de frumos arcuite. Vârsta?

Felix nu se putut abţine şi zâmbi.

— Douăzeci şi patru în curând, cred. În noiembrie. Dar nu-i vorba de asta.

— Şi *tot* nu am votcă.

Felix oftă şi o luă spre uşă.

— O să mă gândesc la celălalt iubit! o auzi pe Annie strigând în urma lui în timp ce cobora. O să-i plâng de milă! E foarte important să ne plângem de milă reciproc!

Marlon. Terminase într-un sfârşit povestea cu el într-o duminică din februarie, în timp ce Felix stătea pe scară la Grace, rulându-şi o ţigară, tremurând şi uitându-se pe furiş prin perdea. Bărbatul se uitase la celălalt bărbat cum îşi târăşte picioarele prin apartament, culegând o încuietoare pentru bicicletă, nişte haine urâte, un suport pentru iPod, un aparat de tuns. Marlon era corpolent – nu chiar gras, dar moale şi greoi. Stătuse mult la baie şi în cele din urmă îşi făcuse apariţia cu nişte borcănaşe de ceară şi de gel, dintre care cel puţin unul era al lui Felix – dar Felix se alesese cu femeia şi în acest caz putea să stea şi fără gelul Dax. Când Marlon terminase de strâns toate cele, Felix îl văzuse cum o luase de mâini pe Grace, ca şi când urmau să participe amândoi la un ritual religios, şi îi zisese:

— Sunt recunoscător pentru timpul pe care l-am petrecut împreună.

Săracul Marlon. Chiar nu pricepea nimica-nimicuţa. După aceea mai apăruse de câteva ori– cu casete cu muzică *soca*, bileţele scrise de mână şi lacrimi. Ceea ce nu-l ajutase defel. Până la urmă tot ce zicea Grace că îi plăcuse la Marlon – că nu era un „*playboy*”, că era de treabă şi stângaci, că nu-l interesau banii –, toate astea au fost exact motivele pentru care îl părăsise. Fiind un ins aşa de treabă, durase un pic până pricepuse şi el. În cele din urmă domnul „sunt asistent medical mi se pare prea dură muzica *hip hop* pot să gătesc capră cu mirodenii vreau să mă mut în Nigeria” se întorsese, cu tot cu pretenţiile lui, înapoi în sudul Londrei, unde îi şi era locul, după părerea lui Felix.

„Frigiderul”, îşi zise Felix şi îl deschise – două sticle mari de Coca-Cola fără zahăr, trei lămâi şi o conservă de scrumbii –, apoi îşi aduse aminte şi deschise congelatorul.

Scoase sticla de votcă. Se întoarse la frigider şi luă singura lămâie care nu era mucegăită. Se uită în jur. Bucătăria era un dulap mic, cu o chiuvetă adâncă, dreptunghiulară, spartă, fără niciun fel de spaţiu unde să poţi depozita ceva şi fără coş de gunoi. Chiuveta era plină. Nu existau pahare curate. O perdea jumulită flutura la geamul întredeschis. Un şir de furnici defilau de la chiuvetă până la fereastră şi înapoi, ducând în spate firimituri mici de mâncare, cu un tupeu care sugera că nu se aşteptau să vadă apa de la chiuvetă curgând vreodată în toată viaţa lor. Felix găsi o cană. Ciopârţi lămâia cu un cuţit bont. Turnă votca. Puse dopul la loc, puse sticla înapoi în congelator şi se gândi cum avea să descrie acest moment de abstinenţă marţi, la ora şapte seara, în faţa unui grup de oameni în aceeaşi situaţie, care erau în stare să îi aprecieze latura eroică.

Sus, pe acoperiş, Annie îşi schimbase poziţia – o poziţie de yoga, cu picioarele încrucişate şi ochii închişi – şi acum purta nişte bikini verzi. Îi puse cana în faţă şi ea dădu din cap ca o zeiţă care accepta un dar.

— De unde ai bikinii ăştia?

— Întrebări, întrebări.

Fără să deschidă ochii, arătă spre familia de pe terasă.

— Acum n-au decât să adune cioburile. S-a terminat prânzul, vinul Sancerre e pe ducă, dar, într-un fel sau altul, or să-şi vadă de-ale lor.

— Annie…

— Şi altceva ce mai zici? Nu ştiu ce-ai mai făcut. Ai mai găsit vreun film la care să lucrezi? Ce mai face fratele tău?

— Am plecat de-acolo de multă vreme. Acum sunt ucenic la un atelier auto. Ţi-am zis.

— Maşinile vechi sunt un hobby bun.

— Nu-s un hobby, asta-i slujba mea.

— Felix, eşti un regizor foarte talentat.

— Du-te, mă! Ce făceam eu acolo? Aduceam cafea, aduceam cocaină. Asta făceam. Atât. Nu mă lăsau să ajung

mai sus, crede-mă. De ce tot zici prostii care nici măcar nu-s adevărate?

— Ei, eu cred că tu eşti foarte talentat, atâta tot. Şi că te crezi mult, mult mai slab decât eşti.

— Las-o baltă, zău!

Annie oftă şi îşi scoase agrafa din păr. Îşi împărţi părul în două şi începu să îşi împletească două cozi lungi, ca de fetiţă.

— Ce mai face săracul Devon?

— Bine.

— Mă iei drept cineva care te întreabă doar din politeţe.

— E bine. I-au stabilit o dată provizorie pentru când o să iasă: 16 iunie.

— Vai, e nemaipomenit! ţipă Annie, iar Felix simţi o tandreţe imensă – deşi nu prea potrivită – faţă de ea.

De faţă cu Grace, Devon nu era pomenit decât foarte rar. Era una din acele „surse negative de energie” pe care se presupunea că ar fi trebuit să le alunge din viaţa lor.

— De ce e „provizorie”?

— Depinde de cum se poartă. Trebuie să nu supere pe nimeni până atunci.

— În opinia mea, şi-a ispăşit cu vârf şi îndesat pedeapsa pentru un mic jaf cu un pistol de jucărie.

— Nu era de jucărie. Doar că nu era încărcat. Tot jaf armat se cheamă.

— O, am auzit vinerea trecută un banc foarte amuzant! O să-ţi placă. Of, Doamne, cum era? Aşa ceva: şi ce fac săracii…? Nu. Scuze, stai să încerc iar. Săracii… Of, Doamne! „În zonele sărace ţi se fură telefonul. În zonele bogate ţi se fură pensia.”

Felix zâmbi puţin.

— Dar era mult mai bun.

Ţipa fără să-şi dea seama. Japoneza de pe terasa cealaltă se întoarse şi se uită politicos în direcţia ei.

— Uite, uită-te la femeia asta! E *obsedată* de mine! Uită-te la ea. Vrea neapărat să-mi facă o poză, dar nu poate să mă roage. E foarte trist, zău!

Annie flutură o mână în direcţia femeii şi a familiei ei:

— Luaţi prânzul! Vedeţi-vă de viaţă!

Felix se băgă între Annie şi ea.

— E pe jumătate din Jamaica, pe jumătate din Nigeria. Mama ei predă la William Keble, în Harlesden – e o femeie serioasă. Ea e ca mama ei, are chestia aia, educaţia nigeriană: e concentrată. Ţi-ar plăcea de ea.

— Hmmm.

— Ştii restaurantul ăla, Clarke's, de pe Monmouth Street?

— Evident. Era la modă în anii optzeci.

— Tocmai a fost promovată, zise mândru Felix. Acum e un fel de chelneriţă şefă… cum îi zice? Nu mai serveşte la mese. Cum îi zice?

— Şefă de sală.

— Da. Probabil că o să ajungă manager. Locul e plin în fiecare zi – multă lume merge acolo.

— Da, dar *ce fel* de lume?

Annie îşi duse băutura la gură şi o dădu peste cap.

— Altceva?

Felix roşi din nou.

— Avem multe în comun, mmm… multe.

— Plimbările prin pădure, vinul roşu, muzica lui Verdi, simţul umorului…

Annie întinse braţele şi îşi împreună degetele ca la yoga.

— Ştie ce vrea. E conştientă.

Annie îl privi ciudat:

— Ăsta e un standard cam mic, nu crezi? Vai, ce bine că nu e în comă…

Felix râse şi o văzu cum rânjea cu plăcere, arătându-şi gingiile.

— E conştientă de problemele politice, rasiale, adică înţelege care e treaba cu lupta. E conştientă.

— E trează şi înţelege.

Annie închise ochii şi respiră adânc.

— Vai, ce bine!

Dar o anume sclipire de aroganţă îl făcu pe Felix să

se enerveze. Începu să urle:

— Nu ştii decât să faci mişto! Asta ştii! Ce faci tu de-i aşa de nemaipomenit? Ce reuşite ai?

Annie deschise un ochi, şocată.

— Ce fac eu…? Ce zici acolo? Glumeam, ce naiba! Ce reuşite ar trebui să am?

— Te întreb ce-ţi propui să realizezi! Cum vrei să ai viaţa?

— *Cum vreau să am viaţa?* Scuze, dar, gramatical vorbind, întrebarea asta e foarte ciudată.

— Du-te dracu', Annie!

Ea încercă să treacă şi peste asta râzând şi vru să-l apuce de mână, dar el o împinse.

— Nuuu! Ţie nu-ţi pasă de nimic, nu? Încerc să-ţi spun ce vreau să fac cu viaţa mea şi tu doar faci mişto. N-are rost. N-ai niciun rost.

Îi ieşi mai brutal decât vrusese. Ea tresări.

— Cred că eşti foarte crud. Eu doar încerc să înţeleg.

Felix se potoli un pic. Nu voia să fie crud. Nu voia să fie considerat crud. Se aşeză lângă ea. Avea discursul pregătit, dar i se părea că amândoi spuneau nişte replici prefabricate, că şi ea era la fel de pregătită ca şi el.

— M-am săturat de felul în care trăiam. Mă simţeam de parcă jucam un joc la un anumit nivel şi mi-era bine la nivelul ăla… dar, pe bune, Annie, până şi tu recunoşti că e un nivel cu mulţi demoni. Mulţi demoni. Demoni şi…

— Ei, poftim! Vorbeşti cu o bună catolică…

— Lasă-mă să termin! Măcar de data asta!

Annie dădu din cap fără să zică nimic.

— Nu mai ştiu ce ziceam.

— Demonii, zise Annie.

— Da, aşa. Şi i-am omorât. A fost greu, dar acum sunt morţi şi am terminat nivelul ăsta. E momentul să trec la următorul. Dar nici nu se pune problema să te iau şi pe tine. E foarte clar că nu te interesează.

Acesta era discursul pe care şi-l pregătise. Acum, că spusese tot, nu mai părea să fie atât de subtil şi de profund cum fusese în mintea lui, dar văzu că totuşi avusese efect:

ea deschisese ochii şi nu mai era în poziţie de yoga. Nu mai avea braţele încrucişate: îşi ţinea palmele pe podea.

— M-auzi? Nivelul următor. Oamenii sunt în stare să-şi petreacă toată viaţa *bătând pasul pe loc*. Aş putea să-mi petrec toată viaţa bătând pasul pe loc şi gândindu-mă la porcăriile care mi s-au întâmplat. Aşa am şi făcut. Acum e vremea să trec la nivelul următor. Acum sunt pregătit.

— Da, da, am priceput metafora, nu trebuie s-o repeţi.

Annie îşi aprinse o ţigară, inspiră adânc şi expiră fumul pe nas.

— Viaţa nu e un joc video, Felix. Nu există un număr anume de puncte care te ajută să treci la nivelul următor. Nici măcar nu există cu adevărat un alt nivel. Partea nasoală e că în cele din urmă toată lumea moare. Şi s-a terminat jocul.

Pe cer erau câţiva nori ce se îndreptau spre Trafalgar. Felix se uită în sus, luând un aer care spera să pară profund.

— Ei, asta-i părerea ta. Fiecare cu părerea lui.

— A mea, a lui Nietzsche, a lui Sartre, a multora. Felix, dragule, îmi place că ai venit până aici ca să „vorbim serios” şi că mi-ai spus ce crezi despre Dumnezeu, dar m-am plictisit de atâta vorbit şi eu, una, chiar aş vrea să ştiu: ne futem azi sau nu?

Îl trase jucăuş de picior. El încercă să se ridice, dar ea începu să-l sărute de la glezne în sus şi el se lăsă repede în genunchi. Era învins şi dădea vina pe ea. O luă de umeri, nu cu blândeţe, şi se împleticiră amândoi până la marginea zidului, unde îşi închipuiau că nu puteau fi văzuţi de nimeni. O ţinu strâns de păr şi încercă să o sărute dur, dar ea ştia cum să transforme fiecare mângâiere răutăcioasă în pasiune. Se potriveau. Aşa fusese mereu. Dar ce sens avea să se potrivească doar în felul ăsta? Îi simţi mâinile pe umeri, împingându-l în jos, şi apoi ajunse la nivelul cicatricii ei de la operaţia de apendicită. Ea îşi ridică fundul. O apucă de fund cu ambele mâini şi băgă capul între picioarele ei. Când avea paisprezece ani, Lloyd

îi explicase că era neigienic şi umilitor să săruţi o femeie acolo. Doar dacă te ameninţa cineva cu pistolul, credea tatăl lui, şi chiar şi în cazul ăsta doar dacă acolo nu mai era niciun fir de păr. Annie fusese prima. Ani de idei preconcepute distruse într-o după-amiază. Se întrebă ce-ar fi zis Lloyd acum despre el, cum stătea acolo, cu nasul într-un desiş de păr drept şi cu un gust ciudat în gură.

— Dacă te deranjează, scoate-l!

El prinse codiţa de şoricel în dinţi şi trase de ea. Ieşi uşor. O dădu jos ca pe o mortăciune, lăsând-o să zacă aşa, roşie, pe lemnul alb. Se întoarse către ea şi îşi vârî limba înăuntru. Arăta ca şi când săpa un tunel în mare grabă şi spera să ajungă pe partea cealaltă. Simţea gust de fier şi după cinci minute, când înălţă capul, se aştepta să aibă dâre de sânge în jurul gurii. De fapt nu avea decât o pată mică. Ea îl sărută şi i-o şterse. Restul se întâmplă repede. Erau iubiţi de multă vreme şi aveau poziţiile lor obişnuite. În genunchi, uitându-se înspre oraş, ajunseră repede la concluzii suficient de plăcute, suficient de separate, dar dezamăgitoare faţă de acele cinci minute de mai devreme, când păruse că puteai să te caţări înăuntrul altei persoane, cu capul înainte, şi să dispari complet.

După aceea stătu deasupra ei, simţind apropierea aceea neplăcută, transpirată, şi întrebându-se când ar fi politicos să se dea la o parte. Nu aşteptă prea mult. Se aşeză pe spate. Ea îşi dădu părul într-o parte şi puse capul pe pieptul lui. Se uitară la un elicopter de poliţie care trecea pe deasupra lor, în drum spre Covent Garden.

— Îmi pare rău, zise Felix.

— De ce?

Felix se aplecă şi îşi trase blugii.

— Mai iei treburile alea?

Felix văzu cum pe chipul ei apare un val de furie, dar apoi Annie se opri şi se calmă. Deschise pachetul de ţigări, scoase una, o aprinse, zâmbi cu tristeţe, râse.

— Nu-i nevoie. Sunt mai multe şanse să mă lovească un fulger. Mai curge sânge, dar, crede-mă, fântâna a cam secat. Natura are legile ei. Distrugătoare! Apropo de asta:

dragul meu frate, James, vrea să mă scoată în oraş, la Wolesley, ca să sărbătorim cât suntem de ramoliţi. Mi-a dat telefon ieri şi vorbea foarte firesc. Ai fi zis că stăm de vorbă o dată la două zile. Absolut ridicol. Dar am intrat în joc şi i-am zis: „Bună, dragul meu geamăn!" A sugerat să luăm prânzul de ziua noastră – care e abia în octombrie, da? – şi eu am zis, bine, dar evident că ştiu exact ce vrea să facă, vrea să semnez actul ăla nenorocit, ca să poată el să vândă. Cred că nu pricepe că, orice-ar zice el, o parte din casa aia e a mea şi cine ştie cât a ipotecat deja ca să le plătească şcoala drăguţelor lui, aproape tot, sunt sigură, mă îndoiesc că a mai rămas ceva acolo şi ştim cu toţii că ar fi vrut să mă mănânce încă de când eram în burta mamei, dar ce să-i faci, nu a reuşit, şi câtă vreme trăieşte mama, chiar nu văd de ce ar vinde casa… ea unde să se ducă? Şi cine-o să plătească? Genul ăsta de îngrijire costă ceva bani. Dar aşa a fost el mereu. James s-a purtat mereu ca şi când ar fi singur la părinţi, iar eu nici măcar nu aş exista. Ştii cum îmi ziceau el şi tata când credeau că nu-i aud? Placenta. Mai bem ceva? Ce năduşeală!

Se lăsă pe pieptul lui. Îi sărută pielea de lângă gulerul de la tricou. El îşi trecu degetele prin părul ei.

— Mai bine ai lua o pastilă din aia… din aia de după. Ca să fim siguri.

Annie scoase un sunet de exasperare.

— Nu vreau să fac copii cu tine, Felix. Te asigur că nu stau aici ca o femeie decăzută dintr-o tragedie, visând în fiecare noapte că o să fac copii cu tine.

Începu să facă cifra opt cu unghia pe burta lui. Părea nepăsătoare, dar unghia apăsa tare.

— Sunt sigură că-ţi dai seama că dacă ar fi fost invers, ar fi existat o lege, una de-adevăratelea: John contra lui Jen, la tribunal. Şi John i-ar imputa lui Jen că i-a tras-o cu un scop anume vreme de cinci ani şi apoi l-a părăsit fără niciun avertisment fix la apusul epocii ei de înmulţire şi s-a luat cu tânărul Jack Flăcăul, care are doar douăzeci şi patru de ani şi o sculă lungă cât braţul meu. Tribunalul îi dă dreptate lui John. De fiecare dată. Jen

trebuie să-i plătească daune. Sume imense. Plus şase luni de închisoare. Nu, nouă luni. Justiţie poetică. Şi n-ai fi în stare să…

— Ştii ce? Eu tre' să mă duc.

Îi dădu capul la o parte, îşi trase tricoul şi se ridică. Ea se ridică în fund şi îşi încrucişă braţele peste sâni. Se uită către râu.

— Da, foarte bine, du-te.

El se aplecă să o sărute, dar ea îşi smuci capul ca un copil.

— De ce eşti aşa? Tre' să mă duc, asta e.

Felix simţi că aici era ceva în neregulă. Se uită în jos şi văzu că avea fermoarul deschis. Îl închise. Îşi dădu seama că zisese şi făcuse exact invers faţă de ce-şi propusese să zică şi să facă atunci când intrase pe uşă.

— Îmi pare rău, zise el.

— N-ai pentru ce. Sunt bine. Data viitoare să o aduci pe doamna Grace a ta. Îmi plac oamenii conştienţi. Sunt mult mai vioi. Mi se pare că majoritatea oamenilor sunt cam legume.

— Îmi pare foarte rău.

Felix o sărută pe frunte.

O luă către uşa care ducea în apartament. Auzi paşi în spate şi văzu cum îi sclipea capotul, câteva rândunele din mătase, apoi o mână care îl prinse de umăr.

— Ştii ceva, Felix – ea vorbi într-un fel delicat, ca o chelneriţă care te anunţă ce e nou în meniu –, nu toată lumea vrea viaţa asta convenţională în care te-ai îmbarcat tu. Mie îmi place râul meu de foc. Şi când o să-mi vină vremea, am intenţia să mă rostogolesc în flăcări de pe şalupa mea personală şi să mă las să ard cu totul. Nu mi-e frică! Nu mi-a fost niciodată frică. Multora le e. Dar eu nu sunt ca ei. N-ai făcut niciodată nimic pentru mine şi n-am nevoie să faci ceva acum.

— N-am făcut niciodată nimic pentru tine? Când erai întinsă aici, pe acoperiş, cu spume la gură, cu ochii daţi peste cap, cine era aici? Cine şi-a băgat degetele…

Nările lui Annie se umflară şi deveni nemiloasă.

— Felix, ce-i cu nevoia asta patologică a ta de a fi băiat bun? E foarte plictisitoare. Sincer, erai mult mai interesant când îmi vindeai droguri. Nu-i nevoie să mă salvezi. Nici pe mine, nici pe altcineva. Suntem toţi bine. N-avem nevoie să vii tu pe un cal alb. Nu salvezi pe nimeni.

Vorbeau destul de încet, dar se atingeau din ce în ce mai violent, apoi se retrăgeau, şi Felix îşi dădu seama că acum era momentul, că era ceva rău, aşa cum trebuia să fie, că asta era scena de care se temuse, care îl ţinuse departe de ea luni întregi, iar partea ciudată era că ştia exact cum e să fii în piele lui Annie în momentul acesta – fusese în pielea lui Annie de multe ori cu mama lui, cu alte femei – şi, cu cât înţelegea mai mult, cu atât îşi dorea mai tare să fugă de ea, ca şi când faptul că pierdeai în felul în care pierdea ea acum era ceva ca un fel de virus pe care puteai să-l iei.

— Te porţi ca şi când am avea o relaţie, dar asta nu-i o relaţie. Eu am o relaţie şi de-asta am venit, ca să-ţi spun. Dar chestia asta a noastră? Asta nu-i nimic, nimic, e…

— Doamne, alt cuvânt oribil! Să mă ferească Dumnezeu de „relaţii”!

Cum îşi dorea cu disperare să plece, Felix folosi ceea ce îşi închipuia că era asul lui din mânecă:

— Ai patruzeci şi nu ştiu câţi de ani. Uită-te la tine! Trăieşti la fel. Eu vreau să am copii. Vreau să-mi văd de viaţa mea.

Annie se strădui să scoată din ea ceva care să semene a râs.

— Adică vrei să zici „mai mulţi copii”, nu? Sau eşti aşa, un suflet optimist, care crede că devine o nouă persoană o dată la şapte ani, când i se regenerează celulele – întorci pagina, o iei de la capăt –, că nu contează pe cine ai rănit, nu contează ce-a fost înainte. Acum e momentul să-mi încep noua mea *relaţie*.

— Am plecat, zise Felix şi o luă spre ieşire.

— Ce cuvânt jalnic şi fătarnic mai e şi ăsta! „Relaţie”! Un cuvânt pentru cei care n-au curaj să trăiască, nu ştiu

cum să-şi umple viaţa cu altceva în afară de…

Felix îşi dădu seama că nu era cazul să insiste. Nu mai avea niciun as în mânecă şi, oricum, ea juca de una singură. Când era în starea de acum, putea să se certe şi cu un cuier, şi cu o mătură. Şi de unde să ştie cât pilise înainte să vină el? Se întoarse, deschise uşa de pe acoperiş şi coborî, dar ea se ţinu după el.

— Asta face lumea acum, nu? Când nu mai găseşte altceva de făcut. Nu tu politică, nu tu idei, nu tu coaie. Se *căsătoreşte*. Dar eu am depăşit faza asta. Acum multă vreme. Acum mii şi mii de ani. Ideea asta că fericirea ţine de altcineva. Ideea asta de fericire! Eu sunt într-un alt plan al conştiinţei, dragule. Am coaie mai mari decât poţi tu să visezi, cu filosofia ta cu tot! Am fost logodită la nouăsprezece ani, dup-aia la douăzeci şi trei, şi acum aş fi putut să putrezesc în vreo căsoaie din Hampshire, refăcând canapelele cu nu ştiu ce baron, într-o armonie asexuală nemaipomenită. Aşa fac cei din neamul meu. Pe când ai tăi fac o grămadă de copii pe care nu au cum să-i crească. Sunt convinsă că e ceva absolut minunat, dar să fii sigur că pe mine nu mă prinde nici dracu' făcând aşa ceva!

Pe hol, între dormitor şi sufragerie, Felix se întoarse şi o luă de mâini. Tremura. Nu-şi dăduse seama până acum ce voia de fapt. Nu voia doar ca ea să piardă – voia să nu mai existe.

— Felix, ai noroc că ţi se pare că viaţa e uşoară. Ai noroc că eşti fericit, că ştii cum să fii fericit, că eşti un om bun – şi vrei ca toată lumea să fie fericită şi bună, pentru că aşa eşti tu, şi tuturor să li se pară că e uşor, pentru că aşa ţi se pare ţie. Nu-ţi dai seama că unora nu li se pare că viaţa e aşa de uşoară?

Ea părea să creadă că biruise. O privi cum îşi scrâşneşte dinţii, cum fac cei dependenţi de cocaină.

— Viaţa mea? Viaţa mea e uşoară?

— N-am zis că e uşoară. Am zis că ţi se pare uşoară. E o diferenţă. De-asta îmi place mie baletul: e greu pentru toată lumea. Dă-mi drumul, Felix, mă doare.

Felix îi dădu drumul. Când se atingeau atât de mult, chiar dacă erau furioşi, le era greu să mai fie furioşi, aşa că se potoliră şi vorbiră mai încet, uitându-se în depărtare.

— Îţi stau în cale. Înţeleg. Asta e. Nu-i nicio problemă. Prin asta vreau de fapt să spun că sunt foarte multe probleme.

— De fiecare dată când vin aici, e aceeaşi nebunie. E mereu la fel, zise Felix şi dădu supărat din cap, cu privirea coborâtă în podea. Nu pricep. Am fost mereu de treabă cu tine. De ce vrei să-mi distrugi viaţa?

Annie îl privi stăruitor.

— Ce chestie, zise ea. Da, sigur, probabil că ţie aşa ţi se pare.

Apoi o luară calmi înspre uşă, bărbatul un pic în faţa ei. Un străin care ar fi văzut scena ar fi crezut că bărbatul încercase să-i vândă femeii o Biblie sau un set de enciclopedii, dar nu reuşise. În ce-l privea, Felix era absolut sigur că era ultima dată – ultima dată când trecea pe lângă această poză, ultima dată când vedea spărtura din perete – şi zise în gând o rugăciune de mulţumire. Aproape că îşi dorea să fi putut să-i spună toată povestea femeii iubite. Era un exemplu foarte bun pentru tot ce-l învăţase ea. Universul vrea să fii liber. Trebuie să te eliberezi de tot ce-i negativ. Universul nu vrea decât să-i ceri ceva ca să poţi să primeşti. O auzi în spate pe femeia de aici plângând încet. Era un semn că trebuia să se întoarcă, dar nu o făcu şi, când ajunse în prag, plânsul deveni bocet. El se grăbi să ajungă la scări şi coborâse deja câteva trepte, când auzi o bufnitură pe covorul de deasupra, pentru că ea căzuse în genunchi. Felix ştia că trebuia să se simtă împovărat, dar adevărul era că se simţea ca un om care făcuse un transfer de particule încă neinventat: nemaipomenit, binecuvântat de uşor.

NV6

Felix înaintă în vagon. Se ţinea de bară cu mâna stângă. Se uită la harta metroului. Nu exprima realitatea pe care o ştia el. Centrul nu era la „Oxford Circus”, ci la Kilburn High Road cel luminos. „Wimbledon” era la ţară,

iar „Pimlico” părea ştiinţifico-fantastic. Puse arătătorul drept pe punctul verde care desemna Pimlico. Nu era nicăieri. Cine locuia acolo? Cine trecea pe-acolo?

Se eliberară două locuri pe o banchetă cu patru locuri. Felix se dezmetici şi se aşeză. Tipul din faţa lui dădea din cap pe ritmul muzicii *break*, dată tare. Prietenul care stătea lângă el îşi puse picioarele pe scaun. Avea pupilele enorm de mari şi râdea din când în când înfundat, amuzat de propriul lui delir. Felix îşi delimită un spaţiu personal, crăcănându-şi mult picioarele şi ghemuindu-se. La Finchley Road, când metroul ieşi din tunel, îi reveni semnalul la telefon şi un piuit îl anunţă că are un apel nepreluat. Se uită pe listă, plin de speranţă. Acelaşi număr de trei ori. Nu avea decât un singur punct concret de referinţă în lume: un telefon public dărăpănat, prins de un perete în mijlocul unui culoar din beton. Îl văzuse adesea prin geamurile duble ale sălii de vizite. Puse telefonul înapoi în buzunar.

Problema cu Devon era că voiai să vorbeşti cu el, dar în acelaşi timp nu prea voiai. Nu mai era el însuşi, ci mai degrabă un străin colţos, care suna şi zicea lucruri grele, dure. Jackie vorbea prin gura lui. Ea îi trimitea scrisori lui Devon. Felix o aflase de la Lloyd (Devon nu zisese nimic, iar Felix nu întrebase). Mama lor avea o influenţă ciudată asupra oamenilor. Felix nu era sigur dacă nu cumva era vorba de vrăjitorie (Jackie zicea că avusese o bunică din Ghana. Pe-acolo se întâmpla aşa ceva.). Pe vremuri ea avusese în mod cert o anumită influenţă asupra lui Felix. O anumită influenţă asupra fetelor. Dar era genul de persoană care până la urmă te făcea să zici că ai ajuns la „ultima picătură”. Avea să-şi dea şi Devon seama, cum îşi dăduseră seama şi Felix, şi surorile lor. La Felix sfârşitul fusese clar. În cazul lui acesta se petrecuse acum opt ani, la ultima ei „vizită”. Fetele nu vruseseră să o vadă. Felix, cel mereu sentimental, o primise cu precauţie, fără să-i promită nimic. Îl rugase pe fratele lui să treacă pe la el, ca

să-l susţină moral. Devon stătuse mai întâi în capătul celălalt al camerei, lângă perete, privind-o sfidător. Un pic mai târziu stătea confortabil pe canapea, acceptând-o pe Jackie, care îl tot pupa. Felix se înmuiase şi el. Scosese romul alb de pe raftul de sus. O prostie. Tia îl avertizase rapid, Ruby la fel. Şi Lloyd. Toată lumea îl avertizase. Sora lui Jackie, Karen, zisese: „Ascultă-mă pe mine: dă-o afară şi schimbă încuietoarea”. Dar în acel moment i se păruse că dacă Devon o acceptase, atunci avea voie şi el – ba chiar era obligat. Devon suferise mai mult decât Felix şi, cu toate astea, nu mai era supărat.

Ea apăruse în mijlocul verii. Petrecuseră multe zile fumând împreună marijuana în parcul Hampstead Heath, râzând ca nebunii şi rostogolindu-se prin iarbă ca nişte amanţi tineri. Jackie, Devon, Felix. Noaptea stăteau şi beau.

— Nu-mi vine să cred ce blond e băiatul ăsta! Uite ce bucle are!

În timp ce ieşea din bucătărie cu un pachet de biscuiţi, îi zisese în treacăt sărmanului Devon că tatăl lui murise cu câţiva ani în urmă: se înecase. Lui Felix i se păruse a fi o minciună. Tăcuse din gură. Până la urmă, erau totuşi fraţi vitregi. Nu era treaba lui. Îl avea pe tatăl lui, avea problemele lui. Înspre dimineaţă ea stătuse în mijlocul camerei ca pe o scenă şi le spusese cât de singură şi de nefericită fusese în tinereţe în Anglia. Felix nu mai auzise această poveste. Îşi dăduse seama că voia să o audă, deşi ştia prea bine că ea ar fi putut să se folosească de orice altă poveste în locul celei de acum şi el ar fi acceptat-o la fel de uşor. Voia să o iubească. Încercă să-şi imagineze viaţa în faimoasa Garvey House sau cum era „să fii scuipat de puştanii rasişti la magazin”. Ea le povestise toate teoriile ei legate de tot felul de conspiraţii. Felix nu o întrerupsese. Voia să fie fericit. Avea ea o teorie despre Turnurile Gemene. Una despre coborârea pe Lună. Fecioara Maria era neagră. Planeta se răcea. În 2012 se termina totul. Părea să-şi fi petrecut ultimii ani pe la internet café-uri din toată ţara, strângând genul acesta de

informaţii. Devon era mereu de acord cu ea. Felix, mai sceptic, o lăsa să zică ce voia, fără să comenteze. Avea părul prins în două cozi mari, ca în poveştile cu pieile roşii, şi o bentiţă subţire, aurie, pe frunte. Şi, uite, în viitor lumea avea să fie perfectă, fără bani şi fără magazine, doar cu depozite în mijlocul oraşului – cu toate cele necesare şi fără încuietori. Oamenii aveau să trăiască împreună, fără nicio religie. El ştia că ochii ei aveau sclipiri de nebunie.

Dispăruse a doua zi, cu tot cu cardul de debit al lui Felix, cu ceasul şi cu toate lanţurile lui. Două luni mai târziu, Devon intră în magazinul de bijuterii Khandi's de pe strada mare, împreună cu un puşti din sudul zonei Kilburn, Curtis Ainger, şi cu un pistol. Zâmbiţi pentru camerele de supraveghere. Avea nouăsprezece ani când intrase acolo. Vara aceasta urma să împlinească douăzeci şi trei. Fusese judecat ca un complice la infracţiune şi primise în total şase ani. Anul ăsta, în iunie, ar fi terminat de ispăşit aproape toată condamnarea.

— Scuze, poţi să-l rogi pe prietenul tău să-şi dea picioarele la o parte?

Felix îşi scoase căştile din urechi. O femeie albă, însărcinată şi transpirată, stătea lângă el.

— Aş vrea să mă aşez, zise ea.

Felix se uită la „prietenul" lui, care nu făcu nicio mişcare, şi se gândi că ar fi mai bine să i se adreseze celuilalt. Se aplecă spre el. Tipul se sprijinea de geam, pierdut în lumea lui şi ascuns de glugă, dând din cap în ritmul muzicii. Felix îl atinse uşor pe genunchi.

— Hei, frate… Cred că doamna vrea să stea jos.

Tipul îşi dădu la o parte una din căştile imense.

— Ce?

— Cred că doamna vrea să stea jos.

Femeia însărcinată zâmbi un pic. Era o zi prea caldă pentru cineva în situaţia ei. Numai privind-o, Felix

începuse şi el să transpire pe nas.

— Da? Şi de ce-mi zici tu? De ce pui mâna pe mine?

— Ce?

— De ce-mi zici tu? De ce nu-mi zice ea?

— Prietenul tău are picioarele pe scaun, frate.

— Dar ce, e treaba ta? De ce-ţi bagi nasul? De ce mă iei pe mine cu frate? Nu-s frate cu tine.

— Nu am zis că…

— Ce, e treaba ta? Păi, şi tu stai jos! Ridică-te tu, ce pana mea!

Felix încercă să se apere. Puştiul ridică mâna spre el.

— Taci din gură! Idiotule.

Celălalt tip deschise un ochi şi râse încet. Felix se ridică.

— Staţi aici, eu cobor.

— *Mulţumesc.*

Felix o văzu că tremura şi avea lacrimi în ochi. Se dădu la o parte, ca să o lase să treacă, şi atinse pielea umedă a braţelor ei. Femeia se aşeză. Se uită direct la cei doi tipi. Îi tremura vocea.

— Să vă fie ruşine, zise ea.

Ajunseseră la staţia Kilburn. În vagon se făcuse linişte. Nu se uita nimeni spre ei – sau se uita aşa de repede, încât era greu să-ţi dai seama. Felix simţi un val imens de aprobare sufocantă şi nedorită ce se îndrepta spre el şi, în acelaşi timp, cum cei doi bărbaţi erau înfăşuraţi în dispreţ şi dezgust şi ţinuţi departe de Felix, de restul vagonului, de omenire. Se părea că o simţiră şi ei: se ridicară brusc şi se îmbulziră spre uşă, unde Felix deja stătea şi aştepta. Auzi inevitabilul şir de înjurături la adresa lui. Din fericire, se deschiseră uşile. Felix se trezi împins cu umărul şi se poticni pe peron ca un clovn. Râsete în apropiere, apoi în depărtare. Ridică privirea şi le văzu tălpile de la adidaşi în timp ce indivizii urcară treptele două câte două, săriră peste barieră şi dispărură.

Copacii netunşi pe deasupra capului. Gardurile vii

deasupra gardurilor. Fiecare spărtură din trotuar, fiecare rădăcină de copac. Felul în care luminează soarele etajul autobuzului 98. Zidurile mai înalte de la şcoala evreiască şi de la cea musulmană. Restaurantul Kilburn Tavern a fost revopsit într-un negru strălucitor şi cu litere aurite. Dacă se grăbeşte, ar putea să ajungă acasă înaintea ei. Să se trântească în camera curată, în locul ăla bun. Să o simtă în el. Să o ia de la capăt fără probleme.

La Kilburn Tavern Felix îi observă pe Hifan şi Kelly, care mâncau nişte cartofi prăjiţi la o masă de picnic. Îi ştia pe amândoi de la şcoală: el chel, ea încă frumoasă. Ca să-i distreze, Felix bătu palma cu Hifan, o pupă pe Kelly pe obraz, fură un cartof şi continuă să meargă, ca şi când totul făcea parte dintr-o mişcare unică, un fel de dans.

— De ce eşti aşa de fericit? strigă Kelly în urma lui.

Felix urlă fără să se întoarcă:

— Dragostea, pitico, DRA-GOS-TEA. DRAGOSTEA!

Apoi adoptă un mers de proxenet, şchiopătând un pic, şi se bucură să-i audă râzând în timp ce el dispărea elegant după colţ.

Nu era nimeni să-l vadă cum s-a lovit de tomberoanele gri de gunoi din spate. Se sprijini cu o mână de uşa din dos a restaurantului: acum avea un geam în culori şmechere şi o clanţă nouă, aurie. Podele din lemn în loc de covor, mâncare adevărată în loc de chipsuri şi şorici prăjit. Vreo şase lire pentru un pahar de vin! Jackie nici n-ar mai recunoaşte locul. Poate că acum ar fi printre cei care stau pe scările de la casa de pariuri, cu o cutie de poşircă în mână, alungată din localuri de toate renovările. Dar poate că nu ajunsese chiar aşa de rău. Era greu de ştiut cât era adevărat din ce zicea Lloyd şi cât era venin curat. Felix se uită înăuntru prin geam: nu mai aveau separeul din colţ, cel căptuşit cu catifea. Unde stătuse cu surorile lui, şase picioruşe care nici nu ajungeau până jos, şi ascultase cu seriozitate discursul de rămas-bun al lui Jackie. Un bărbat pe care-l cunoscuse recent şi care o făcea să se simtă liberă. Locuia în Southampton. Un tip alb. La şapte ani n-ai cum să pricepi. El nu ştia că puteai să

simţi libertatea. Credea că asta e ceva ce eşti, aşa, pur şi simplu. Nu ştia unde era Southampton. Îşi iubea tatăl şi nu voia să se ducă să stea cu un alb necunoscut. De-abia când discuţia ajunsese la final, Felix îşi dăduse seama că ea nu-i cerea să meargă la Southampton. Doi ani mai târziu, se întorsese la Londra cu un băieţel care avea pielea deschisă la culoare. Îl lăsase pe Devon cu Lloyd şi se dusese undeva. Undeva unde se ducea ea mereu.

Pe Albert Road Felix mergea în spatele unei fete înalte, în blugi roşii, strâmţi, şi cu o vestă neagră, cu bretele subţiri. Avea umerii laţi şi un corp pătrăţos. Avea mai mulţi muşchi decât Felix şi, în timp ce mergea, muşchii i se mişcau laolaltă, într-un fel fluid şi complicat: braţele îi erau legate de spate, de fund şi de şolduri într-un fel anume. Foarte diferită de Grace, care era mai scundă, avea forme şi era mai moale. Femeia asta ar fi putut să-l ia pe Felix pe sus, să fugă cu el până acasă şi să-l lase în prag, ca pe un copil. Purta multe inele argintii, ieftine, coclite pe la margini, şi avea pe un braţ un tatuaj cu o floare cu o tulpină foarte lungă şi sinuoasă. Avea călcâiele uscate şi crăpate. I se vedea eticheta de la bluză. Să i-o aşeze el la loc? Transpiraţia îi curgea de pe ureche pe gât şi pe spate, direct către despărţitura muşchilor – foarte clar definită – dintre partea stângă şi cea dreaptă. Femeii îi sună telefonul. Răspunse şi îi zise cuiva „iubitule”. O luă la dreapta. Altă viaţă. Felix simţi cum cineva îl împunge tare în spate cu două degete.

— Banii. Telefonul. Acum.

Unul pe stânga, celălalt pe dreapta. Cu glugile pe cap, dar uşor de văzut. Cei doi din metrou. Nu erau mult mai înalţi decât el. Nici mult mai solizi. Tocmai se făcuse ora şase.

— ACUM!

Se simţi înghiontit, împins. Ridică privirea spre feţele lor. Cel vorbăreţ, care tot înjura, chiar era un puşti. Celălalt, cel mai tăcut, mai apropiat ca vârstă de Felix, era

prea bătrân pentru asemenea prostii. Avea mâinile cenuşii, ca ale lui Felix, şi o faţă la fel de ştearsă. Pe obraz avea o cicatrice. Arăta a localnic, familiar. Felix încercă să se întoarcă, dar ei îl împinseră înapoi. Îi înjură îndelung, cu ingeniozitate, şi se uită în dreapta: patru case mai încolo, fata cea înaltă băgă cheia în broască şi intră în casă.

— Uite, n-am ce să vă dau. N-am!

Se trezi pe jos. Când se ridică în genunchi, îl auzi pe unul din ei zicând:

— Făceai pe deşteptu' în metrou. Acu' nu mai eşti aşa de deştept.

Şi, în loc să-i fie frică, i se făcu milă. Îşi aminti de vremea când singurul lucru care conta era să fie bărbat. Se căută în buzunar. Puteau să-i ia telefonul. Puteau să-i ia şi singura hârtie de douăzeci de lire din buzunar dacă era nevoie. Fusese jefuit de multe ori şi ştia cum merge treaba. Când era mai tânăr, asta i-ar fi rănit orgoliul. Acum furia şi umilinţa de pe vremuri se duseseră – puteau să-i ia tot. Ceea ce conta se afla în altă parte. Încercă să râdă de ei în timp ce le dădea obiectele lui de valoare prăpădite.

— Trebuia să mă prindeţi acum două ore, frate. Acum două ore aveam o tonă de bani.

Puştiul se uită la el rece, cu o mutră violentă, agresivă. Era o mască necesară, fără de care nu ar fi putut face toate astea.

— Şi pietrele, zise puştiul.

Felix duse mână la urechi. Nişte cercei preţioşi din zirconiu, cadou de la Grace.

— Nici gând, zise el.

Se întoarse iar spre stradă. O adiere trecu peste ei, umplându-le glugile şi făcând un nor de frunze de paltin să cadă într-o spirală pe asfalt. Un pumn puternic îl izbi într-o parte. Un pumn? Durerea îl tăie în dreapta, adânc, şi în jos. Un lichid cald i se ridică în gât. Peste buze. Dar nu putea să fie vorba de uitare atâta vreme cât putea să spună ce era şi, cu gândul acesta în minte, zise tare ce păţise, ce păţea, încercă să o zică, nu zise nimic. Grace! Un autobuz venea huruind pe Willesden Lane. În momentul în care

Felix zări mânerul şi lama, mai văzu şi cum autobuzul 98 îşi deschidea uşile din nou, ca să primească ultimul suflet ce-i căzu sub ochi – o tânără cu o rochie subţire, galbenă. Alerga ţinând biletul sus, deasupra capului, ca o dovadă, ajunse la fix, strigă „Mulţumesc!” şi lăsă uşile să se închidă frumos în urma ei.

1. Cu voia lui Alah (în arabă, în orig.).

2. Campaign for Nuclear Disarmament (Campania pentru Dezarmare Nucleară), mişcare civică britanică iniţiată în 1957.

3. *In some melodious plot/ Of beechen green, and shadows numberless…* Citat din poezia „Odă la o privighetoare” de John Keats, în *Versuri*, traducere în limba română de Aurel Covaci, cuvânt înainte de Edgar Papu, Editura Tineretului, Bucureşti, 1969.

4. Aluzie la „99 Problems”, o melodie *hip hop* de Jay-Z.

5. Cottesloe Theatre, unul dintre cele trei teatre ce aparţin de Teatrul Naţional din Londra.

6. Tatăl Mercer (în fr., în orig.).

7. *„They flee from me that sometime did me seek”*, vers din poezia „They Flee from Me” de Thomas Wyatt, autor englez din secolul al XVI-lea.

gazdă

1. Nişte codiţe roşcate

Se întâmplase ceva. Era nevoie de mai mult ca perfect ca să povesteşti o asemenea întâmplare. Keisha Blake şi Leah Hanwell, protagonistele acestei întâmplări, aveau patru ani. În piscina în aer liber – de fapt un careu din parc cu un pic de apă, maximum treizeci de centimetri în partea cea mai adâncă – fuseseră mulţi copii,

— Stropind în toate părţile, o nebunie.

Nu era niciun salvamar acolo când avusese loc întâmplarea şi părinţii erau nevoiţi să îşi supravegheze copiii, care cum putea.

— Mai sus pe deal, în Hampstead, aveau un salvamar

pentru ei. Pentru noi, nu.

Un detaliu interesant. Keisha – care acum avea zece ani şi voia să ştie cât mai multe despre problemele adulţilor – încercă să înţeleagă ce însemna asta.

— Fii atentă aici. Ridică piciorul, zise mama ei.

Stăteau pe o bancă, într-un magazin de pantofi de pe Kilburn High Road, şi mama ei îi lua măsura pentru nişte pantofi maronii cu baretă, neinteresanţi, care nu exprimau deloc bucuria care în mod sigur exista în lume, orice s-ar fi zis.

— Cheryl a mea făcea pe nebuna într-un colţ, Jayden urla la mine în braţe, iar eu încercam să văd unde erai, încercam să stau cu ochii pe toţi…

În pauza aceea se întâmplase ceva: aproape că se înecase un copil. Dar întâmplarea era importantă dintr-un alt motiv.

— Ai ieşit la suprafaţă ţinând în mână nişte codiţe roşcate. Tu ai tras-o la suprafaţă. Doar tu văzuseşi că era cât pe-aci s-o păţească.

După această întâmplare, mama copilului, o irlandeză, îi mulţumise Marciei Blake de mai multe ori şi chiar şi acest fapt fusese un soi de eveniment memorabil.

— O ştiam pe Pauline din vedere, dar nu vorbeam cu ea. Pe vremea aia ea era cam cu nasul pe sus.

Keisha nu putea nici să o contrazică, nici să o aprobe – nu-şi amintea nimic. Dar faptul că această poveste prefigura viitorul putea fi considerat îndoielnic. Ea era lăudată pentru că fusese hotărâtă şi precaută, iar Cheryl era deja rebelă şi neserioasă. În plus, Jayden nu avea cum să fi fost acolo atunci, căci era cu cinci ani mai mic decât Keisha.

— Nu te mişca, şopti Marcia, împingând măsurătoarea din metal în jos, până la degetele de la picioare ale fiicei sale.

2. Kiwi

În tăcerea mortală din apartamentul familiei Hanwell, gustarea era un moment important. Doamna Hanwell o lua foarte în serios. Avea un cărucior special

pentru această ocazie, unul cu trei etaje şi cu roţi de alamă care se învârteau în toate direcţiile. Nu era destul de înalt şi trebuia să te apleci într-un fel absurd ca să-l împingi.

— N-are sens să-l folosesc pentru două persoane, dar dacă suntem trei, îmi place să-l scot.

Keisha Blake stătea la televizor picior peste picior, alături de prietena ei, Leah Hanwell, de care o lega o întâmplare dramatică. Se întoarse ca să monitorizeze avansul căruciorului: pe Keisha Blake mâncarea o încânta cel mai mult şi mai mult şi fata abia aştepta să apară. Blocându-le imaginea fetelor, doamna Hanwell îi puse o întrebare televizorului:

— Cine sunt tipii ăştia din dubă, de par aşa periculoşi?

Leah dădu sonorul mai tare. Arătă spre părul alb şi strălucitor al lui Hannibal de la televizor şi apoi către mama ei, în lumea reală.

— Părul ăsta te face să pari tare bătrână, zise ea.

Keisha încercă să-şi imagineze cum ar fi fost să-i spună ea aşa ceva mamei sale. Jeli în tăcere, pentru că acum avea să rateze farfuria cu prăjiturele şi ceva nou, nişte ouă maronii care păreau îmblănite. Se pregăti să se ridice şi să se ducă acasă. Dar doamna Hanwell nu începu să urle şi nici să o lovească pe Leah. Doar îşi atinse părul tuns în formă de castron şi oftă.

— Aşa e de când te-am făcut pe tine.

3. Găuri

Bătul bloca uşile liftului. Asta şi era ideea. Sună alarma. Cei trei copii o luară pe scări, urlând şi râzând, urcară panta şi săriră peste zidul împrejmuitor, apoi se aşezară pe asfalt, dar pe trotuarul celălalt. Nathan Bogle ridică genunchii până la bărbie şi-i strânse la piept.

— Câte găuri aveţi? întrebă el.

Fetele tăcură.

— Ce? zise în cele din urmă Leah.

— Acolo, arătă el cu degetul între picioarele Keishei, ca să fie totul clar. Câte? Habar n-aveţi.

Keisha îndrăzni să-şi mute ochii de la stradă şi să se

uite la prietena ei. Leah se înroşise foarte tare, după cum era de aşteptat.

— Toată lumea ştie, răspunse Keisha Blake, încercând să se arate mai îndrăzneaţă, cum simţea că ar fi cazul. Ia du-te dracu' şi află singur!

— Habar n-ai, conchise Nathan.

Leah se ridică brusc, îi trase un şut în gleznă şi urlă:

— Ba da, ştie!

Apoi o luă de mână pe Keisha şi fugiră înapoi spre casă, ţinându-se de mână tot timpul, pentru că ele erau cele mai bune prietene, legate pe viaţă de o întâmplare dramatică, şi n-aveau decât să afle toţi cei din Caldwell că aşa era.

4. Incertitudine

O găsiră pe Cheryl la televizor, împletindu-şi codiţe – pornind din spate înspre faţă. Keisha Blake o provocă pe sora ei mai mare să-i spună câte găuri aveau. Nu era bine să o vezi pe Cheryl râzând de tine. Era un râs zgomotos, nemilos, hrănit de umilinţa celuilalt.

5. Dezacord filosofic

Keisha Blake era dornică să facă şi ea anumite lucruri pe care le văzuse la familia Hanwell. Ceaşcă, pliculeţ de ceai, apoi apă, apoi – dar de-abia atunci – lapte. Pe o tavă. Mama ei era de părere că cineva care venea în vizită aşa de des, cum venea Leah Hanwell la familia Blake, renunţa la dreptul de a fi musafir şi trebuia tratat pur şi simplu ca un membru al familiei, cu libertatea şi flexibilitatea implicite. Cheryl avea o a treia opinie:

— E tot timpul pe-aici. Ce, nu-i place la ea acasă? De ce se bagă mereu în trusa mea de machiaj? Cine se crede?

— Mama, ai o tavă pentru ceai?

— Du-i-l aşa. Of, Doamne!

6. Nişte răspunsuri

Keisha Blake	*Leah Hanwell*
Mov	Galben
Cameo, Culture Club, Bob	Madonna, Culture Clu

Marley	Thompson Twins
Aş prefera să am bani	Să fiu faimoasă
Michael Jackson	Harrison Ford
Nimeni. Dacă trebuie neapărat, Rahim	Strict secret: Nathan Bogle
Nu ştiu	Margarete sau picior cocoşului
Doctoriţă sau misionar	Manager
Leah Hanwell	Keisha Blake
Pace mondială în Africa de Sud	Să nu mai fie bombe
Surdă	Surdă
Uraganul	*Leul, vrăjitoarea şi dulapul*
E.T.	*E.T.*

7. Un McFish, o porţie mare de cartofi prăjiţi, plăcintă cu mere

Locatarii din Caldwell credeau că instalatorii o duceau foarte bine. Keisha nu vedea vreo dovadă cum că ar fi aşa. Ori bogăţia instalatorilor era un mit, ori tatăl ei nu se pricepea deloc. Uneori se ruga ca Augustus Blake să aibă de lucru, dar fără niciun rezultat. Acum era aproape ora prânzului, era sâmbătă şi nu aflaseră de nimeni căruia să i se fi spart ţevile sau să i se fi înfundat toaleta. Când era stresat, Augustus Blake stătea pe balcon, unde fuma Lambert & Butler şi exact asta făcea şi acum. Keisha nu-şi dădea seama dacă Leah era la fel de îngrijorată ca ei când vedea că telefonul nu suna. Cele două fete stăteau întinse pe burtă în faţa televizorului. Se uitară la emisiunile de dimineaţă şi la desene animate timp de patru ore. Râdeau de fiecare şi îi stricau cheful lui Jayden, spunându-i ce urma să se întâmple, pentru că altfel nu puteau să-şi explice de ce se uitau la aceleaşi emisiuni cu un băiat de şase ani. Când începură ştirile de la prânz, apăru Gus şi întrebă unde e Cheryl.

— Afară.

— Ei, atunci e problema ei.

Ţipete de bucurie şi paşi de dans, cu ele ţinându-se de mână. Chiar dacă Marcia profită de moment ca să le

arate că tot ea avea dreptate – „Vedeţi ce repede sunteţi gata când mergeţi undeva unde vă place?” –, bucuria nu avu limite şi era înteţită de fiecare detaliu. Pe drum Marcia nu le obligă să-i vorbească fiecărei doamne de la biserică, iar Gus îi zise Keishei „Doamna Unu” şi lui Leah „Doamna Doi” şi nu se supără când Jayden o luă la fugă către arcurile gemene ale M-ului aurit.

8. Radiografie

Dar în drumul spre casă se întâlniră cu Pauline Hanwell, singură, trăgând după ea o sacoşă pe roţi. Era adevărat că semăna cu actorul George Peppard. Jayden îi arătă doamnei Hanwell jucăria de la Happy Meal. Doamna Hanwell nu o văzu – o privea pe Leah. Keisha Blake se uită la prietena ei Leah Hanwell şi o văzu cum se înroşeşte pe gât. Doamna Blake o întrebă pe doamna Hanwell ce mai face şi doamna Hanwell zise că bine şi îi puse aceeaşi întrebare, primind acelaşi răspuns. Doamna Hanwell era asistentă medicală la spitalul Royal Free, iar doamna Blake făcea vizite la domiciliu şi colabora cu spitalul St. Mary din Paddington. Cele două femei nu erau din clasa de mijloc, dar nici nu erau de părere că făceau parte cu adevărat din clasa muncitoare. Vorbiră puţin despre Serviciul Naţional Medical, cu un amestec de nemulţumire şi mândrie. Doamna Hanwell îi spuse familiei Blake că se reprofila pe radiografii şi Keisha nu reuşi să-şi dea seama dacă doamna Hanwell ştia că le spusese exact acelaşi lucru acum câteva zile, lângă tomberoanele de gunoi.

— A! Augustus, Colin a zis că dacă mai vrei permisele alea de parcare pentru dubă, poate să te ajute.

Domnul Colin Hanwell lucra la consiliul local. Se ocupa mai ales de siguranţa bicicletelor, dar avea şi un pic de putere de decizie în privinţa parcărilor. Keisha se gândi: acum are să spună că se duce la Marks & Sparks şi, când ea zise fix asta, Keisha simţi o zvâcnire de neuitat, de omnipotenţă auctorială. Poate că era într-adevăr capabilă să creeze lumea din jur.

— Leah, zise doamna Hanwell, mergem?

Distanţa dintre momentul când a fost pusă întrebarea

şi răspunsul la ea fu percepută de Keisha Blake ca o încordare greu de suportat, ce-i depăşea cu mult capacitatea de rezistenţă şi devenea aproape infinită.

9. Aruncat

S-a văzut destul de repede cum Keisha Blake nu era în stare să înceapă un lucru fără să-l ducă până la capăt. Dacă se căţăra pe zidul care delimita blocurile din Caldwell, era nevoită să-l parcurgă pe tot, indiferent ce piedici găsea în drum (cutii de bere, crengi). Această fermitate a ei, aplicată în alte domenii, se manifesta drept „inteligenţă". Fiecare cuvânt necunoscut o făcea să se uite în dicţionar – în căutarea a ceva asemănător cu „desăvârşirea" – şi fiecare carte ducea la o altă carte, un proces care, evident, nu putea fi niciodată desăvârşit. După cum era de aşteptat, acest traseu de la începutul vieţii ei îi aduse multe bucurii şi, iniţial, s-ar fi zis că dorinţele şi abilităţile ei se potriveau de minune. Voia să citească – nu putea să stea fără să citească –, era uşor să citească şi nici nu costa prea mult. Pe de altă parte era uimită când era lăudată pentru asemenea obiceiuri, care erau ca un reflex, pentru că îşi dădea seama că existau multe alte lucruri pe care nu le ştia. Oare ceea ce unii percepeau drept inteligenţă era de fapt un fel de mutaţie a voinţei? Putea să stea locului mult mai mult decât alţi copii, să fie plictisită ore în şir fără să se plângă, şi era pornită să coloreze fiecare colţ din cărţile de colorat pe care le aducea uneori acasă Augustus Blake. Nu putea să se opună acestei voinţe transformate, aşa cum nu putea să-şi schimbe nici forma picioarelor, nici strada pe care se născuse. Nu era în stare să găsească niciun fel de satisfacţie autentică în întâmplările mărunte. O nepotrivire apăru acum în mintea copilei: între ceea ce credea că ştie despre ea, despre *esenţa ei*, şi esenţa ei aşa cum o înţelegeau ceilalţi. Începu să existe pentru alţii şi, dacă i se punea vreo întrebare la care nu ştia să răspundă, îşi încrucişa braţele şi se uita în sus, ca şi când era o întrebare prea simplă ca să o intereseze câtuşi de puţin.

10. Vorbeşte, radio

O coincidenţă? Coincidenţele au şi ele limitele lor. DJ-ul de la radioul din bucătărie al lui Colin Hanwell nu putea să fie mereu în pauza dintre cântece. Nu putea să fie mereu între două cântece exact atunci când Keisha Blake intra în bucătăria familiei Hanwell. Îi luă la întrebări. Dar tatăl lui Leah, care era la masă şi curăţa nişte mazăre, se uită la ea, mirat de mirarea ei.

— Cum adică? Nu dau muzică deloc. E Radio 4. Doar vorbesc.

Un exemplu timpuriu pentru maxima „Uneori adevărul e mai ciudat decât ficţiunea”.

11. Împinge

Keisha Blake nu se gândise niciodată că prietena ei, Leah Hanwell, avea un anumit fel de personalitate. Aşa cum se întâmplă cu majoritatea copiilor, relaţia lor era bazată pe verbe, nu pe substantive. Leah Hanwell era gata să facă tot felul de lucruri pe care era gata să le facă şi Keisha Blake. Împreună alergau, săreau, dansau, cântau, se bălăceau, colorau, mergeau cu bicicleta, strecurau o felicitare de Valentine’s Day pe sub uşa lui Nathan Bogle, citeau reviste, mâncau chipsuri, fumau pe ascuns, citeau jurnalul lui Cheryl, scriau FUTU-I pe prima pagină a Bibliei, încercau să ia *Exorcistul* de la centrul de închirieri de casete video, se uitau la o prostituată sau la o femeie uşoară sau la o fată foarte îndrăgostită care i-o sugea unuia într-o cabină telefonică, găseau iarba lui Cheryl, găseau votca lui Cheryl, epilau braţul lui Leah cu lama lui Cheryl, făceau dansul lui Michael Jackson, învăţau dansul obscen devenit celebru datorită lui Salt-N-Pepa şi multe alte lucruri asemănătoare. Dar acum nu mai mergeau la şcoala primară Quinton, ci la şcoala generală Brayton, unde toată lumea părea să aibă o personalitate, şi atunci Keisha se uită la Leah, încercând să îşi dea seama cum se contura personalitatea ei.

12. Portret

O persoană generoasă, fără nicio reţinere în faţa întregii lumi – cu excepţia mamei ei. Renunţase să mai mănânce ton din cauza delfinilor şi acum nu mai mânca

deloc carne din cauza animalelor în general. Dacă dădeau peste un bărbat fără adăpost ce stătea pe jos la ieşirea din supermarketul din Cricklewood, Keisha Blake trebuia să aştepte până ce Leah Hanwell se apleca şi vorbea cu el, iar Leah nu numai că îl întreba dacă voia ceva, dar chiar făcea conversaţie. Faptul că era mai repezită cu familia ei decât cu un om al străzii sugera că generozitatea nu era o cantitate infinită şi trebuia să fie folosită strategic, atunci când era cu adevărat necesară. La Brayton Leah se împrieteni cu toată lumea, fără distincţii sau rezerve, dar cazurile nefericite nu o îndepărtară de cei bine văzuţi şi nici invers, iar Keisha Blake nu putu să înţeleagă cum de reuşea aşa ceva. Keisha beneficia şi ea un pic, prin asociere, de pe urma acestei atitudini binevoitoare generale, dar nimeni nu confunda încăpăţânarea cerebrală a Keishei cu generozitatea prietenei ei.

13. Pietriş

Pe când se întorceau de la şcoală cu o fată pe care o chema Anita, Keisha Blake şi Leah Hanwell auziră o poveste îngrozitoare. În 1976 mama Anitei fusese violată de un văr de-al ei şi acel bărbat era tatăl Anitei. Ajunsese la închisoare şi apoi ieşise, dar Anita nu-l cunoscuse şi nici nu voia să-l cunoască. Unii din familia ei credeau că tatăl chiar o violase pe mamă, dar alţii nu credeau asta. Era o tragedie domestică, dar şi un fel de oroare palpitantă, pentru că cine ştie dacă nu cumva tatăl violator al Anitei nu locuia şi el în NV şi/sau se uita la ele de undeva de sus chiar în acest moment? Cele trei fete se opriră în curtea cu pietriş a unei biserici şi se aşezară pe o bancă. Anita plânse şi Leah plânse şi ea. Anita întrebă:

— Cum o să ştiu care jumătate din mine e rea?

Dar moştenirea de la părinţi nu însemna mare lucru pentru Keisha Blake. Ei îi era foarte clar că nu fusese făcută de părinţii ei şi, prin urmare, nu putea să ia în serios ideea că alţii erau făcuţi de părinţii lor. Într-adevăr, avea adesea tot felul de fantezii legate de lipsa tatălui şi/sau a mamei şi cel mai mult şi mai mult îi plăceau cărţile pentru copii al căror protagonist se trezea teribil de liber

după un fel de apocalipsă parentală. Desenă cifra opt pe jos cu pantoful stâng şi se gândi la cele două pagini despre legile din 1804 legate de importul de porumb, pe care trebuia să le scrie pentru a doua zi.

14. Acest obscur obiect al dorinţei

Roşu şi alb, tehnologia cu aer a zeiţei greceşti a victoriei1. Keisha Blake atinse geamul dublu al magazinului. Ţinută departe de fericire. Aerul fusese peste tot, fusese gratuit pentru toată lumea, dar ea începuse să şi-l dorească de-abia acum, când îl văzuse definit în acest fel, extras, devenit vizibil. Un lucru care fusese disponibil peste tot, prins acum în talpa unui pantof! O asemenea îndrăzneală era de admirat. Nouăzeci şi nouă de lire. Poate la Crăciun.

15. Evian

La fel se întâmplase şi cu apa. Când Marcia Blake văzu sticla ascunsă sub o pungă cu morcovi, o făcu cu ou şi cu oţet pe Keisha Blake, scoase imediat sticla din coş şi o puse pe raftul greşit, lângă gemuri.

16. Noul orar

— Uite. E cu tine la franceză. Şi la teatru.

— Cine?

— Nathan!

— Bogle? Aşa, şi?

—!

— Of, Doamne, Keisha! Eram *mici*! Eşti aşa de toantă uneori.

17. Certificatul general de educaţie secundară

În biroul directorului de la şcoala Keishei Blake se găseau şepci şi bijuterii nepotrivite, confiscate şi agăţate pe nişte cârlige de pe perete. Keisha Blake nu fusese chemată ca să fie certată – venise ca să vorbească despre ce avea să facă la nişte examene pe care urma să le dea de-abia peste trei ani. Nu ţinea neapărat să vorbească despre aceste examene. Voia pur şi simplu să se observe că era genul de persoană care se gândea cu trei ani înainte la lucrurile importante. Când se ridică şi dădu să plece, observă un lănţişor de argint de care era agăţat un

pandantiv cu cristale de forma unui pistol micuţ.

— E al surorii mele, zise ea.

— A, da? întrebă profesorul şi se uită pe geam.

Keisha insistă:

— Nu mai e la noi la şcoală. A fost exmatriculată.

Profesorul se încruntă. Luă lănţişorul de pe perete şi i-l dădu Keishei. Zise:

— E greu de crezut că eşti rudă cu Cheryl Blake.

18. Walkman Sony (împrumutat)

Faptul că putea să-l audă pe Rebel MC şi în acelaşi timp să meargă pe Willesden Lane era un fel de miracol, un extaz modern, şi, cu toate acestea, ea nu prea avea timp de extaz sau de abandon sau pur şi simplu de lene, deoarece tot ce făceai în viaţă trebuia să faci de două ori mai bine decât ei, „doar ca să ajungeţi la egalitate", un principiu îngrijorător, susţinut şi de mama Keishei Blake, şi de unchiul Jeffrey, despre care se ştia că era „supradotat", dar şi „mai altfel".

19. Digresiune la trecutul perfect

(Uneori Jeffrey – care nu mergea la biserică – o încolţea pe nepoata lui de treisprezece ani şi îi spunea lucruri care o nedumereau.

— Documentează-te! Documentează-te! îi zisese ieri, la nunta verişoarei Gale.

Keisha presupuse că se referea la o conversaţie care avusese loc cu câteva săptămâni în urmă. Deci vrusese să zică: „Documentează-te despre felul cum CIA-ul bagă cocaină în cartierele unde stau negrii săraci şi o să vezi că am dreptate".

Cum? Unde?)

20. Walkman Sony bis

Faptul că doi oameni cu personalităţi atât de diferite precum mama ei şi unchiul Jeffrey aveau aceeaşi părere făcea ca părerea cu pricina să fie importantă. Dar voi în mod sigur nu aţi critica-o pe Keisha Blake pentru că îi place să gândească în ritmul muzicii, nu? O, coloană sonoră în aer liber! O, viaţă acompaniată de o orchestră!

21. Jane Eyre

Când Keisha Blake era terorizată de alţi copii, i se părea util să-şi amintească faptul că dacă citeai cărţile relevante sau te uitai la filmele pertinente, aflai imediat că a fi terorizat era de fapt un semn că aveai o personalitate superioară şi, cu cât erai terorizat mai des, cu atât aveai mai multe şanse să fii răzbunat la celălalt capăt al vieţii, unde calităţile pe care le avea Keisha Blake – isteţimea, hotărârea – deveneau „o răsplată în sine”, lucru care rămânea valabil chiar dacă oamenii din cărţi şi din filme nu arătau deloc ca tine, veneau din alte perioade istorice, aveau altă situaţie socio-economică şi, în plus, dacă te-ai fi întâlnit vreodată cu ei, te-ar fi înrobit sau, în cel mai bun caz, te-ar fi terorizat exact aşa cum făcea Lorna Mackenzie, pe care o deranja felul în care te purtai, ca şi cum ai fi fost mai presus de ceilalţi.

22. Citat

Aceast principiu era confirmat şi de Biblie.

23. Spectrum 128k

Când împlini paisprezece ani, Leah primi un calculator. Keisha Blake citi broşura însoţitoare şi reuşi să priceapă cum să elaborezi o serie de comenzi simple, în aşa fel încât, dacă scriai anumite întrebări, pe ecran apărea un text, ca şi cum ar fi „vorbit” calculatorul. Făcură un exerciţiu cu domnul Hanwell:

CUM TE CHEAMĂ?

— Trebuie să scriu aici? Mă simt aiurea.

COLIN ALBERT HANWELL

ÎNCÂNTAT DE CUNOŞTINŢĂ, COLIN.

— Vai! Tu ai făcut asta, Keisha? Cum faci aşa ceva? Nu mai pot să ţin pasul cu voi. Pauline, vino să vezi! N-o să-ţi vină să crezi.

După ce îi impresionaseră pe soţii Hanwell, mai făcuseră o variantă, doar pentru propria lor distracţie:

CUM TE CHEAMĂ?

LEAH HANWELL

NU, ZĂU? CE SĂ-ŢI SPUN, MARE CHESTIE!

24. Numărul 37

Duminica Keisha Blake mergea la biserica

penticostală din Kilburn cu toată familia, în afară de Cheryl, iar Leah mergea des cu ei, nu pentru că ar fi fost credincioasă, ci pentru că o îndemna generozitatea descrisă mai sus. Acum, că fetele aveau paisprezece ani, apăruse o idee nouă. Când ajunseră la colţul de la McDonald’s, Leah Hanwell îi zise Keishei Blake:

— De fapt cred că o să urc în 37 până la Lock, să mă văd cu gaşca de-acolo.

— Bine, zise Keisha Blake.

În timpul verii se încercase o reuniune a găştilor din Camden Lock şi Caldwell, dar pe Keisha Blake nu o prea interesau Baudelaire sau Bukowski sau Nick Drake sau Sonic Youth sau Joy Division sau băieţii care arătau ca fetele şi invers sau Anne Rice sau William Burroughs sau *Metamorfoza* lui Kafka sau CDN sau Glastonbury sau situaţioniştii sau *Cu sufletul la gură* sau Samuel Beckett sau Andy Warhol sau o mie de lucruri asemănătoare discutate în Camden, iar când Keisha venise la Leah cu un disc extraordinar cu Monie Love, fusese ceva oribil în felul cum Leah se înroşise şi acceptase concesivă că mergea de un dans. Nu-l mai aveau în comun decât pe Prince, dar şi el începuse să se tocească.

25. Vivre sa vie2

Keisha era şocată de această diferenţă bruscă şi violentă dintre gusturile lor, dar continua să creadă că noile gusturi ale lui Leah erau superficiale, nu aveau nicio legătura cu ceea ce era esenţial în fiinţa ei şi erau adoptate mai mult ca să o enerveze pe vechea ei prietenă.

— Sună-mă mai încolo, zise Leah Hanwell şi sări în autobuz, în partea din spate, cea fără acoperiş.

Keisha Blake, care era atât de hotărâtă şi de concentrată, încât nu avea prea mult timp să-şi facă griji, se uită cum prietena ei urca la etaj, machiată într-un stil nou, ca un urs panda, şi vreun sfert de oră se simţi foarte prost, întrebându-se dacă ea avea vreo personalitate sau era doar un amestec şi o reflexie a tuturor lucrurilor pe care le citise şi le văzuse la televizor.

26. Timpul relativ

Mai mulţi factori – felul reţinut de a se îmbrăca, maturizarea fizică rapidă, ochelarii – se acumulau şi o făceau pe Keisha Blake să pară mult mai matură decât era.

27. 50 ml de votcă

În loc să fie cunoscută pentru „personalitatea” ei, Keisha Blake ajunse să fie ştiută într-un fel indirect, datorită a ceea ce putea să facă. Cumpăra alcool pentru adolescenţii care credeau că arătau prea tineri ca să se ducă să-şi cumpere singuri şi cărora li se adeveri credinţa iraţională în „talentul” Keishei la acest capitol, pentru că, de vreme ce atâta lume era convinsă de infailibilitatea ei, începuse şi ea să creadă că aşa stăteau lucrurile. Cu toate acestea, era ciudat să cumpere băutură pentru Leah.

— Trebuie să fie numai bună ca să-mi intre în buzunarul de la spate.

— De ce?

— Pentru că or să fie două sute de oameni care or să umble de colo colo şi nu poţi să-ţi pierzi vremea lingând la un pahar de vin.

Cum petrecerea începea seara târziu, Leah trecu mai întâi pe la Keisha Blake, ca să stea de vorbă şi să bea până când urma să plece. Probabil că avea să se întâlnească acolo cu un tip căruia îi intra bretonul în ochi şi să facă sex cu el.

— L-am văzut ieri pe Nathan la localul cu *fish and chips*, îi spuse Keisha.

— Doamne, Nathan! zise Leah Hanwell.

— Semestrul viitor nu mai vine la şcoală, zise Keisha Blake. Până la urmă l-au exmatriculat.

— Era de aşteptat, replică Leah Hanwell şi deschise fereastra, ca să fumeze.

Leah tot bea şi rotea butonul radioului, căutând un post pirat pe care nu-l găsea. Pe la zece şi un sfert Leah Hanwell zise:

— Nu cred că femeile pot să fie cu adevărat frumoase. Cred că pot să fie foarte atrăgătoare, să vrei să le-o tragi, să le iubeşti şi bla-bla, dar părerea mea e că doar bărbaţii pot să fie cu adevărat frumoşi.

— Aşa crezi? zise Keisha şi îşi ascunse nedumerirea bând cu seriozitate din cana de ceai.

Nu prea ştia la cine se referea pronumele la persoana a doua.

28. Rabbit[3]

Cu seară înainte să împlinească şaisprezece ani, cineva lăsă un cadou pentru Keisha Blake pe culoar, lângă apartament. Hârtia de împachetat avea un model cu fluturi. Pe felicitarea nesemnată scria „DESCHIDE-L SINGURĂ”, dar felul în care erau scrise literele D şi L îi sugera că era mâna bunei ei prietene, Leah Hanwell. Se retrase în baie. Un vibrator de un roz-aprins, cu nişte bobiţe care se roteau pe vârful lui imens. Keisha se aşeză pe capacul închis de la toaletă şi făcu nişte calcule strategice. Înveli penisul artificial într-un prosop şi îl ascunse în camera pe care o împărţea cu Cheryl, apoi duse cutia şi hârtia de împachetat în curte, la ghena de lângă parcare. Sâmbăta următoare începu să dea semne cum că ar fi răcită şi duminică zise că tuşeşte rău şi că o doare burta. Mama ei o consultă, apăsând-o cu o furculiţă pe limbă, şi zise că era păcat, fiindcă pastorul Akinwande urma să vorbească despre Avraam şi Isac. Keisha Blake se uită de pe balcon cum ai ei porneau către biserică şi simţi un fel de regret: chiar o interesa povestea lui Avraam şi a lui Isac.

29. Fugi, Rabbit

Dar ea hotărâse în sinea ei că era credincioasă în alt fel decât mama ei şi că putea să se descurce chiar dacă mai pornea din când în când în câte o păcătoasă aventură antropologică. Se întoarse în casă şi luă bateriile de la un ceas deşteptător şi de la un calculator. Nu folosi lumini speciale, nici muzică languroasă, nici lumânări parfumate. Nu se dezbrăcă. După trei minute aflase câteva lucruri pe care nu le ştiuse până atunci: ce era un orgasm vaginal, care era diferenţa dintre un orgasm vaginal şi unul clitoridian şi că exista o substanţă vâscoasă, produsă de corpul ei, pe care trebuise să o spele de pe marginea vibratorului în chiuveta mică din colţul camerei. Avea

vibratorul doar de câteva săptămâni, dar îl folosea regulat, uneori chiar şi de mai multe ori pe zi, fără să-l mai spele şi întotdeauna în stilul acesta pragmatic, ca şi când punea pe altcineva să facă toată treaba.

30. Plusvaloare, schizofrenie, adolescenţă

— Aici ar trebui să facem aşa, zise Layla şi cântă într-o cheie nouă, iar Keisha scrise nişte note muzicale. Modelele, cântă Layla în această cheie nouă, ne dau adevărul, ne dau lumină.

Keisha scrise iar nişte note muzicale.

— Ele fac totul bine, zise Layla şi repetă cuvintele, cântându-le, iar Keisha dădu din cap aprobator şi scrise următoarele note.

Layla avea într-adevăr ureche muzicală şi o voce frumoasă. Mama ei era o cântăreaţă cunoscută din Sierra Leone. Keisha nu avea voce şi cânta prost la flaut. Învăţase singură notele muzicale în câteva săptămâni, cu ajutorul partiturilor pentru pian luate de la biserică. Ca întotdeauna când era vorba de simboluri şi/sau de semnificaţii, nu-i fusese greu să le înveţe şi nu ştia de ce se întâmpla aşa, ce însemna această uşurinţă, de ce Cheryl, sora ei, nu avusese şi ea parte de acelaşi har şi nici ce se presupunea că ar trebui să facă ea cu talentul ăsta sau dacă „ăsta" era un substantiv sau un verb ori dacă avea vreun fel de realitate materială în afara minţii ei. Cele două fete scriau un cântec pentru nişte copii mai mici de doisprezece ani de la biserica lor, un grup care se întâlnea în această cameră din spate joia, după slujbă. Keisha şi Layla erau prietene bune, dar nu atât de apropiate pe cât erau Keisha şi Leah. Pe ele nu le lega o întâmplare dramatică, deşi, din perspectiva bisericii, erau legate într-un fel natural şi inevitabil.

— Ne deschid calea, cântă Layla.

Keisha scrise iar nişte note. Simţea pe mâini mirosul propriului ei vagin. Acum Layla vorbi din nou:

— Sau, poate, „Surorile noastre ne deschid calea".

Keisha scrise aşa şi adăugă nişte paranteze, ca să arate că deocamdată versul nu era bătut în cuie.

Dacă acestea sunt „talente” – capacitatea de a cânta sau de a înţelege repede şi de a reproduce notele muzicale –, ce fel de lucru este „talentul”? O marfă? Un cadou? Un premiu? O răsplată? Pentru ce?

— Căutăm adevărul, căutăm lumina! cântă Layla un vers care fusese deja bătut în cuie şi muzical, şi poetic.

Cum nu mai avea ce să scrie, Keisha începu să se îngrijoreze. În partea cealaltă a camerei era o oglindă. Două surori mici, încântătoare, cărora mamele tot le mai împleteau codiţe, stăteau pe marginea unei scene improvizate, una cântând şi cealaltă transformând muzica în propria sa umbră, în note muzicale. Aceasta eşti tu. Aceea e ea. Ea e adevărată. Tu eşti falsă. Uită-te mai atentă. Nu te uita. Ea e temeinică. Tu te prefaci, înveţi din mers. Ea nu trebuie să afle asta niciodată.

— Şi dup-aia de-aici până aici, cântă Layla, modulând melodios cuvintele şi transformând astfel indicaţia în muzică.

Keisha scrise notele muzicale.

31. Cereţi voie înainte să intraţi

Familia Blake avea cinci membri, dar doar un apartament cu patru camere şi o baie, şi numai băiatul cel mic, Jayden, avea camera lui. Din câte vedea Keisha, intimitatea nu era deloc importantă pentru fratele ei, care avea nouă ani şi nu se sfia să meargă din când în când gol prin casă, dar pentru ea era din ce în ce mai necesară, iar existenţa vibratorului o făcu să vorbească din nou cu mama ei despre această problemă.

— E un drept uman! strigă Keisha Blake. Manualul de istorie din şcoala generală, modulul B16: *Mişcarea pentru drepturi civile din Statele Unite.* Modulul D5: *Carta poporului*.

— Dacă ia foc casa, o să arzi în camera ta, zise mama ei. Asta e cumva ideea lui Cheryl? Cine vrea o încuietoare are ceva de ascuns.

— Cine vrea o încuietoare vrea să i se respecte un drept fundamental, dreptul la intimitate. Mai citeşte şi tu, zise Keisha, dar de data aceasta cu mai puţină pasiune,

speriată la gândul că mama ei folosise, ca de obicei, un clişeu, dar care concentrase rapid în el adevărul.

Se duse în camera ei şi se gândi la Iisus, un alt ins foarte pios, care nu fusese considerat pios de nişte oameni banali, ce se considerau ei înşişi pioşi, deşi, ca să fim corecţi, erau şi ei cumva pioşi, în felul lor needucat, dar doar din întâmplare şi doar un pic.

32. Diferenţa

Un orgasm clitoridian este un fenomen local, limitat doar la zona clitorisului. În mod pervers, stimularea directă a clitorisului tinde să nu îl provoace, creând mai degrabă durere, nervi şi, în unele cazuri, o imensă plictiseală. Atingerea viguroasă şi circulară a clitorisului, şi a labiilor cu mâna este drumul cel mai direct spre el. Spasmul care rezultă este acut, foarte plăcut, dar scurt, ca un orgasm masculin. Când era să aleagă între orgasmul clitoridian şi cel vaginal, Keisha era agnostică. La fel de bine puteai întreba dacă albastrul era mai bun decât verdele.

Orgasmul vaginal poate fi provocat prin penetraţie, dar şi prin simpla mişcare lentă a pelvisului înainte şi înapoi în timp ce te gândeşti la ceva interesant. Metoda aceasta este eficientă mai ales în autobuz sau în avion. Se pare că există o mică bucată de carne ridicată – cam de mărimea unei monede de zece cenţi – pe la mijlocul canalului vaginal, pe partea cea mai apropiată de buric, şi care este stimulată de această „zgâlţâială”, dar Keisha Blake nu putea să verifice în niciun fel dacă acesta era într-adevăr „punctul G” şi dacă el era cauza acelei senzaţii de plăcere aproape insuportabile. Oricum s-ar ajunge la orgasmul vaginal, trebuie remarcat faptul că acesta este lung şi intens. Este simţit ca o serie de spasme, ca şi când vaginul se deschide şi se închide ca un pumn. Poate că aşa şi face. Dar Keishei Blake nu îi era clar dacă la asta se referea expresia „orgasm multiplu”, deşi de obicei femeile care îl descriau nu erau pretenţioase şi li se părea normal să accepte o singură „închidere a pumnului” drept un orgasm în sine. Poate că era pur şi simplu o problemă

fenomenologică. Dacă Leah Hanwell zicea că floarea era albastră, iar Keisha Blake zicea că floarea era albastră, cum puteau fi sigure că acel cuvânt, „albastru”, desemna acelaşi fenomen?

33. Pentru acuzare.

Marcia găsise cadoul de la Leah în timp ce făcea controlul ei regulat pentru obiecte dubioase şi profanatoare. Aceste controale o vizau de fapt pe Cheryl – ea începuse să dispară de acasă vinerea şi să se întoarcă lunea – şi Keishei i-ar fi fost foarte uşor să spună că sora ei mai mare, care avea deja o reputaţie foarte proastă, era proprietara vibratorului. Dar Keisha n-a fost în stare să se uite cum stă Marcia cu punga de plastic în mână. S-a aruncat pe pat, cu faţa în jos, prefăcându-se că plânge, dar în mijlocul acestei operaţiuni şi-a dat seama că se chinuia cu adevărat, căci nu putea să accepte că trebuia să dea vina fie pe sora ei, fie pe Leah, dar nici să-şi imagineze altă cale – mai ales dacă ar afla tatăl ei –, o cale care devenea din ce în ce mai limpede. Keisha Blake se gândi în toate felurile, în dreapta şi în stânga, dar nu găsi nicio ieşire, şi se prea poate ca atunci să fi devenit conştientă pentru prima dată de problema sinuciderii.

— Să nu-mi spui că l-ai cumpărat tu, zise mama ei. Pentru că nu văd cum ai fi putut să faci rost de bani.

În timpul acestui interogatoriu Marcia luă la rând toate fetele din bloc înainte să ajungă la posibilitatea tristă că fusese vina lui Leah – care îi era dragă – şi să vadă confirmarea pe faţa fiicei sale.

34. Despărţirea

La insistenţele Marciei, Leah Hanwell şi Keisha Blake nu mai vorbiră una cu alta, după care urmă o perioadă de răcire a relaţiilor, de care nu era responsabilă doar Marcia. Aveau şaisprezece ani. Această perioadă ţinu un an şi jumătate.

35. Angoasă!

În lipsa lui Leah – la şcoală, pe stradă, în Caldwell –, Keisha Blake se simţea expusă şi neajutorată. Înainte de această despărţire, nu-şi dăduse seama că statutul de

„prietena lui Leah Hanwell” era ca un fel de paşaport, ce îi oferea un anumit fel de acces la ceilalţi. Acum ajunsese în domeniul conceptual al „ălora care merg la biserică” şi mulţi dintre aceştia erau din Nigeria sau din alte ţări din Africa şi nici nu aveau curiozitatea antropologică a Keishei Blake când venea vorba de păcate, nici nu le plăcea muzica *rap* atât cât îi plăcea ei. I se părea, pe drept sau pe nedrept, că ea era un soi de anomalie pentru cei care aveau aceleaşi origini ca ea şi ştia sigur că nu era nici genul potrivit de paria pentru boemii interesaţi de muzica *rave* sau *indie*. Keisha Blake nu realiza că astfel de sentimente de alienare constituie de fapt soarta banală a adolescenţilor de pretutindeni. Se credea afectată în mod special de această situaţie şi nu e nicio exagerare în afirmaţia că se chinuia să găsească pe altcineva, în afară de James Baldwin şi Iisus, care să mai fi suferit de izolarea şi singurătatea extraordinare pe care le considera acum drept singura şi adevărata faţă a acestei lumi.

36. Nirvana

Leah era în mod sigur la ea în cameră, strângând în palme poza lui şi plângând. Când îşi imagină această scenă, Keishei îi veni greu să-şi înăbuşe o senzaţie de plăcere. Apoi, în toiul programului de ştiri, Marcia spuse ceva incredibil, citând drept sursă un medic de la nu ştiu ce clinică, iar a doua zi dimineaţa Keisha se duse direct la bibliotecă, pentru a studia problema. Se înfurie când află că, din punct de vedere statistic, lauda deşănţată a Marciei era justificată: *ai noştri* rareori ajungeau să facă aşa ceva.

37. Duşmanul duşmanului tău

Trebuie să recunoaştem că Marcia Blake îşi dăduse seama că despărţirea Keishei Blake de Leah Hanwell era o ocazie bună. Despărţirea lor coincisese cu problema sexului, care oricum nu mai putea fi trecută cu vederea. O interdicţie directă ar fi avut efectul contrar – o păţiseră deja cu Cheryl, care acum avea optsprezece ani şi era însărcinată în luna a şasea. Soluţia elegantă pe care o găsise doamna Blake fusese să o împingă pe Keisha Blake către Rodney Banks: fix în momentul în care fiica ei era

gata să explodeze, a şi fost dezamorsată. Rodney locuia la acelaşi etaj şi învăţa la aceeaşi şcoală. Era printre puţinii copii din Caraibe de la biserica lor. Mama lui, Christine, era prietenă bună cu Marcia.

— Ar trebui să vorbeşti cu Rodney, zise Marcia, dându-i Keishei Blake o farfurie ca să o şteargă. E de-ăla ca tine, citeşte mereu.

Exact din această cauză Keisha îl privise mereu cu suspiciune pe Rodney şi îl ocolise – atât cât era posibil într-un loc precum Caldwell –, pe principiul că cineva care se îneacă nu are nevoie de altcineva în aceeaşi situaţie, care să-l tragă în jos.

38. Pe de altă parte

Calul de dar nu se caută la dinţi.

39. Citind cu Rodney

Keisha Blake se aşează pe patul lui Rodney Banks, cu picioarele vârâte sub ea. Era înaltă, avea deja un metru şaptezeci şi doi, pe când Rodney se oprise din creştere vara trecută. Ca să se poarte creştineşte cu Rodney Banks, Keisha Blake încerca să stea cât mai des jos. Rodney ţinea în mână o ediţie prescurtată a unei cărţi scandaloase de Albert Camus, luată de la bibliotecă. Şi Keisha Blake, şi Rodney Banks pronunţau „t”-ul şi „s”-ul din numele lui, fiindcă nu ştiau că nu se face aşa – asta e problema cu autodidacţii. Rodney Banks citea textul cu voce tare şi adăuga propriile comentarii sceptice. Desemna această metodă drept „testarea credinţei”. Pastorul le recomanda enoriaşilor tineri o asemenea abordare forţoasă, deşi e puţin probabil că se gândea la Camus când zicea aşa ceva. Rodney Banks semăna un pic cu Martin Luther King: avea o faţă rotundă şi blândă ca a lui. Când spunea ceva ce i se părea interesant, adăuga o notiţă ilegală în carte, iar Keisha o citea şi încerca să o admire. I se părea greu să se concentreze la carte, pentru că se întreba când şi cum aveau să înceapă să se sărute şi să se mângâie. Se întâmplase deja vinerea trecută şi acum două săptămâni, dar în ambele dăţi ea nu bănuise că o să se întâmple decât pe ultima sută de metri, de parcă n-ar fi fost în stare să

vorbească despre acest subiect sau să ajungă acolo în mod natural. Dimpotrivă, în ambele cazuri ea sărise violent la Rodney şi sperase că el avea să-i răspundă, ceea ce se şi întâmplase – oarecum.

— Ne obişnuim cu viaţa înainte de a ne obişnui să gândim, citi Rodney şi apoi scrise lângă această frază „Şi ce dacă? (eroare logică) „.

40. Rumpole[4]

Perioada în care Keisha Blake şi Leah Hanwell nu îşi mai vorbiseră coincisese cu examenul de la sfârşitul liceului, ceea ce reprezentase într-o anumită măsură o decizie pragmatică a Keishei Blake. În acea perioadă Leah Hanwell lua cam în fiecare weekend *ecstasy*, un drog popular în cluburi, şi Keisha nu credea că ar fi putut să facă şi ea la fel şi să ia acest examen, care era foarte important, după cum înţelesese recent. Această înţelegere i se datora parţial unei recrutoare ce venise la ei la şcoală. Cititorule, trebuie să ţii pasul! O femeie tânără din Barbados, proaspăt angajată şi optimistă. Nu contează numele. Era impresionată mai ales de Rodney. Îl lua în serios şi îl asculta când el vorbea despre Drept. E greu de ştiut de unde îi venise lui Rodney Banks ideea cu „Dreptul”. Mama lui lucra la cantina unei şcoli. Tatăl lui era şofer de autobuz.

41. Parantetic

(Mult mai târziu, când se plimba prin nord-vestul Londrei, Keisha Blake îşi dădu seama că tânărul pe care îl transformase într-o poveste amuzantă, numai bună de spus la petreceri, era un miracol al autoformării, un tânăr extraordinar de hotărât, mult mai hotărât decât ea.)

42. Un loc bun/Nicăieri

Femeia din Barbados le spuse Keishei Blake şi lui Rodney Banks că trebuiau să aibă un plan de acţiune. Ştiau cu toţii că Marcia Blake avea deja un plan: urma să o înscrie pe Keisha la un curs de administrarea afacerilor care dura un an, la „Coles Academy”, un culoar gol de deasupra magazinului Woolworths, pe Kilburn High Road. O ţeapă, o instituţie neacreditată, unde preda o cunoştinţă

din Nairobi de-a pastorului Akinwande – iar Keisha nici nu trebuia să plece de acasă.

43. Contra

Consiliera din Barbados alese cinci instituţii pentru Keisha Blake şi Rodney Banks – aceleaşi pentru amândoi, căci ei se hotărâseră să nu se despartă – şi le arătă cum să completeze formularele necesare. Îi scrise Marciei în numele Keishei. Nu o va costa nimic. Va primi o bursă integrală de la consiliul local. Există o biserică. Trenul merge direct până acolo, va fi în siguranţă, nu va fi singură. O sfătui pe Keisha Blake să continue această campanie de convingere de-a lungul întregii ierni. Lui Rodney îi spuse să facă la fel cu mama lui, Christine. Keisha nu se aştepta ca aceste campanii să dea rezultate. Marcia fusese „la ţară" şi nu i se păruse un mediu sigur. Prefera Londra, unde măcar ştiai cu cine ai de-a face. Apoi, în aprilie, acel „sărman băiat fără apărare" – aşa îi spunea mereu Marcia – fusese înjunghiat în staţia de autobuz de la Eltham, fiind copleşit de „o haită de animale". Keisha Blake, Marcia Blake, Augustus Blake, Cheryl Blake şi Jayden Blake se uitară împreună la televizor şi văzură când au fost eliberaţi băieţii aceia albi, care acum se repezeau să-i pocnească pe fotografi în timp ce ieşeau din tribunal. Cadavrul băiatului fusese dus în Jamaica şi îngropat în parohia Marciei.

44. Brideshead nevizitat

Uşa de la intrare nu era încuiată. Rodney merse direct în dormitorul Keishei şi al lui Cheryl Blake şi zise

— Unde e?

şi Keisha zise

— Pe pat şi Rodney zise

— Dă-mi să văd şi Keisha îi arătă scrisoarea ciudată, cu o ştampilă în formă de blazon, şi zise

— Dar dacă nu mergi tu, nu merg nici eu şi Rodney zise

— Stai să citesc şi Keisha zise

— E doar programarea la interviu. N-o să mă duc. Oricum, probabil că o să coste o grămadă de bani şi

Rodney zise

— Dacă intri, plăteşte statul. Nu ştii nici măcar atât?

şi Cheryl zise

— Mai tăceţi din gură, mă! Doarme ăsta mic!

şi Keisha zise

— Nici măcar nu vreau să mă duc!

şi Rodney zise

— Stai să citesc, te rog!

şi, după ce citi, nu mai pomeni de asta şi nici Keisha Blake nu mai zise nimic.

În seara aceea merseră la Swiss Cottage Odeon şi văzură un film cu un bărbat ce se travestise în femeie ca să poată avea grijă de copii, din motive pe care Keisha era prea preocupată ca să mai fie în stare să le priceapă.

45. Calcule

Interviurile pentru Manchester erau programate între zece şi unsprezece dimineaţa. Ca să ajungi la Manchester de la gara Euston din Londra, trebuia să iei un tren care pleca mai devreme de nouă şi jumătate. Biletul consta o sută şaizeci de lire dus-întors. O problemă asemănătoare – chiar mai costisitoare – făcuse ca Edinburgh să fie tăiat de pe listă.

46. Pauză pentru o idee abstractă

În casele din întreaga lume, în multe limbi apare la un moment dat această propoziţie:

— Nu te mai recunosc.

Era mereu acolo, ascunzându-se într-un colţ, aşteptându-şi momentul. Pusă printre căni, înghesuită între DVD-uri sau într-un alt format.

— Nu te mai recunosc!

47. Încă o pauză

În revistele de popularizare a ştiinţei se dă un exemplu din biologie: regenerarea celulelor. La mulţi ani după evenimentele povestite aici, la o petrecere la ea acasă, în dreapta eroinei noastre stătea un filosof care o rugă să facă un experiment mental: cum ar fi dacă celulele din creierul tău ar fi înlocuite rând pe rând cu celulele din creierul altcuiva? În ce moment ai înceta să mai fii tu

însăţi? Când ai deveni altcineva? Îi mirosea gura. Pusese mâna pe piciorul ei şi ea nu i-o dăduse la o parte, pentru că nu vrusese să facă scandal în faţa nevestei lui. La vremea aceea doamna Blake se purta deja foarte frumos. Nevasta filosofului era o avocată importantă, cu părul gri. În mintea sclipitoare a filosofului era prea bătrână ca să poată fi nevasta lui. Şi totuşi.

48. Şedinţa locatarilor

La o şedinţă a asociaţiei de locatari din Caldwell – la care Leah şi Keisha erau singurele tinere aduse de părinţi – Keisha văzu un loc liber lângă Leah, dar nu se duse înspre ea. Apoi încercă să plece neobservată, dar Leah Hanwell o strigă de departe, iar Keisha se întoarse şi văzu mutra ei drăguţă, familiară, zâmbindu-i, parcă neafectată de încercările Keishei Blake de a o ponegri în gândul ei.

— Salut, zise Leah Hanwell.

— Bună, zise Keisha Blake.

Vorbiră despre cât de plictisitoare fusese şedinţa şi despre copilul lui Cheryl, dar celălalt subiect nu putu fi ocolit prea multă vreme.

— Cum ţi s-a părut la Manchester? L-ai văzut pe Michael Konstantinou? A fost şi el în aceeaşi zi. Dar el e la Studii Media.

— Nu mai mergem acolo, zise Keisha Blake.

Accentuă în mod intenţionat pronumele la plural.

— Mergem la Bristol sau la Hull.

— Pe Rodney îl văd la Istorie. Nu zice niciodată nimic.

Lui Keisha i se păru că această replică era o insultă la adresa ei şi începu să-l apere cu încrâncenare pe Rodney. Leah păru derutată şi se jucă întruna cu trei cercei prinşi în partea de sus a urechii.

— Nu, voiam să zic că nu pune întrebări, ştie deja totul. E tăcut, dar fatal. Voi doi n-o să aveţi nicio problemă, sunt sigură. Măcar tu ai luat calificativul „Bine” la mate. Eu am luat „Insuficient”. Multe şcoli nici nu se uită la notele tale de la examen dacă ai picat la mate. Acum nu prea mai am şanse.

Keisha încercă să îşi rectifice reacţia exagerată de mai devreme, sugerând că vechea ei prietenă, Leah Hanwell, ar putea să înveţe împreună cu Keisha şi cu noul ei prieten.

— Cred că trebuie să mă pun pe treabă şi să mă concentrez. O să fie OK. Dar ar fi bine să ne vedem înainte să ne mutăm. Pauline e încântată. Mie nu-mi pasă, oricum o să fiu în Edinburgh în septembrie – ne rugăm să fie aşa. Se poartă ca şi când îmi face mie cine ştie ce cadou. O viaţă nouă. „E ca şi când ne-am muta în Maida Vale. Mai bine mai târziu decât niciodată, zic eu."

Partea de la final a fost spusă cu vocea lui Pauline.

49. Mobilitate

Familia Hanwell se muta într-o casă micuţă. Practic, în zona Maida Vale. Keisha aflase deja detaliile de la Marcia: grădină comună, trei camere. Ceva numit „birou".

50. Rodney ia notiţe

„Superioritatea noastră: trăim în era comparaţiei" (Nietzsche).

51. Sub acoperire

Rodney Banks nu făcea scandal la ore şi nici nu vorbea, iar această combinaţie îl făcea invizibil, anonim. Keisha Blake îl întrebă de ce nu vorbea niciodată cu profesorii. El îi zise că era o strategie. Îi plăceau strategiile la fel de mult ca şi Keishei. Acesta era unul din lucrurile pe care le aveau în comun, deşi trebuie spus că strategiile lor erau diferite. Keisha voia să se facă plăcută şi să intre pe uşa din faţă. Rodney intenţiona să intre prin spate, fără să fie observat. Rodney Banks subliniase cu markerul atât de multe pasaje din *Principele* lui Machiavelli, încât îngălbenise toată cartea şi nu mai îndrăznea să o ducă înapoi la bibliotecă. „Grele nevoi şi-o domnie ce'ncepe mă-mping la de-acestea/ Până în zare, prin străji, apărând ale ţării hotare."5 Părea să aibă mereu această carte la el, laolaltă cu Biblia – o combinaţie pe care nu o considera contradictorie.

52. Paritate

În luna iulie Leah Hanwell şi Keisha Blake aveau

garantată intrarea la facultate. Amândouă aveau iubiţi. (Iubitul lui Leah cânta la contrabas într-o formaţie care se chema No No No.) Facultăţile şi iubiţii erau pe picior de egalitate, deşi existau şi multe diferenţe. Ambele fete erau de-acum femei care arătau destul de bine, fără probleme grave de sănătate fizică sau psihică. Pe niciuna dintre ele nu o interesa să se bronzeze. Leah plănuia să-şi petreacă ultima vară în NV, la umbra unui stejar din parcul Hampstead Heath, cu tot felul de prieteni, la un picnic cu mult alcool şi un pic de iarbă. O tot invita pe Keisha, care îşi dorea să meargă. Dar Keisha lucra cu jumătate de normă la o patiserie de pe Kilburn High Road şi, când nu era la patiserie, era la biserică sau o ajuta pe Cheryl cu copilul. La patiserie o plăteau cu 3,25 lire pe oră. Trebuia să poarte pantofi negri, rotunjiţi, fără toc şi cu talpa groasă, haine cu dungi maro şi alb şi o „pălărie de brutar” cu o margine din elastic, sub care trebuia să-şi strecoare fiecare fir de păr. Pălăria îi lăsa urme pe frunte. Trebuia să spele formele de croasanţi şi să cureţe zahărul pudră care intra în spaţiul îngust dintre tavă şi geam. Şi multe alte sarcini la fel de plictisitoare. Crezuse că era mai bine să lucreze aici decât la magazinul de haine, dar până la urmă entuziasmul ei faţă de patiseriile cu cârnaţi şi gogoşi cu cremă se dovedi insuficient. Ţinea broşura de la facultate în dulap şi îşi petrecea multe pauze de prânz răsfoindu-i alene paginile lucioase.

O dată la două sâmbete lucra doar o jumătate de zi şi de câteva ori reuşise să se ducă pe furiş în Heath, singură. Lui Rodney nu i-ar fi plăcut atmosfera din Heath şi ea nu putea să-i spună nimic despre acest subiect, pentru că ar fi ajuns la întrebări despre cele două conturi pe care le ţinea Keisha. Într-o coloană din registrul de conturi îi trecuse pe Rodney, pe Marcia, pe fratele şi sora ei, biserica şi Iisus Hristos. În cealaltă Leah stătea întinsă în iarba înaltă, bea cidru şi o întreba pe buna ei prietenă, Keisha Blake, dacă l-ar fi omorât pe P.W. Botha dacă ar fi apărut în faţa ei.

— Nu sunt în stare să omor pe nimeni, protestă Keisha Blake.

— Toată lumea e în stare de orice, insistă Leah Hanwell.

53. Educaţia continuă

În toamna aceea Keisha Blake şi Rodney Banks începură să meargă la o biserică dintr-o suburbie a oraşului Bristol, Biserica Sfântului Duh, identică în spirit cu biserica penticostală din Kilburn. Ea le fusese recomandată de pastorul lor. În primul semestru acolo petreceau mai tot timpul cu tot felul de oameni de treabă ajunşi pe la şaizeci-şaptezeci de ani. Nu aveau la fel de mult succes cu cei de vârsta lor. Rodney strecurase broşuri de la biserică pe sub fiecare uşă de la etajul Keishei şi după aceea fuseseră evitaţi de colegi şi, la rândul lor, îi evitau şi ei. Părea că nu pot găsi niciun punct de contact. Studenţii erau plictisiţi de lucruri de care Keisha nici măcar nu auzise şi oripilaţi de singurul lucru pe care ea îl ştia bine: Biblia. Seara Rodney şi Keisha stăteau la un birou micuţ din camera Keishei şi învăţau aşa cum învăţaseră pentru examenele din liceu, cu dopuri de urechi şi scriind totul de mână, mai întâi pe o ciornă şi apoi varianta bună – un obicei dobândit la şcoala religioasă de duminica. La subsolul căminului Keishei tocmai se construise un centru de informatică, care ar fi putut să le uşureze munca. Merseră să-l vadă chiar în prima săptămână. Un băiat cu o pălărie de fetru cu boruri late şi cu o pană stătea şi juca *Doom*, acel hol întunecat care se tot deschidea. Ceilalţi programau sau foloseau un fel de e-mail intern al universităţii, căci la vremea aceea abia apăruse acest concept. Keisha se uită peste umărul cuiva la un ecran care părea să nu aibă nicio logică.

54. Prima vizită a Keishei

Situaţia lor materială era diferită. Keisha stătea într-un cămin construit în anii ’60, fără niciun stil arhitectural. Leah stătea într-o casă din secolul al nouăsprezecelea, cu terasă şi un şemineu stricat în fiecare cameră, laolaltă cu alţi nouă colegi. În loc de o cameră comună, aveau o „cameră de relaxare”. Boxe imense, nicio canapea. Keisha nu se aşteptase să nimerească la o petrecere în prima

noapte a vizitei sale şi nu purta o fustă tocmai potrivită ca să stea jos pe un fotoliu cu boabe. Volumul muzicii tehno sau ce era transforma conversaţia într-un chin. Toţi cei de-acolo erau albi. Leah ţinea un discurs şi deschisese uşa de la frigider. Se făcuse frig în toată bucătăria. Ţinea uşa deschisă de multă vreme. Părea să fi uitat de ce.

— Uite, să zicem că eşti Einstein şi te gândeşti, moment după moment, şi dintr-odată îţi vine ideea aia a ta măreaţă despre natura universului sau aşa ceva. Deci gândul *ăla* nu e ca celelalte momente, pentru că, deşi ai avut gândul în timpul normal, gândul în sine e de fapt despre natura universului, care e, practic, infinit, nu? Deci e un alt fel de moment. Deci Kierkegaard zice că asta e o „clipă”. Nu face parte din timpul normal, ca celelalte. Sunt multe chestii din astea. Trebuie să mă ciupesc în timpul cursurilor. Ce caut eu aici, cu nenorociţii ăştia aşa de deştepţi? A făcut cineva vreo greşeală pe undeva?

Keisha luă nişte humus cu lipie şi se uită la pupilele dilatate ale prietenei ei.

— La un moment dat mă gândeam şi eu să fac filosofie, zise Keisha. Dar dup-aia am auzit că trebuie să faci şi mate.

— O, n-are nicio treabă cu matematica! zise Leah. Nu se face.

— Nu? Credeam că se face.

— Nu, întări Leah, apoi se întoarse şi scoase în sfârşit o bere. N-are.

Băiatul care se culca cu Leah era şi el ciudat. Dacă nu-l întrebai ceva despre el sau despre scurtmetrajele lui, rămânea tăcut şi se uita în gol.

— Despre plictiseală, explică el.

— Sună interesant, zise Keisha Blake.

— Nu. E fix invers. Petrecerea asta plină de oameni interesanţi e un exemplu perfect. Nu-i deloc interesantă.

— Aha.

— Toate sunt de fapt despre plictiseală. E singurul subiect care a mai rămas. Toţi suntem plictisiţi. Tu nu eşti plictisită?

— La drept vorbind, zise Keisha Blake, trebuie să memorezi multe chestii plictisitoare. Ca la Medicină.

— Cred că vorbim despre lucruri diferite, zise băiatul care se culca cu Leah.

55. Legendele familiei

Pe holul comun sună telefonul. Rodney dădu din cap. Keisha se ridică. De obicei, când suna telefonul, era pentru Rodney sau Keisha – fie Marcia, fie Christine – şi ei răspundeau pe rând. Erau frate şi soră în toate felurile, în afară de faptul că făceau din când în când sex. Sexul în sine era comod şi familiar, fără nicio urmă de erotism ori de orgasme vaginale sau clitoridiene. Rodney era un tânăr grijuliu, preocupat de prezervative şi terorizat de ideile de sarcină sau boală. Când îi dăduse în sfârşit voie Keishei Blake să facă sex cu el, se dovedise că era doar o chestie de tranziţie tehnică. Nu află nimic nou despre corpul lui Rodney sau despre Rodney, ci doar multe lucruri concrete despre prezervative: eficacitatea lor relativă, grosimea cauciucului, momentul potrivit – momentul cel mai sigur – când poţi să le scoţi.

56. Ambiţie

Urmau să fie avocaţi, primii din familiile lor cu o asemenea profesie de înaltă calificare. Credeau că viaţa era o problemă care putea fi rezolvată prin înalta calificare.

57. A treia vizită a lui Leah

Primăvară. Pomi înfloriţi. Domnişoara Blake aştepta pe peron cu nerăbdare şi speranţă, fără să reuşească să-şi amintească de ce fusese supărată pe draga ei prietenă de acasă, Leah Hanwell. Trenul ajunse, uşile se deschiseră. În cadru începură să apară siluete umane cu chipuri concrete şi creierul domnişoarei Blake căută să facă legătura între o amintire recentă şi realitatea materială. Greşeala ei era că se lega de idei care ţineau de fapt de vizitele anterioare. Idei precum „păr roşcat” şi „blugi negri/ cizme negre/ tricou negru”. Moda se schimbă. Facultatea este o perioadă de experimente şi metamorfoze. Persoana care o luă de umeri nu mai putea fi confundată cu membra unei

formaţii *punk rock* sau cu o artistă necunoscută din Berlin. Acum era un fel de războinică blondă care lupta pentru binele planetei, părul i se făcea singur codiţe şi avea nişte pantaloni de armată care nu ar fi trecut de o inspecţie.

58. Nume proprii

Nu era vorba că domnişoara Blake nu i-ar fi remarcat pe albii care intraseră în bar cu echipament de căţărat sau pe albii strânşi pe o scară, ce discutau despre cea mai bună metodă de a se lega cu lanţul de un stejar. Avusese curiozitatea ei antropologică obişnuită faţă de aceste probleme. Dar la ea era vorba mai degrabă de estetică decât de protest. Detaliile protestului nu-i erau clare.

— El e Jed, zise Leah. Katie şi Liam – şi el e Paul. Hei, gaşcă, ea e Keisha, ea…

— Nu. Natalie.

— Scuze, ea e Natalie. Am mers la şcoală împreună, zise Leah. E studentă aici, e avocată. E aşa ciudat să vă văd, gagiilor!

Când Leah continuă şi se oferi să le facă cinste tuturor,

— Nu, staţi aici, plătim noi…

Natalie Blake se panică, căci bugetul ei era unul foarte strict administrat şi ea nu era dispusă să le facă cinste unora pe care nu-i mai văzuse niciodată. Dar la bar Leah îi dădu o hârtie de douăzeci şi Natalie nu trebui decât să pună şase halbe pe o tavă rotundă, concepută doar pentru cinci halbe.

— Lee, de unde îi ştii pe oamenii ăştia?

— De la Newbury!

59. Şi i se luă un văl de pe ochi

Se părea că era important să „facă presiune”, ca să zădărnicească intenţia guvernului de a construi un drum acolo. Rodney o ascultă, dar arătă spre cărţile de pe birou, care aveau greutatea impozantă a Dreptului: mii de pagini cu coperte urâte, utilitare. Leah încercă o altă abordare:

— De fapt e vorba de o problemă juridică – sunt mulţi de la Drept acolo. E o experienţă bună, Rodney, trebuie să fii şi tu de acord. Chiar şi tu, judecătorul Rodney de la

tribunalul lumii.

Natalie Blake se trezi că zâmbeşte. În acest moment nu vedea ce ar putea fi mai frumos decât să stea într-un copac cu prietena ei cea mai bună, Leah Hanwell, la mii şi mii de kilometri depărtare de această cameră claustrofobică. Rodney ridică ochii din cartea despre răspunderea extra-contractuală. Avea o expresie nemiloasă.

— Nouă nu ne pasă de copaci, Leah, zise el. Ăsta e privilegiul tău. Noi n-avem timp să ne pese de copaci.

60. Coup de foudre[6]

— Domnule De Angelis, continuaţi, vă rog, de la „puterea obiceiului” – a doua pagină, sus, zise profesorul Kirkwood şi un tânăr remarcabil din primul rând se ridică în picioare.

Nu era student la Drept, dar venise la o prelegere despre „filosofia dreptului”. Era făcut din bucăţi pe care Natalie le considera contradictorii şi pe care îi era greu să le înţeleagă laolaltă. Avea nişte pistrui surprinzători. Nasul foarte lung şi dramatic, într-un stil pe care, dacă s-ar fi priceput, l-ar fi descris drept „roman”. Avea părul împletit în nişte codiţe care erau opusul codiţelor lui Leah, căci erau mult prea curate. Îi încadrau bine faţa, oprindu-se chiar sub bărbie. Purta pantaloni simpli din bumbac, fără ciorapi, pantofi din aceia cu un fel de sfoară adăugată pe margini, un sacou albastru şi o cămaşă roz. Un accent de nedescris. Ca şi când s-ar fi născut pe un iaht, undeva în Caraibe, şi ar fi fost crescut de Ralph Lauren.

61. Montaigne

Într-o ţară virginele le arată tuturor părţile lor intime, în timp ce femeile măritate şi le acoperă. În alta există nişte bordeluri cu bărbaţi. În alta se poartă nişte tije grele, aurite, băgate prin sâni şi fund, iar bărbaţii îşi şterg mâinile pe testicule după ce mănâncă. În unele locuri se mănâncă oameni. În altele taţii decid soarta copiilor de când sunt în burta mamei: care vor fi păstraţi şi crescuţi şi care vor fi omorâţi sau abandonaţi. Kirkwood ridică mâna ca să-l oprească.

— Evident, zise el, tuturor acestor oameni li se pare că propriile lor obiceiuri nu au nimic deosebit.

Câţiva studenţi râseră. Natalie Blake şi Rodney Banks încercară să găsească eseul într-o ediţie ieftină pe care o împărţeau (tindeau să cumpere un singur exemplar dintr-un manual şi apoi, când îl terminau, îl vindeau imediat la un anticariat de lângă biblioteca universităţii). Titlul nu părea să apară nici în cuprins, nici la indice, şi faptul că tot nu vorbeau unul cu altul făcea să fie greu să coopereze.

— Ce învăţătură poate trage de aici un avocat? întrebă Kirkwood.

Tânărul cel remarcabil ridică mâna. Chiar şi de unde stătea ea, Natalie Blake putea să vadă bijuteriile de pe degetele lui închise la culoare şi un ceas elegant, cu o curea din piele de crocodil, care părea mai bătrân decât Kirkwood. Tânărul zise:

— Chiar dacă te duci la tribunal animat de raţiune, trăim într-o lume lipsită de raţiune.

Natalie Blake încercă să-şi dea seama dacă era sau nu un răspuns interesant. Kirkwood meditä o clipă, zâmbi şi zise:

— Aveţi mare încredere în raţiune, domnule De Angelis. Dar gândiţi-vă la exemplul de săptămâna trecută. Sunt sute de martori în port: prieteni buni, foşti profesori, foste asistente, foste iubite. Toţi zic „El e Tichborne”. Mama bărbatului se duce acolo şi arată spre el, zicând: „El e fiul meu”. Raţiunea ne spune că pretendentul are cu zece kilograme mai mult decât bărbatul care zice că ar fi. Raţiunea ne spune că adevăratul Tichborne vorbea franceza. Şi totuşi. Iar când „a învins raţiunea”, de ce a ieşit lumea în stradă? Să nu aveţi prea multă încredere în raţiune. Cred că Montaigne e mai sceptic. Cred că nu vrea să spună că dumneavoastră, avocaţii, sunteţi rezonabili, iar ei, oamenii, sunt nerezonabili şi nici măcar că legile pe care le respectă oamenii sunt nerezonabile, ci că aceia care respectă legile tradiţionale pot cel puţin să se justifice prin „simplitate, supunere şi exemplu”… Vedeţi unde e? În

josul paginii trei? Pe când cei care încearcă să schimbe aceste legi sunt cumva îngrozitori, sunt, într-un fel, monstruoşi. Noi credem că suntem nişte excepţii perfecte.

Natalie Blake se pierduse. Tânărul dădu din cap încet, aprobator – genul de gest pe care îl faci când discuţi ca de la egal la egal. Încrederea lui nu părea să fi fost justificată de ceva ce zisese sau făcuse. Prin sală circula o hârtie. Li se cerea studenţilor să-şi scrie numele şi facultatea la care erau înscrişi. Înainte să-şi scrie numele, Natalie Blake îl căută pe al lui.

62. Recunoaştere

Francesco De Angelis. Anul al doilea la Ştiinţe Economie. Cunoscut drept „Frank”. Luna viitoare candida la preşedinţia Societăţii pentru Africa şi Caraibe. Probabil că urma să câştige. Fusese trimis la „un internat de mâna a doua”. Asta o scria cineva care fusese trimis la o şcoală foarte prestigioasă. În plus:

— Mama lui e italiancă sau cam aşa ceva. Probabil că tatăl lui era vreun prinţ african. Aşa se întâmplă de obicei.

63. Paranteză interesantă

(La unele şcoli „erai trimis”. La Brayton „mergeai”.)

64. 9 martie

S-a nimerit ca a treia vizită a lui Leah să coincidă cu o cină organizată de Ziua Internaţională a Femeii. O scuză bună ca să nu-l vadă pe Rodney. Leah purta o rochie verde, Natalie una mov şi se aranjaseră împreună, apoi merseseră braţ la braţ spre sala de mese. Plăcerea de a fi una cu alta, faptul că se simţeau bine împreună şi că se cunoşteau foarte bine, toate acestea le făceau să fie şi mai atrăgătoare laolaltă decât erau separat, iar ele, fiind perfect conştiente de acest fapt, îşi accentuau asemănările (înălţimea, constituţia) şi mergeau în acelaşi ritm cu picioarele lor lungi. Când ajunseră la masa lor, Natalie se simţi încântată că avea douăzeci de ani, aproape că scăpase de bărbatul care o plictisea şi se pregătea să ia o cină cu mai mult de două feluri.

65. Meniu

Pepene galben cu salată de creveţi

Piept de pui învelit în şuncă *pancetta* cu fasole verde şi cartofi

Prăjitură fondantă de ciocolată şi îngheţată de vanilie

Brânzeturi

Cafea, bomboane cu mentă

66. Dorinţă

— Ea cine e? întrebă Leah Hanwell.

— Decana, zise Natalie Blake şi îşi linse ciocolata de pe dinţi. Dacă ar termina discursul ăsta odată, am putea să mergem la bar.

— Nu, fata din capul mesei. Aia cu joben.

— Ce?

— Chinezoaica sau japoneza… uite-acolo.

— O, n-o cunosc.

— E tare frumoasă!

67. Valentino

Coreeană. Îşi pusese pălăria pe tejgheaua de la bar şi, în timp ce Natalie Blake vorbea cu altcineva din separeul lor, ea, Natalie Blake, ducea mâna des înspre această pălărie şi îi mângâia borul din satin. O auzea în spate pe prietena ei bună, Leah Hanwell, cum vorbea cu coreeana, pe care o chema Alice, cum o făcea să râdă şi, când Natalie se duse să cumpere băuturi, o văzu clar pe Leah cum stătea ca un Lothario de modă veche – cu o mână pe spătarul canapelei şi cealaltă pe genunchiul lui Alice, respirând pe gâtul frumos al fetei. Natalie Blake o văzuse pe Leah de multe ori în această ipostază, dar cu băieţi, şi mereu i se păruse că era ceva puţin şocant şi pervers, dar în acest caz relaţia părea una naturală. Gândul acesta o făcu pe Natalie să se minuneze şi să se întrebe în ce relaţii mai era acum cu Dumnezeu sau dacă mai avea vreo legătură cu el. Cum nu izbutea să nu se holbeze, se sili să meargă până la tonomat şi să aleagă cântecul „Electric Relaxation” de A Tribe Called Quest, cu speranţa că avea să o relaxeze.

68. Descoperirea dragostei: partea întâi

Frank nu era la bar şi nici nu se vedea nicăieri.

69. Despărţiri

În autobuzul care le ducea la gară, după ceea ce fusese – trebuie să recunoaştem – o vizită semnificativă, poate chiar de nivelul unei întâmplări dramatice, Leah Hanwell zise:

— Sper că nu te-ai supărat că am dispărut. Măcar ai avut camera la dispoziţie pentru tine şi Rodders.

Asta a fost tot ce-a spus în ziua aceea Leah Hanwell despre noaptea petrecută cu Alice Nho, iar Natalie Blake nu menţionă nici ea faptul că nu îi spusese lui Rodney să vină la ea în noaptea aceea şi nici nu avea să-l mai cheme vreodată. Autobuzul începu să urce pe un deal care părea să fie vertical. Natalie Blake şi Leah Hanwell erau lipite de spătar şi una de cealaltă.

— Mă bucur mult că te-am văzut, zise Leah. Doar cu tine pot să fiu cu adevărat eu însămi.

Replica aceasta o făcu pe Natalie să plângă, nu neapărat din cauza a ceea ce simţea Leah, ci mai degrabă pentru că era îngrozită de ideea că, dacă ea ar fi spus aceeaşi frază, nu ar fi avut niciun sens. Domnişoara Blake nu avea cine să fie – nici cu Leah, nici cu nimeni altcineva.

70. Ajutând-o pe Leah să-şi ducă rucsacul greu pe scări până la tren

Natalie Blake simţi nevoia să-i povestească prietenei ei despre băiatul acela exotic pe care îl văzuse la cursul lui Kirkwood. Nu-i zise nimic. Nu numai că uşile vagonului se închideau, dar se şi temea de ce anume i-ar fi sugerat diferenţa socio-economică enormă dintre Frank De Angelis şi Rodney Banks prietenei ei, Leah Hanwell, despre ea, Natalie Blake, din punct de vedere psihologic, ca persoană.

71. Limbi romanice

Mulţi dintre bărbaţii cu care se iubise Natalie Blake după Rodney Banks erau la fel de diferiţi de ea ca şi Frank din punct de vedere socio-economic şi cultural şi nici nu erau la fel de atrăgători ca el, dar tot nu îl abordă pe Frank şi nici el pe ea, deşi erau foarte atenţi unul la celălalt. Un fel poetic de a spune acest lucru ar fi:

„Inevitabilitatea drumului care ducea de la unul la celălalt îi încuraja să o ia mai pe ocolite”.

72. Singura autoare

Mai banal spus, Natalie Blake era foarte ocupată să se redefinească. Acum, în ultimul ei an de facultate, îl pierduse pe Dumnezeu atât de uşor şi fără să fi suferit, încât se întrebă ce însemnase cuvântul acela pentru ea. Se duse în Bosnia, unde a fost un fel de copilot de şofer pe ambulanţă, încălcând astfel prima poruncă a familiei sale: să nu te pui niciodată în pericol inutil. Descoperi politica şi literatura, muzica şi filmul. „Descoperi" nu e cuvântul potrivit. Crezu în aceste lucruri şi nu reuşea să înţeleagă de ce chiar atunci când le descoperea ea, colegii ei păreau să fi renunţat complet la ele. Când alţi studenţi o întrebau de Frank De Angelis – nu era singura care observase că se potriveau de minune –, le răspundea că era prea plin de el, prea îngâmfat şi prea şic, că nu părea să ştie nici el ce rasă era şi că nu era deloc genul ei, şi, cu toate acestea, la fiecare curs de legislaţie, legătura tăcută şi invizibilă dintre ei se întărea, pentru că pe cine altcineva dacă nu pe Frank De Angelis – *sau pe cineva exact la fel ca Frank De Angelis* – ar fi putut ea să roage să o însoţească în strania călătorie de-o viaţă pe care se pregătea să o facă?

73. O întrezărire

În primele cinci rânduri, la o vizionare de la miezul nopţii a filmului *Orfeu negru*, ridică privirea spre dublul lui.

74. Uitare de sine

Natalie Blake luă un împrumut mare pentru studii şi îşi propuse să îl cheltuiască exclusiv pe lucruri frivole. Mese la restaurant, taxiuri şi lenjerie. Încercând să fie în pas cu „lumea bună", se trezi repede că nu mai avea nimic, dar acum, când introducea cardul în bancomat şi spera că va reuşi să scoată cinci lire, o făcea fără anxietatea copleşitoare pe care o simţise pe vremuri alături de Rodney Banks. Îşi cultiva un soi de spirit decadent: acum, că văzuse că existau şanse să aibă un viitor bun, nu mai era la fel de terorizată de ideea că o să plătească din greu pentru depăşirile de cont. Concepţia Marciei Blake despre această lume, pe care i-o transmisese şi fetei ei, fusese

făcută ţăndări de un vârtej de înjurături relaxate, canabis, cocaină şi lene. Deci aşa erau oamenii pentru care familia Blake se străduise mereu să se poate frumos? În metrou, în parc, la magazin. De ce? Marcia:

— Ca să nu le permitem nicio scuză.

75. Foucault

Panopticul, atoatevăzător, înălţat. Turnul Imperiului Kilburn. Pentru ceilalţi studenţi, o teorie de neînţeles. Pentru Natalie, o autodescriere.

76. Întrezărire

Îmbrăcat ca Frantz Fanon, pe o scară, la o petrecere la care Natalie era îmbrăcată ca Angela Davis. Costumul lui consta într-o insignă cu numele şi un halat alb, împrumutat de la un student la Medicină. Natalie se străduise mai mult: o cămaşă colorată, în stil african, şi o coafură afro frumos aranjată, care nu se ţinea prea bine, pentru că toţi anii în care îşi întinsese părul cu placa avuseseră un efect dăunător. Petrecerea cu costume se ţinea într-o casă unde stăteau patru studenţi la Filosofie şi tema ei era „creatorii de paradigme”. Prietena lui era costumată în Sappho.

77. O teorie despre faptul că o urmărea pe Michelle Holland

Poate că felul profund în care intră capitalismul în mintea şi corpul femeilor face ca relaţiile lor cu ceilalţi să se definească, în esenţă, prin „comparaţii nemiloase”. În mod cert, Natalie Blake urmărea progresul făcut de Michelle Holland cu mai multă atenţie decât îşi urmărea propria viaţă – fără să fi vorbit vreodată cu ea. Michelle era singura persoană de la universitate, în afară de Rodney, care fusese la Brayton. Supradotată la matematică. Nu îşi putuse permite luxul de a fi mediocră. Crescuse în turnurile oribile din sudul Kilburnului, care nu aveau nimic remarcabil: nici oameni de treabă care mergeau la biserică, nici zone frumoase, cu verdeaţă, ca în Caldwell, nici (îşi imagina Natalie) vecini prietenoşi. Ce altceva putea să facă decât să fie excepţională? Tatăl la închisoare, mama la spitalul psihiatric. Locuia cu bunica.

Era sensibilă şi sinceră, ciudată, retractilă şi singuratică. Natalie credea că ea, Natalie Blake, nu trebuia să vorbească deloc cu Michelle Holland ca să ştie asta – că putea să se uite la felul cum mergea Michelle şi să ştie tot. Eu sunt singura autoare. Prin urmare, Natalie nu se mirase deloc când auzise cum decăzuse Michelle în mijlocul ultimului an de facultate. Nu era vorba de băutură, de droguri sau de un comportament nepotrivit. Pur şi simplu o lăsase baltă. (Aceasta era interpretarea lui Natalie.) Nu mai mersese la cursuri, nu mai învăţase, nu mai mâncase. I se ceruse să intre cu totul printr-o deschizătură în care nu putea pătrunde decât o parte din ea (Concluzia lui Natalie.).

78. Sfârşitul istoriei

Când Natalie se gândea la viaţa de adult (şi se gândea rar la acest subiect), îşi imagina un hol lung, cu multe camere – fiecare ocupată de câte un prieten –, o bucătărie comună şi un singur pat imens, în care ar dormi şi şi-ar trage-o toţi – o lume condusă de principiile prieteniei. Partea aceasta este o imagine metaforică – dar este şi o reprezentare corectă a gândurilor lui Natalie de la vremea aceea. Cum poţi să persecuţi un prieten? Cum poţi să înşeli un prieten? Cum poţi să-i ceri unui prieten să sufere în timp ce tu o duci bine? În acest fel simplu – fără marşuri sau sloganuri, fără politică, fără murdăria pe care o faci când smulgi pietre din pavaj – venise revoluţia. Ajunsă mai târziu aici, Natalie Blake urma acum cu entuziasm sfaturile bunei ei prietene, Leah Hanwell, şi începuse să îmbrăţişeze străini pe ringul de dans. Se uita la pastila micuţă şi albă din palmă. Ce nenorocire se putea întâmpla acum, că erau prieteni cu toţii? Adu-ţi aminte să ai mereu o sticlă de apă la tine. Oricum, de-acum totul era hotărât. Să nu mesteci. Să înghiţi. Lumini stroboscopice. Ritmul muzicii. (Eu o să fiu avocată şi tu o să fii doctor şi el o să fie profesor şi ea o să fie bancher şi noi o să fim artişti şi ei or să fie soldaţi şi eu o să fiu prima femeie neagră şi tu o să fii primul arab şi ea o să fie prima chinezoaică şi o să fim cu toţii prieteni, o să ne înţelegem unii cu alţii.)

Prietenii se poartă prieteneşte, prietenii se ajută între ei. Nu e nevoie să fie cineva excepţional. Prietenii ştiu diferenţa dintre diversele feluri de avocaţi şi cel mai bun loc unde să-ţi depui candidatura şi probabilitatea de a fi acceptat şi numele burselor şi stipendiilor relevante. „Prietenii ţi-i *alegi*, familia nu”. De câte ori auzise Natalie Blake această replică?

79. Ideologia divertismentului popular

Ca nu cumva să uite cineva, cel mai cunoscut serial de televiziune din lume sublinia această idee de cinci ori pe săptămână.

80. Cel neconsolat (a şasea vizită a lui Leah)

— Of, Doamne, l-am văzut pe Rodney la Sainsbury’s! zise Leah supărată, trântind două sacoşe pe masă. M-am uitat în coşul lui. Avea nişte plăcintă cu carne, două cutii cu bere de ghimbir şi o sticlă cu sosul ăla picant care merge cu orice. Eram la coadă, în spatele lui, iar el s-a prefăcut că a uitat ceva şi a plecat repede. Dar l-am văzut după aia la altă coadă, mai în spate, şi avea exact aceleaşi lucruri.

81. Târg de slujbe

O scenă festivă, haotică, mare înghesuială, ca la târgul de la începutul anului şcolar, deşi de data aceasta panourile nu mai erau făcute acasă şi, în loc de clubul admiratorilor lui Tolkien şi cel de cor, acum erau scrise numele melodioase ale firmelor de avocatură şi numele unor bănci cunoscute. Fete îmbrăcate în costume de majorete şi purtând insigna unei firme de consultanţă se plimbau prin încăpere şi le dădeau tuturor cupe cu îngheţată şi doze de băuturi energizante. Natalie Blake roti doza şi citi ce scria pe ea. *Revendică-ţi viitorul*. Începu să mănânce îngheţata cu o linguriţă galbenă din lemn şi se uită cum baloanele verzi ale unei bănci nemţeşti se desprindeau şi urcau încet spre tavan. Auzi de undeva vocea lui Rodney. Era la trei mese mai încolo şi stătea cu un entuziasm monstruos pe marginea unui scaun de plastic. În faţa lui un bărbat la costum şi cravată scria ceva într-un caiet.

82. Comparaţii nepotrivite

După un an şi jumătate, când toată lumea se întorsese la Londra sau se mutase acolo pentru prima dată şi Natalie învăţa pentru examenul de admitere în barou, Rodney Banks trimise pe adresa Marciei Blake o scrisoare care începea aşa: „Keisha, zici tu că vrei să faci ce-ţi spune inima, dar e ciudat cum inima ta pare să ştie că interesul poartă fesul”. Frank De Angelis luă scrisoarea de la Natalie Blake şi o sărută pe cap.

— Săracul Rodney! Tot se mai chinuie să fie avocat?

83. Lincoln's Inn[7]

O reclamă pentru armată de la televizor. Un grup de soldaţi sar dintr-un elicopter care zboară destul de jos. Aparatul de filmat se mişcă haotic: ne dă de înţeles că sunt atacaţi. Soldaţii aleargă printr-o zonă dificilă, prin vânt şi praf, trec printr-o poiană, ajung la marginea unei prăpăstii. Podul din lemn pe care sperau să o apuce e pe jumătate distrus. Şipci rupte cad în râpa de dedesubt. Soldaţii se uită în jos, unul la altul, la rucsacurile grele pe care le au cu ei.

O mulţime de inşi proaspăt veniţi, toţi puşi la patru ace, se uitau la această reclamă, trântiţi pe scaune şi canapele, şi discutau în gura mare. Natalie Blake era şi ea nou-venită, dar era mai timidă. Stătea în spate, încercând să-şi facă de lucru la masa cu aperitive. Acum pe ecran apăru un text scris cu fiare înroşite în foc. Textul era secondat de vocea unui plutonier:

DACĂ TE GÂNDEŞTI „CUM TREC *EU* PE AICI?”, NU EŞTI FĂCUT PENTRU ARMATĂ.

DACĂ TE GÂNDEŞTI „CUM TRECEM *NOI* PE AICI?”, SUNĂ-NE.

— Eu mă gândesc: „Cum treceţi *voi* pe acolo?”

Insul arăta înspre televizor, iar cei din jur râdeau. Îi recunoscu vocea imediat, cu accentul ei provocator de Milano.

84. Stil

Nu mai purta cozi împletite în stil afro. Haina lui de seară era simplă şi elegantă. O batistă roz, apretată, îi

ieşea din buzunarul de la rever, iar şosetele de culoare deschisă aveau romburi pe ele. Pantofii sport Nike erau cam extravaganţi şi nou-nouţi. Nu mai arăta ciudat. (Acum mulţi raperi se îmbrăcau aşa. Banii erau la modă.)

85. Prima cină oficială din semestrul întâi.

Natalie Blake era „căpitanul" grupului ei. Nu ştia sigur ce anume însemna asta. Stătea în picioare, lângă scaun, la masa la care fusese pusă, şi aştepta să vină mentorul ei, un anume dr. Singh. Se uită în sus, la tavanul boltit. O fată albă, cu o rochie de seară din satin, se apropie de ea.

— Foarte frumos, nu? Ce acoperiş maiestuos ornamentat cu foc auriu! Bună, eu sunt Polly. Sunt în echipa ta.

După Polly veni un băiat pe care îl chema Jonathan şi care zise că faptul că erai „căpitan" nu însemna decât că mâncarea se servea pornind de la tine spre stânga. Portrete cu morţi venerabili. Tacâmuri grele. Furculiţe pentru peşte. Avocaţii cu experienţă intrară în sală, cu robele negre în vânt, şi făcură o reverenţă. Începu o rugăciune în latină. Voci plictisite şi mulţumite repetau cuvintele străine.

86. Descoperirea dragostei: partea a doua

Natalie Blake îşi puse şerveţelul de pânză groasă în poală, îl netezi şi îl remarcă pe Frank De Angelis, care întârziase. Venea înspre masa ei, căci şi el o observase pe ea. Arăta impresionant. Semăna şi mai mult cu Orfeu. Reacţia lui o flată:

— Blake? Arăţi foarte bine! Mă bucur să te văd. O, căpitane! Căpitanul meu…

Făcu o mică reverenţă, se aşeză foarte aproape, cu piciorul lipit de al ei, se uită pe meniu şi se strâmbă.

— Plăcintă cu carne şi cartofi. Mi-e dor de Italia.

— Ei, o să supravieţuieşti tu.

— Vă cunoaşteţi? întrebă Polly.

Era adevărat că vorbeau oarecum intim, cu capetele apropiate, uitându-se împreună prin sală. Natalie intrase atât de uşor în rol, încât trebui să-şi reamintească faptul că

o asemenea intimitate nu existase între ei – până acum. Era creată în acest moment, odată cu istoria ei.

Se bău mult vin prost. Un judecător foarte bătrân se ridică să ţină un discurs. Avea sprâncenele ca o bufniţă şi nu uită să menţioneze prima reprezentaţie a piesei *A douăsprezecea noapte* sau să descrie o scenă sângeroasă în care ţăranii puşi pe furat ardeau cărţile de drept:

— … şi dacă ne uităm în *Cronica anonimă* în traducerea lui Oman, mă tem că vom găsi un portret oarecum dezamăgitor al breslei noastre… Pentru că, fiind prinşi la înghesuială în biserica noastră, strămoşii noştri, care nu erau chiar atât de nobili, n-au făcut mare lucru ca să potolească mulţimea furioasă. Dacă-mi permiteţi să citez: *„Era extraordinar să vezi că până şi cei mai bătrâni şi mai bolnavi dintre ei fugeau cu agilitatea unor şoareci sau a spiritelor rele…”* Pot să vă confirm că, din fericire, în zilele noastre ni se taie mult mai rar capetele – cel puţin în Londra –, iar problemele avocaţilor ţin în general de…

Natalie era fascinată. Ideea că propria ei existenţă ar putea fi legată de cea a unor oameni de acum şase sute de ani! Nu mai era doar un musafir ajuns aici din întâmplare – aşa cum crezuse mereu –, ci o gazdă ce continua o tradiţie, împreună cu alte gazde.

— Drept urmare, acum este rândul vostru, zise judecătorul, iar Frank se uită la Natalie, încercând să-i atragă privirea şi căscând într-un fel amuzant.

Natalie îşi împleti fermă mâinile pe masă şi se întoarse către judecător. Imediat ce o făcu, simţi că îl trădase. Dar ce legătură avea ea cu Frank De Angelis? Şi totuşi. Se uită la el şi înălţă foarte puţin din sprâncene. El îi făcu cu ochiul.

87. Timpul încetinit

O chelneriţă poloneză se mişca discret în jurul mesei, căutându-i pe vegetarieni. Frank vorbea mult şi fără discernământ, trecând de la una la alta. De unde pe vremuri i se păruse că era foarte plin de el, Natalie vedea acum că tot ce făcea era motivat de anxietate. Oare îl intimida? Dar ea doar stătea acolo tăcută, uitându-se în

farfurie.

— Ai părul altfel. Aşa e? Ăsta e untul tău? L-ai văzut pe James Mackenzie? Acum e avocat. Din prima. Arăţi bine, Blake. Arăţi extraordinar. Serios, credeam că n-o să te mai găsesc aici. Ce-ai făcut anul trecut? Stai să mă spovedesc eu în timp ce mănânc pâine: am fost la schi. Dar să ştii că am avut timp şi să mă ocup de Drept. Nu sunt chiar un pierde-vară, cum crezi tu.

— Nu cred că eşti un pierde-vară.

— Ba da, crezi. Nu, aş vrea carne de vită, vă rog. Dar tu ce-ai mai făcut?

Natalie Blake nu fusese la schi. Lucrase într-un magazin de pantofi la mall-ul de la Brent Cross, făcuse economii, locuise cu părinţii în Caldwell şi îşi dorise să primească bursa Mansfield, ceea ce se şi…

Dr. Singh apăru, cerându-şi scuze şi înlocuind persoana cu turban din imaginaţia lui Natalie cu o femeie micuţă de vreo treizeci de ani, rasă în cap şi cu o bluză de mătase mov ieşindu-i de sub rochia de seară. Se aşează. Judecătorul îşi termină discursul. Aplauzele se auzeau ca un răget.

88. Probleme de context

Natalie Blake încetă să flirteze cu Francesco De Angelis şi începu să-şi enumere reuşitele academice în faţa doctorului Singh. Dr. Singh părea obosită. Îi turnă nişte vin lui Natalie.

— Şi ce faci în timpul liber?

Frank se aplecă spre ele:

— N-are timp liber – e sclava salariului.

Evident că vrusese să facă o glumă, chiar dacă era una cam aiurea, şi Natalie încercă să râdă, dar văzu că Polly se înroşise şi Jonathan coborâse privirea. Frank încercă să iasă din această situaţie vorbind despre o problemă mai amplă, una sociologică:

— Sigur, aici noi suntem o specie pe cale de dispariţie.

Se uită prin sală, ţinând mâna streaşină la ochi.

— Staţi aşa. Mai e unul acolo. Suntem şase în total.

Puţini.

Era beat şi se făcea de râs. Îi părea rău de el. Acel „suntem”, venind de la el, sunase ciudat – nenatural. Nici măcar nu ştia cum să fie ce era. Şi de unde să fi ştiut? Natalie pierdu vremea felicitându-se pentru că era în stare să simtă empatie faţă de Francesco De Angelis şi pentru că putea să-i analizeze corect situaţia ciudată, aşa că îi luă un pic până să-şi dea seama că dr. Singh se încrunta la amândoi.

— Avem un plan foarte eficient ca să atragem oameni de toate rasele, zise înţepată dr. Singh şi se întoarse să-i vorbească fetei blonde din stânga ei.

89. Miercuri, ora 12.45: pledoarie

În faţa clasei erau patru studenţi şi o profesoară. Cel ce depusese plângerea şi cel împotriva căruia fusese făcută primiseră nume de familie pe măsură: domnul Avere, spălător de bani, şi domnul Foc, incendiatorul. În acest moment Natalie Blake trebui să iasă din sală şi să caute toaleta, ca să se ocupe de coafura ei. Era prea cald pentru luna septembrie şi nu se aşteptase la aşa ceva. Îi transpirau rădăcinile, i se strica toată coafura ei ondulată şi cu cât se gândea mai mult la această problemă, cu atât situaţia se agrava. Deşi era ambiţioasă, în sufletul ei era în continuare o fată din NV şi nu putea să ignore criza iminentă. O luă repede pe hol. Ajunsă la toaletă, umplu chiuveta cu apă rece, îşi prinse părul cu mâna şi îşi băgă faţa în apă. Când se întoarse în sală, singurul loc liber era lângă Francesco De Angelis. Oare îl ţinuse pentru ea? Descoperirea dragostei: partea a treia. Când se aşeză, îi simţi mâna pe genunchi. Pe deasupra mesei, el îi întinse un creion.

— Scuze pentru ce-am zis aseară, Blake. Uneori sunt un prost. Deseori.

Natalie Blake nu mai văzuse un asemenea fenomen: un bărbat care recunoştea spontan că făcuse o greşeală şi îşi cerea scuze. Mult mai târziu Natalie Blake îşi dădu seama că sinceritatea soţului ei era, probabil, o altă consecinţă a vieţii lui privilegiate şi neobişnuite. Dar în

acea după-amiază era pur şi simplu fermecată şi recunoscătoare.

— Hai, repede, ai pierdut multe.

Începu să-i spună la ureche faptele de bază, foarte sigur pe el şi adăugând atât de multe comentarii proprii, încât ea trebui să le adapteze şi să tot taie în tim p ce scria detaliile, făcând o listă cu punctele care puteau fi atacate.

— Şi acum urmează avocatul celălalt. Gata, acum eşti la curent cu tot.

Avocatul se ridică. Natalie se întoarse şi se uită la Frank din profil. Chiar era cel mai frumos bărbat pe care îl văzuse. Bine făcut, impozant… Cu ochii de o nuanţă mai deschisă decât pielea. Se întoarse iar şi se uită la avocat. Părea a fi încă puber. Prezentarea pe care o făcu era stângace: abia reuşi să ridice ochii din teancul gros de hârtii A4 şi i se adresă de două ori profesoarei cu „Înălţimea Voastră”.

90. După cină

— Unde suntem? Ce caut eu aici?

— În Marylebone. Londra nu e doar pe Kilburn High Road.

— Am o cameră la Inn.

— Argumentul cunoaşterii.8

— Frank, du-mă înapoi. Nu ştiu unde sunt.

— Uneori e bine să fii derutată.

— Mâine-dimineaţă avem simularea procesului. Băi, a fost nasoală *rău* mâncarea! Şi am băut prea mult vin. Du-te şi tu acasă.

— Sunt acasă. Eu aici locuiesc.

— Nu locuieşte nimeni aici.

— Ehei, ce ştii tu? E casa bunicii. De ce nu încerci şi tu să te simţi bine – măcar o dată?

91. Compatibili

În frigider nu era decât o cutie mare, roz, de la Fortnum & Masons. Înăuntru erau patru rânduri de prăjiturele în culori pastel. Natalie Blake luă cutia şi o aduse lângă Frank, care eşuase ca o navă pe „insula” din bucătărie. Spaţiu alb în toate direcţiile. Îi luă cutia şi îi

puse mâinile pe umeri.

— Blake, încearcă să te relaxezi.

— Nu pot să mă relaxez într-o casă aşa de mare.

— Snobism pe invers.

— Mi-e foame rău. Mâncarea aia a fost nasoală. Hrăneşte-mă.

— După.

O duse în braţe până sus, pe lângă picturi şi litografii, fotografii de familie şi o canapea elegantă, de modă veche, pusă pe hol. Merseră într-o cameră mică din pod, undeva sus de tot. Patul era chiar sub scândurile de la streaşină, iar cotul ei se tot lovea de un raft. Volume de drept, Tolkien, multe romane *horror* din anii ’80, memorii scrise de oameni de afaceri şi de politicieni. Ea observă un prieten singuratic, *Focul de data viitoare*[9].

— Ai citit-o?

— Cred că tipul a cunoscut-o pe bunica la Paris.

— E o carte bună.

— Te cred, doamna avocată.

92. Plăcerea de a spune lucrurilor pe nume

Poate că sexul nu ţine deloc de corp. Poate că e o funcţie a limbajului. Gesturile în sine sunt limitate – până la urmă, câte lucruri diferite poţi să faci cu ce ţi s-a dat? –, iar Rodney nu avea deloc probleme tehnice. Era tăcut. Pe când felul lui Frank de a povesti, amuzant, necontrolat, inconştient, jenant, era tocmai potrivit aici, în dormitor.

93. Post-coital

— El era din Trinidad, stătea în sudul Londrei şi lucra la căile ferate. Ea zice că era „şofer”, ca să sune mai bine. Nu-i adevărat. Era paznic. Apoi a lucrat într-un birou pe undeva. L-a cunoscut într-un parc. Eu nu l-am cunoscut. Harris. De fapt ar trebui să mă cheme „Frank Harris”. A murit. Atât.

Vorbea foarte tare chiar şi când era dezbrăcat. Natalie Blake se mişcă în aşa fel încât să ajungă deasupra şi se uită în ochii lui. Pe faţa adultului se vedeau în continuare expresiile copilăreşti de vulnerabilitate, mândrie şi frică. Evident, erau calităţile care o interesau.

— S-a întors la Milano însărcinată cu mine. În anii ’70. Apoi în Apulia. Apoi în Anglia, la şcoală. Nu-i grav, a fost nemaipomenit să cresc aşa. Îmi plăcea mult la şcoală.

Singur la părinţi. O familie faimoasă, bogată, deşi nu chiar aşa de bogată cum fusese pe vremuri.

— A fost odată ca niciodată, pe când fiecare familie din Italia care se respecta avea un cuptor De Angelis…

Nimeni nu ştiuse cum să îi aranjeze părul. Nimeni nu vorbea engleză. Periculos de frumuşel. La opt ani.

94. Singura autoare

— Dar o zici ca şi cum aş fi fost o victimă. Eu zic că am dus-o foarte bine. Astea erau detalii, nici nu ştiu de ce vorbim despre aşa ceva. Îmi pui întrebări şi apoi aştepţi anumite răspunsuri. Un specimen rar de italian negru are o copilărie fericită, învaţă latină – sfârşit. Şi din 1987 până azi nu se mai întâmplă mare lucru.

O sărută extravagant. Poate că o să aibă ea grijă de el tot timpul, poate că o să-l ajute să devină un om adevărat. La urma urmei, ea era puternică! Tot ce fusese considerat un semn de slăbiciune în Caldwell se transformase într-o forţă impresionantă în lumea din afară. Lumea îţi cerea mult mai puţine şi era construită mai simplu.

95. Nota bene

Natalie nu stătu să se întrebe dacă nu cumva internatul la care fusese Frank avusese acelaşi efect asupra lui.

96. Aniversarea de şase luni

— Frank, mă duc jos. Nu pot să lucrez cu televizorul deschis. Pot să iau *Smith şi Hogan*?

— Da, poţi să o şi arzi.

— Tu cum o să treci examenul?

— Cu ingeniozitate.

— *Asta* ce mai e?

— MTV Base. Videoclipurile sunt singura formă de artă modernă care aduce bucurie. Uită-te şi tu câtă bucurie.

Se aplecă şi arătă spre o fată într-un costum alb,

lucios, care dansa.

— Eram în Apulia când a murit. N-a înţeles nimeni nimic. „Un gangster gras? Şi ce dacă?” Asta era atitudinea tuturor. Din punctul lor de vedere, asta nici nu e muzică.

Tot ce zicea suna minunat. Nu-i lipsea decât ceea ce italienii numeau *forza*, ceva ce urma să-i dea Natalie Blake (vezi mai sus).

97. Frank o caută pe Leah

Soarele se înălţă peste Marble Arch. Intră printre jaluzele, făcând umbre lungi. Natalie Blake stătea emoţionată în pragul sufrageriei, ţinând în mână un pahar de votcă, gata să intervină şi să aplaneze orice neînţelegere. Leah şi Frank stăteau unul lângă altul pe canapeaua bunicii lui. Natalie observă că Leah se împlinise. Nu mai era deşirată, ci înaltă. Nu mai avea părul arămiu, ci roşcat. Se terminase perioada experimentelor. Fustă de blugi, bluză cu glugă, cizme îmblănite, cercei de aur masivi. Înapoi la origini. Natalie Blake se uită cum prietenul ei, Frank De Angelis, făcea linii albe, strâmbe, pe o masă din sticlă, în timp ce buna ei prietenă Leah Hanwell înfăşura sul o bancnotă de douăzeci de lire. Vedea cum el ascultă cu atenţie în timp ce Leah vorbeşte de un bărbat pe care îl chema, după cum pronunţa ea, Mi-shell. Tocmai se cunoscuseră în Ibiza. Frank îşi lua rolul în serios. Înţelesese că nu putea să o iubească pe Natalie Blake fără să o iubească mai întâi pe Leah Hanwell.

— Uite ceva ce mi se pare interesant: vouă, fetelor, vă cam plac europenii bogătaşi. Nu-i aşa? E o coincidenţă ciudată. Nu suntem aşa de mulţi. Faceţi un concurs?

— Ascultă, băi: *tu* eşti un european bogătaş! El e din Guadelupa! Tatăl lui a fost în rezistenţa aia ilegală – a trebuit să fugă, toată familia lui a trebuit să fugă. Acum taică-său e om de serviciu la o şcoală din Marsilia. Mama lui e algeriană. Nu ştie să scrie şi nici să citească.

Frank înclină capul şi făcu o mutră haioasă.

— Hanwell primeşte mai multe puncte. Chiar zici că e sarea pământului. Copilul unui luptător pentru libertate. Recunosc că mă bate la capitolul comportament moral. Eu,

clar, nu sunt sarea pământului.

Leah râse:

— Tu eşti cocaina de pe sticlă. Cocaina tăiată prost.

98. Natalie o caută pe Elena

Prânzul în Mayfair. O femeie frumoasă dă o stridie pe gât. Are un telefon atât de subţire şi de uşor, încât stă bine în buzunarul din mătase al bluzei.

— Şi lucrează mult? întreabă ea.

Elena De Angelis bătu o ţigară subţire pe faţa de masă şi se uită la Natalie Blake cu o privire foarte vicleană. Înainte ca Natalie să bâlbâie un răspuns, Elena începu să râdă.

— Nu-ţi face griji – nu-ţi cer să minţi. 'Cesco nu o să fie avocat, evident că nu. Dar speram că ar putea să-i fie de folos aşa, în general, la formarea lui. Aşa a fost şi cu unchiul lui. Ei, acum te-a cunoscut pe tine. Eşti prima femeie adevărată pe care mi-a prezentat-o. Tot e ceva. Ia zi, e adevărat că trebuie să mergi la cină acolo de un anumit număr de ori pe an ca să poţi să fii avocat?

Natalie se uită cum Elena scrumează în farfuria cu mâncare. Ştia aproape sigur că acolo nu era permis fumatul. Voia neapărat să afle cum ajunsese ea să iubească un paznic din Trinidad şi apoi să-l piardă.

— Da, zise ea. De douăsprezece ori. În sala mare. Pe vremuri trebuia să te duci de treizeci şi şase de ori.

Elena scoase fumul pe nări.

— Ciudată mai e şi ţara asta!

Veni un chelner şi nota se plăti cumva, fără ca vreuna dintre ele să îşi fi căutat geanta sau banii.

— 'Cesco, te rog să-l suni pe vărul tău. I-am zis că-l suni acum două săptămâni şi nu au cum să-ţi ţină slujba la nesfârşit. E jenant.

99. Tot înainte, tot mai sus

Frank picase la examenul de admitere în barou în mod spectaculos: întârziase patruzeci şi cinci de minute şi plecase cu zece minute mai devreme. Apoi o sunase imediat pe mama lui. Natalie văzu că această conversaţie îl înveselise. Elena era genul de femeie care prefera mai

degrabă un dezastru spectaculos decât un eşec convenţional.

Leah Hanwell găsise un apartament întunecat la sud de râu, în New Cross, iar Natalie Blake se mutase cu ea, din respect pentru prietenia lor veche. Citea dosare în timp ce mergea cu metroul pe un traseu triunghiular: New Cross, Lincoln's, Marylebone. Se strecura în patul lui Frank. Se strecura afară din pat. Se strecura înapoi în pat.

— Cât e ceasul?

— Unşpe şi-un sfert.

— Tre' s-o şterg!

Se străduia să se convingă să se ridice şi să ia un autobuz de noapte spre sud.

— Principiile tale petrec mai mult timp în mizeria aia decât tine, îi zise el.

Ea se cufundă înapoi în perne.

Perspicace din când în când, greu de prevăzut când anume.

Mereu haios şi drăgăstos. Suna des.

În timp ce trecea de bariera de la metrou, sună telefonul pe care i-l luase el:

— Natalie Blake, pe bune că eşti singura persoană de pe pământ pe care pot s-o suport.

Anul acela lumea începuse să zică „pe bune".

Frank era la birou, la Durham and Macaulay Investments, unde juca la bursă pe preţul viitor al unor lucruri pe care nu era în stare să i le descrie. Tot nişte simboluri, presupuse ea, deşi de un fel aparte, pe care nu-l putea decoda.

100. Descurcă-te singură

Ca să-şi explice situaţia în propriii ei ochi, Natalie Blake folosea o imagine standard. Un râu lat. Ape agitate. Pietre pe care poţi să treci apa. Caldwell, examenele, facultatea, examenul de admitere în barou – stagiul de pregătire. Distanţa dintre ultimele două era prea mare, era prea greu să sară de la una la alta. Nu existau burse şi nu avea cum să facă bani în prima jumătate a anului de ucenicie. Trebuia să ia un alt împrumut, combinat cu

economiile de la casa de ajutor reciproc, de care nu se atinsese în ultimii cincisprezece ani. Casa de ajutor reciproc, o organizaţie locală, opera şi ea tot cu imagini convenţionale.

101. Porci capitalişti

Îl chema Peter: avea pe spate o fantă de forma unei monede. Marcia Blake se ocupase de carneţelul roşu şi ţinuse legătura cu cei de la bancă. Pe măsură ce ajunsese la anumite sume rotunde (douăzeci şi cinci de lire, cincizeci de lire, o sută de lire), copila îl primise pe Peter şi apoi şi pe alţi membri ai familiei de porci cu insigna casei de ajutor reciproc. Pentru familia Blake aceşti porcuşori erau un fel de bibelouri şi erau puşi pe un raft din sufragerie. Uneori Marcia îi lăsa să se uite la coloana de „credit”, cu suma extraordinară (de neatins) de aproximativ şaptezeci şi una de lire. Natalie nu se atinsese de banii aceia şi acum, după douăzeci de ani, se adunaseră destul de mulţi. Ah, ce amintiri! Şi parcă îşi aducea aminte chiar şi că pusese mâna pe bancnotele vechi de o liră! Greu de ştiut: nostalgia e capabilă să distorsioneze multe lucruri.

— Staţi la coadă aici?

Natalie se uită la bătrânica agitată care îi ajungea până la cot şi ţinea în mână un carneţel roşu. Îşi ridică şi ea carneţelul într-un fel vag:

— Cred că da.

Dar coada însemna o mulţime amorfă de oameni gălăgioşi din NV, care îşi ţineau carneţelele în mâini, strigau şi se împingeau. Cineva zise:

— Trebuie să ne organizăm, măi! E mereu ditamai dezordinea!

Altcineva:

— Oamenii ăştia nu ştiu cum se stă la coadă aici, în Anglia.

Stâlpii din aluminiu care ar fi trebuit puşi pe covorul murdar, la intervale regulate, nu fuseseră amplasaţi. Natalie îi vedea cum stau îngrămadiţi într-un colţ, lângă biroul casieriţei.

— E rândul tău. Du-te! zise bătrânica şi Natalie Blake, neştiind dacă i se făcuse dreptate sau nu, merse la tejgheaua indicată, avu o conversaţie îngrijorătoare cu o casieriţă pe care o chema Doreen Bayles, ieşi din îngrămădeală pe Kilburn High Road, se sprijini de un stâlp de lângă staţia de autobuz şi începu să plângă.

102. O sută zece la sută

— Sunt aşa de supărată pe pastor, zise Marcia, plângând. E îngrozitor. Eu i-am dat cu bună-credinţă şi el mi-a promis că îmi garantează, o sută zece la sută, că o să primesc banii înapoi. Mi-a jurat cu mâna pe inimă că sunt pentru biserică şi că e ceva pe termen scurt! Vrem să atragem mai multă lume la biserica din Laos, propovăduim acolo, fiindcă cei de acolo au mare nevoie. Nu-mi vine să cred, pentru că plănuiam să îi scot şi să îi pun la loc, nici măcar nu era nevoie să ştii, pentru că era ceva pe termen scurt, doar până făcea rost de mai mult din altă parte, aşa a zis şi eu l-am crezut, evident! E un om bun. Sunt aşa de supărată pe pastor, Keisha! Când am aflat, am crezut că înnebunesc. Am prea multă încredere în oameni, asta e, şi e cel mai rău aşa, pentru că eu cred că toţi spun adevărul, când de fapt ei mă amăgesc şi mă mint. E foarte greu să mai ai încredere în cineva dup-aia. Foarte greu.

103. O scenă romantică în Green Park

Natalie stabilise o regulă conform căreia era necesar ca ambii parteneri să-şi permită să plătească acţiunile lor romantice. Uneori această regulă declanşa dispute. Azi nu era loc de obiecţii. Ziarele de weekend. Interviuri cu vedete. Cronici de film. Editoriale. Anunţuri matrimoniale. Soare strălucitor. Prânzul la pachet. Bere Red Stripes.

— A, am vorbit şi cu Elena – e de acord.

— Uite-l pe paznic. Frank, hai să ne mutăm pe iarbă. Nu dau două lire pentru un şezlong.

— Tu auzi ce zic? Am vorbit cu mama. Vrem să-ţi dăm banii.

Natalie puse revista jos, se întoarse cu spatele la Francesco De Angelis şi îşi lipi faţa de pânza scaunului, aşteptându-se să plângă, să fie „copleşită”. Dar avea faţa

uscată şi mintea ei era ciudat de preocupată.

104. Pe spinarea altora

Femeie singură caută bărbat singur pentru o relaţie amoroasă. Şi viceversa.

Persoană din clasa de jos, cu capital intelectual, dar fără avere, caută o persoană din clasa superioară, cu o avere semnificativă, pentru a se bucura de avantajele reciproce, incluzând o durată mai lungă de viaţă, mâncare mai sănătoasă, mai puţine ore de muncă şi pensionare mai rapidă, plus alte beneficii.

Animal uman dornic de mâncare şi adăpost caută animal uman de sex opus, care să îi facă un urmaş şi să rămână cu ea până când urmaşul sus-menţionat va fi capabil să supravieţuiască singur.

Nişte gene dornice să supravieţuiască caută orice cale ce ar putea să ducă la replicarea lor.

105. Hai să nu ne certăm, iubi

El continua să vorbească. Avea pe chip expresia de adult, cea pe care o avea în fiecare zi la bancă. Ea ştia că era o expresie falsă. Dacă el nu putea să-i explice ce anume făcea la bancă, nu era din cauză că era prea complicat ca să înţeleagă ea (deşi era), ci pentru că nici el nu înţelegea cu adevărat. Se prefăcea în fiecare zi. Ea ştiuse dintotdeauna că el avea un ego fragil, construit pe o bază instabilă, şi considerase că această trăsătură – universală la bărbaţi, din câte ştia ea din propria-i experienţă – era un preţ mic pentru sinceritatea, deschiderea sexuală şi frumuseţea menţionate mai sus.

— … şi atunci i-am zis Elenei: fata asta e a doua în anul ei… chiar dacă nu aş fi iubit-o, nu are *sens* să laşi să se risipească un asemenea potenţial doar din cauză că nu-şi permite financiar. Nu are sens din punct de vedere *economic*. Ai tăi refuză să te ajute, nu ştiu de ce…

— Nu refuză să mă ajute, Frank… Nu au cum! strigă Natalie Blake şi începu să-i apere pe ai ei cu pasiune, în ciuda faptului că nu mai vorbea cu ei.

106. Politica la înaintare

— Cheryl ar putea să nu mai facă şi alţi copii. Fratele

tău ar putea să se angajeze. Ar putea să părăsească secta aia care îi suge de bani. Ai tăi iau nişte decizii aiurea în viaţă. Asta e.

— Taci din gură, că nu ştii ce zici. Nu vreau să vorbim despre asta în metrou, ce naiba!

Se părea că Natalie Blake şi Francesco De Angelis aveau concepţii diametral opuse despre sensul cuvântului „decizie". Fiecare credea că interpretarea lui era cea obiectivă şi că nu avea nicio legătură cu modurile contrastante în care fuseseră crescuţi.

107. John Donne, Lincoln's Inn, 1592

De deasupra, din biroul funcţionarilor, se auzea agitaţie. Polly găsi o expresie potrivită pentru ea: „o simfonie de înjurături în dialect *cockney*".

— Nat, la ce oră ai avionul?

— La şapte dimineaţa.

— Ei, unde ai prefera să fii: în Toscana sau la tribunalul pentru minori din vestul Londrei? Serios, pleacă de-aici acum, cât mai poţi.

Erau ultimele din biroul stagiarilor. Restul lumii era la tribunal sau la *pub*.

— Poţi să iei ultima mea ţigară. Să zicem că face parte din trusoul tău.

Natalie îşi luă haina pe ea în timp ce Polly aprindea bricheta, dar nu se mişcară suficient de repede încât să scape de un funcţionar, Ian Cross, care apăruse la capătul scărilor cu un dosar.

— Hei. Stingeţi ţigara! Concentraţi-vă! Cine vrea asta?

— Ce e acolo?

Ian răsfoi rapid dosarul:

— Drogaţi. Jaf. Un mic incendiu. Cu nişte notiţe de la domnul Hampton-Rowe aici, pe spate – de la Bridgestone. El tocmai a fost chemat la un alt caz, mai important. Nebunia aia cu preotul Marsden. Treabă serioasă.

Natalie se uită la Polly, care se înroşise şi întinsese mâna după dosar, prefăcându-se că ar fi oarecum interesată:

— Care preot?

— Glumeşti, nu? Preotul care a tăiat o prostituată şi a aruncat-o în Camden Lock. A fost peste tot. Nu citeşti ziarele?

— Nu genul ăsta de ziare.

— Ei, ai face bine să treci în secolul douăzeci şi unu, dragă. Acum nu mai există decât un singur fel de ziar.

Zâmbi şi pata roşie din jurul ochiului său stâng, pe care o avea din naştere, i se încreţi oribil. O altă expresie potrivită a lui Polly: „O întreagă personalitate construită în jurul unei pete”.

— Dă-mi-l mie. Ea nu poate. Nat se mărită duminică.

— Felicitări! Toată lumea ar trebui să facă la fel. Niciun om nu este o insulă, zic eu10.

— A, deci tu ai zis asta? Chiar mă întrebam cine s-a gândit la aşa ceva. Nat, draga mea, du-te de-aici. Fugi. Bea ceva şi pentru mine.

108. Paranteză despre personalitate

(Uneori, când se bucura de descrierile scurte ale personalităţilor pe care le născocea Pol, Natalie se temea că în lipsa ei – a lui Natalie –, Pol îi descria şi ei personalitatea – a lui Natalie –, dar nu reuşea să se teamă cu adevărat de această idee, pentru că de fapt nu credea că ea – Natalie – putea fi vorbită pe la spate aşa cum ea – Natalie – îi vorbea pe la spate pe alţii sau cum îi auzea pe câte unii. Dar, de dragul experimentului: în jurul a ce era construită personalitatea lui Natalie Blake?)

109. La o băută cu colegii

Natalie Blake o luă repede pe scări şi trecu pe lângă biroul funcţionarilor, ca să scape de alte dosare. Ieşi în înghesuiala de pe Middle Temple Lane. Toată lumea mergea în aceeaşi direcţie, spre Chancery Lane. Intră şi ea în ritm, dădu peste doi prieteni şi apoi peste mai mulţi. Când ajunseră la Seven Stars, erau prea numeroşi ca să mai găsească o masă înăuntru. Cealaltă femeie din grup – Amita – se oferi să aducă băuturile şi Natalie se oferi să o ajute.

— Votcă sau bere?

Uitaseră să întrebe. Amita, tot o fată provenită din clasa muncitoare, dar din Lancashire, avea grijă să facă totul cum trebuia – fiind stagiare provenite din clasa muncitoare, aveau mereu grijă să facă totul cum trebuia. Natalie Blake zise să ia şi una, şi alta. După câteva minute cele două femei, îmbrăcate cu fuste clasice de birou, ieşiră cu două tăvi instabile, pline de spumă. Bărbaţii stăteau înşiraţi pe lângă balustradele de la tribunal, fumând. Era o seară plăcută de la sfârşitul verii. Bărbaţii fluierară. Femeile se apropiară.

110. Sir Thomas Morus, Lincoln's Inn, 1496

— Hai să o luăm pe sus pe fata asta! Se mărită. Ah, cei mai buni se duc de tineri! Cum îl cheamă pe el? Francesco. Italian? Eu zic că aici e vorba de o eroare judecătorească. De fapt e pe jumătate din Trinidad. CORECTITUDINEA POLITICĂ A LUAT-O RAZNA. Dar acum pe bune, Nat. Noroc. Vă dorim noroc şi toate cele bune. Nu cred în noroc. Unde-i invitaţia mea? Da, unde-i invitaţia mea? Ai grijă cu paharul ăla! Nu avem niciun invitat, nici măcar pe ai noştri. Vrem să fim doar noi. Ooo, doar voi! S-o ridice cineva. Pol zice că e şi bogat. Durham and Macauley. O cununie rapidă la primăria din Islington. Luna de miere în Positano. La clasa *business*. O, da, ştim noi, ştim. O, da, ştim tot. Nu e fraieră Blake. Au! Nu mai da! Problema e că acum eşti de partea lor. În tabăra inamicilor. Noi tot trebuie să alergăm după dragoste în lipsa ta. Francesco ăsta al tău e de acord cu sexul după căsătorie? Cam aşa sunt italienii. Catolic, presupunem. O, da, presupunem. Frank. Toată lumea îi zice Frank. E italian doar pe jumătate. Jake, ia-o de piciorul drept. Ezra, ia-o de stângul. Amita, ţine-o de fund. Daţi-mi drumul! E de datoria ta să te ocupi de fund, dragă Amita. Obiectez! De ce Amita se alege cu ce-i mai bun? Uite *de-aia*. Se respinge. De ce nu mai poate un domn să vorbească despre posteriorul unei doamne? DACĂ VĂ ZIC CĂ TOATĂ CORECTITUDINEA ASTA POLITICĂ A LUAT-O… ia mai dă-o-n mă-sa. Un doi trei SUS!

Avocaţii stagiari traversară strada cu Natalie Blake în

braţe, chiuind. Ea ajungea cu nasul la nivelul bolţilor unor uşi din secolul al şaisprezecelea. Aşa de departe de casă!

— SE MĂRITĂ MÂINE-DIMINEAŢĂ.

— Dimineaţa de mahmureală. Ce-i cu statuia aia de-acolo de sus?

— Nu prea mai ştiu latină. Habar n-am… Încotro o luăm? Nord? Vest! Ce metrou iei, Nat? Jubilee?

111. Luna di miele (două săptămâni)

Soare.

Prosecco.

Cer albit.

Rândunele. Se arcuiesc. Coboară.

Pietricele albastre.

Pietricele roşii.

Lift până la plajă.

Plaja goală. Răsărit. Apus.

— Ştii cât de rar găseşti aşa ceva în Italia? Pentru asta plăteşti cu… liniştea!

Aha.

El înoată. În fiecare zi.

— Apa e perfectă!

Val.

Ziare englezeşti. Două beri. Un *croque-monsieur*[11].

— Putem să punem nota în contul camerei? Stăm la 512. Am paşaportul aici.

— Sigur, doamnă, sunteţi în camera pentru tinerii căsătoriţi. Pot să vă întreb ceva? De unde sunteţi?

Val.

Chelnerii poartă mănuşi albe. Necroloage. Cronici. De la un capăt la altul.

Rom şi Cola. Prăjitură cu brânză.

— Puteţi să puneţi tot în contul camerei? Tipul celălalt a zis că e OK. 512.

— Sigur, doamnă. Cum se zice la asta în engleză?

— Binoclu. Soţului meu îi plac păsările. Mi se pare ciudat să rostesc cuvântul ăsta.

— Binoclu?

— Soţ.

Plaja publică este la capătul peninsulei. La şase kilometri depărtare. Chiote. Ţipete. Râsete. Muzică din boxe. Mai multe corpuri decât nisip.

Îţi doreşti să fii aici?

Goală.

Exclusiv.

— Chiar e ca în rai!

aha val

O singură familie. Umbrelă roşie. Mamă, tată, fiu. Louis. Luuu… iii! Pantaloni scurţi roz.

VAL

Nicăieri şi nimic.

LUUU-III!

Cocteil cu votcă.

— Aveţi un pix? Ştiţi de unde sunt ei?

— Din Paris, *signora*. Ea e un manechin american. El e computer. Francez.

Louis înţepat de o meduză.

O întâmplare dramatică!

Cocteil cu rom. Creveţi. Prăjitură cu ciocolată.

— 512, vă rog.

— Doamnă, vă jur că aşa ceva nu e posibil. Nu avem meduze aici. Suntem o staţiune de lux. De-asta nu înotaţi?

— Nu înot pentru că nu ştiu să înot.

Linguine con vongole, gin tonic, cocteil cu rom.

— *Signora*, de unde sunteţi? Din America?

— Din 512.

— Domnul care înoată e iubitul dumneavoastră?

— Soţul.

— Vorbeşte foarte bine italiană.

— E italian.

— Şi dumneavoastră, *signora*? *Di dove sei*[12]?

112. La isola che non c’è[13]

— Hai măcar o dată în apă, zise Frank De Angelis, iar Natalie Blake se uită la abdomenul frumos, maroniu, al soţului ei, de pe care picura apa sărată, apoi continuă să

citească. Te tot trambalezi cu ziarele astea de când ne-am dat jos din avion.

Se uită peste umărul ei:

— Ce-i aşa de interesant?

Ea îi arătă pagina mototolită, plină de apă, cu anunţurile matrimoniale. El oftă şi-şi puse ochelarii de soare.

— „Suflete pereche”. *Che schifo*[14]! Nu ştiu de ce-ţi place să citeşti chestiile astea. Pe mine mă deprimă. Sunt atât de mulţi oameni singuri!

113. The Old Bailey[15]

Ian Cross băgă capul prin uşa de la biroul stagiarilor. Toţi stagiarii se uitară plini de speranţă la el. Cross se uită la Natalie Blake.

— Vrei să vezi cum plânge un juriu format din adulţi? Cei de la Bridgestone au nevoie de un stagiar în plus, ca să le iasă la număr. Al lor e bolnav. Tribunalul numărul 1, Bailey. Cu Johnnie Hampton-Cur. Nu-ţi face griji, nu trebuie să faci nimic, doar să stai frumos acolo. Ia-ţi peruca.

Se bucura că fusese aleasă. Asta dovedea că strategia ei era mai bună decât a lui Polly, de exemplu. Nu te implica în relaţii cu stagiarii vedetă de la Drept Penal. Vezi-ţi de treabă. Aşteaptă să fii remarcată pentru felul cum munceşti. Îşi păstră alura naivă şi mândră până când se aşeză şi văzu familia victimei, venită în mod evident din Jamaica: bărbaţii cu costume gri, strălucitoare, la două rânduri de nasturi, femeile cu pălării cu boruri late şi cu flori sintetice agăţate de ele.

— Uită-te bine, ca să înveţi cum se face, şopti Johnnie, ridicându-se ca să-şi ţină prima pledoarie.

114. Voyeurism

Apărarea se baza pe argumentele folosite şi pentru conceptul de transsubstanţiere. Altcineva folosise apartamentul preotului ca să o taie pe Viv în bucăţi. Altcineva îi depozitase corpul în mai multe pungi de gunoi de lângă Camden Lock, la douăzeci de metri de uşa lui. El susţinea că acea cheie circulase printre enoriaşi şi mulţi

dintre aceştia aveau dubluri. Faptul că sperma lui fusese găsită în corpul victimei era încă o dovadă că fusese o coincidenţă. (Ziarele găsiseră mai multe prostituate din zonă, care semănau dubios de mult, şi toate susţineau că îl cunoscuseră pe preot în sens biblic.)

— Dar procesul acesta nu are de-a face cu problemele rasiale, zise Johnnie, direcţionând atenţia juriului către Natalie Blake cu o mişcare subtilă a mâinii, iar dacă acceptăm să devină unul de o asemenea natură, înseamnă că lăsăm dovezile – copleşitoare şi care trebuie să vă intereseze înainte de orice pe dumneavoastră, juraţii unui tribunal britanic – în seama tabloidelor jalnice, ce perpetuează principiul că „e vinovat pentru că aşa zicem noi”.

Membrii familiei lui Viv, supăraţi, se tot îmbrăţişau în zona în care stăteau, dar Natalie nu se mai uită deloc la ei.

Procurorul făcu o prezentare în PowerPoint. Camere sumbre din Camden. Natalie Blake stătea pe marginea scaunului. Nu contau decât urmele de sânge, dar pe ea o interesa tocmai restul. Patru scaune albe în stilul anilor ’60 – o alegere surprinzătoare pentru un om al bisericii. Pianul prea mare în camera prea mică. O canapea şi o otomană, neasortate. Un televizor dintre cele mai bune. O bucătărie de pe vremuri, fără spaţiu între mobile şi cu o podea din plută, care, spre ghinionul lui, lăsa sângele să se îmbibe în ea. Natalie simţi că avocatul ucenic o înghiontea şi începu să se prefacă repede că ia notiţe, după cum i se spusese să facă.

115. La garderobă

În timp ce Natalie Blake se întorcea cu spatele la uşă, ca să-şi dea jos roba de avocat, Johnnie Hampton-Rowe apăru lângă ea, îi puse mâna pe cămaşă şi i-o dădu la o parte, cu tot cu sutien. Ea reacţionă cu întârziere: până să apuce să-l întrebe ce dracu’ face, el o ciupi de sfârc. Avocatul îi transformă ţipetele într-un delict printr-o mişcare subtilă a mâinii, exact ca la proces. Se dădu imediat la o parte, oftând:

— Bine, bine, am greşit.

Înainte să apuce ea să se întoarcă, el ieşise deja. Până să-şi revină şi ea şi să iasă din cameră, el era la capătul celălalt al culoarului, trăncănind cu restul echipei şi pregătind strategia pentru a doua zi. Avocatul ucenic arătă cu pixul înspre Natalie:

— *Pub*. Seven Stars. Vii?

116. Consultaţie de urgenţă

Leah Hanwell făcu în aşa fel încât să se întâlnească cu Natalie Blake la metroul de la Chancery Lane. Lucra în zonă: era recepţioneră la o sală de sport de pe Tottenham Court Road. O luară pe jos înspre muzeul Hunterian. Începu să plouă. Leah se opri între două coloane imense, în stil palladian, şi se uită în sus, la literele scrise în latină pe piatra gri.

— Nu putem să mergem la *pub*?

— O să-ţi placă aici.

Făcură o mică donaţie la biroul de la intrare.

— Hunter era anatomist, explică Natalie Blake. Asta era colecţia lui privată.

— I-ai spus lui Frank?

— Nu m-ar ajuta la nimic.

Fără să o avertizeze, Natalie o împinse pe Leah în prima curte acoperită, cum îi făcuse şi ei Frank în urmă cu câteva luni. Leah nu ţipă, nu căscă gura, nu-şi acoperi ochii cu mâna. Trecu pe lângă toate nasurile, tibiile şi fundurile ce stăteau suspendate în borcane cu formol. Direct la oasele uriaşului O'Brien. Puse mâna pe geam şi zâmbi. Natalie Blake merse după ea, citind dintr-o broşură şi explicând, explicând întruna.

117. Puţe

Groase, late şi cam caraghioase, tăiate aproape de vârf sau, poate, pur şi simplu micşorate după moarte. Unele circumcise, altele care păreau să aibă cangrenă.

— Nu prea îi invidiez, zise Leah. Tu?

Merseră mai departe. Pe lângă oase de şolduri şi degete de la picioare, mâini şi plămâni, creiere şi vagine, şoareci, căţei şi o maimuţă cu o tumoare grotescă pe obraz. Până ajunseră la fetuşii din ultimul stadiu al

evoluţiei, deja râdeau uşor isteric. Frunţi imense, bărbii mici şi ascuţite, ochi închişi, guri deschise. Natalie Blake şi Leah Hanwell căscară gura ca în pictura lui Munch, una la alta şi apoi înspre exponate. Leah îngenunche, vrând să se uite la o bucată de material uman bolnav pe care Natalie nu putea să o identifice.

— Te-ai dus la *pub*.

— Am stat acolo douăzeci de minute şi am studiat granulaţia mesei de lemn. Ei vorbeau despre caz. Am plecat.

— Crezi că aşa a făcut şi cu fata asta, Polly?

— A fost cu ea. Poate că a început la fel. Poate că aşa face cu toate.

— Ce intrigă. Urăsc intrigile! Aşa e şi la sala de sport: numai puţe care se agită. Mă scot din sărite.

— Ce e chestia aia? Cancer?

— De intestine. Ca la tata.

Leah se îndepărtă de borcan şi se aşează pe o băncuţă din mijlocul sălii. Natalie se aşează lângă ea şi o luă de mână.

— Ce-ai de gând să faci? întrebă Leah Hanwell.

— Nimic, zise Natalie Blake.

118. Intervenţie

Trecură câteva săptămâni. Dr. Singh o încolţi pe Natalie Blake în biroul stagiarilor. Era clar că fusese trimisă ca emisar. Cei de sus – nenumiţi – erau „îngrijoraţi”. De ce nu mai participa la viaţa socială din grup? Se simţea izolată? Ar ajuta-o dacă ar vorbi cu cineva care „trecuse prin asta”? Natalie luă cartea de vizită. Probabil că dăduse involuntar ochii peste cap. Dr. Singh păru afectată şi sublinie cu degetul un rând de litere: avocat, Ordinul Imperiului Britanic, doctor în ştiinţe juridice.

— Theodora Lewis-Lane ne-a deschis drumul – asta fusese spus pe un ton mustrător. Fără ea nu am fi ajuns aici.

119. Modele

O cofetărie elegantă de pe Gray’s Inn Road. Natalie ajunse cu o întârziere de cincisprezece minute, dar Theodora veni de-abia după douăzeci, demonstrând că de fapt niciuna din ele nu renunţase la „ora Jamaicăi”. A fost fascinată de coafura ondulată a Theodorei, făcută în stilul prezentatoarelor de la televizor (ea tocmai renunţase la genul acesta de coafură, la cererea lui Frank), şi de variaţiunile subtile şi luxoase pe care le găsise aceasta pentru uniforma neoficială a avocatelor pledante: o cămaşă aurie din satin pe sub sacou şi pantofii negri, de tribunal, ornamentaţi cu cristale. Avea cel puţin cincizeci de ani, dar şi harul jamaican de a arăta cu douăzeci de ani mai tânără. În mod surprinzător – dată fiind reputaţia ei înfricoşătoare –, nu avea mai mult de un metru cincizeci. Când Natalie se ridicase de pe scaun ca să dea mâna cu Theodora, aceasta păruse derutată. Când se aşezase, îşi recăpătase solemnitatea. Cu un accent care nu exista în realitate – ceva între regina Angliei şi un ceas vorbitor –, comandă enorm de multe prăjituri înainte să înceapă să-i spună, fără să i se fi cerut, o poveste în stil gotic despre copilăria ei din sudul Londrei şi despre un triumf profesional improbabil. Nu terminase încă de povestit când Natalie Blake luă o gură pretenţios de mică dintr-un croasant şi şopti:

— Cred că aş vrea doar ca munca mea să fie evaluată pe baza meritelor personale…

Când ridică ochii din farfurie, Theodora îşi pusese mâinile în poală.

— De fapt nu prea vreţi să vorbim, aşa-i, domnişoară Blake?

— Poftim?

— Să vă spun ceva, zise femeia pe un ton tăios, care îi contrazicea zâmbetul îngheţat de pe chip. Sunt cea mai tânără avocată care a ajuns atât de sus. Asta nu e o întâmplare, indiferent ce s-ar zice. În meseria asta înveţi foarte repede că dacă eşti curajos, ai şi noroc – dar trebuie să fii şi pragmatic. Presupun că vă interesează drepturile omului – într-un fel sau altul. Violenţa poliţiei? La aşa ceva

vă gândiţi?

— Deocamdată nu sunt sigură, zise Natalie, încercând să pară sigură pe ea.

Era gata să izbucnească în plâns.

— Eu nu am avut astfel de gânduri. Pe vremea mea, dacă făceai aşa ceva, lumea tindea să te asocieze cu clienţii. Am primit un sfat foarte devreme şi l-am urmat: „Evită să lucrezi în ghetou”. Judecătorul Whaley mi-a zis asta. El ştia cel mai bine. Prima generaţie face ceea ce a doua nu vrea să facă. A treia poate să facă ce vrea ea. Ce norocoasă sunteţi! Ce bine ar fi dacă norocul ar veni şi împreună cu un pic de modestie şi de politeţe! Ei, cred că au şi vin aici. Vreţi puţin vin?

— Nu am vrut să fiu nepoliticoasă. Îmi cer scuze.

— E un sfat bun pentru tribunal: să nu vă imaginaţi că nu vi se vede dispreţul. O să aflaţi, pe măsură ce vă maturizaţi, că viaţa e o oglindă cu două feţe.

— Dar nu *simt* dispreţ…

— Relaxează-te, draga mea! Bea un pahar de vin. La vârsta ta eram la fel. Nu suportam să mi se spună ce să fac.

120. Sfaturile Theodorei

— În primii ani, când mergeam la tribunal, mi se tot făceau reproşuri. Pierdeam caz după caz şi nu pricepeam de ce. Apoi mi-am dat seama: când un tip fără cârlionţi, care vine din Surrey, stă acolo, în faţa judecătorului, toate argumentele lui înfocate sunt văzute drept o „simplă pledoarie”. Judecătorul îl recunoaşte – e de-al lui. Se înţeleg reciproc. Probabil că au şi învăţat la aceeaşi şcoală. Dar pasiunea lui Whaley sau a mea sau a ta e văzută drept „agresiune”. De către judecător. Acolo e casa lui şi tu eşti o intrusă. Şi, crede-mă, e şi mai rău atunci când eşti femeie: „isterie agresivă”. Prima lecţie: reţine-te. Un pic. Ceva mai mult. Pentru că nu eşti pe teren neutru.

Îşi trecu mâna de-a lungul corpului, din cap până în poală, ca şi cum s-ar fi scanat.

— Nu e niciodată neutru.

121. Pa pq **salut gata** n-a fost asa de greu nu **nu-mi**

place sa downloadez chestii din astea nu-mi plac calculatoareleeee **de la MUNCA. Calculatoare proaste de la guv. Un virus nasol** mi-e frica de viitoooor **şi o sa murim cu totii** dada **taci blake**

Ce sa-ti spun, MARE CHESTIE

Salut DRAGA hanwell. Ce faci pe net in dupa-amiaza asta frumoasq frumoasa **langa mine e o femeie care se scobeste in nas rau de tot am sunat da n-ai raspuns** ce frumos nu pot sa raspund din biroul stagiariloe ce e **am ceva sa-ti spun**

Ai boala vacii nebune?

esti libera pe 6 mai?

O sa faci boala vacii nebune pe 6 mai? Sunt libera daca nu-s la tribunal. Sunt o mare avocatq acum da Mare avocata doamna draga varza la scris **doamna draga ma marit**

!!!!!?????

în mai ce bine! Cand v-ati hotarat???

6 oficial ca tine da avn si invitati ma bucur mult pentru voi pe bune

Avem si invitati.

E pt mama de fapt.

da

dar il iubesc mult.

mor dupa el.

E important pentru el şi vrea asta.

Asa se face nu?

scuze e cineva o sec **destule motive?**

Cred ca o sa port mov

Si pentru Pauline

Si auriu ca un preot catolic

Alo?

Scuze ce bine – felicitari!

Asta insesmna

Inseamna ca o sa procreati?

DU-TE NAIBII

DU-TE NAIBII CU ZAMBETUL TAU CU TOT

nu pot sa cred ca va luati unde **nici mie** am ajuns?

suntem batraneee

27 spre 28 = nu suntem batrane ce naiba **macar tu faci ceva. Eu doar mor incet** sunt in anul 2 de stagiu. Se poate sa fiu stagiara tot restul **mor de plictiseala** vietii **nu pricp ce zici** nu-i bine. Majoritatea ajung avocati dupa UN AN

ei, e plictisitor – pot sa te intreb fara sug suparare scuze **da-i in ma-sa pe majoritatea haha acum chiar nu sug nimic** pot?

cand te mariti renunti oricum la ceilalti.

asta-i ideea, nu?

O idee tampita.

haha

Deci sunt multi la care trebuie sa renunti.

Bun raspunsul doamna draga?

Haha da. Mi-ai ghicit gandurile **si cand nu mai ai incotro:**

www.adultswatchingadults. com trece timpul mai repede stii ce zic nu? Hai fata!

Hai ma nu ma lasa!

Scuze. Nebunie la munca tre să plec te pup pa pq

„pa pq”

122. O întrebare de la interviul pentru slujba de avocat

Doamna Blake, aţi fi dispusă să reprezentaţi pe cineva din Partidul Naţional Britanic?

123. Eroina din Harlesden (cu paranteze)

Natalie Blake nu se aştepta să i se ofere postul de avocat. Ca să transforme această evaluare externă într-o decizie personală, îşi spuse o poveste despre etica dreptului, atitudinea ei morală şi indiferenţa faţă de bani. Le spuse aceeaşi poveste lui Frank şi lui Leah, familiei ei, colegilor stagiari şi oricui îi punea întrebări despre viitor. În felul acesta făcea ca viitorul să fie mai sigur. (Toate poveştile lui Natalie aveau până la urmă acelaşi scop.) Când, împotriva propriilor aşteptări, i se oferi slujba, Natalie Blake se trezi pusă într-o postură stânjenitoare,

date fiind etica şi atitudinea ei morală, precum şi indiferenţa faţă de bani (sau cel puţin felul în care erau reprezentate public aceste calităţi), şi se văzu silită să refuze oferta şi să se angajeze ca asistentă pe probleme de drept la R senb rg, Sl ttey & No ton, o slujbă pe care în ultima vreme o tot lăudase. O firmă de drept micuţă din Harlesden, care îşi pierduse jumătate din literele de pe siglă.

124. Tonya o caută pe Keisha

Clienţii lui Natalie Blake sunau la ore nepotrivite. Minţeau. De obicei întârziau la tribunal, purtau rareori hainele pe care fuseseră sfătuiţi să le poarte şi refuzau înţelegeri foarte raţionale. Din când în când o ameninţau cu moartea. În primele şase luni la RSN, trei dintre clienţii ei fuseseră tineri de la Brayton, deşi erau mult mai mici decât Natalie Blake. Acest fapt o făcu să se întrebe dacă şcoala ei se stricase de tot – sau dacă se stricase şi mai tare. Mânca prânzul în fugă la restaurantul jamaican de peste drum de McDonald’s, stând pe un scaun înalt şi străduindu-se să nu-şi pună ulei pe costum. O plăcintă cu carne, o chiftea cu peşte şi o cutie cu bere de ghimbir – cam asta era în fiecare zi. Încercă să-şi mai diversifice meniul, dar când ajungea la tejghea, nu mai avea chef de nimic nou. Plănuise deseori să se întâlnească acolo cu Marcia şi cu sora Marciei, Irene, care locuia prin zonă, ca să ia prânzul împreună, dar această întâlnire imaginară, pentru care ar fi trebuit să aibă două ore libere, în care să nu citească dosare, nu ajunse să aibă loc şi Natalie Blake îşi dădu seama că nici nu avea să aibă loc vreodată. O vedea destul de des pe verişoara ei, Tonya, pe Harlesden High Street. Când se vedeau, Tonya o făcea să se simtă la fel de nesigură şi de nelalocul ei ca atunci când erau mici, în ciuda noului ei statut de mare avocată. În această după-amiază Tonya purta nişte pantaloni de trening pe fundul cărora scria „HONEY” şi o haină strâmtă din blugi, cu un sutien galben pe dedesubt. Avea şuviţe mov şi cercei rotunzi, care îi ajungeau până la umeri. Purta pantofi cu platformă, roşii, înalţi de treisprezece centimetri. În ciuda

copilului şi a bebeluşului din căruciorul ei dublu, Tonya era în continuare la dimensiunile fizice ale unei eroine dintr-o bandă desenată. Iar Natalie era, din păcate, „o lungană”, cum ar zice jamaicanii. Pentru albi asta înseamnă „slabă” sau „sportivă” şi se consideră că e ceva de bine. Pentru Natalie însemna că de fapt nu avea nicio formă şi că era neinteresantă. Pielea Tonyei nu era niciodată cenuşie, ci mătăsoasă şi superbă şi nu avea probleme cu acneea acută, roz, care apărea uneori pe fruntea lui Natalie, cum se întâmpla şi astăzi. Dinţii lui Natalie erau mici şi gri, pe când cei ai Tonyei erau imenşi, albi, egali şi erau etalaţi clar, într-un zâmbet imens. Când Tonya se apropie, Natalie fu convinsă că ea, Natalie, avea ulei de la mâncare în jurul gurii. Dar poate că transferul anxietăţii în domeniul fizic era un fel feminin de a simplifica o diferenţă mai profundă şi insolubilă: Natalie credea că Tonya ştia cum să-şi trăiască viaţa din plin, iar ea, Natalie, nu părea să ştie cum să facă aşa ceva.

— Copiii ăştia sunt aşa de frumoşi, că te-nnebunesc.

— Mulţumesc!

— Uită-te la André – e clar că ştie ce frumuşel e.

— E de la taică-su. El i-a cumpărat lanţul ăsta.

— Şi acum parcă zice: am eu trei ani, dar frâng toate inimile.

— Da, uite, aşa face! Pe bune.

Dincolo de zâmbete, Natalie observă că verişoara ei era dezamăgită de conversaţie şi că voia, ca de obicei, să găsească un mod de a comunica mai profund cu Natalie, însă ea încerca să evite exact acest gen de intimitate şi, prin urmare, adopta intenţionat o atitudine superficială şi plăcută, ca să o ţină la distanţă. Natalie îl puse jos pe André şi o luă în braţe pe Sasha. I se părea că niciunul nu era de-adevăratelea, indiferent de câte ori îi lua în braţe. Cum era posibil ca Tonya să fie mama acestor copii? Cum era posibil ca Tonya să aibă douăzeci şi şase de ani? De când încetase să aibă doisprezece? Când avea să fie şi ea, Natalie, adultă?

— Aşa că m-am întors la Stonebridge, la mama. Am

terminat-o cu Elton. Gata. Nu-mi mai pierd vremea. Dar e în regulă. Mă duc din nou la şcoală, în Dollis Hill. Colegiul North West Londra. Turism şi ospitalitate. Învăţ, învăţ. E greu, dar îmi place. Tu m-ai inspirat!

Tonya puse mâna pe umărul costumului bleumarin şi urât al lui Natalie. Ce vedea în ochii verişoarei ei? Milă? Natalie Blake nu exista.

— Ce mai face prietena ta? Fata aia simpatică. Roşcata.

— Leah. E bine. S-a măritat. Lucrează pentru consiliu.

— Da? Frumos. Are copii?

— Nu. Deocamdată nu.

— Voi o lăsaţi pe mai încolo, nu?

Mâna lui Tonya se mişcă dinspre umărul verişoarei spre capul ei.

— Ce-i aici, Keisha?

Natalie îşi atinse cărarea inegală şi cocul uscat, prins în grabă şi fără podoabe.

— Ei, asta e. N-am niciodată timp.

— Eu mi-am făcut asta singură. Codiţe mici. Vino pe la mine şi-ţi fac şi ţie. Durează doar şase ore. Am putea să le facem într-o seară şi să stăm de vorbă pe îndelete.

125. Legătura dintre haos şi alte calităţi

La firma RSN şi Asociaţii Dreptul ieşea din cutiile rupte, pline de dosare, şi se întindea până pe hol, în baie şi în bucătărie. Era un haos inevitabil, dar funcţiona şi ca un fel de opţiune estetică, exagerată un pic de avocaţi, ca să arate că sunt altruişti şi sinceri. Natalie observase că acest haos le calma clienţii, la fel cum canapelele în stil Queen Anne şi câinii de vânătoare pictaţi de la Middle Temple linişteau un alt fel de client. Dacă lucrai aici, o făceai pentru că iubeai Dreptul, nu din alte motive. Doar nişte samariteni veritabili puteau să fie atât de săraci. Clienţii erau trimişi la magazinul de haine Jimmy’s din Cricklewood ca să îşi ia haine potrivite pentru tribunal. Când câştigau, sărbătoreau la firmă cu nişte poşircă ieftină, lipie şi humus. Când un avocat de la RSN venea să

te vadă la închisoare, lua autobuzul.

126. „Pe baricade”

Din când în când Natalie se întâlnea din întâmplare, la tribunal sau la poliţie, cu avocaţi din lumea corporatistă pe care îi cunoscuse în facultate. Uneori vorbea cu ei la telefon. De obicei se chinuiau să o laude exagerat de mult pentru felul cum înţelegea ea etica dreptului, atitudinea ei morală şi indiferenţa ei faţă de bani. Uneori încheiau cu un compliment cu două înţelesuri, care sugera că străzile unde crescuse Natalie şi unde muncea acum erau, în mintea lor, un loc fără speranţă, ca o zonă de război.

127. Întoarcerea

Naveta o „dădea gata”. Uneori felul în care îţi alegi cuvintele duce la un rezultat anume. „Datul gata” deveni premisa întoarcerii în NV.

— Păi, şi eu cum o să fac naveta? protestă Frank De Angelis.

— Pe linia Jubilee, zise soţia lui, Natalie Blake. De la Kilburn la Canary Wharf.

Ea scrise contractul, negocie ipoteca, împărţi depozitul bancar pe din două – toate cu mare grijă. Le făcu pe toate pentru un apartament în Kilburn, pe care soţul ei ar fi putut să-l cumpere direct, fără să clipească. Când primi aprobarea, Natalie cumpără o sticlă de Cava, ca să sărbătorească. El era la birou la şase, când luase ea cheile, şi tot acolo era şi la opt – şi apoi veni telefonul inevitabil de la zece fără un sfert:

— Scuze. Stăm aici toată noaptea. Du-te fără mine, dacă vrei.

Mottoul căsniciei lor. Natalie Blake o sună pe Leah Hanwell:

— Vrei să mă vezi cum mă trec singură pragul?

128. Revenirea

Leah răsuci cheia în încuietoarea înţepenită. Natalie se strecură în spatele ei, în viaţa de adult. Era remarcabil pentru liniştea şi intimitatea locului. Curentul electric încă nu era cuplat. Luna plină lumina pereţii goi şi albi. Natalie se ruşină pentru că era un pic dezamăgită: după ce stătuse

la Frank atâtea luni, locul acesta i se părea mic. Leah dădu o tură prin sufragerie şi fluieră. Ea avea un standard de măsurătoare mai vechi: locul era de două ori mai mare decât un apartament cu două camere din Caldwell.

— Acolo ce e?

— Acoperişul de dedesubt. Nu e un balcon. Agentul a zis că nu poţi să…

Leah ieşi prin fereastra care se deschidea în sus şi se cocoţă pe pervazul acoperit cu iederă. Natalie o urmă. Fumară un *joint*. În parcarea de jos o vulpe grasă stătea precum o pisică şi se uita obraznică la ele.

— Iedera ta, zise Leah, atingând-o, cărămida ta, fereastra ta, peretele tău, becul tău, ţevile tale.

— Le împart cu banca.

— Ei, oricum. Vulpea aia e însărcinată.

Natalie împinse dopul cu degetul. Acesta zbură, se lovi de perete şi pică în întuneric. Luă o gură şi se murdări. Leah se aplecă spre prietena ei şi o şterse pe bărbie:

— Socialista de Cava.

Acum o vedem pe Natalie cum recalibrează conversaţia. Este o artă feminină. Se poziţionează la jumătatea unei pante care îi are în vârf pe prietenii lui Frank, bărbaţi celibatari cu bonusuri de Crăciun de neînţeles. Îi făcea plăcere să-i descrie lumea aceasta lui Leah, care nu ştia mai nimic despre ea. Chelsea, Earls Court, West Hampstead. Mansarde şi apartamente mari, neprihănite de copii sau femei, fără mobilă şi înconjurate de ghetouri.

— Erată: o să vezi mereu la ei o canapea mare din piele maronie, un frigider imens şi un televizor cât apartamentul ăsta. Şi nişte boxe enorme. Nu ajung acasă decât pe la două dimineaţa. „Îi fac pe clienţi să se simtă bine”. De obicei în cluburi de striptease. Nu e nimeni acasă. Cinci dormitoare. Un pat.

Leah aruncă *joint*-ul terminat în direcţia vulpii:

— Paraziţi.

Pe Natalie o lovi dintr-odată ceva ce i se păru că ar fi „conştiinţa”.

— Mulţi dintre ei sunt în regulă, zise ea repede. De treabă, aşa, separat. Sunt amuzanţi. Şi chiar muncesc mult. Să veniţi data viitoare la cină.

— Of, Nat! Toţi sunt de treabă. Toţi muncesc mult. Toţi sunt prieteni cu Frank. Ce contează?

129. Revizitare

Unii se îmbolnăveau.

— O mai ştii pe doamna Iqbal? O femeie micuţă. Era tot timpul cam obraznică cu mine. Cancer la sân.

Unii mureau.

— Sigur îl ştii, stătea în Locke. A murit pe loc marţi. A durat juma' de oră până să vină ambulanţa.

Unii erau neruşinaţi.

— Copilul s-a născut acum două săptămâni şi tot nu m-au lăsat să-l văd. Nici măcar nu ştim câţi copii au. Nu-i declară la primărie.

Unii nu ştiau cât sunt de norocoşi.

— Ghici cât costă ouăle la piaţa de-acolo. Biologice. Ghici!

Unii erau văzuţi.

— Am văzut-o pe Pauline. Leah lucrează acum la consiliu. Îşi făcuse nişte planuri măreţe pentru fata asta. E ciudat cum ies până la urmă lucrurile. De fapt, într-un fel, tu te-ai descurcat mult mai bine decât ea.

Unii erau invizibili.

— El e sus, cu Tommy. Îşi petrece tot timpul liber cu el. Nu ies din camera aia decât ca să se ducă să vrăjească fete. Jayden şi Tommy îşi petrec tot timpul şi îşi cheltuie toţi banii vrăjind fete. Doar la asta se gândeşte fratele tău. Şi eu îi tot zic că trebuie să se angajeze.

Unii nu erau oameni, ci mai degrabă un efect de limbaj. Puteai să îi evoci şi să îi omori într-o singură frază.

— Owen Cafferty.

— Nu mi-l amintesc, mama.

— Owen Cafferty. Owen Cafferty! Aducea mâncarea la biserică. Cu mustaţă. Owen Cafferty!

— Bine, aşa, vag, da. De ce?

— A murit.

În apartament toate erau neschimbate, dar mai nou se simţea că lipseşte ceva. Ceva ce era perceput de-abia acum. Erau goi şi nu se ruşinau. Marcia puse pe masă un evantai de carduri de credit. Pe măsură ce Marcia îi explica fiicei sale istoria haotică a fiecărui card, Natalie lua notiţe aşa cum putea. Fusese chemată pentru o consultaţie de urgenţă. Nu ştia de fapt de ce lua notiţe. N-ar fi putut să-i ajute decât dacă ar fi semnat ea însăşi un cec pentru o sumă mare de bani. Şi nu putea să facă aşa ceva, dată fiind situaţia ei. Nu suporta ideea de a-l ruga pe Frank. Ce conta dacă transforma cifrele în cuvinte?

— Uite ce vreau eu, zise Marcia. Vreau ca Jayden să plece de aici şi să se însoare, ca să fie la casa lui, iar copiii surorii tale să nu mai doarmă în aceeaşi cameră cu mama lor. Asta vreau.

— Of, mamă… Jayden n-o să se… Pe Jayden nu-l interesează femeile, e…

— Te rog să nu începi iar cu prostiile astea, Keisha! Jayden e singurul copil care are grijă de mine. Aşa ne descurcăm. Cheryl nu poate să aibă grijă de nimeni. De-abia are grijă de ea. Îl aşteaptă pe al treilea. Bineînţeles că-i iubesc. Dar aşa ne descurcăm, Keisha – ca vai de noi, drept să-ţi spun. De azi pe mâine. Asta e.

Unii se descurcau aşa. Şi pe dincolo. Aşa.

130. Conjugal

— Nu suport ideea că ei trăiesc aşa, de azi pe mâine! ţipă Natalie Blake.

— Te agiţi degeaba, zise Frank.

131. E pluribus unum

Sigur că era o situaţie excepţională să fii primită înapoi la Middle Temple, dar Natalie Blake era o candidată excepţională din mai multe puncte de vedere şi mai mulţi avocaţi de acolo o considerau neoficial drept protejata lor, deşi nu o cunoşteau mai deloc. Natalie avea ceva ce atrăgea mentorii, ca şi când dacă o ajutai pe ea, ajutai o mulţime nevăzută.

132. Paranoia

Un bărbat şi o femeie, un cuplu, stăteau la masă

vizavi de Natalie şi Frank, luându-şi un *brunch*[16], sâmbătă, într-o cafenea din nord-vestul Londrei.

— E ecologic, zise Amita.

Se referea la ketchup.

— E nasol, zise soţul ei, Imran.

Şi el se referea tot la ketchup.

— Nu-i chiar aşa de rău. Nu are atâta zahăr cât te aşteptai tu, zise Amita.

— Adică nu are gust, zise Imran.

— Hai, îl mănânci sau nu? zise Amita. Nu-i pasă nimănui, ce naiba!

În jurul lor, la alte mese, plângeau copiii altor oameni.

— N-am zis că i-ar păsa cuiva, zise Imran.

— India contra Pakistan, zise Frank, referindu-se în glumă la ţările din care veneau cei doi prieteni. Să sperăm că nu se transformă într-un conflict nuclear.

— Ha, ha, zise Natalie Blake.

Continuară să ia micul dejun. Micul dejun deveni *brunch*. Făceau asta o dată sau de două ori pe lună. Lui Natalie i se părea că *brunch*-ul de azi era mai vioi ca de obicei şi că se simţeau mai în largul lor, ca şi când faptul că ea era acum din nou la o firmă comercială şi lucra – cel puţin parţial – în interesul unor corporaţii o făcuse să-şi piardă şi ultimele rămăşiţe dintr-o aură neliniştitoare, care îi deranjase pe prietenii săi şi îi făcuse să fie precauţi când erau în preajma ei.

133. Dispreţ

Ouăle fuseseră aduse cu întârziere. Frank polemiză amical cu chelnerul până când acesta nu le mai puse pe nota de plată. La un moment dat zisese:

— Hai, că doar suntem amândoi negri şcoliţi.

Natalie Blake îşi dădu seama că nu avea o căsnicie fericită. El era haios. Făcea glume ridicole şi jignea pe toată lumea. Era mereu binedispus, dar şi încăpăţânat. Nu citea şi nu îl interesa nimic din zona culturii în afară de pasiunea lui veche, nostalgică, pentru *hip hop*-ul anilor ’90. Ideea de Caraibe i se părea plictisitoare. Când se gândea

la destinul negrilor, prefera să se gândească la Africa – „umbrele Etiopiei şi Sfinxul Egiptului” –, unde cele două lanţuri ale ADN-ului său se luptaseră cu nobleţe în poveştile de pe vremuri. (Ştia aceste poveşti doar vag, din Biblie.) Avea ketchup la gură şi se căsătoriseră repede, fără să se cunoască prea bine.

— Îmi place oarecum de ea, zise Amita, doar că nu am încredere în ea.

Frank De Angelis nu ar fi înşelat-o niciodată pe Natalie Blake, nu ar fi minţit-o şi nici nu ar fi rănit-o în vreun fel. Era un bărbat frumos. Era de treabă.

— Nu e vorba de evaziune fiscală, zise Imran. E vorba de buna administrare a impozitelor.

Fericirea nu e o valoare absolută. E o stare de comparaţie. Erau mai puţin fericiţi decât Imran şi Amita? Decât oamenii de acolo? Decât tine?

— Fac alergie la orice produs cu făină, zise Frank.

Un teanc de ziare zăcea pe masă. În Caldwell conta cum alegeai ziarele. Marcia era mândră că familia Blake lua *The Voice* şi *Daily Mirror,* nu „gunoaie”. Acum toată lumea venea la masă cu ziarul „de calitate” şi o porţie de gunoi. Ţâţe, preoţi, vedete şi crime. Respectul şi reverenţa mamei ei – moştenite şi de Natalie – păreau demodate.

— E o revoltă, zise Amita.

Natalie împunse oul cu un cuţit şi se uită cum se amestecau gălbenuşul şi fasolea.

— Iarăşi e vorba de ceai? întrebă Frank.

Toţi erau de acord că nu trebuia să înceapă niciun război. Erau împotriva ideii de război. În 1995, pe vremea când Natalie Blake se culca cu Imran, ei doi fuseseră în Bosnia cu un convoi de ambulanţe, fuseseră şoferi pe una din ele şi în acea ambulanţă făcuseră sex pe o stivă de pături cenuşii, casate de armată, pe tot parcursul drumului lor prin Europa, înspre războiul căruia i se opuneau.

— Dar era clar că Irie va fi genul ăsta de mamă, zise Amita. Puteam să-ţi zic asta de-acum cinci ani.

Acum nu mai exista decât zona privată. La muncă şi acasă. Căsnicie şi copii. Acum alţii mergeau cu ambulanţa

în Bosnia. Călătoria aceea fusese o culme a oportunităţilor radicale din tinereţe. A sexului, protestului, politicii şi călătoriei, toate laolaltă. Acum ei nu mai voiau decât să se întoarcă acasă şi să aibă o viaţă adevărată, cu discuţii conjugale, televizor, băi lungi, prânz şi cină. *Brunch*-ul era în afara zonei private, dar nu prea tare – era de partea cealaltă a graniţei. Dar chiar şi *brunch*-ul era prea departe de casă. Nu exista cu adevărat.

— Să-ţi dau un sfat? zise Imran. Începe cu episodul al treilea din al doilea sezon.

Era oare posibil să fii pe picior de război în mod constant, chiar şi la *brunch*?

— Acum are copii de toate rasele. E un fel de Statele Unite ale Prostiei, zise Frank, pentru că cineva interesat de bârfele despre vedete se simte superior dacă face comentarii ironice pe acest subiect.

— „Zbenguială” cu două stripperiţe, citi Amita. De ce e mereu vorba de „zbenguială”? Eu nu m-am „zbenguit” la viaţa mea.

Şi perversiunea sexuală era demodată: era prea legată de vremurile de demult. Era complicată, ruşinoasă şi nu foarte pragmatică – la criza de acum.

— Nu ştiu niciodată cât să las, zise Imran. Zece la sută? Cinşpe? Douăzeci?

Conştiinţa globală. Conştiinţa locală. Conştiinţa. Erau goi şi nu se ruşinau.

— Nu-ţi dai seama ce zici, spuse Frank. Nu găseşti nimic pe lângă parc care să fie sub un milion.

Era o greşeală să crezi că banii se refereau exact la un anume aranjament făcut din cărămizi şi tencuială sau că erau echivalentul lui. Banii nu însemnau casele acestea înghesuite, cu terasă şi cu grădini mici. Banii însemnau distanţa dintre tine şi Caldwell.

— Fusta aia, zise Natalie Blake, arătând o poză din supliment. Dar să fie roşie.

Cum *brunch*-ul devenea prânz, Imran comandă clătite, ca un american. După ani de dezamăgire, cafeaua era în sfârşit cafea adevărată. N-ar fi o cruzime să plece –

acum, când ajunseseră aici? Ei patru le făceau un serviciu celorlalţi clienţi doar prin prezenţa lor. Ei erau „atmosfera interesantă a cartierului” la care se refereau agenţii imobiliari. Încă un motiv ca să nu le pese prea mult de politică. Ei *erau* pur şi simplu fapte politice prin simpla lor existenţă.

— Polly nu vine? întrebă Frank.

Se uitară toţi patru la telefoane, ca să vadă ce zicea singura prietenă care nu era măritată. Telefonul fin, simţit în palmă. Un plic care clipoceşte, promiţând conexiuni cu exteriorul, muncă, ceva interesant. Natalie Blake devenise o persoană căreia nu îi pica bine introspecţia. Dacă rămânea singură cu propriile mecanisme mentale, ajungea repede la dispreţ de sine. Munca îi plăcea, aşa că, în vreme ce Frank tânjea după weekend, ea nu putea să ascundă faptul că o bucura dimineaţa de luni. Nu-şi putea justifica existenţa decât atunci când lucra. Ce bine ar fi fost dacă ar fi putut să meargă la toaletă şi să petreacă o oră singură cu contul ei de e-mail!

— Lucrează în weekend. Iar, zise Imran.

El avea conexiunea cea mai rapidă.

— Ce păcat! comentă Natalie Blake.

Dar dacă ar fi venit şi Polly, s-ar fi aşezat şi ar fi vorbit doar despre faptele ei bune – anchete poliţieneşti, procese civile, arbitraje internaţionale pentru ţările defavorizate, articole de opinie despre legalitatea războiului, publicate recent. Fusese contactată şi angajată de o firmă nouă, modernă, perfectă, unde era bine plătită şi nici nu i se putea reproşa nimic din punct de vedere moral. Era ceva de vis. Anul acela lumea începuse să zică „e de vis”, uneori cu sinceritate, dar de obicei ironic. Lui Natalie Blake, care era şi ea foarte bine plătită, i se părea o provocare aproape imposibilă să o asculte pe Polly vorbind despre toate astea.

134. Măr înflorit, 1 martie

Surprinsă de frumuseţe în grădina din faţa unei case de pe Hopefield Avenue. Fusese acolo şi ieri? Dacă se uita mai bine, norul de alb se diferenţia într-o mie de flori

micuţe, galbene în centru, cu un pic de verde şi cu pete roz. Fiind un animal urban, nu ştia cuvintele potrivite pentru ceea ce era legat de natură. Întinse mâna ca să rupă o rămurică plină de flori – vrusese să facă un gest simplu, firesc –, dar rămurica era vânjoasă şi verde pe dinăuntru şi nu era suficient de uscată încât să se rupă. Odată ce începuse, i se păru că nu mai putea renunţa (strada nu era pustie, lumea se uita la ea). Îşi puse servieta pe zidul grădinii cuiva, folosi ambele mâini şi se luptă cu ea. În cele din urmă se alese mai degrabă cu o creangă decât cu o rămurică, pentru că era legată de alte rămurele, şi ele pline de flori, iar vandala de Natalie Blake grăbi pasul şi dădu imediat colţul. Mergea spre metrou. Ce putea să facă ea cu o creangă?

135. Firul gândurilor

Scenaristul Dennis Potter era intervievat la televizor. Cândva pe la începutul anilor ’90. Fusese întrebat cum e să ştii că mai ai doar câteva săptămâni de trăit. Natalie Blake îşi amintea răspunsul:

— Mă uit pe geam şi văd copacii înfloriţi. Şi sunt şi mai înfloriţi ca altădată.

Se gândi ca, de îndată ce va avea iar semnal, să verifice anul şi dacă folosise exact cuvintele acelea. Dar poate că era mai important felul în care îşi amintise vorbele lui. Creanga rămăsese lângă o cabină de telefon de la staţia Kilburn. Stând pe scaun în metrou, Natalie Blake îşi mişca foarte încet pelvisul înainte şi înapoi. Pentru Natalie Blake copacii înfloriţi erau mereu foarte înfloriţi. Frumuseţea o făcea să fie şi mai atentă. „Diferenţa dintre un moment şi o clipă”. Nu-şi mai amintea prea multe despre însemnătatea filosofică a acestei distincţii, doar faptul că buna ei prietenă, Leah Hanwell, încercase să o înţeleagă odată şi să o facă şi pe Natalie Blake să priceapă, pe vremea când erau studente şi mult mai deştepte decât erau azi. Şi, pentru o perioadă scurtă de timp din 1995, vreme de aproape o săptămână, crezuse că înţelesese.

136. http://www.google. com/search? client=safari & rls=en & q=kierkegaard & ie=UTF-8 & oe=UTF-8

O asemenea clipă îşi are propria natură. Sigur că este scurtă şi vremelnică asemeni clipei, trecătoare cum e şi clipa, trecută – precum clipa-n clipa următoare –, şi totuşi e hotărâtoare, şi totuşi e plină de veşnicie. O asemenea clipă va trebui însă să aibă şi un nume aparte, haideţi să-i zicem: *împlinirea vremii*[17].

137. Dublugânditul

Avocata Natalie Blake, care lucra la o firmă comercială, acceptă să-i reprezinte gratuit pe cei condamnaţi la moarte în insulele din Caraibe, de unde veniseră strămoşii ei, şi îi ceru contabilului ei să ia zece la sută din veniturile sale şi să împartă banii în donaţii pentru asociaţii caritabile şi pentru familia ei. Presupuse că ultimele rămăşiţe ale credinţei ei religioase o făceau acum să se îngrijoreze şi să suspecteze că aceste fapte bune nu erau în realitate decât un nou exemplu de egoism ascuns, că nu reprezentau decât o metodă de a se vedea cu conştiinţa împăcată. Faptul că recunoştea sursa acestei suspiciuni nu o ajuta să scape de ea. Şi nici nu găsea vreun ajutor la soţul ei, Frank De Angelis, care se opunea acţiunilor ei din motive foarte diferite: sentimentalism, confuzie.

138. Spectacol

Familia Blake – De Angelis se ducea la serviciu devreme şi de obicei se întorcea târziu, iar în timpul liber se purta cu o tandreţe exagerată, ca şi când o presiune oricât de mică ar fi făcut totul ţăndări. Uneori, dimineaţa, mergeau împreună o bucată scurtă de drum, până când Natalie schimba metroul la Finchley Road. De cele mai multe ori Natalie pleca cu o jumătate de oră sau cu o oră mai devreme decât soţul ei. Îi plăcea să se întâlnească devreme cu Mel, stagiara cu care împărţea biroul, ca să înceapă să lucreze cât mai repede. Seara cei doi se uitau la televizor sau intrau pe net, ca să îşi plănuiască un concediu, ceea ce era un exemplu de rea-credinţă, pentru că Natalie ura concediile şi prefera să lucreze. Nu erau cu adevărat împreună decât în weekenduri, în faţa prietenilor, când se arătau în formă, plini de energie (nu aveau decât

treizeci de ani) şi la fel de haioşi ca pe vremuri, ca doi actori care îşi vorbesc doar când sunt pe scenă.

139. Anunţuri

Cam în perioada aceasta Natalie începu să intre pe *site* în secret. De ce începe cineva să intre pe un *site*? Din curiozitate antropologică. Fraza „Am auzit că lumea foloseşte *site*-ul ăsta" e urmată de „Nu-mi vine să cred că lumea chiar intră pe *site*-ul ăsta!" Urmează apoi „Ce fel de oameni intră pe *site*-ul ăsta?" Dacă intri pe *site* de mai multe ori, găseşti şi răspunsul la întrebare. Problema devine circulară.

140. Tehnologie

— Îl am de la serviciu.

— Îl am de la serviciu – nu-l plătesc eu.

— Îl am de la serviciu şi chiar îmi uşurează treaba.

— E telefonul meu de la serviciu, altfel nici n-aş avea telefon.

141. Prezentul

Natalie Blake, care le spunea tuturor că are oroare de aparatele scumpe şi detestă internetul, îşi adora telefonul şi era dependentă de internet complet, definitiv, adverbial. Deşi era incredibil de rapid, telefonul ei tot era prea lent. Nu terminase de încărcat noul *site* al firmei ei înainte să se închidă uşile de la liftul din staţia Covent Garden. Călătoria cu metroul dură douăzeci de minute, timp în care telefonul din mâna ei îngheţă obstinat la sintagma

cele mai înalte standarde de reprezentare juridică în lumea repede schimbătoare de azi.

142. Viteză

La un moment dat ne-am dat seama că devenim „moderni", că ne schimbăm repede. Că ajungem după adineauri. John Donne a fost şi el modern şi, evident, a văzut schimbarea, dar noi simţim că suntem şi mai moderni şi că schimbarea e şi mai rapidă. Chiar şi ceea ce este imuabil este mai rapid. Chiar şi copacii înfloriţi. În

timp ce cumpăra o plăcintă *samosa* de la magazinul jegos din staţia de metrou Chancery Lane (o rămăşiţă a felului cum fusese crescută: era dispusă să cumpere mâncare de la oricine şi oriunde), Natalie Blake verifică din nou anunţurile. Ajunsese să le verifice de două-trei ori pe zi, dar tot ca un voyeur, fără să contribuie concret cu ceva.

143. Perfecţiune

Dintr-un motiv sau altul, picnicul propus era foarte important pentru Natalie Blake, aşa că începu să-l plănuiască meticulos. Găti ea totul. Se hotărî să ia un coş cu vase şi pahare adevărate. În timp ce comanda toate acestea pe internet, îşi dădu şi ea seama că era într-adevăr „prea mult", dar o pornise pe un drum şi nu era în stare să se oprească. La muncă era prinsă în lupta dintre o companie chinezească de înaltă tehnologie şi distribuitorul britanic. La prima videoconferinţă directorul chinez nu putuse să-şi ascundă surprinderea. N-ar trebui să meargă la picnic. Ar trebui să fie la birou şi să citească proaspetele dezvăluiri ale taberei adverse. Natalie continuă pe calea pe care o pornise. Îşi alese hainele. Sandale strălucitoare, cercei mari, rotunzi, brăţări, o fustă lungă, galben-închis, o vestă maro şi părul imens, coafat în stil afro şi prins în aşa fel încât să nu-i vină pe faţă, cu un crac de la o pereche de ciorapi negri tăiat şi înnodat pe sub păr. În hainele acestea se simţea africană, deşi nu purta nimic din Africa, decât, poate, vag, ca idee, cerceii şi brăţările. Soţul ei trecu pe lângă bucătărie când ea tocmai se chinuia să bage încă trei cutii din plastic în coşul cu căptuşeală de bumbac pe care îl cumpărase special pentru eveniment.

— Doamne! Astea-s ale noastre?

— E prietena mea veche, Frank.

— Or să fie amândoi în trening.

— Un picnic nu înseamnă doar că fumezi nişte iarbă şi iei un sendviş de la supermarket. Îi vedem foarte rar. E o zi frumoasă. Vreau să fie drăguţ.

— Bine.

O ocoli cumva teatral. Un doctor evitând un nebun. Deschise frigiderul.

— Nu mânca. E un picnic. Mănânci la picnic.

— De când faci tu prăjituri?

— Nu pune mâna. E prăjitură cu ghimbir. Reţetă din Jamaica.

— Ştii că nu pot să mănânc nimic cu făină.

— Nu e pentru tine!

El ieşi în tăcere şi n-a fost foarte clar dacă acesta fusese sau nu începutul unei dispute. Probabil că urma să se hotărască el mai târziu, când va vedea dacă o posibilă ceartă avea vreun avantaj practic. Natalie Blake puse mâinile pe tejghea şi se uită multă vreme la faianţa galbenă din faţa ei. Pentru cine o făcea? Pentru Leah? Pentru Michel?

144. Cheryl (DRA-GOS-TE)

— Dă-le la o parte.

Cu Carly rezemată de coapsa ei şi urlând, Cheryl se aplecă şi mătură pe podea păpuşa Barbie şi pliantele cu reclame. Natalie găsi un fel de almanah cu coperte tari şi puse cănile de ceai pe el.

— Stai să încerc să o culc pe asta mică şi apoi mergem în sufragerie.

Stăteau una în faţa celeilalte pe paturile lor identice de pe vremuri. Lui Natalie i se păru că-şi aduce aminte cum stătea întinsă lângă sora ei pe unul din aceste paturi, scriind litere ca un păianjen pe spatele ei gol, litere pe care Cheryl trebuia să le ghicească şi apoi să formeze cuvinte. Cheryl îi dădu biberonul lui Carly. Stătea foarte dreaptă şi ţinea în braţe al treilea copil. Un adult cu griji de adult. Natalie se puse picior peste picior ca un copil şi nu îi vorbi de amintirile ei dragi… Nu era infantilă ideea de „amintiri dragi”?

— Keesh, dă-mi cârpa aia de colo. Scuipă afară tot.

Pocahontas desenată pe jaluzeaua trasă. Soarele o făcea să pară aurie. Camera nu era foarte diferită, dar acum era împărţită în două zone, una pentru băieţi şi alta pentru fete, prima cu roşu, albastru şi Spiderman, iar a doua cu roz de prinţesă şi cristale. Natalie luă o basculantă de pe jos şi o făcu să ruleze înainte şi înapoi pe piciorul ei.

— Doi la unu.

Cheryl se uită obosită la ea. Fetiţa era mofturoasă şi nu voia să termine de mâncat.

— Adică în războiul roz contra albastru. Acum, cu Cleo şi Carly, bietul Ray n-o să supravieţuiască.

— Să supravieţuiască? Ce tot zici acolo?

— Nimic. Scuze, vezi-ţi tu de treabă.

Peste tot se vedeau obiecte puse în echilibru, unele peste altele, cu alte obiecte agăţate de ele, pe lângă ele şi în ele. Nimeni din familia Blake nu putea arunca nimic, niciodată. Şi acasă la Natalie era la fel, doar că acolo imensele turnuri de prostioare ieftine stăteau în spatele uşilor de la debara, ascunse în spaţii de depozitare mai bune.

Cheryl scoase biberonul din gura copilului şi oftă:

— Nu adoarme. Hai să mergem dincolo.

Natalie o luă după sora ei pe holul strâmt, greu de străbătut din cauza rufelor întinse pe o sfoară de-a lungul pereţilor.

— Pot să te ajut cu ceva?

— Da, ţine-o un pic, ca să fac pipi. Carly, du-te la mătuşica.

Lui Natalie nu-i era frică de copii. Avea multă experienţă. O puse pe Carly pe şold şi cu cealaltă mână o sună pe Mel, ca să-i dea o serie de instrucţiuni care nu erau necesare şi ar fi putut să aştepte până erau amândouă la birou. În timp ce făcea asta, mergea prin cameră legănând copilul şi vorbind tare, pricepută şi degajată. Copilul păru să-i simtă priceperea extraordinară, se linişti şi se uită la mătuşă cu admiraţie – ba Natalie remarcă şi o dâră de dorinţă nostalgică.

— Dar treaba e că da, zise Cheryl în timp ce intra în cameră. Jay a plecat şi-i mult loc aici. Şi nu vreau s-o las baltă pe mama.

— La un moment dat Gus o să termine de construit. Şi ea o să se mute înapoi în Jamaica.

Cheryl puse mâinile pe şale şi scoase burta înainte, cu gestul acela matern deprimant pe care Natalie era sigură că nu o să-l facă niciodată dacă sau când avea să devină şi ea mamă.

— Mai e mult până atunci, zice Cheryl, căscând, în timp ce se întindea. A trimis poze. Nu prin e-mail – poze într-un plic. E o cutie din carton ondulat, fără acoperiş. În baie creşte un palmier.

Povestea aceasta, care le reamintea de inocenţa tatălui lor, de optimismul şi de incompetenţa lui, le făcu pe surori să zâmbească şi o încurajă pe Natalie. O strânse la piept pe nepoţică şi o sărută pe frunte.

— Nu suport să văd că trăiţi aşa.

Cheryl se aşeză pe scaunul care fusese al tatălui ei, dădu din cap cu ochii în podea şi râse neplăcut.

— Iar începem, zise ea.

Natalie Blake, care se temea cel mai mult ca nu cumva să pară ridicolă – sau să nu se creadă, nici măcar pentru o clipă, că era de partea greşită a unei probleme morale –, se prefăcu că nu auzise şi zâmbi la copilă, ridicând-o deasupra capului, ca să încerce să o facă să râdă, iar când nu reuşi, o puse iarăşi în poală.

— Dacă urăşti Caldie în halul ăsta, de ce mai vii pe aici? Serios, mă. Nu te-a rugat nimeni să vii. Du-te înapoi la conacul ăla nou al tău. Sunt ocupată – n-am nici eu timp să stau de vorbă cu tine. Câteodată mă scoţi din sărite, Keisha. Nu, zău, chiar mă scoţi din sărite.

— Când eram la RSN, zise Natalie cu fermitate, cu vocea pe care o folosea la tribunal, ştii câţi dintre clienţii mei erau de aici? Nu văd care e problema dacă vreau să vă văd pe tine şi pe copii în altă parte, undeva unde e mai bine.

— E bine aici! Există şi locuri mult mai rele. Tu te-ai descurcat bine şi ai pornit de aici. Keisha, dacă voiam să plec de aici, mai degrabă aş fi luat alt apartament de la consiliu decât să vin la tine. Sincer îţi spun.

Natalie îi adresă următorul comentariu bebeluşului, care avea patru luni:

— Nu ştiu de ce vorbeşte mama ta aşa cu mine. Sunt singura ei soră!

Cheryl se ocupa de o pată de pe colanţi.

— N-am fost aşa de apropiate, Keisha! Zău acum.

În geanta lui Natalie de lângă uşă erau trei calmante: în buzunar, lângă portofel.

— Între noi e o diferenţă de nouă ani, se auzi zicând cu o voce plăpândă, ridicolă.

— Nu, nu-i vorba de asta, zise Cheryl fără să ridice privirea.

Natalie sări de pe scaun. Când stătea jos, i se părea că faptul că o ţinea pe micuţa Carly în braţe îi limita opţiunile dramatice. Copila adormise pe umărul ei.

— Scuză-mă, am uitat: nimeni n-are voie să aibă prieteni în familia asta de rahat.

Dinamica rămăsese aceeaşi din copilărie: Natalie se înfuria, în timp ce sora ei, Cheryl, se calma.

— Familia înainte de toate. Aşa cred eu. Dumnezeu înainte de toate, apoi familia.

— Ei, hai, scuteşte-mă! La dracu'! Ia uite-o pe Fecioara Maria! Dacă nu poţi să le găseşti taţii, nu înseamnă că e vorba de imaculata concepţiune.

Cheryl se ridică şi înălţă un deget sub nasul surorii ei.

— Ai grijă ce zici, Keisha! Şi de ce trebuie să înjuri tot timpul, zău aşa? Fii şi tu mai respectuoasă.

Natalie simţi că o copleşeau lacrimile şi i se făcu milă de ea însăşi, de parcă ar fi fost un copil.

— De ce mă pedepsiţi pentru că m-am descurcat bine?

— Aoleu! Cine te pedepseşte, Keisha? Nimeni. Asta-i doar în capul tău. Eşti paranoică, mă!

Natalie Blake nu mai putea fi oprită:

— Muncesc din greu. Nu am avut nicio susţinere, nimic. Am clienţi buni. Ai idee cât de puţini…

— Chiar ai venit până aici ca să-mi spui ce mare şi tare eşti acum?

— Am venit să încerc să vă ajut.

— Dar nu-ţi cere nimeni ajutorul, Keisha! Asta e! N-am nevoie de tine. Punct.

Trebui să o transfere pe Carly de pe umărul lui Natalie pe umărul mamei – o operaţiune ciudat de delicată în toiul acelui carnaj.

Natalie încercă disperată să arunce o săgeată finală:

— Trebuie să-ţi schimbi atitudinea, Cheryl. Zău! Ar trebui să vorbeşti cu cineva, pentru că e o problemă serioasă.

Imediat ce luă copilul în braţe, Cheryl se întoarse cu spatele la sora ei şi o porni pe hol, luând-o spre dormitor.

— Mda, sigur. Până nu ai şi tu copiii tăi, Keisha, să nu-mi zici mie din astea, zău.

145. Anunţuri

Pe *site* o dorea absolut toată lumea.

146. Viitorul

Natalie Blake şi Leah Hanwell aveau douăzeci şi opt de ani când începură să sosească primele e-mailuri. Poze cu femei care arătau foarte mirate, cu brăţări de spital la mână, copiii la sân şi părul inexplicabil de transpirat. Păreau să fi trecut peste o prăpastie şi să fi ajuns în altă lume. Era întru totul posibil ca mama ei să fi mers la casele acestor noi mame, cu insigna prinsă de şorţ, împungând picioarele bebeluşilor cu un ac sau ocupându-se de cusăturile tinerelor mame, în timp ce ele stăteau întinse pe-o parte pe canapea. Marcia trebuie să le fi văzut măcar pe una sau două dintre ele, conform legii mediei locale. Mulţi se mutaseră de curând în cartier. Nu erau genul de oameni care stingeau lumina şi se întindeau pe jos. Şi mama, şi bebeluşul sunt bine, obosiţi. Era ca şi când până atunci niciodată nu mai făcuse nimeni copii. Şi toată lumea zicea exact aşa, era o expresie la modă: „E ca şi când până acum nu a mai făcut nimeni copii”. Natalie îi trimitea e-mailurile lui Leah. *E ca şi când până acum nu a mai făcut nimeni copii*.

147. Natura devine cultură

Multe lucruri care pentru mamele lor fuseseră evidente într-o lume naturală erau acum pentru Natalie şi

Leah fie o surpriză, fie o jignire. Durerea fizică. Existenţa bolilor. Diferenţa dintre vârsta de procreare a bărbaţilor şi a femeilor. Vârsta în sine. Moartea.

Materialitatea lor era scandaloasă. Realitatea cărnii.

Natalie Blake, fiind puternică, hotărî să lupte. Să pornească la război împotriva acestor probleme, ca un soldat.

148. Anunţuri

După ce citi un e-mail despre un copil, intră pe *site* şi comentă şi ea. Se duse sus, la culcare.

149. Cenzurat

— Unde te duci?

Natalie Blake dădu la o parte mâna soţului de pe piciorul ei şi se ridică din pat. O porni pe hol, se duse în dormitorul pentru oaspeţi şi se aşează la calculator. Scrise adresa în fereastră la fel de uşor ca un pianist care cântă o gamă muzicală. Şterse comentariul ei.

150. Trecutul

— Nathan?

El stătea în foişorul din parc, fumând, alături de două fete şi un băiat. Două femei şi un bărbat. Dar erau îmbrăcaţi ca nişte copii. Natalie Blake era îmbrăcată ca o avocată de succes în vârstă de treizeci de ani. Dacă ar fi fost singuri, ar fi putut să meargă prin parc şi să povestească despre trecut şi poate că ea şi-ar fi scos pantofii ăia urâţi cu toc, s-ar fi aşezat amândoi în iarbă, iar Natalie ar fi fumat din iarba lui şi apoi ea i-ar fi spus pe un ton matern să renunţe la droguri, iar el ar fi dat din cap, ar fi zâmbit şi i-ar fi promis că aşa avea să facă. Dar cu o asemenea companie, ea nu ştia cum să se poarte.

Ce cald e, zise Nathan Bogle.

Chiar e, fu de acord Natalie Blake.

151. Brixton

Era o invitaţie primită demult, dar nu sunase şi nici nu trimisese vreun SMS ca să anunţe că vine. Îi venise ideea să se ducă în timp ce stătea în staţia de la Victoria. Cincisprezece minute mai târziu, mergea pe Brixton High Street, obosită de la tribunal, încă în costum, încurcându-i

pe oamenii veseli care începeau să se bucure de seara de vineri. Luă nişte flori dintr-o benzinărie şi se gândi la toate scenele din filme în care lumea cumpără flori de la o benzinărie şi cum de obicei e mai bine să nu aduci nimic. Găsi casa şi sună la uşă. Răspunse un tip fiţos, cu părul coafat afro şi vopsit blond.

— Salut. Jayden e aici? Sunt sora lui, Nat.

— Sigur că eşti sora lui. Arăţi exact ca Angela Bassett!

Bucătăria era derutant de plină. Să fie oare tipul cel fiţos? Sau unul dintre tipii albi? Sau chinezul, sau celălalt tip?

— E la duş. Votcă sau ceai?

— Votcă. Ieşiţi în oraş?

— De-abia ne-am întors. N-avem nimic de mâncare, doar biscuiţii ăştia cu ciocolată.

152. Forţa naturii

De când nu mai fusese în halul ăsta de beată? Faptul că era înconjurată de atâţia bărbaţi care nu aveau niciun fel de intenţii încuraja excesul. Află multe lucruri pe care nu le ştiuse niciodată despre fratele ei mai mic. Era „cunoscut” pentru că bea cocteiluri White Russian. Îi plăcuse de Nathan Bogle. Îi plăcea literatura fantastică. Putea să facă mai multe flotări într-o mână decât toţi bărbaţii de acolo.

Votca se termină. Începură să bea un lichid albastru, găsit într-un dulap. Natalie îşi dădu seama că în casa aceasta nu exista niciun bărbat special sau ales. Jayden reuşise să găsească exact acel gen de aranjament flexibil şi amiabil la care visase şi ea cu mulţi ani în urmă. Nu putea să se bucure cu adevărat pentru el, pentru că acest aranjament era în afara timpului – nu era restricţionat deloc de timp – şi acest fapt era consecinţa unui detaliu crucial: în povestea lor nu era inclusă nicio femeie. Femeile veneau şi aduceau timpul. Natalie adusese timpul în casa aceasta. Nu putea să nu spună cât e ceasul, să nu-şi facă griji. Ce bine ar fi fost dacă ar fi putut să iasă din corpul ei şi să meargă cu ei la Vauxhall Tavern, pentru o a

doua rundă. În lumea reală primise zece SMS-uri de la Frank şi era timpul să meargă acasă. Sosise timpul.

— Şi toate s-au întâmplat într-o săptămână, zise Jayden. În săptămână aia i-a zis să mă lase în pace unui nesuferit, unul care se tot lua de mine. L-a luat la goană imediat ce s-a întors de la ultimul examen. Zece pe linie. Ştie fata ce face. E o forţă a naturii soră-mea, pe bune!

Camera o lua în jos şi se învârtea. Natalie nu recunoştea povestea. Nu credea că se întâmplase aşa ceva, cel puţin nu în aceeaşi săptămână şi poate că nici măcar în acelaşi an. În mod cert nu luase doar note de zece. În seara aceea apăruseră de mai multe ori astfel de versiuni care nu se potriveau şi iniţial încercase să le corecteze sau să spună că nu era aşa, dar acum se lăsă pe spate, în braţele unui bărbat pe care îl chema Paul, şi îi mângâie muşchii braţului. Ce mai conta ce era adevărat?

153. Nişte observaţii despre televiziune

Se uita cu Marcia la nişte oameni săraci. Un *reality show* în nişte locuinţe sociale. Locuinţele sociale de la televizor erau un pic mai rele decât locuinţele sociale unde stătea ea şi se uita la o emisiune despre nişte locuinţe sociale. Din când în când Marcia îi arăta cât de murdare erau apartamentele celor de la televizor şi cât de meticulos făcea ea curat – dacă nu ţineai cont de dezordinea lui Cheryl.

— Bere. La zece dimineaţa! zise Marcia.

Natalie, care nu mai văzuse emisiunea, întrebă ce făcea una dintre concurente. Marcia strânse cu forţă braţele scaunului şi închise ochii.

— Ia droguri. Şi nu-i pasă decât de cosmetice şi de haine. Fratele ei ia bani de la stat pentru că zice că e bolnav, dar n-are nimic. E o nenorocire. Tatăl lui e la închisoare, pentru furt. Mama e o drogată.

În emisiune sărăcia era privită ca făcând parte din personalitatea cuiva.

— Uită-te şi tu! Uită-te la baia lor. Ce ruşine! Ce fel de oameni trăiesc aşa? Ai văzut?

Natalie zise că nu. Se uită la telefon.

— Te uiţi tot timpul la telefonul ăla! Ai venit să mă vezi sau să te uiţi la telefon?

Natalie ridică privirea. Un tip la bustul gol, cu o sticlă de bere în mână, o luă la fugă prin nişte tufişuri dintre două blocuri înalte şi aruncă sticla în singurul geam pe care-l mai avea o maşină arsă. Mişcarea era acompaniată de muzică. Avea o anumită frumuseţe.

— Nu-mi place deloc cum tot sare camera de la unul la altul, zise Marcia. Nu poţi să uiţi faptul că filmează. De ce fac mereu aşa în ultima vreme?

Lui Natalie i se păru că era o întrebare profundă.

154. Melanie

Natalie Blake era la birou şi lua nişte notiţe despre un detaliu obscur al dreptului de proprietate legat de uzucapiune, când Melanie intră, încercă să zică ceva şi începu să plângă. Natalie nu ştia ce să facă atunci când cineva plângea. Puse mâna pe umărul lui Melanie.

— Ce s-a întâmplat?

Melanie clătină din cap. Îi ieşea lichid din nas şi în colţul gurii îi apăruse un balonaş de salivă.

— Probleme acasă?

Tot ce ştia Natalie despre viaţa privată a lui Melanie era că avea un prieten poliţist şi că exista o fiică pe care o chema Rafaella. Nici poliţistul, nici Melanie nu erau italieni.

— Ia un şerveţel, zise Natalie.

Îi era frică de muci. Melanie se trânti pe scaun. Scoase telefonul din buzunar. În timp ce o zguduia plânsul, părea să încerce să găsească ceva pe telefon. Natalie se uită cum tot apăsa cu disperare pe buton.

— Trebuie să mă car de-aici!

Problema aceasta suna interesant şi era ceva surprinzător din partea Melaniei cea directă şi de încredere, pe care Natalie o descria deseori spunând că „se baza pe ea”. (Era anul când toată lumea zicea că „se bazează” pe Cutărescu.) Dar acum Melanie deveni neinteresant de pragmatică:

— Nu de tot! Dar o am pe Rafs şi o iubesc şi nu vreau

să mă mai prefac că nu o am pe Rafs! Uită-te la ea: e nemaipomenită! Acum are aproape doi ani.

Natalie se aplecă şi se uită la imaginea de pe ecran. Un mare nobil la care venise un ţăran înspăimântat ca să-i mărturisească ceva despre recoltă.

155. Lângă parc

Natalie Blake era ocupată cu disputa legată de frontiera din Caşmir, cel puţin în măsura în care afecta importul aparatelor stereo în India prin Dubai, în numele clientului ei important din Japonia, care fabrica produse electronice. Soţul ei, Frank De Angelis, era în oraş cu clienţii. Erau „săraci la capitolul timp". Nu aveau timp nici măcar să-şi ridice cea mai recentă bonificaţie primită pentru cât de mult munceau. Marcia a fost drăguţă şi s-a dus să ia cheia înainte de închiderea agenţiei imobiliare, iar Natalie se întâlni cu mama ei şi cu Leah la uşă. Vorbeau încet în timp ce intrau. Nu era clar de ce. Deocamdată nu existau jaluzele şi li se vedeau umbrele deasupra şemineului şi pe tavan. Natalie le conduse, arătându-le unde urma să pună canapelele şi scaunele şi mesele, ce urma să fie dărâmat şi ce avea să fie păstrat, unde avea să fie covorul, ce urma să refacă, ce să lustruiască. Le invită pe mamă şi pe prietenă să stea la fereastra cea mare şi să admire vederea către parc. Îşi dădu seama că simţea nevoia să le subjuge complet.

O luă un pic înainte, ca să admire dormitorul. Uite decoraţiunile originale. Uite şemineul, care chiar merge. Aşteptă să vină şi mama ei cu Leah. Desprinse cu unghia o bucată de tencuială cojită. Când fusese stagiară şi ajunsese de partea „greşită" a unui caz penal, Marcia o încurajase „să se gândească la familia victimei". Acum, dacă lucra cu vreo firmă mare, cu vreo multinaţională, trebuia să asculte prelegerile pompose şi neinformate ale lui Leah despre păcatele globalizării. Doar Frank o susţinea. Doar el părea să fie mândru. Cu cât cazul era mai important, cu atât era mai mulţumit. Cheryl, cu ani în urmă:

— De fiecare dată când încerc să merg iar la şcoală,

Cole vrea să mă lase însărcinată.

Norocul ei că nu păţise la fel. Gândul la Cheryl îi era de ajutor când avea momente de anxietate. Cel puţin Natalie Blake şi Frank De Angelis nu lucrau unul împotriva celuilalt sau nu erau în concurenţă. Erau incorporaţi. O reclamă la ei înşişi. Hai să-ţi prezint această reclamă la mine însămi. Uite fereastra, uite uşa. Şi tot aşa.

Natalie tocmai deschidea uşa camerei pe care se hotărâse să o facă biroul ei, când Marcia zise ceva, probabil fără să aibă vreo intenţie anume – „Aici e loc de o familie" –, iar Natalie reuşi să transforme totul într-o ceartă şi nu se lăsă deloc. Se uită la mama ei, care o porni înapoi spre uşă pe holul cu faianţă albă cu negru. Nu mai era stăpâna neîmblânzită din copilăria ei, ci o femeie micuţă, cu părul grizonant şi cu o pălărie scofâlcită din lână, care în mod sigur merita să fie tratată mai frumos.

— Eşti bine? zise Leah.

— Da, da, îi răspunse Natalie. Mereu aceeaşi poveste.

Leah găsi într-o debara din bucătărie nişte pliculeţe de ceai şi o singură cană.

— Unii zic că pot să ajung şi mai sus. Pentru ea nu contează. Ce ar vrea ar fi să te muţi înapoi cu ea. Acum Cheryl e îngerul ei. Se înţeleg aşa de bine, de nu se poate.

— Îi vine greu să te înţeleagă.

— De ce? Ce-i aşa de greu?

— Tu ai serviciul tău. Îl ai pe Frank. Ai tot felul de prieteni. Ai ajuns foarte bine. Nu eşti niciodată singură.

Natalie încercă să şi-o imagineze pe femeia descrisă aici. Leah se aşeză pe o treaptă.

— Crede-mă, aşa e şi Pauline.

156. Conspiraţie

Natalie Blake şi Leah Hanwell credeau că toţi erau porniţi să le facă să se înmulţească. Rudele, necunoscuţii de pe stradă, cei de la televizor – toată lumea. De fapt conspiraţia era mai puternică decât îşi imagina Hanwell. Blake era agent dublu. Nu voia să devină ridicolă fiindcă nu făcea ceea ce toată lumea se aştepta să facă. Nu trebuia decât să găsească momentul potrivit.

157. În parc

Leah întârzia. Natalie stătea pe terasa cafenelei din parc, la o masă din lemn, apărată de ploaie de o umbrelă mare, verde. Îşi petrecuse primele zece minute uitându-se la telefon. Citise anunţurile, îşi citise e-mailul, citise ziarele. Puse telefonul în buzunar. În următoarele zece minute nu-i vorbi nimeni şi nu vorbi cu nimeni. Veveriţele şi păsările apăreau şi dispăreau. Cu cât stătea mai mult singură, cu atât devenea mai neclară pentru ea însăşi. Un lichid decantat într-un borcan. Se văzu cum alunecă jos de pe bancă şi ia forma unui animal. Mergând în patru labe, ajunse la marginea asfaltului ud şi intră în iarbă, printre frunzele putrede. O luă mai departe, mai repede, începând să înţeleagă mersul în patru labe, şi o porni cu viteză peste gazon, peste micile coline artificiale, prin Grădina Tăcerii şi straturile ei de flori, prin tufişuri, peste stradă şi mai departe, pe şinele de cale ferată, urlând.

— Scuze, scuze, scuze. Linia Centrală. Doamne, aici parcă suntem la grădiniţă!

Natalie se uită la copii şi la nebunia de la fiecare masă, îi zâmbi alb prietenei ei şi se întrebă când anume în timpul prânzului ar trebui să-i spună vestea.

158. Timpul trece mai repede

În lume există un sistem de imagini. Aşteptăm să se întâmple ceva suficient de important sau de brutal, care să-l destabilizeze sau să-l distrugă definitiv, dar momentul acela nu vine niciodată. Poate că vine la sfârşit de tot, când se distruge totul şi nu mai ai cum să vezi nicio imagine. Se presupune că în Africa imaginile care dau o formă şi un sens vieţii, dimensiunile pe care le umple un individ – drumul de la fiu la şef, de la fiică la ocrotitoare –, vin din lumea naturală şi din imaginaţia colectivă a oamenilor. (Când Natalie Blake zicea „în Africa”, de fapt voia să spună „pe vremuri”.) În acel context probabil că exista ceva frumos în felul în care individul se sincroniza cu mulţimea.

Sarcina îi aduse lui Natalie şi mai multe imagini rupte din marea masă a fragmentelor culturale pe care le consuma în fiecare zi, folosind tot felul de aparate, unele

ţinute în palmă, altele nu. Ideea de a se purta conform acelor imagini o plictisea. Ideea de a se abate de la ele o făcea să se teamă ca pe vremuri. Începu să se teamă că nu se teme de lucrurile de care trebuia să se teamă. Simplul fapt că era calmă o făcea să se teamă. Nu părea să se potrivească prea bine în sistemul imaginilor. Bea şi mânca la fel ca înainte şi din când în când fuma. Se bucura că avea în sfârşit o formă şi că nu mai era prea slabă.

Prietena ei de pe vremuri, Layla, care avea deja trei copii, îi spusese despre naştere:

— E ca şi când te-ai întâlni cu tine însăţi la capătul unei alei întunecate.

Pentru Natalie Blake nu avea să fie aşa. Medicamentele pe care le ceruse erau incredibile, transcendente – nu chiar la fel de bune ca *ecstasy*-ul, dar îi aduceau un pic aminte de luciditatea şi bucuria acelor zile fericite. Era euforică, de parcă s-ar fi dus la discotecă şi ar fi dansat întruna, în loc să se ducă acasă atunci când cineva cu capul pe umeri îi sugerase să ia autobuzul de noapte. Îşi pusese căştile în urechi şi dansase în jurul patului de spital pe Big Pun. Nu fusese o întâmplare dramatică. Orele deveniseră minute. În momentul cheie fusese în stare să-şi spună cu calm:

— Ia uite, nasc.

Toate acestea însemnau că nu apăruse acea conştiinţă brutală a realităţii, pe care tot sperase să o simtă şi pe care şi-o dorise – o idee pe care nici nu-şi dăduse seama că se bazase.

159. Alteritate

A avut totuşi un moment – la câteva minute după eveniment, după ce copilul fusese spălat şi adus înapoi – când aproape că i s-a părut că, poate, o simte. S-a uitat în ochii negri şi blânzi ai unei fiinţe care nu era totuna cu entitatea Natalie Blake, care era, într-un fel, o dovadă că nu exista o asemenea entitate distinctă. Dar nu era şi fiinţa aceasta tot o însuşire a lui Natalie Blake? O extensie? În acel moment plânse şi simţi o modestie extraordinară.

Imediat după aceea apăruseră florile şi felicitările şi

pozele şi prietenii şi rudele care veneau cu cadouri ce etalau diferite nivele de gust şi bun-simţ, iar acea fiinţă misterioasă cu ochi negri fusese înlocuită de un bebeluş simpatic de trei kilograme cu numele de Naomi. Lumea venea cu sfaturi. Cei din Caldwell credeau că totul avea să meargă de minune atâta vreme cât nu aruncai copilul pe scări. Cei care nu erau din Caldwell credeau că nu avea să meargă de minune decât dacă făceai totul perfect şi chiar şi în cazul acela tot nu aveai nicio garanţie. Nu fusese niciodată atât de fericită să-i vadă pe cei din Caldwell. Nu putea să-şi dea seama foarte clar unde se situa Leah Hanwell în această schemă, pentru că e greu să îi caricaturizezi pe cei pe care îi iubeşti cel mai mult. Leah venise cu un iepure alb de pluş şi se uitase la Natalie ca şi cum prietena ei ar fi trecut peste o prăpastie şi ar fi ajuns în altă lume.

160. Dovada

La paisprezece luni după ce s-a născut primul ei copil, Natalie Blake mai născu unul. Trebuia să-l cheme Benjamin, dar apăruse cu un smoc de păr pe cap, ca nişte ghimpi, aşa că în primele trei zile l-au numit Spike şi apoi şi-au adus aminte de o după-amiază romantică fără copii, din urmă cu mai mulţi ani, când merseseră să vadă *Nola Darling*[18].

Frank era bucuros şi uită de treburile concrete, aşa că o vreme Natalie trebui să se poarte cu el ca şi cum ar fi fost al treilea copil, ba chiar al patrulea – dacă o adăuga şi pe bonă –, de care se ocupa şi căruia îi spunea, ca şi celorlalţi, ce să facă, în aşa fel încât să folosească timpul eficient şi toată lumea să ajungă unde trebuia să ajungă. Doar Natalie avea voie să piardă timpul stând la birou şi uitându-se la fotografii digitale cu familia ei. Această acţiune, judecată obiectiv, era la fel cu cea de atunci când i se cerea să se uite la pozele de la locul unei infracţiuni. Într-o dimineaţă Melanie o găsise în mijlocul unei asemenea reverii şi nu reuşise să-şi ascundă bucuria. După imaginea lui Spike de pe ecran era ascunsă o altă fereastră, cea cu anunţurile. Natalie acceptă iritată o

îmbrăţişare.

161. Arhitectura ca destin

Pentru Leah era *camera de zi*, pentru Natalie, *sufrageria*, pentru Marcia, *salonul*. Era mereu frumos luminată. Şi îi plăcea în continuare să stea la fereastră şi să admire priveliştea dinspre parc. Uitându-se în jur, la lucrurile pe care ea şi Frank le cumpăraseră şi le puseseră prin casă, Natalie voia să creadă că spuneau o poveste despre vieţile lor, în care casa în sine era o întâmplare, deşi se putea, desigur, şi ca această casă să fie realitatea incontestabilă, iar Natalie, Frank şi fiica lor să fie doar un joc de umbre umane pe un perete. Pe pereţii acestei case mai trecuseră şi alte umbre, ce şedeau, trăiau, se odihneau – şi asta încă din 1888. Când era în toane bune, Natalie se mândrea cu diferenţele mici dintre locatarii de pe vremuri, vecinii de acum şi ea însăşi. Uită-te la aceste măşti africane. O pictură abstractă a unei străduţe din Kingston. O masă minimalistă, cu patru scaune ca nişte tronuri. Alteori – mai ales când bona era plecată cu Naomi şi ea rămânea singură în sufragerie şi îi dădea de mâncare bebeluşului – se gândea cu tristeţe că propria ei umbră era la fel ca şi celelalte şi precum casa de alături şi casa de mai încolo.

În toamna aceea plânsetele copiilor ţinuseră luminile aprinse până noaptea târziu pe toată strada. În casa lui Natalie de lângă parc şocul crahului bancar demolase o bucăţică de tencuială de forma unui pumn şi pusese capăt planurilor lor de a se extinde cu camerele şi la subsol. Pentru că nu mergea la muncă şi voia să fie de ajutor, Natalie Blake aşteptă până ce Spike adormi la amiază, apoi deschise un document Word şi, simţindu-se foarte importantă, scrise titlul

Pe urmele banilor – povestea unei soţii

Avea darul de a se exprima bine şi era exasperată

când auzea atacurile de la radio şi de la televizor îndreptate împotriva a ceea ce ea credea că era firea bună a soţului ei. De parcă sărmanul Frank – a cărui bonificaţie fusese nesemnificativă, proporţional vorbind – nu se deosebea deloc de marii escroci şi infractori.

Când veni şi el acasă, simţi nevoia să-i vorbească despre toate acestea. El ridică ochii din mâncarea luată de la restaurant şi se uită la ea.

— Nu m-ai întrebat niciodată nimic despre ce fac eu la serviciu.

Natalie zise că nu era aşa, deşi în principiu era adevărat. În numele jurnalismului, continuă:

— N-ar trebui să fie vorba de moralitatea individuală, nu? Ar trebui să fie o problemă legală, care ţine de reglementare.

Frank puse jos beţişoarele chinezeşti.

— De ce vorbim despre asta?

— E istorie. Faci parte din ea.

Frank zise că el nu făcea parte din istorie. Îşi văzu în continuare de mâncarea chinezească. Natalie Blake nu putea fi oprită.

— Mulţi avocaţi de la noi scriu acum articole pe internet, pentru ziare. Editoriale. Ar trebui să fac şi eu la fel. Măcar e ceva ce pot face de acasă.

Frank luă telecomanda.

— Hai să ne uităm la televizor. Sunt mort de oboseală.

Televizorul nu ajută la nimic.

— Închide-l, zise Frank după ce se uitară cinci minute la ştiri.

Natalie îl închise.

— Dacă mâine s-ar închide toate băncile din oraş, zise Frank, fără să se uite la soţia lui, s-ar prăbuşi toată ţara. Punct.

La etaj copilul începuse să plângă.

În următoarele zile Natalie reuşi să mai adauge doar două rânduri la încercarea ei de a scrie o critică a societăţii:

Îmi dau seama că nu sunt aşa cum îşi închipuie lumea că este „soţia unui bancher”. Sunt o femeie neagră foarte educată. Sunt o avocată de succes.

Dădea vina pe Spike pentru că înainta atât de încet, dar de fapt copilul dormea bine şi Natalie angajase o poloneză, Anna. Avea destul timp. După o săptămână, în timp ce se ocupa de e-mailuri, văzu documentul pe ecranul calculatorului şi îl mută pe furiş într-o zonă unde să nu mai dea peste el aşa de uşor. Se uită la televizor în sufragerie şi îi dădu copilului să mănânce. Lumina soarelui dispărea din ce în ce mai devreme. Frunzele erau maronii şi portocalii şi aurii. Vulpile ţipau. Uneori mai verifica anunţurile. Tinerii de la televizor îşi eliberau birourile. Ieşeau ţinându-şi cutiile în faţă ca pe nişte scuturi.

162. Semidetaşată

De fiecare dată când se întorcea la serviciu, provocarea era foarte clară: fă în aşa fel încât să se creadă că nimic nu s-a schimbat. Se scria mult despre fenomenul acesta în paginile pentru femei din suplimentele ziarelor de duminică şi Natalie le citea cu interes. Important era să ştii cum să-ţi organizezi timpul. Din fericire, organizarea timpului era darul lui Natalie. Descoperise că economiseai mult timp dacă erai pur şi simplu ambivalentă. Nu avea nicio părere fermă despre ce mâncau cei mici, ce purtau, la ce se uitau, ce ascultau, ce fel de sticlă foloseau ca să bea lapte sau altceva în afară de lapte.

În alte ocazii era surprinsă că se întâlnea cu ea însăşi la capătul unei alei întunecate. Se panica şi se înfuria când îi vedea pe copiii ei răsfăţaţi stând pe podea, uitându-se la imagini vechi, imagini mişcătoare cu ei pe telefonul tatălui lor, o formă de conştiinţă de sine necunoscută de-a lungul existenţei umane – dincolo de vise şi miracole – până în vremurile recente. Până înainte de adineauri.

163. Didascalii

Înăuntru. Noapte. Lumină artificială.

În peretele din stânga şi în cel din dreapta, mai spre fund, sus, o fereastră mică. Jaluzelele trase.

În dreapta, în faţă, o uşă întredeschisă. Rafturi de cărţi la dreapta şi la stânga.

Birou simplu. Scaun pliant. Cărţi puse pe el.

Nat intră. Se uită în sus, la fereastră. Stă în picioare lângă fereastră.

Deschide jaluzelele. Le închide. Pleacă. Se întoarce. Pleacă.

O pauză.

Se întoarce repede, deschide jaluzelele. Dă cărţile la o parte de pe scaun. Se aşază. Se ridică.

Merge spre uşă. Se întoarce. Se aşază. Deschide laptopul. Îl închide. Îl deschide.

Scrie.

FRANK: (*vorbeşte mecanic, nu se vede*) Pat. Vii? (*pauză*) Vii?

NAT: Da. (*scrie repede*) Nu. Da.

164. Timpul trece mai repede

Acum, că avea multe de făcut la muncă – acum, că toată viaţa ei devenise de fapt muncă –, Natalie Blake era calmă şi mulţumită, cum nu mai fusese decât când era la facultate, în zilele de dinainte de sesiune, sau în zilele de dinainte de un proces. Ce bine ar fi fost dacă ar fi putut să încetinească totul! Avusese opt ani vreme de o sută de ani. Avea treizeci şi patru de ani de şapte minute. Se gândea des la un desen făcut cu creta pe o tablă, cu multă vreme în urmă, când totul se petrecea într-un ritm rezonabil. Un ceas care arăta istoria universului în douăsprezece ore. *Big Bang*-ul fusese la prânz. Dinozaurii apăruseră cândva după-amiaza. Tot ce avea de-a face cu omenirea se întâmpla în cele cinci minute de dinainte de miezul nopţii.

165. Îndoială

Spike începu să vorbească. Cel mai mult îi plăcea să zică:

— E mami mea.

Accentul varia:

— E mami *mea.* E *mami* mea. *E* mami mea.

166. Sfârşit de partidă la un magazin african

Mai nou simţea nevoia de ceva diferit de acel impuls care o mâna drept înainte. Voia să păstreze ceva. Cu acest scop în minte, începu să caute mâncarea din copilăria ei. Într-o sâmbătă dimineaţa, imediat după ce trecuse pe la supermarketul britanic imens, se chinui să ajungă la micul magazin african, luând-o pe strada mare, cu doi copii într-un cărucior dublu şi fără niciun fel de ajutor, ca să cumpere cartofi dulci, batog şi nişte banane micuţe. Ploua. Ploaie orizontală. Copiii urlau. Oare exista vreo suferinţă mai elevată decât a ei?

Naomi arunca lucruri în coş. Natalie le scotea. Naomi le arunca înapoi. Spike se murdărea. Lumea se uita la Natalie. Ea se uita la lume. Priviri pline de paranoia şi dispreţ circulau de la unul la altul. Era foarte frig afară, foarte frig înăuntru. Reuşiră să se pună la coadă. Cu chiu, cu vai. Reuşiră cu chiu, cu vai.

— Nom-Nom, dacă nu mai faci aşa, îţi spun o poveste. Vrei să auzi povestea? întrebă Natalie Blake.

— Nu, zise Naomi De Angelis.

Natalie îşi şterse cu eşarfa transpiraţia rece de pe frunte şi se uită în jur, ca să vadă dacă îi admira cineva calmul matern în faţa unei asemenea provocări incredibile. O văzu mai bine pe femeia dinaintea ei. Îşi golea buzunarele pe tejghea, se oferea să renunţe la una sau la alta. Copiii ei, patru la număr, i se tot băgau printre picioare.

Natalie Blake uitase complet cum era să fii sărac. Era o limbă pe care nu mai putea să o vorbească şi nici măcar nu o mai înţelegea.

167. Prânz cu Layla

Vechea ei prietenă Layla Thompson era acum Layla Dean. Părăsise biserica cu mulţi ani în urmă. Lucra la un post de radio dedicat negrilor şi asiaticilor, unde era şefa departamentului muzical. Era măritată cu un bărbat care deţinea şi administra două cafenele cu internet şi copiatoare în Harlesden. Damien. Trei copii. Când Natalie

Blake discuta cu cineva despre educaţie (avea în mod constant genul acesta de discuţii), o dădea pe vechea ei prietenă, Layla, drept un exemplu perfect pentru ceea ce voia să spună.

Când o folosea pe Layla drept exemplu perfect, de obicei uita să spună că nu o mai văzuse de câţiva ani. Layla făcuse copii, iar Natalie nu făcuse, iar în perioada aceasta lui Natalie i se păruse complicat să ia prânzul cu Layla, căci grijile ei păreau teribil de limitate, concentrate doar pe câteva lucruri. Acum, că Natalie avea şi ea copii, îşi dădu seama că i-ar face mare plăcere să ia din nou prânzul cu Layla din când în când. Avea atâtea lucruri pe care ar fi putut să i le spună Laylei şi pe care nu putea să i le spună altcuiva. Stabiliră când să ia prânzul. Iar acum se trezi vorbind foarte repede şi bucurându-se de ospitalitatea Laylei la acest restaurant frumos, cu mâncare africană, de pe Camden High Street. Avea senzaţia că nu e în stare să vorbească suficient de repede ca să spună tot ce avea de spus.

— „E aşa de bine să nu mai fie nevoie să mă prefac că mă interesează ştirile”, zise Natalie Blake, citând o altă femeie, şi luă un polonic mic din porţelan, plin de creveţi şi supă din lapte de cocos. Şi stăteam acolo, într-un cerc, cu ciudaţii ăştia şi mă gândeam: zău că aici nu-i locul meu! Unde-i ieşirea? Îmi trebuie nişte oameni cu care să pot să dansez.

— Vin eu la dans, Natalie.

— Mulţumesc! E o seară cu *hip hop* de modă veche undeva în Farringdon. Mi-a spus fratele meu. Am putea merge sâmbăta viitoare. Aş putea să o conving şi pe Amita. E mult mai bine decât să cântăm *Old MacDonald*.

— Mie îmi plac cursurile pentru copii. Mă duceam tot timpul la ele.

— Nu cursul ăsta. E prea pretenţios. Dar nu pot să sufăr când încep toţi să… se porni Natalie şi continuă în acelaşi stil în timp ce mâncară.

Chelnerii aduceau punci, aduceau punci. Paharul ei nu era niciodată pe jumătate gol sau pe jumătate plin, ci se

umplea mereu. Chelnerii aduceau punci.

— Ce? întrebă Natalie Blake.

Era prea beată ca să se mai ducă la birou. Prietena ei Layla zâmbea cu un fel de tristeţe. Se uita la faţa de masă.

— Nimic. Eşti neschimbată.

Natalie tocmai îi trimitea un SMS lui Melanie, ca să-i spună că nu se mai întorcea decât mâine-dimineaţă.

— Da. Nu-i ca şi cum trebuie să devin altcineva doar pentru că…

— Ai vrut mereu să fie clar că nu erai ca noi. Asta faci şi acum.

Veni un chelner să le întrebe dacă voiau desert. Deşi avea poftă de desert, Natalie Blake simţea că acum nu mai putea să-l comande. Era paralizată de frică. Inima îi bătea nebuneşte. Avu un impuls de şcolăriţă – să o pârască la chelner pe Layla Dean, fostă Thompson. Layla se poartă urât cu mine! Layla mă urăşte!

Layla nu se uită la chelner, care dispăru repede. Ţinea un şerveţel alb şi gros pe care îl răsucea în mâini.

— Chiar şi atunci când cântam împreună, erai cu mine, dar de fapt nu erai. Te dădeai mare. Erai falsă. Superficială. Le făceai semne băieţilor din public sau cine ştie ce făceai.

— Layla, ce zici tu acolo?

— Şi tot aşa faci şi acum.

168. Costumată

Costumul de fiică. Costumul de soră. Costumul de mamă. Costumul de soţie. Costumul de tribunal. Costumul de bogată. Costumul de săracă. Costumul de britanică. Costumul de jamaicană. Fiecare are nevoie de o garderobă diferită. Dar când se gândea la aceste atitudini diferite, se chinuia să-şi dea seama care ar fi fost cea mai autentică sau, poate, cea mai puţin neautentică.

169. Eu cu mine şi cu persoana mea

Natalie o aşează pe Naomi în scaunul ei din maşină şi îi puse centura de siguranţă. Natalie îl aşează pe Spike în scaunul lui din maşină şi îi puse centura de siguranţă. Natalie se căţără în maşina imensă. Natalie închise toate

geamurile. Natalie porni aerul condiţionat. Natalie puse albumul *Reasonable Doubt*[19]. Natalie îi zise lui Frank să dea muzica mai încet când începeau să înjure prea tare.

170. Colecţii complete

Cum mergea pe Kilburn High Road, Natalie Blake îşi dori foarte tare să intre în viaţa altor oameni. Era greu de ştiut cum ar fi putut să-şi îndeplinească dorinţa în mod concret sau ce însemna ea de fapt – dacă însemna ceva. „Să intre în viaţa lor" era un gând neclar. Să-l urmărească pe puştiul somalez până acasă? Să stea şi să aştepte alături de bătrânica rusoaică în staţia de autobuz de lângă PoundLand? Să se aşeze la masă în cofetărie lângă mafiotul ucrainean? Un sfat de la localnici: în staţia de autobuz de lângă magazinul PoundLand din Kilburn se aud unele dintre cele mai interesante conversaţii din Londra. Cu plăcere.

Nu era suficient să-i asculte. Natalie Blake voia să-i cunoască. Să-i cunoască foarte bine.

Între timp:

Toţi colegii lui Natalie şi ai lui Frank ajunseseră să cunoască foarte bine un grup de afro-americani, majoritatea bărbaţi, care aruncau sticluţe cu droguri de douăzeci de dolari în tufişurile dintre nişte blocuri înalte şi oribile, aflate într-un oraş deprimat şi uitat de lume, care avea una dintre cele mai mari rate ale infracţionalităţii din Statele Unite. Frank era enervat de faptul că toată lumea ajunsese să-i cunoască foarte bine pe aceşti tineri, dar nu putea să-şi dea seama de ce anume îl enerva această idee şi, în semn de protest, el şi soţia lui nu participau la ceea ce se presupunea că ar fi o experienţă televizuală a extazului comun.

Între timp:

Natalie Blake se uită la anunţuri. Răspunse la răspunsurile ei.

171. La locul de joacă

Nu poţi să fumezi la locul de joacă. E evident. Orice om cât de cât civilizat ar trebui să o ştie.

Da, aprobă Natalie. Da, sigur.

Mai fumează? întrebă bătrânica albă.

Natalie se aplecă să vadă mai bine de pe bancă. Mai fuma. Avea cam optsprezece ani. Era cu alţi doi puştani: un băiat alb, cu nişte coşuri oribile, şi o fată frumuşică foc, cu un trening gri şi pantofi de sport Nike de un galben aprins. Fata stătea într-o poziţie pe care Natalie şi prietenii ei o desemnau pe vremuri cu expresia „a trândăvi" sau „a sta la poveşti" – adică stătea între picioarele băiatului alb, cu coatele pe genunchii lui, într-o îmbrăţişare leneşă de vară. Şi arătau frumos împreună, trândăvind în carusel. Dar nu se putea nega faptul că băiatul care fuma stătea în picioare în carusel. Fumând.

Mă duc la ei să le zic vreo două. Zise bătrânica albă. Sunt veniţi din afurisitele alea de locuinţe sociale.

Bătrânica o luă înspre ei şi, în acelaşi timp, Naomi veni fuga din piscină în braţele mamei, ţipând PROSOP PROSOP PROSOP. În caz că vă întrebaţi, era într-adevăr vorba de aceeaşi piscină unde avusese loc acea întâmplare dramatică din urmă cu mulţi ani. Natalie Blake o înfăşură pe fiica ei într-un prosop şi o încălţă cu nişte sandale din plastic.

Bătrânica se întoarse.

Mai fumează? A fost foarte nerespectuos.

Da. Zise Natalie Blake. Mai fumează.

STINGE-O. Urlă bătrânica.

Natalie o luă pe Naomi în braţe şi se duse înspre carusel. În timp ce se apropia, apăru şi o femeie de vârsta a doua, cu nişte codiţe împletite impresionante şi o pălărie africană imensă. Stătură împreună lângă carusel. Femeia cu părul împletit îşi încrucişă braţele pe piept.

Trebuie să o stingi. Ăsta e un loc de joacă. Zise Natalie.

ACUM. Zise femeia cu părul împletit. N-ai ce căuta aici. Am auzit cum i-ai vorbit doamnei mai devreme. Este mai în vârstă decât tine. Să-ţi fie ruşine.

Stinge-o şi gata. Zise Natalie. Copilul meu e aici. Zise Natalie, deşi nu îi păsa prea tare de fumatul pasiv, mai ales când era afară, la aer.

Uite ce e, zise băiatul, dacă cineva nu se poartă frumos cu mine, îi zic să mă lase dracu' în pace. Da' ea mi-a vorbit frumos? Să nu minţi, că te-au auzit toţi şi n-ai vorbit frumos.

NU AI VOIE SĂ FUMEZI LA LOCUL DE JOACĂ. Ţipă bătrânica. De pe bancă.

Da' de ce trebuia să se bage ea? Întrebă băiatul.

Are dreptate! Insistă femeia cu părul împletit.

Stinge-o şi gata. Zise Natalie. Ăsta e un loc de joacă.

Uite ce e, eu nu fac ca voi, ăştia de-aici. N-am vilă. Noi nu facem ca voi. În Queen's Park. N-ai ce să-mi zici tu mie. Eu îs din Hackney, da?

Fusese o mişcare nepotrivită, retoric vorbind. Până şi fata care trândăvea oftă.

A, NU. Zise femeia cu părul împletit. Nu se poate aşa ceva. Nu nu nu. Faci mişto? *Îs din Hackney?* Şi? Şi? Uite ce e, poţi să te pui cu oamenii ăştia, dar cu mine nu poţi să te pui, drăguţule. Te ştiu eu. Te ştiu bine. Eu nu-s din Queen's Park, dragule, eu sunt din HARLESDEN. De ce vorbeşti aşa despre tine? De ce vorbeşti aşa despre cartierul tău? Aoleu, ce m-ai enervat, măi băiete. Eu sunt din Harlesden – lucrez cu tinerii. De douăzeci de ani. Mi-e ruşine pentru tine acum. Din cauza ta suntem unde suntem. Ruşine. Ruşine!

Da da da da da da da. Zise băiatul. Fata râdea.

Crezi că-i de râs? Zise femeia cu părul împletit. Râzi tu, râzi, soro. Unde crezi că ajungi aşa? Zise femeia către fată.

Eu? Dar nu-i treaba mea! Ce treabă am eu cu asta?

Nicăieri. Zise Natalie. Nicăieri. Nicăieri. NICĂIERI.

Mami, nu mai ţipa! Zise Naomi.

Natalie nu ştia de ce ţipă. Începu să se teamă că devenea ridicolă.

Îmi pare rău de voi, zău. Zise un indian care stătuse

deoparte şi acum intra şi el în cercul judecăţii. E clar că sunteţi nişte tineri foarte nefericiţi şi nemulţumiţi.

Aoleu, să nu începi, ce dracu'! Ţipă fata. Băiatul alb cu care stătea se uită la mulţimea care se strângea în jur şi făcu ochii mari. Începu să râdă.

Mă distraţi tare. Zise el.

Cum de s-a ajuns la asta? Întrebă fata, râzând. Stăteam şi eu aici, mă relaxam! Ce treabă am eu cu asta? Mă, Marcus, tu i-ai atras. Treaba ta. Parcă văd că o să ajung şi la televizor, la Oprah, fir-ar a dracu'!

De ce râdeţi? Întrebă bătrânica albă, care stătea acum laolaltă cu toată lumea lângă carusel. Nu cred că-i ceva de râs.

Frate, iarăşi. Zise fata. Iar începe asta. A dracu', iar se bagă mamaia. Mă termină.

Atâta agitaţie? Întrebă Marcus. Pentru o ţigară. Chiar merită? Mergeţi înapoi şi calmaţi-vă. Vedeţi-vă de-ale voastre. Staţi jos, mă.

Nişte proşti. Zise fata.

Stinge-o şi gata, mă. Zise Natalie. Nu mai terminase o frază cu „mă" de ceva vreme.

Hei, Marcus. Zise fata. Stinge ţigara aia şi gata, te rog, fă-o să tacă din gură. Hai, că de-acum e chiar ridicol.

Să vă fie ruşine. Zise bătrânica albă.

Eram dispusă să stăm de vorbă, da? Zise femeia cu părul împletit. Ca de la adult la adult. Şi să încerc să-ţi înţeleg punctul de vedere. Dar m-ai dat gata cu prostia aia. Să-ţi fie ruşine, frate. Şi partea tristă e că am văzut eu unde duce asta.

Nu-ţi face tu griji pentru mine. Zise Marcus. Fac bani. Mă descurc. Zise Marcus. Marcus îşi ridică gulerul. Un gest deloc convingător.

Fac bani, mă descurc. Repetă Natalie. Mârâind cu buza ridicată. Fac bani, mă descurc. Repetă ea. Da, sigur, sigur. Eu sunt avocată, măi. Asta înseamnă să faci bani. Să faci bani cu-adevărat.

Ăştia sunt săriţi de pe fix, ce dracu'. Zise fata.

Dacă venea aici şi mă ruga frumos, da? Aş fi făcut-o.

Răspunse Marcus. Sunt un băiat inteligent, da? Dar când cineva nu mă respectă, atunci nu-i cum trebuie şi atunci o să mă iau de ei.

Dacă te-ai fi respectat tu însuţi sau dacă te-ai fi apreciat cât de cât, răspunse Natalie, faptul că te-a rugat cineva de la locul de joacă să stingi ţigara n-ar fi fost un atac la adresa orgoliului tău.

Se strânseseră mai mulţi oameni – alţi părinţi, cetăţeni îngrijoraţi. Ultima replică a lui Natalie fusese de mare succes şi ea îşi simţi clar victoria, ca şi cum un juriu ar fi rămas cu gura căscată, holbându-se la nişte poze din mâna ei. Pregătindu-se de triumful final, se uită din greşeală în ochii lui Marcus, ceea ce o făcu să se bâlbâie un pic, dar găsi repede un punct gol deasupra umărului său drept şi îşi îndreptă toate observaţiile într-acolo. În jurul lor cearta se transformă în discuţii mai mici. Fata se certa cu bătrânica. Iubitul ei se certa cu femeia cu părul împletit. Mai mulţi oameni i se alăturară lui Natalie şi continuară să ţipe la sărmanul Marcus, care îşi terminase deja ţigara şi părea complet epuizat.

172. NV

Swiss Cottage, 20 august

Un eşec. Bărbat alb şi femeie albă, mult mai bătrâni decât în anunţ. Şaizeci şi ceva. Voiam să plec. Voiam să rămân. Am fugit. Pană de imaginaţie. Mă imaginam cum deschid uşa. Mă imaginam cum intru. Nu-mi puteam imagina ce-aş zice…

173. Piersică, bujori

Nu reuşea să găsească adresa şi trecu pe lângă ea de mai multe ori. Era o uşă greu de descris, cu un geam dublu, înghesuită între magazinele Habitat şi Waitrose de pe Finchley Road. Un bloc din anii ’30, degradat. Apăsă pe sonerie şi i se deschise imediat. Se opri să cerceteze nişte flori din plastic de pe hol, care erau de o verosimilitate extraordinară. Patru etaje, fără lift. Natalie Blake stătu multă vreme în faţa uşii. Ca să apese pe sonerie, trebui să

facă ceva ce îşi descrise mai târziu drept „o ieşire din propriul corp”. Putea să vadă prin geam covorul de culoarea piersicii şi pereţii de culoarea piersicii şi un colţ din sufragerie, unde se afla o canapea moale din piele albă, cu picioare şi braţe din imitaţie de lemn de nuc. În faţa canapelei observă un scaun şi un taburet imens, asortate şi făcute în acelaşi stil. Pe o masă din hol stătea un ziar. Se chinui să vadă ce ziar era şi conchise că era un exemplar din *The Daily Express*, ascuns parţial de un telefon fix de modă veche, cu disc, tot alb şi el şi cu un receptor de alamă. Două trupuri se apropiară de uşă. Piele albă, îngrozitoare, ridată, cu vene albastre. Toată lumea dorea femeie neagră, 18-35 ani. De ce? Ce cred ei că putem face noi? Ce vor ei şi avem noi? Îi auzi strigând: Vino înapoi!

174. Crematoriul Golders Green

Lui Natalie Blake nu-i era greu să se îmbrace pentru o înmormântare. Majoritatea hainelor ei aveau un aspect funerar. Era mai greu să-i îmbrace pe copii şi se concentră asupra acestui fapt, deschizând cu zgomot uşile de la dulap şi aruncând pe jos tot ce nu se potrivea.

În maşină soţul ei, Frank De Angelis, întrebă:

— Era un om bun?

— Nu ştiu ce înseamnă asta, zise Natalie Blake.

Când intrară în parcare, în oglinda retrovizoare nu se vedea niciun om pe care să nu-l recunoască, chiar dacă nu le ştia numele la toţi. Lume din Caldwell, de la Brayton, din Kilburn, din Willesden. Fiecare marca o perioadă anume. Cu siguranţă că şi ei o vedeau pe ea doar ca pe un fel narcisist de a măsura timpul. Şi totuşi. Ieşi din maşină în curte. O prietenă de-a mamei ei o atinse pe braţ. O luă înspre grădină, unde se împrăştia cenuşa celor incineraţi. Un bărbat care conducea asociaţia locatarilor din Caldwell o atinse cu mâna lui mare pe gât şi strânse uşor. Era posibil să nu ai doar dispreţ faţă de cei care măsurau timpul pentru tine? Era posibil să-i şi iubeşti?

— Eşti bine, Keisha?

— Natalie, mă bucur să te văd.

— E-n regulă, dragă?

— Domnişoară Blake, nu ne-am văzut de mult.

Semnele ciudate de recunoaştere pe care le fac oamenii la înmormântări. Nu era vorba doar de faptul că murise Colin Hanwell. O sută de oameni care stătuseră în aceeaşi zonă cu el recunoşteau acum acea relaţie, care era şi intimă, şi accidentală, şi apropiată, şi îndepărtată. Natalie nu-l cunoscuse pe Colin cu adevărat (nu avea cum să-l cunoască pe Colin cu adevărat), dar ştiuse ce însemna să-l ştie pe Colin. Să-l aibă pe Colin drept un obiect prezent în conştiinţa ei. La fel ca toţi cei de acolo.

Se vorbea. Se cânta. Şi pe vremuri se făcea treaba aceea cu picioarele. Natalie era nevoită să vină şi să plece de fiecare dată când vreunul din copiii ei făcea mofturi. În cele din urmă perdeaua se trase şi coşciugul dispăru. Dusty Springfield.20 În cazul unora sunt lucruri pe care nu le poţi afla decât după ce au murit. În timp ce invitaţii ieşeau, Leah stătea la uşă împreună cu mama ei. Purta o fustă lungă, neagră, oribilă, şi o bluză tot neagră, care probabil că fuseseră împrumutate de la cineva. Natalie auzea cum străinii cu intenţii bune o împovărau pe Leah cu amintiri lungi şi irelevante. Povesteau.

— Vă mulţumesc că aţi venit, îi spunea Leah mecanic fiecărui om care trecea.

Părea foarte palidă. Fără fraţi şi surori. Fără verişori. Doar cu Michel.

— Of, Lee, exclamă Natalie Blake când îi veni rândul şi plânse şi o strânse foarte tare pe prietena ei bună, Leah Hanwell.

Ce bine ar fi fost dacă ar fi putut cineva să o forţeze pe Natalie Blake să meargă la câte o înmormântare în fiecare zi din viaţa ei!

175. NV

Cranley Estate. Mai mult N decât NV. Un tip ciolănos: „JJ”. Seamănă cu unchiul Jeffrey. O fată iraniană: „Honey”. Amândoi abia trecuţi de douăzeci de ani şi amândoi făcuţi praf. Probabil cocaină. Sau, poate, metamfetamină. De data asta măcar am fost în stare să intru. Fără frică. Am încercat ceva, dar n-a ieşit nimic. Erau amândoi duşi, în

lumea lor.

176. Uitare

Lui Honey îi lipsea un dinte. Sufrageria lor abia dacă-şi merita numele. O canapea urâtă şi murdară, televizorul pornit tot timpul. Toată casa mirosea a canabis. Stăteau pe nişte scaune joase, făcuţi praf, şi se uitau la „Da sau Nu”. Nu păreau emoţionaţi. JJ zise: Stai aici un pic. De-abia am venit şi sunt varză. Nu-i arătă un scaun. Drăguţă, ca de obicei, Natalie Blake îşi găsi un loc pe jos, între ei doi.

Încercă să se concentreze la emisiune, pentru că nu o mai urmărise niciodată. Telefonul îi piuia mereu: SMS-uri de la serviciu. JJ avea o teorie a conspiraţiei complicată, legată de ordinea cutiilor. Cel mai bun lucru pe care îl putea face era să accepte *joint*-ul şi să se lase dusă. Percepţia timpului îi dispăru destul de repede. La un moment dat nu se mai uitară la televizor şi JJ începu să joace un joc video cu fantome, săbii şi spiriduşi care ziceau tot felul de prostii. Natalie se scuză şi spuse că vrea la toaletă. Deschise uşa greşită, văzu un picior, auzi un ţipăt. E Kelvin, zise JJ, a tras acum la noi. Lucrează noaptea.

Capacul de la WC era din plastic transparent, cu nişte peştişori de aur. Apa de la chiuvetă era maronie. Head & Shoulders. Radox. Ambele flacoane, goale.

Natalie se întoarse încet. JJ era ocupat: vorbea cu ecranul. Zi-mi unde-i magazinul ăla de cereale. O ţărancă enigmatică îi zâmbi. Natalie încercă să facă conversaţie. Mai făcuse asta înainte? De câteva ori, zise el, când n-ai ce dracu’ să faci. Dar de obicei sunt foarte urâte şi le dau afară înainte să intre în casă. Aha, zise Natalie. Aşteptă. Nimic. Honey, plictisită, se întoarse spre musafiră. Ce mai faci, Keisha? Pari fată de treabă. Sunt coafeză, zise Natalie Blake. O! Auzi, e coafeză! Foarte bine. Eu sunt din Iran. JJ se strâmbă: Axa Răului! Honey îi trase una, dar cu afecţiune. O mângâie pe Natalie pe faţă. Crezi că oamenii au o aură, Keisha?

Se scoase şi mai multă iarbă şi se fumă. La un moment dat Natalie îşi aduse aminte că şi Frank lucra până târziu. Îi trimise un SMS Annei şi o mitui, zicându-i

că îi plăteşte jumătate de normă în plus dacă stă până la unsprezece şi îi culcă pe cei mici. JJ ajunse la un castel, unde i se dădu o nouă listă de sarcini. Honey se întrebă în gura mare despre nu ştiu ce pudră MDMA împachetată într-o hârtie de gumă. Natalie zise: Nu cred că o facem, nu? JJ zise: Probabil că nu, sincer să fiu.

177. Invidie

Leah îşi dorea ca Natalie Blake să vorbească la o licitaţie caritabilă pentru un grup de negrese tinere pe care tot Leah le ajutase să facă rost de finanţare. Îi tot pomenea de asta. Dar sala pe care reuşiseră să o închirieze pentru această ocazie era la sud de râu.

— Nu merg în sud, protestă Natalie Blake.

— E pentru o cauză bună, insistă Leah Hanwell.

Natalie Blake îi mulţumi lui Leah pentru introducerea pe care i-o făcuse şi urcă pe podium. Le vorbi despre cum puteau să-şi organizeze timpul, să-şi identifice scopurile, să muncească din greu, să se respecte pe ele însele, să-i respecte şi pe partenerii lor, şi despre cât e de important să fii bine educată. În timp ce-şi citea textul pregătit dinainte, îşi dădu seama că mintea ei aluneca spre nişte imagini obscene. Se întrebă ce făceau Leah şi Michel, care păreau să se atingă tot timpul, atunci când erau singuri la ei în dormitor. Orificii, poziţii, orgasme. După ce meditã la asta, se gândi la următoarea ei frază.

— Tot ce se bazează exclusiv pe atracţia fizică e sortit eşecului, citi ea. Ca să rămâneţi împreună, trebuie să aveţi aceleaşi ambiţii.

La un moment dat va trebui să-i spună aşa ceva şi lui Leah. Nu chiar acum. La un moment dat. Va fi mai blândă, desigur. Săraca Leah.

— Şi astfel, explică Natalie Blake în faţa grupului de femei de culoare, refuzând să-mi impun nişte limitări artificiale, am fost capabilă să-mi exploatez pe deplin potenţialul.

De la pagina doi de sus până la începutul paginii a treia probabil că citise cu voce tare şi zisese ceva logic, probabil că li se păruse că toate se legau – nu se uita

nimeni la ea, de parcă ar fi fost sărită de pe fix –, dar nu îşi amintea absolut nimic din tot ce spusese.

178. Coc înalt

Din boxele cafenelei din parc se auzea o voce frumoasă. Natalie Blake şi prietena ei, Leah Hanwell, ziseseră de-acum mult timp că această voce suna a Londra – mai ales a Londra de nord şi nord-vest –, ca şi când posesoarea ei era sfânta cartierelor lor. Poţi să fii posesoarea unei voci? Fiica lui Natalie şi alţi copii ţopăiau şi dansau pe muzică, în timp ce părinţii lor dădeau discret din cap. Ieşise soarele. Din păcate, Leah Hanwell întârzia, ca de obicei, şi cântecul se termină repede, Naomi urla nu se ştie de ce, Spike se trezise şi Leah pierduse o demonstraţie perfect coregrafiată a bucuriilor vieţii – mai ales ale vieţii de familie.

— E foarte deprimată, îi zise Natalie lui Frank în timp ce aşteptau. Ea crede că nu-mi dau seama. Îmi dau seama. E complet paralizată. Stagnează. Nu pare capabilă să iasă din groapa asta.

Dar imediat ce zise acest lucru, apăru posibilitatea ca afirmaţia ei să fi fost preluată din cântec, să fi fost de fapt doar un vers de final pe care îl adăugase Natalie într-un impuls de moment şi să fi părut ridicolă când l-a spus cu voce tare. Frank ridică ochii din ziar şi îi surprinse expresia, care sugera că se întâmplase o catastrofă.

— Leah şi Michel sunt foarte fericiţi, zise el.

Mai târziu Natalie văzu la televizor un interviu cu acea cântăreaţă:

— Când eram mică, nu credeam că sunt cine ştie ce. Credeam că toată lumea poate să cânte.

Vocea ei era în continuare la fel de miraculoasă cum o auzise Natalie odată în Camden, prin fereastra unui *pub*. Dar femeia care o deţinea (sau nu) aproape că dispăruse. Natalie se uita fix la femeia-copil cu picioare strâmbe, care abia dacă mai era acolo, care abia dacă mai exista.

179. Aforism

Ce povară înseamnă un cadou pentru o femeie! Se va pedepsi singură pentru că l-a primit.

180. NV

Primrose Hill, 1 mai

Cuplu înstărit. Frumoşi. Erau îngrijoraţi că „profită” de mine. M-au iertat când am dat înapoi. De ce i-am urât pentru asta?

181. Toate facilităţile moderne

După negocieri îndelungate pe e-mail, hotărâseră să se întâlnească în timpul zilei, la trei după-amiaza. Femeia deschise uşa şi zise: Uau! Păr ondulat, halat, tocuri, frumoasă, în mod cert africană. Obiectivul ei principal era să o cuprindă pe Natalie Blake cu braţul şi să intre amândouă în casa imensă înainte să le vadă cineva. În privinţa vestimentaţiei, Natalie rămăsese la acelaşi stil: cercei mari de aur, fustă de blugi, cizme din piele întoarsă şi cu ciucuri, elasticul de păr cu pătrăţele albe şi negre şi hainele de birou puse într-un rucsac purtat în spate. Zărindu-se într-o oglindă imensă, aurită, de pe hol, conchise că e convingătoare. Acum era hotărâtă. Măcar ei erau atrăgători. Natalie Blake tot mai credea că doar atracţia contează.

Pe hol, vopsea verde (mat) de la Farrow and Ball. Sculpturi africane pe pereţi. Obiecte moderne minimaliste. Un disc de aur, înrămat. O poză cu Marley, înrămată. Prima pagină dintr-un ziar, înrămată. Un fel de „bun-gust” oribil peste tot. Natalie Blake înălţă privirea şi îl văzu pe soţ sau prieten la capătul scărilor. Era extraordinar de frumos: cu capul ras, bine făcut. Un cuplu frumos. Semănau unul cu altul. Păreau scoşi dintr-o reclamă americană la asigurări de viaţă. El îi zâmbi lui Natalie, arătându-şi dinţii strălucitori şi perfect drepţi. Halat din mătase. Siropos. Ne bucurăm mult că ai venit, Keisha, nu eram siguri că exişti de-adevăratelea. Îţi vine să crezi că e de-adevăratelea? E prea frumos ca să fie adevărat. Hai sus, dragă, să mă uit mai bine la tine. Sus se auzea muzică *soul*. Un scaun înalt pentru copii, marca Bloom, ediţie limitată din 2009, ca o staţie spaţială, levita în bucătărie. Un MacBook Air deschis pe masa din bucătărie, un Mac mai vechi, închis, pe scări. El întinse mâna. Ce casă frumoasă aveţi! zise Natalie

Blake. Tu eşti frumoasă, zise el. Natalie simţi pe spate mâna soţiei sau a prietenei.

Sus i se arătă un pat în formă de sanie, un model care fusese la modă cu cinci ani în urmă. Dulapul cu pantofi era deschis. Tălpi roşii de sus până jos. Desupra patului aveau o hartă bine-cunoscută, cu staţiile de metrou înlocuite cu simboluri ale ultimului mileniu, strânse în funcţie de grupuri şi mişcări. Natalie căută Kilburn: Pelé. Pe pat zăcea un iPad pe ecranul căruia rula un film porno cu un trio şi era prima dată când Natalie vedea un asemenea aparat. Două fete făceau sex oral, în timp ce un bărbat stătea pe birou, cu scula în mână. Erau nemţi.

Frumoasa femeie africană vorbea întruna. De unde eşti? Eşti la facultate? Ce vrei să devii? Să nu te dai bătută niciodată. Important e să ţinteşti sus. Să ai aspiraţii. Să munceşti mult. Să nu accepţi să te refuze cineva. Să devii ceea ce vrei tu.

Cum Natalie Blake stătea acolo, îmbrăcată şi pasivă, ei se agitau şi vorbeau din ce în ce mai mult. În cele din urmă Natalie întrebă unde era baia. Intrarea era prin dormitor. Intră într-o baie în stil victorian, făcută cu alamă şi porţelan de la The Water Monopoly. Ştiu că nu mai are ce căuta acolo. Se lăsă pe spate. Acqua di Palma. Chanel. Molton Brown. Marc Jacobs. Tommy Hilfiger. Prada. Gucci.

182. Sărbătorile de Paşti

Anna se dusese câteva zile în Polonia, ca să-şi vadă familia, dar povestea cu vulcanul însemna că nu putea să se întoarcă. Natalie căută pe Google. Se uită îndelung la un nor mare de cenuşă.

— Tu ai un program mai flexibil decât al meu, zise Frank şi plecă.

Se apucaseră din nou să construiască la subsol. Aveau muncitori peste tot. Frank muncise mult ca să revină din nou la situaţia lor stabilă de dinainte. Munciseră amândoi. Meritau tot ce aveau.

Mai ai nişte ceai, păpuşă? Ai grijă la copii, să nu vină pe aici. Să nu păţească ceva. Nu ai şi o prăjiturică?

Pe la zece dimineaţa se trezea captivă într-o cutie

vopsită în alb, cu două fiinţe misterioase cu ochi negri, care păreau să-i ceară ceva ce ea nu era în stare nici să priceapă, nici să le dea. Bărbaţi cu veste portocalii ieşeau şi intrau mereu. Laptele ăsta e stricat, păpuşă. Ai nişte gem? Îi luă pe copii în braţe şi plecă de pe şantierul în care se transformase bucătăria ei. Îi duse la mama ei. În parc. La grădina zoologică. La piaţa din Kilburn. La magazinul african. La magazinul de jucării Toys R Us din Cricklewood. Acasă.

Naomi îi povesti tatălui ei această odisee, cu mult mai multe detalii, când ajunse şi el acasă.

— Eşti nemaipomenită, zise Frank şi o sărută pe Natalie Blake pe obraz. Eu aş fi pierdut timpul prin casă şi m-aş fi jucat cu ei toată ziua.

183. NV

Wembley, 9 iulie

Doi tipi. Pakistanezi? Bengalezi? Indieni? Pe unul din ei l-am futut. Celălalt nu era bun de nimic. De fapt niciunul nu prea era. Am obţinut ce-am vrut şi m-am cărat de acolo. Au părut şocaţi că plec aşa de repede. Mi-e greu să le explic bărbaţilor cât de puţină nevoie am de ei. Bărbaţii au dorinţa asta de a fi doriţi.

184. Dragoste în ruine

Erau nişte băieţi de treabă şi se vedea clar că au fost foarte surprinşi că le răspunsese cineva la anunţ. Natalie era convinsă că puseseră anunţul când erau beţi. Veri? Fraţi? O casă semidetaşată din anii ’50, în Wembley, cu vedere la şoseaua North Circular şi cu ferestre dublate cu încrâncenare peste tot. Era o casă pentru o familie, dar fără familie. Cei de la Brayton ar fi zis că e o „măgăoaie”. Natalie Blake nu putea să explice cum de ştia că nu intenţionau să o omoare. Se văzu silită să admită că avea o convingere incredibil de iraţională cum că poţi să-ţi dai seama dacă un om vrea să te omoare, la fel cum poţi să-ţi dai seama de multe altele atunci când te uiţi la el. Sigur, contase şi faptul că, atunci când îi deschiseseră uşa, păruseră mai speriaţi decât ea. Vai de mine. Ţi-am zis eu, Dinesh. Ţi-am zis. Ţi-am zis că nu-i un tip. Intră, dragă.

Intră, Keisha. Vai de mine. Eşti în formă, arăţi bine. De ce zici asta? De ce nu? O ştie şi ea, o ştim şi noi. O ştie şi ea, o ştim şi noi. Nu-i nicio surpriză. Vai de mine! Hai aici, frumoaso. Nu-ţi facem niciun rău, nu, suntem băieţi buni. Vai de mine, n-o să ne creadă nimeni, mă. Nici mie nu-mi vine să cred. Hai, intră acolo. O facem pe rând sau cum? Ce? Nu vreau să te văd dezbrăcat, frate! Nu-s poponar. Da, dar ea vrea la dublu, nu? Asta nu înseamnă mai întâi unul şi apoi celălalt! Înseamnă amândoi conco… concomi… con… în acelaşi timp. Nu ştii ce înseamnă la dublu, frate? La dublu. Habar n-ai ce zici. La dublu! Taci, băi, glumeţule. Natalie îi ascultă cum se certau pe hol. Stătea şi îi aştepta în bucătărie. În jurul congelatorului era o băltoacă imensă. Pe toate uşile scria „IEŞIRE DE INCENDIU”. Intrară şi ei. Sugerară cu timiditate să meargă în dormitor. Era ciudat cât de timizi erau, dată fiind situaţia. Se certau întruna. Aici. Eşti nebun? N-o fac acolo. Acolo doarme Bibi! Acolo, mă. Şefu’. Vino, Keisha, simte-te ca acasă, da? Mă Dinesh, mă, n-avem şi noi măcar un cearşaf! Du-te să iei un cearşaf! Nu-mi mai zice pe nume! Fără nume. Ne ducem să luăm un cearşaf, stai aici, nu te mişca.

Natalie Blake se întinse pe saltea. Pe şifonier zăceau tot felul de cutii. Lucruri după care nu mai venea nimeni. Rămase în plus. Casa asta emana ceva teribil de trist. Îşi dorea să poată lua cutiile de sus, să se uite prin ele şi să păstreze ce era de păstrat.

Uşa se deschise şi cei doi tineri apărură din nou, îmbrăcaţi doar cu nişte boxeri Calvin Klein, unul cu negru, altul cu alb, ca doi pugilişti de categoria pană care intră în ring. Nu aveau mai mult de douăzeci de ani. Aduseră un laptop. Părea să funcţioneze ca o ruletă. Dădeai un clic şi apărea o fiinţă umană în timp real. Alt clic. Alt clic. În optzeci la sută din timp dădeau peste câte un penis. În rest erau fete tăcute care se jucau cu părul, grupuri de studenţi care voiau să vorbească, golani cu capul ras stând în faţa unui steag. În rarele ocazii când apărea vreo fată, începeau să scrie imediat „ARATĂ-NE ŢÂŢELE”. Natalie îi întrebă: Băieţi, băieţi, de ce faceţi asta? Aveţi ceva

adevărat aici. Dar ei continuau cu internetul. Lui Natalie i se păru că trăgeau de timp. Sau poate că nu puteau să facă nimic fără să aibă şi internetul acolo. Încearcă şi tu, Keisha, încearcă să vezi ce apare. Natalie se aşeză la laptop. Dădu peste un băiat singur din Israel, care scrise „EŞTI DRĂGUŢĂ" şi îşi scoase penisul. Îţi place să fii privită, Keisha? Îţi place? Îl lăsăm aici, pe dulap. Cum vrei să facem, Keisha? Tu spune-ne şi aşa facem. Orice. Şi Natalie Blake ştia în continuare că nu e în pericol. Faceţi cum vreţi, zise Natalie Blake.

Dar ei nu se descurcau şi începură imediat să se învinovăţească reciproc. E din cauza lui! Pentru că mă uit la el, mă. Îmi strică stilul. Nu-l asculta, n-are niciun stil.

Erau mulţumiţi să se joace aşa, ca nişte adolescenţi. Natalie începu să-şi piardă răbdarea. Ea nu mai era adolescentă. Ştia ce face. Nu i se părea că trebuie să aştepte, sperând că o să fie penetrată. Putea să cuprindă. Putea să strângă. Putea să dea drumul.

Îl puse pe băiatul cu boxerii negri să stea pe marginea patului, îi împinse prepuţul în jos, se aşeză pe el şi îi zise să nu o atingă şi nici să nu se mişte decât dacă îi spune ea. O sculă subţire, dar nu urâtă. El zise: Eşti o tipă hotărâtă, Keisha, aşa-i? Ştii ce vrei. Aşa se zice despre negrese, nu? La asta Natalie Blake îi răspunse: Mă doare-n cot de ce se zice. Îşi dădu seama că băiatul n-avea niciun fel de ritm – era mai bine pentru amândoi dacă stătea nemişcat. Se aşeză bine în el. Se mişcă înainte şi înapoi. Tânărul termină foarte repede, deşi nu la fel de repede ca prietenul lui circumcis, care gemu un pic, ţâşni picurat în mână şi dispăru la baie. Dinesh, şefule. Vino înapoi. Hm. Asta-i cam ciudat. Unde s-a dus? Suntem doar noi doi. Ai terminat, da? Bine. Uite, eu nu cred că o să reuşesc chiar acum, Keisha. Mă simt cam aiurea, să-ţi spun drept.

Îi dădu drumul. Băiatul ieşi din ea, cu penisul micşorat. I-l puse înapoi în chiloţi. Începu să se îmbrace. Ieşi şi celălalt din baie, spăsit. Ea mai avea nişte marijuana rămasă din Camden şi o fumară împreună. Încercă să îi facă să-i spună ceva, orice, despre cei care locuiseră în

acea casă, dar ei ţineau musai să-i spună ce credeau ei că ar fi nişte „vorbe dulci”. Ar trebui să o venerăm pe fata asta, mă. Eşti gata să fii venerată, fată? Pentru mine eşti o zeiţă. Toată noaptea, iubito. Până mă rogi să mă opresc. Până la şase dimineaţa. Dinesh, frate, eu trebuie să fiu la lucru la opt.

185. La zi

Natalie Blake o concedie pe Anna şi o angajă pe Maria, care era braziliancă. Terminară de construit camerele de la subsol. Maria se mută acolo. Acum aveau mai mult timp liber. Natalie şi Leah se întâlniră la *pub*.

— Ce mai faci? întrebă Leah Hanwell.

— Nu cine ştie ce, zise Natalie Blake. Tu?

— Ca de obicei.

Natalie îi povesti despre un băiat care fumase în parc, subliniindu-şi opoziţia eroică faţă de necuviinţa lui fără limite. Îi povesti cât de răutăcioasă şi nefericită era acum cunoştinţa lor comună, Layla Dean, într-un fel care o flata subtil pe ea, Natalie Blake. Îi povesti cum se pregăteau copiii de carnaval, demonstrând ce viaţă fericită şi plină de sens avea.

— Dar Cheryl vrea ca toţi „verii” ei să fie în carul alegoric făcut de biserică. Eu nu vreau să merg în carul bisericii!

Leah apără dreptul lui Natalie de a nu accepta religia deghizată într-o distracţie de carnaval. Leah îi povesti cât de greu îi era să se înţeleagă cu mama ei. Natalie apără dreptul lui Leah de a fi scandalizată de răutăţile mamei ei, oricât de mărunte ar fi fost ele. Leah îi povesti ceva haios despre Ned, vecinul de sus. Îi povesti ceva haios despre obiceiurile lui Michel de la baie. Natalie observă cu îngrijorare că poveştile lui Leah nu evidenţiau nimic şi nu aveau nicio finalitate.

— Ai mai văzut-o pe fata aia? întrebă Natalie Blake. Cea care te-a păcălit – care a sunat la uşă?

— Tot timpul, zise Leah Hanwell. O văd tot timpul.

Băură două sticle de vin alb împreună.

186. Prinsă

— Ce-i asta? NV! Ce dracu’ e asta? Ficţiune?

Erau pe hol, faţă în faţă. La doi metri de ei, copiii lor, verişorii, Cheryl şi Jayden repetau dansul pe care trebuiau să-l facă la carnaval a doua zi dimineaţa. Marcia cosea paiete şi pene pe costumele elastice, viu colorate. Auzindu-i cum ridică vocile, membrii familiei lui Natalie Blake se opriră şi veniră să se uite pe hol.

— Hai să mergem sus, te rog, zise Natalie Blake.

Urcară pe scări până la camera de oaspeţi, decorată într-un stil marocan fermecător. Soţul lui Natalie Blake o ţinea foarte strâns de mână.

— *Cine* eşti?

Natalie Blake încercă să-şi elibereze mâna.

— Ai doi copii. Se presupune că eşti adultă, ce dracu’! Cine eşti? Chestia asta e pe bune? Crezi că nu ştiu ce înseamnă „ce puţin mă doreşti”? Ce-i asta pe calculatorul tău?

— De ce te uiţi pe calculatorul meu? întrebă Natalie Blake cu o voce mică şi ridicolă.

187. Tot înainte

Frank stătea pe pat, cu spatele la ea, ţinând mâna la ochi. Natalie Blake se ridică, ieşi din camera de oaspeţi şi închise uşa. În mod ciudat, în timp ce cobora, se simţea foarte calmă. La parter, pe hol, dădu peste tânăra braziliancă, Maria, care o privea la fel de derutată ca acum o săptămână, când venise la ei şi descoperise că şefa avea pielea mai închisă la culoare decât a ei.

Străbătu holul, unde laptopul ei stătea pe o măsuţă, încă deschis, ca să poată citi toată lumea. Trecu pe lângă familia ei, care o strigă. Îl auzi pe Frank coborând în fugă scările. Îşi văzu haina atârnată peste balustradă, cu cheile şi telefonul în buzunar. La uşă avu din nou ocazia să ia ceva cu ea (văzu pe masa din hol poşeta, un card de călătorie, un alt set de chei). Ieşi din casă fără să ia nimic şi închise uşa în urma ei. Frank De Angelis apăru în cadrul ferestrei mari de sus şi o întrebă pe soţia lui, Natalie Blake, unde se duce. Unde crede că se duce. Unde dracu’ crede că se duce.

— Nicăieri, zise Natalie Blake.

1. Zeiţa victoriei în mitologia greacă este Nike, iar tehnologia cu aer se referă la pantofii sport Nike Air.

2. *A-şi trăi viaţa* (în fr., în orig.), film din 1962 în regia lui Jean-Luc Godard.

3. Faimosul personaj al lui John Updike, Harry Rabbit Angstrom, care apare în mai multe romane, inclusiv în *Fugi, Rabbit* (1960).

4. Personajul principal din serialul britanic *Rumpole of the Bailey,* un avocat pasionat de meseria lui.

5. Citat din Machiavelli, care citează la rândul său din Virgiliu, *Eneida*, traducere de D. Murăraşu, Editura de Stat pentru Literatură şi Artă, Bucureşti, 1956, p. 35, reprodus în Niccolò Machiavelli, *Principele*, traducere de Nina Façon, Editura Mondero, Bucureşti, 1999, p. 60 şi nota de la p. 168.

6. Dragoste la prima vedere (în fr., în orig.).

7. Una dintre asociaţiile de avocaţi din Londra.

8. Joc de cuvinte: *Mary's room* se referă la „argumentul cunoaşterii" propus de Frank Jackson în 1982, dar înseamnă şi „camera lui Mary", ironizând replica precedentă despre camera de la Inn.

9. *The Fire Next Time*, volum de eseuri al lui James Baldwin din 1963, care analizează relaţiile dintre rase în Statele Unite.

10. Cuvinte celebre din „Meditation XVII" de John Donne, poet englez de la începutul secolului al XVII-lea.

11. Sendviş cu brânză şi şuncă.

12. De unde sunteţi? (în it., în orig.).

13. O ţară inventată de scriitorul J.M. Barrie, unde locuiesc Peter Pan şi prietenii lui şi unde nimeni nu îmbătrâneşte (în it. în orig.).

14. Ce porcărie! (în it., în orig.)

15. Tribunalul central din Londra.

16. Masă intermediară între mic dejun şi prânz; prânzişor (n.r.).

17. Citat din Søren Kierkegaard, *Fărâme filosofice,* traducere de Adrian Arsinevici, Editura Amarcord,

Timişoara, 1999, p. 39.

18. În limba engleză *spike* înseamnă „ghimpi”, iar trimiterea este la regizorul Spike Lee, căruia îi aparţine filmul menţionat.

19. Album de *rap* al lui Jay-Z din 1996.

20. Interpretă de muzică soul din Marea Britanie.

intersecţie

De la Willesden Lane la Kilburn High Road

O luă la stânga. Merse până la capătul străzii ei şi apoi până la capătul străzii următoare. Se îndepărtă repede de Queen’s Park. Ajunse în punctul unde se întâlnesc Willesden şi Kilburn. O luă pe lângă casa lui Leah, apoi pe lângă Caldwell. În fostul ei apartament fereastra de la bucătărie era deschisă. Un cearşaf plic – decorat cu emblema unui club de fotbal – fusese pus la uscat pe balcon. Fără să se uite încotro o ia, începu să urce dealul care începe în Willesden şi se termină în Highgate. Scotea un sunet ciudat, tânguitor, ca o vulpe. În timp ce traversa strada, autobuzul 98 trecu pe lângă ea într-un unghi abrupt – arăta ca şi când era gata să se răstoarne – şi mai întâi i se păru că de acolo venea lumina aceea ciudată, roşie cu albastru, care colora dungile albe de pe trecerea de pietoni. Văzu maşina de poliţie parcată în umbră, cu luminile de pe vehicul rotindu-se în tăcere. Un şir de poliţişti, ce parcaseră perpendicular unul faţă de altul, blocau Albert Road. Lângă barieră se strânseseră mulţi oameni şi un poliţist înalt, cu turban, stătea în mijlocul lor şi răspundea la întrebări. Dar locuiesc pe Albert Road! zise o tânără. Ducea în mâini foarte multe sacoşe şi avea şi mai multe agăţate de încheietură, cu mânerele intrându-i în piele. La ce număr? întrebă poliţistul. Femeia îi spuse. Va trebui să ocoliţi. Găsiţi poliţişti la capăt, acolo, şi ei vă vor conduce până la uşă. Ce Dumnezeu?! zise femeia, dar o luă în direcţia indicată. Nu pot s-o iau pe acolo? întrebă Natalie. A avut loc un incident, zise poliţistul. Se uită la ea. Un tricou imens,

colanţi şi nişte papuci de casă roşii şi murdari. Ca o drogată. Se uită la ceas. Acum e opt, zise el. Drumul va fi blocat cel puţin o oră. Ea încercă să se ridice pe vârfuri, ca să vadă în spatele lui. Nu reuşi să vadă decât alţi poliţişti şi un cort din pânză albă instalat în stânga, pe trotuarul de vizavi de staţia de autobuz. Ce fel de incident? El nu-i răspunse. Ea era un nimeni. Nu merita un răspuns. Un puşti pe o bicicletă BMX zise, Şi-a încasat-o careva.

Se întoarse şi o luă înapoi spre Caldwell. Asta făcea acum: mergea. Asta era. Nu era nici mai mult, nici mai puţin decât fenomenul mersului. Nu avea nume, biografie ori semne particulare. Dispăruseră toate într-un paradox. Rămăseseră anumite amintiri fizice. Îşi simţea pielea umflată sub ochi şi simţea că o durea gâtul de atâta ţipat şi tânguit. Avea un semn la încheietura mâinii de care fusese apucată strâns. Îşi atinse părul cu mâna şi ştiu că îi stătea vâlvoi şi că îşi rupsese un smoc de pe tâmpla dreaptă în toiul unei certe. Ajunse la zidul care delimita cartierul Caldwell. Merse de-a lungul zidului din spate, uitându-se în jos, la verdeaţa care urca din şanţ până la nivelul străzii. Merse de-a lungul zidului de la un capăt la altul şi înapoi. Părea să caute o spărtură în cărămizi. Se tot învârtea prin aceeaşi zonă. Tocmai ridicase piciorul, dând să se caţere pe zid, când o voce de bărbat o strigă.

Keisha Blake.

Pe cealaltă parte a străzii, la stânga. Stătea sub un castan sălbatic, cu mâinile băgate adânc în buzunarele de la hanorac.

Keisha Blake. Stai aşa.

Trecu strada, agitându-se în timp ce mergea: ducea mâinile la nas, la urechi, după cap.

Nathan.

Încerci să te strecori înapoi?

Şi Nathan sări pe zid.

Nu ştiu ce caut aici.

Nici măcar nu mă întrebi ce mai fac. Urât din partea

ta.

Se aşează pe vine şi se uită în ochii ei.

Nu arăţi prea bine, Keisha. Dă-mi mâna.

Natalie îi întinse mâinile. Nathan se uită la ele cum tremurau. O trase sus. De acolo săriră pe partea cealaltă împreună, aterizând uşor în tufişuri. În timp ce se ridică, el se uită peste umăr înspre stradă.

Hai.

El se târî prin tufişurile uscate până într-o zonă micuţă şi plină de iarbă, unde parcau locatarii. Se sprijini de o maşină veche. Natalie se mişca mai încet, ţinându-se de ramurile mai groase din tufişuri şi alunecând din cauza papucilor.

Nu arăţi prea bine.

Nu ştiu ce caut aici.

Te-ai certat cu bărbatu-tău, nu?

Da. Cum…

Nu arăţi ca şi cum n-ai avea probleme serioase. Hai cu mine. Zbor.

Acum îi observă pupilele imense şi sticloase şi încercă să fie şi ea ca pe vremuri. Ar fi ceva care ar putea înlocui absenţa senzaţiei, nimicul. Puse mâna pe umărul lui. Materialul hanoracului era aspru şi murdar.

Zbori?

El emise din adâncul gâtului un sunet ca un oftat. Se înecă scurt cu ceva flegmă şi tuşi multă vreme. În timp ce tuşea, îşi puse mâinile pe genunchi, o privi lung şi o goli şi de puţinele cuvinte care îi mai rămăseseră. Chipul lui. Decădere totală. Nu ştiuse că puteai să arăţi altcuiva un astfel de chip şi totuşi să mai rabzi să trăieşti pe lume. Dar uite-l, continua să trăiască. Falca lui Nathan se încordă. Pe chip îi apăru vechiul zâmbet. Indiferent ce luase, chestia aia îşi făcea treaba.

În noaptea asta ori zbori, ori o laşi baltă. Te duci la mama ta?

Nu. Spre nord.

Spre nord?

Am încercat să iau metroul la Kilburn. Strada e

blocată.

Mda. Hai să o luăm pe jos. Nu vreau să fiu acum în locul ăsta. Am stat destul pe-aici.

Stăteau în centru, între blocurile din Caldwell. Cinci blocuri legate de alei, poduri, scări şi lifturi, care au trebuit evitate imediat ce au fost construite. Smith, Hobbes, Bentham, Locke, Russell. Uite uşa, uite fereastra. Şi tot aşa. Unii dintre locatari puseseră pe balcoane ghivece frumoase, cu muşcate şi violete africane. Alţii reparaseră ferestrele cu bandă adezivă maronie şi aveau perdele uzate, n-aveau număr pe uşă şi nici sonerie. Vizavi, pe balconul lung de beton ce se întindea pe toată lungimea blocului Bentham, stătea un băiat alb şi gras, cu un telescop pus pe un trepied şi orientat în jos, înspre parcare, nu în sus, spre lună. Nathan se uită îndelung la el. Băiatul strânse telescopul, luă trepiedul sub braţ şi se duse repede înăuntru. Peste tot mirosea a canabis.

De mult nu ne-am mai văzut, Keisha.

De mult.

Ai o ţigară?

Natalie îşi pipăi trupul cu mâinile, ca să arate că nu are buzunare. Nathan se opri şi scoase o ţigară din buzunarul de la spate. O secţionă exact la mijloc cu o unghie lungă, galbenă şi groasă. Tutunul îi curse în mână. În palme – riduri uscate şi negre. Căută în buzunarele de la blugi şi scoase un pachet mare, portocaliu, cu foiţe de ţigară, şi o punguţă, pe care o ţinu între dinţi.

Tu în care stăteai?

În Locke. Tu?

El arătă cu capul înspre Russell.

Stai acolo.

Nathan o luă de umeri pe Natalie şi o aranjă până când ea ajunse exact în faţa lui. Transformarea într-un obiect îţi provoca o anumită uşurare. Dacă avea grijă, putea folosi ca paravan între vânt şi două foiţe de ţigară aşezate cu grijă în formă de L.

Mai stai un pic. Hei, plângi?

Pe deasupra lor trecu o lumină şi un răget mecanic:

un elicopter care zbura la mică altitudine.

Da. Scuze.

Hai, Keisha. Bărbatu' tău nu-i aşa de dur. O să te primească înapoi.

Vorbise cu capul ridicat înspre cerul nopţii.

N-ar trebui.

Lumea n-ar trebui să facă multe, dar le face. OK, gata.

Se întoarse şi îl găsi cu faţa înălţată în continuare spre lună. El îi întinse *joint*-ul fără să se uite la ea.

Nu. Trebuie să fiu lucidă.

Nu te preface că eşti fată bună, Keisha. Te ştiu de când hău'. Îi ştiu pe ai tăi. Cheryl. Treaba ta.

Îşi puse *joint*-ul după ureche.

Nu-i doar iarbă în ea, să ştii. Sunt şi câteva surprize. Încearcă. Mergem să trândăvim undeva unde e linişte. Chiar acum.

El porni. Natalie îl urmă. Mersul era acum ocupaţia ei. În timp ce mergea, încerca să-i plaseze pe cei de acolo, de la ea din casă, în fluxul gândurilor ei de acum. Dar relaţia sa cu fiecare dintre ei i se părea de nerecunoscut, iar imaginaţia ei – din cauza unei neglijenţe îndelungi, care durase aproape întreaga ei viaţă – nu avea puterea necesară să conceapă un viitor alternativ. Nu putea să-şi imagineze decât ruşinea care îneca totul. Căută cu mintea în stânga, căută în dreapta, dar nu găsi nicio ieşire. Deşi, poate… Jayden? Iar ezita. Deşi, poate, Jayden ce?

Cât e ceasul, Keisha?

Nu ştiu.

Ar fi trebuit să plec de aici acum multă vreme. Uneori nici eu nu mă înţeleg. Cine mă ţine legat? Nimeni. Ar fi trebuit să merg la Dalston. De-acum e prea târziu.

Din spatele unui taximetru negru, parcat acolo, apăru un băiat care avea în jur de nouă ani şi mergea cu bicicleta fără să ţină mâinile pe ghidon, înaintând încet şi abil. După el mai veneau doi băieţi, care n-aveau mai mult de şase ani, şi o fetiţă de patru ani. Aveau nişte feţe lungi şi ochii negri, migdalaţi, genul de trăsături pe care Natalie le

considera somaleze, şi femeia le recunoştea plictiseala – şi-o amintea. Fetiţa tot dădea cu piciorul într-o cutie din metal zimţuită. Unul dintre băieţi avea o ramură lungă, pe care o ţinea nepăsător, lăsând-o să se lovească de tot ce-i ieşea în cale. Îi priviră cum merg şi vorbesc pe limba lor. Băţul ajunse în drumul lui Nathan. Nu trebui decât să se uite la el şi băiatul îl ridică încet deasupra capetelor lor.

Ce facem? Nathan? Ce facem?

Hoinărim. Înspre nord.

Oh.

Acolo vrei să mergi, nu?

Da.

Există o legătură între plictiseală şi dorinţa de haos. În ciuda faptului că se deghizase şi se prefăcuse adesea, poate că nu încetase niciodată să-şi dorească haosul.

Ai ceva muzică, Keisha?

Ce?

Ar trebui să mergem înapoi la tine, să luăm nişte muzică. LOCKE!

Strigă şi arătă înspre bloc, ca şi când l-ar fi făcut să ia fiinţă în clipa în care îl numise.

Keisha, zi-mi nişte oameni din Locke.

Leah Hanwell. John-Michael. Tina Haynes. Rodney Banks.

Efortul enunţării acestor nume o făcu pe Natalie să se aşeze fix unde era. Se întinse pe spate şi puse capul pe asfalt, iar până la urmă nu se mai uita decât la lună şi nu se mai gândea decât la ea.

L-am văzut pe Rodney – acum ceva vreme, în Wembley. Are o curăţătorie acolo. S-a descurcat bine. E de treabă totuşi. Rodney. A rămas modest. A vorbit cu mine. Unii se poartă ca şi când nici nu te-ar cunoaşte. Ridică-te, Keisha.

Natalie se ridică în coate, ca să se uite la el. Nu mai stătuse pe asfalt de ani de zile.

Hai, sus. Vorbeşte cu mine. Ca de obicei. Hai, mă.

Pentru a doua oară în acea seară, ridică mâinile şi se simţi trasă în sus ca şi când de-abia dacă era acolo, ca şi

când nu era mai nimic.

Leah. Era obsedată de tine. Obsedată.

Ştiu. Dar mai erau şi altele. Tare la calcule.

Leah?

Eu, mă! Eram tare. Tu-ţi aduci aminte. Mulţi nu mă ştiu de pe vremea aia. Tu-ţi aduci aminte. Luam tot timpul note bune.

Erai bun la toate. Asta mi-aduc aminte. Ai avut o perioadă de probă.

Egzact. La Queens Park Rangers. Toată lumea zice că a avut o perioadă de probă. Eu am avut una adevărată.

Ştiu că ai avut. Mama ta i-a zis mamei mele.

Aveam probleme cu ligamentele. Am jucat în continuare. Nu mi-a zis nimeni nimic. Multe lucruri ar fi fost altfel, Keisha. Multe. Asta e. Asta-i. Drept să spun, nu-mi place să mă gândesc la vremurile alea. Până la urmă sunt aici, pe stradă, prezent la datorie. Îmi rup spinarea în fiecare zi. Încerc să fac rost de bani. Am făcut nişte treburi rele, Keisha, n-o să te mint. Dar tu ştii că eu de fapt nu-s aşa. Tu mă ştii de demult.

Lovi cu piciorul în trei cutii de bere, care aterizară cu mult zgomot în iarbă. Ajunseseră la capătul nostalgiei. Zidul care delimita zona fusese parţial distrus – arăta ca şi când cineva îl demolase cu mâna, cărămidă cu cărămidă. Traversară strada pe lângă terenul de baschet. Patru siluete stăteau în umbră într-un colţ îndepărtat şi ţigările le străluceau în întuneric. Nathan ridică mâna spre ei. Ei făcură la fel.

Hai să ne oprim aici. O să fumez asta.

OK, şi eu.

El se sprijini de porţile înalte din fier de la cimitir, uitându-se înăuntru. Luă ţigara rulată de după ureche şi fumară *joint*-ul pe rând, suflând fumul prin gard. Acel ceva care fusese amestecat cu tutunul avea un gust amar. Lui Natalie îi amorţi buza de jos. I se desprinse partea de sus a capului. Gura îi deveni rigidă şi moale. Era prea complicat să traducă gândurile în sunete sau să ştie care gânduri puteau deveni sunete.

Înapoi, înapoi, înapoi. Keisha, înapoi.

Ce?

Vino mai încoace.

Natalie se trezi că o împingea cu umărul mai încolo, până când ajunseră în punctul cel mai îndepărtat dintre două lumini stradale. De partea cealaltă a porţilor, un felinar victorian înalt şi subţire lumina slab un strat de primule şi narcise. Când Naomi era mică, Natalie şi-o prindea pe piept şi mergea în jurul cimitirului în opturi, sperând să o facă să doarmă după prânz. Localnicii ziceau că Arthur Orton era îngropat pe undeva pe-acolo.[1] Natalie nu reuşise să-l găsească, deşi se plimbase mult prin cimitir.

Hai să intrăm. Vreau să mă caţăr.

Stai aşa. Keisha a luat-o razna.

Hai să intrăm. Hai. Nu mi-e frică. De ce ţi-e frică? De morţi?

Nu ştiu cum e cu spiritele, Keisha. Nu vreau să ştiu.

Natalie încercă să-i înapoieze *joint*-ul, dar Nathan îl duse la buzele ei.

De ce eşti aici, Keisha? Ar trebui să fii acasă.

Nu mă duc acasă.

Treaba ta.

Ai copii, Nathan?

Eu? Nu.

Se auzi un zumzet încet, apoi din ce în ce mai puternic şi apoi un scrâşnet. O bicicletă se opri în faţa lor, tăind colţul brusc. Un tânăr cu codiţe murdare şi cu un crac de la pantaloni ridicat până la genunchi îşi înclină bicicleta pe-o parte, se întinse şi îi şopti ceva la ureche lui Nathan. Nathan ascultă, dădu din cap în semn că nu era de acord şi făcu un pas înapoi.

Lasă-mă, mă. E prea târziu.

Puştiul dădu din umeri şi puse piciorul pe pedală. Natalie se uită după bicicletă, care o luă repede pe lângă cinematograful vechi.

Nu-s decât o condamnare la moarte.

Ce?

Copiii. Dacă se nasc, or să moară. Deci asta le dai tu lor până la urmă. Îmi place să vorbesc cu tine, Keisha. Pe bune. Mereu purtăm discuţii serioase.

Mi-aş fi dorit să fi stat de vorbă mai des.

Eu am ajuns pe stradă, Keisha. Am avut ghinion. Novlene nu le spune oamenilor adevărul. Dar eu nu mint. Poţi să vezi şi tu. Sunt aici. Ăsta sunt.

Natalie se tot uita în direcţia în care o luase puştiul pe bicicletă. Căpătase obiceiul de a se ruşina de ghinionul altora.

M-am întâlnit cu Novlene pe strada mare acum ceva vreme.

Keisha Deşteapta.

Ce?

Ţi-a zis că nu-mi mai dă drumul în casă? Pun pariu că nu ţi-a zis. Hai, Keisha Deşteapta. Zi-mi ceva deştept. Acum eşti avocată, nu?

Da. Avocat pledant. Nu contează.

Ai perucă. Un ciocănel în mână.

Nu. Nu contează.

Ei, dar te-ai descurcat bine. Maică-mii îi place tare mult să-mi vorbească despre tine. Keisha Deşteapta. Hei, ia uită-te la vulpea aia! Se strecoară pe-acolo.

El avea la telefon o lanternă mică şi o îndreptă spre gard. O coadă urâtă – ca o pensulă veche şi îndoită – dispăru după un stejar.

Viclene, animalele astea. Peste tot numai vulpi. După părerea mea, ele sunt stăpânele aici.

Vulpea era sfrijită şi părea să alerge în zigzag peste morminte. Lanterna lui Nathan o urmări cât putu, până când animalul sări în neant şi dispăru.

Cum ai ajuns să faci asta?

Dreptul?

Da. Cum ai ajuns la asta?

Nu ştiu. Aşa s-a întâmplat.

Ai fost tot timpul deşteaptă. Meritai.

Nu prea merge aşa.

Uite-o iar! Rapide, vulpile astea!

Trebuie să mă duc.

Lui Nathan i se înmuiară genunchii. Se scurgea. Mai întâi pe gard şi apoi oblic, pe Natalie. Ea nu se aşteptase să sprijine pe altcineva. Alunecară împreună pe gard până ce ajunseră pe jos.

Doamne! Trebuie să te laşi de fumat.

Keisha, stai şi vorbeşte cu mine un pic. Vorbeşte cu mine, Keisha.

Îşi întinseră picioarele pe asfalt.

Lumea nu mai vorbeşte deloc cu mine. Se uită la mine ca şi când nu m-ar cunoaşte. Oameni pe care îi ştiu, oameni cu care mă ştiam bine.

Îşi puse mâna pe piept.

Chestia asta e prea rapidă. Îmi bate inima foarte tare. Şmecherul ăla. Nu ştiu de ce mi-am pierdut vremea cu el. Asta-i problema lui. Mereu împinge lucrurile prea departe. Dar cum să-l opresc eu pe Tyler? Tyler ar trebui să-l oprească pe Tyler. Nici n-ar trebui să vorbesc cu tine, ar trebui să fiu în Dalston, pentru că nu-i treaba mea, e treaba lui. Dar stau şi mă uit la mine şi mă întreb: Nathan, ce mai cauţi aici? Ce mai cauţi aici? Şi nici eu nu ştiu ce fac. Nu glumesc. Ar trebui să fug de mine însumi.

Linişteşte-te. Respiră adânc.

Stai să mă ridic, Keisha. Hai, vino cu mine.

Îşi dădu jos gluga şi şapca. Ceafa lui avea o bucată de piele albă de dimensiunea unei monede.

Hai să mergem.

Se ridică imediat. O lumină roş-albastră trecu peste zidul cimitirului.

Şi cu asta ce fac?

Arunc-o. Hai. Fuga-fuga.

De la Shoot Up Hill la Fortune Green

Se opriră în locul unde Shoot Up Hill se intersectează cu Kilburn High Road, la intrarea în staţia de metrou.

Aşteaptă aici.

Nathan o lăsă pe Natalie lângă automatele de bilete

şi o luă spre florărie. Ea aşteptă până când nu-l mai văzu şi apoi se luă după el, oprindu-se lângă o copertină. El stătea la intrarea într-un restaurant chinezesc şi vorbea cu două fete. Şopocăiau. Una purta o fustă scurtă, elastică, şi un hanorac, cealaltă, o fată micuţă, purta un trening şi un batic care îi alunecase mult pe spate. Cei trei erau foarte aproape unul de altul. Îşi dădeau ceva. Natalie îl văzu cum pune mâna pe capul fetei mai mici.

Ce-am zis adineauri? Nu mă face să-ţi zic de două ori.

Da' n-am zis nimic.

Bine. Ţine-o tot aşa.

Nathan se întoarse, o zări pe Natalie şi oftă. Fetele o luară în direcţia opusă.

Cine erau fetele alea?

Nimeni.

Ştiu şi eu cum merg lucrurile. Într-o vreme vizitam închisoarea de pe Bow Street în fiecare noapte.

Au închis-o. Acum te duc la Horseferry.

Aşa e, da.

Ştiu şi eu cum merg lucrurile, Keisha. Sunt un om profund. Nu eşti singura deşteaptă din zonă.

Văd. Cine sunt fetele?

Hai s-o luăm pe Shoot Up Hill şi apoi o ţinem tot drept.

Strada era mai lungă şi mai lată ca de obicei. Casele şi blocurile clădite mai în spate aduceau cu nişte ascunzători, ca şi când cei care locuiau aici se temeau în continuare de tâlharii după care fusese numită zona. Lui Natalie i se păru aproape imposibil să ajungă la capătul ei.

Ai ceva bani la tine?

Nu.

Am putea să luăm două pachete.

N-am nimic la mine, Nathan.

Merseră o vreme fără să vorbească. Nathan se ţinea pe lângă pereţi, nu mergea niciodată pe mijlocul trotuarului. Natalie îşi dădu seama că nu mai plânge şi nu mai tremură şi că, dintre toate emoţiile din lume, spaima avea cele mai mici şanse să dureze mai mult de o secundă. Îi era imposibil să nu fie interesată de această etalare a texturilor existente pe lume: piatră albă, gazon verde, rugină roşie, placă gri, căcat maro. Aproape că era plăcut să te plimbi înspre nicăieri. Natalie Blake şi Nathan Bogle traversară şi continuară să urce pe lângă casele înguste şi roşii, luând-o spre zona celor cu bani. Lumea locuinţelor sociale rămase în urmă, la poalele dealului. Începură să apară case în stil victorian – mai întâi doar câteva, apoi din ce în ce mai multe. Pietriş proaspăt în parcare, obloane din lemn alb la ferestre. Anunţul agentului imobiliar fixat pe poarta de la intrare.

Unele case de aici costă de douăzeci de ori mai mult decât acum zece ani. De treizeci de ori.

Da?

Merseră mai departe. La anumite intervale consiliul plantase un rând optimist de platani, nişte puieţi mici, protejaţi cu folii de plastic puse în jurul trunchiului. Unul fusese deja scos din rădăcini, iar altul, rupt în două.

De la Hampstead la Archway

Partea aceea din Heath pe unde trece şoseaua principală şi trotuarul dispare. Era întuneric şi ploua mărunt. Mergeau în plină stradă, unul în spatele celuilalt. Natalie simţea în dreapta cum maşinile trec foarte aproape de ea, iar în stânga, mărăcini şi tufişuri. Nathan era protejat de glugă şi de şapcă. Coada ei împletită şi strânsă în coc, acum pe jumătate distrusă, era udă până la pielea capului. Din când în când el o atenţiona peste umăr. Stai pe stânga. Căcat de câine. Alunecos. Nu-şi putea dori un tovarăş mai bun.

Dacă aş conduce eu lumea!

(Închipuie-ţi.)

I-aş elibera pe toţi ai mei.

Diamante şi perle negre.
Dacă aş conduce eu lumea! 2

Ăsta era cântecul pe care îl cânta el.

Începu să plouă mai tare. Se opriră la intrarea unui *pub*, Jack Straw's Castle.

Pantofii ăştia sunt momeală.

Nu-s pantofi, sunt papuci.

Sunt momeală.

Care-i problema cu ei?

De ce-s aşa de roşii?

Nu ştiu. Cred că-mi place roşul.

Da, dar de ce trebuie să fie aşa de strălucitori? Nu poţi să fugi sau să te ascunzi.

Nu încerc să mă ascund. Nu cred că mă ascund. De ce ne ascundem?

Nu mă întreba.

El se aşeză pe treapta din piatră udă şi îşi dădu jos gluga, apoi şi şapca. Se frecă la ochi şi oftă.

Pun pariu că există oameni care locuiesc în pădure, frate.

În Heath?

Da. Acolo, în adâncurile ei.

Poate. Habar n-am.

Trăiesc acolo ca animalele. S-au săturat de oraşul ăsta. De-acum am obosit şi eu. Pe bune. N-am noroc. Mă

urmăreşte ghinionul, Keisha. Asta-i problema. Nu eu caut ghinionul. El vine după mine.

Nu cred în noroc.

Ar trebui. El conduce lumea.

El începu să cânte din nou. Cânta şi rostea cuvintele în stil de *rap*, deşi cele două feluri de a cânta erau atât de deprimante, de triste şi de asemănătoare, încât Natalie nu prea putea să le deosebească.

Iar trece elicopterul ăla idiot.

În timp ce spuse asta, scoase din buzunar pachetul de Golden Virginia şi netezi pe genunchi o foiţă de ţigară. Natalie înălţă privirea. Nathan încercă să se ascundă în umbra de la intrare. Se uitară amândoi la elicele care se învârteau şi tăiau norii. Fumaseră mult. Ea nu mai fusese niciodată atât de drogată.

Nu se mai opreşte ploaia asta.

Aş putea să-ţi arăt un jurnal. Cu numele tău. La fiecare trei rânduri – numele tău. De la prietena mea, Leah. Jurnalul ei. Asta a fost copilăria mea: s-o ascult pe ea vorbind despre tine! Acum n-ar mai recunoaşte, dar bărbatul cu care s-a măritat seamănă cu tine.

Mda?

Mi se pare tare ciudat că poţi să fii atât de important pentru altcineva şi tu să nu o ştii. Erai atât de… iubit. De ce faci mutra asta? Nu mă crezi?

Nu, doar că. Aici avea dreptate mama. Toată lumea iubeşte un puşti de zece ani. Cu mutra lui simpatică. Frumuşel şi plin de viaţă. Toată lumea iubeşte un puşti de zece ani. După aia devine o problemă. Nu poate să aibă mereu zece ani.

E oribil să-i zici aşa ceva unui copil.

Ei, aşa ţi se pare ţie. Mie nu mi se pare. Pentru mine ăsta-i adevărul. Încerca să-mi spună ceva adevărat. Dar tu nu vrei să auzi aşa ceva. Vrei să auzi alte căcaturi. Vai, Nathan, îmi amintesc când erai aşa şi pe dincolo şi erai aşa de dulce, de nu se mai putea… Înţelegi? Amintiri frumoase. Ultima dată când am fost la tine în curte, aveam zece ani, frate. După aia mama ta nu mă mai lăsa să intru pe poartă.

Dar o ştii şi tu.

Nu-i adevărat!

Când aveam paisprezece ani, trecea strada şi se purta de parcă nici nu mă văzuse. Aşa văd eu lucrurile. Nu ai cum să trăieşti în ţara asta după ce creşti mare. Nu ai cum. Ei nu te vor, ai tăi nu te vor, nimeni nu te vrea. Cu fetele nu-i la fel, asta-i doar o chestie de-a bărbaţilor. Ăsta-i adevărul.

Dar nu-ţi aduci aminte…?

Vai, Nathan, ţi-aduci aminte aşa şi pe dincolo? Sincer, Keisha, nu-mi aduc aminte. Mi-am şters toate astea din creier. E altă viaţă. Nu-mi foloseşte la nimic. Acum nu mai trăiesc în turnurile alea. Sunt pe stradă. Altă atitudine. Supravieţuire. Atât. Supravieţuire. Nu mai există altceva. Vorbim despre „cum am fost la şcoală împreună”. Şi ce dacă? Ce ştii tu despre viaţa mea? Când ai fost tu în poziţia mea? Ce ştii tu despre cum e să trăieşti ca mine, să creşti cum am crescut eu? Stai pe banca ta şi mă judeci. Mă-ntrebi „cine sunt fetele alea”. Vezi-ţi de-ale tale, dragă. Tu şi cu prietena aia lesbi a ta. Adu-o şi pe ea aici şi-o să-i zic şi ei. „Erai aşa de bun la fotbal, toată lumea te aprecia”. Cu ce mă ajută asta pe mine? Şi dup-aia tu te duci la tine acasă, îţi vezi de gazonul tău, de viaţa ta, dar unde-i gazonul meu, unde-i viaţa mea? Stai pe bancă acolo. Tot trăncăneşti despre mine. „Cum e să fii o problemă?” Ce ştii tu despre astea? Ce ştii tu despre mine? Nimic. Cine eşti tu să-mi zici mie din astea? Nimeni. Zero.

Vizavi de ei o pasăre mică, udă toată, ateriză pe o frunză şi se scutură. O maşină trecu pe lângă ei şi vră scurt, stropind în toate părţile.

Acum de ce plângi? N-ai de ce să plângi.

Lasă-mă în pace. Ştiu încotro merg. N-am nevoie de tine să mă duci până acolo.

Ce de probleme. Eşti genul ăla. Îţi place să-ţi faci probleme.

Vreau să pleci. PLEACĂ!

Dar nu mă duc nicăieri. N-ai unde să fugi, n-ai unde să te ascunzi. Auzi, n-ai de ce să faci pe supărata doar

pentru că ţi-am zis nişte chestii adevărate.

Vreau să fiu singură!

Vrei să-ţi plângi de milă. Te-ai certat cu bărbatu-tău. E o corcitură. L-am văzut când urca la Kilburn, cu servieta lui cu tot. Ce să-ţi spun, tare-ţi mai plângi de milă! Când plângi din cauza asta, e clar că te-ai ajuns. Mă distrezi.

Nu-mi plâng de milă. Nu simt nimic. Vreau doar să fiu singură.

Mda. Ei, nu primeşti întotdeauna fix ce vrei.

Natalie se ridică şi încercă să fugă. Unul din papucii ei uzi se agăţă imediat într-o gaură mică din asfalt şi ea căzu în genunchi.

Unde te duci? Las-o baltă, mă! Las-o baltă! De câte ori să-ţi zic?

Ploua şi mai tare. Văzu cum el îi întinde mâna. Îl ignoră, puse mâna pe genunchiul drept şi se ridică repede. Îşi scutură braţele şi picioarele ca o gimnastă. Se ridică şi începu să meargă cât de repede putea, dar când se uită în urmă, el era în continuare în spatele ei.

Hampstead Heath

Văd că încerci să te uiţi la mine.

Ba nu încerc nimic. Uită-te drept înainte!

Gata? Mult mai durează.

E mai complicat la femei.

Hai, grăbeşte-te. Vine un tip cu un căţel.

Ce?

Ei, nu. Stai liniştită.

Aş vrea să mă laşi în pace.

N-am zis nimic.

Ba zici tu ceva.

Un piiic-nic. Hai să facem un piiic-nic.

Şi ce? Da, veneam aici la picnic. Picnic. N-ai făcut niciodată un picnic? Încerc să-ţi explic cum e o viaţă normală.

Da. Ce-ţi mai place să explici!

Veneam aici cu biserica.

Aşa, vezi.

Ce să văd? Tu nu veneai niciodată aici?

Nu.

Niciodată? Nu veneai niciodată în parcul de la Hampstead Heath? Când eram mici? Nu veneai niciodată aici?

De ce să fi venit?

Ştiu şi eu…? pentru că e gratis, pentru că e frumos. Copaci, aer curat, lacuri, iarbă verde.

Nu-i stilul meu.

Cum adică nu-i stilul tău? E stilul tuturor! E în natură!

Calmează-te. Trage-ţi chiloţii.

La colţ, pe Hornsey Lane

Nu te mai ţine după mine. Tot vorbeşti cu mine. Nu-mi aud gândurile. Trebuie să fiu singură.

Dar nu eu sunt în visul tău, Keisha. Tu eşti în al meu.

Vorbesc serios. Vreau să pleci.

Nu, nu pricepi. Uite: visul meu e visul meu. Înţelegi ce zic? Visul tău e visul tău. Tu nu poţi visa visul meu. Ce mănânci tu nu mă face pe mine să mă cac. Înţelegi ce zic? Ăsta e visul meu – tu n-ai loc în el.

Doamne, vorbeşti de parcă ai fi negrul vrăjit3.

Sunt făcut tot din vrajă.

Du-te acasă!

Nu mă duc nicăieri.

Dacă vrei să-mi faci rău, n-are sens. E prea târziu.

De ce zici aşa ceva? Mergem frumos, ca prietenii. Nu-s un om rău, Keisha. De ce te porţi ca şi când aş fi rău? Doar ţi-aduci aminte de mine. Ştii cine sunt.

Nu ştiu cine eşti. Nu ştiu cine sunt oamenii în general. Nu te mai ţine după mine.

De ce eşti rea cu mine? Ce ţi-am făcut? Nu ţi-am făcut nimic.

Cine era fata aia mai mică, aia cu batic?

Ce? Ce-ţi pasă de ea?

Trăieşti cu ea?

Vezi, asta-i problema ta: vrei să te bagi în visele

tuturor. Eram prietenoşi. Mergeam frumos, ca nişte prieteni. De ce te iei acum de mine?

N-a fost şi ea la Brayton? Îmi părea cunoscută. N-o cheamă Shar?

Atunci n-o ştiam. Nu o cheamă aşa când e cu mine.

Cum o cheamă când e cu tine?

Suntem la tribunal? Fetelor mele le zic în toate felurile.

Ce le faci fetelor tale? Le trimiţi să fure? Le pui să se prostitueze? Le dai telefon altor femei? Le ameninţi?

Hei, hei, stai aşa, mă. Mă încurci cu altcineva. Uite, eu şi fetele mele avem grijă unii de alţii. Atâta tot. Ele au grijă de mine, eu am grijă de ele. Suntem mulţi, dar unul singur. Ca degetele de la o mână.

Te ascunzi de cineva, Nathan? De cine te ascunzi?

Nu mă ascund de nimeni! Cine zice că mă ascund?

Cine e fata aia, Nathan? Ce faci cu fetele tale?

Nu eşti normală la cap. Spui numai prostii.

Răspunde la întrebare! Fii responsabil! Eşti liber!

Nu, mă, aici greşeşti. Nu sunt liber. N-am fost niciodată liber.

Toţi suntem liberi!

Dar eu nu trăiesc ca tine.

Ce?

Eu nu trăiesc ca tine. Nu ştii nimic despre mine. Nu ştii nimic despre fetele mele. Suntem o familie.

Ciudată familie.

Doar din astea există.

Hornsey Lane

Hornsey Lane. Zise Natalie Blake. Aici veneam.

Era adevărat. Deşi s-ar putea spune că fusese adevărat de-abia când văzuse podul. Nathan se uită în jur. Îşi scărpină rana de pe gât.

Nu stă nimeni aici. Pe cine vrei să vezi? E pustiu.

Du-te acasă, Nathan.

Natalie o luă spre pod. Felinarele de la capătul podului erau din fontă şi aveau la bază nişte peşti cu gura

deschisă. Nişte cozi de dragon se încolăceau pe stâlp şi fiecare felinar avea un glob din sticlă portocalie. Străluceau şi erau mari ca nişte mingi de fotbal. Natalie uitase că podul nu era doar ceva folositor. Se străduia să-i ignore frumuseţea, dar nu reuşi întru totul.

Keisha. Vino înapoi, mă. Vorbesc cu tine. Nu fi aşa.

Natalie se urcă pe prima bordură mică, la câţiva centimetri de pământ. Nu-şi amintise decât de o serie de obstacole, dar bariera de doi metri din faţa ei era acoperită cu ghimpi ca o fortificaţie medievală: ghimpi în sus şi ghimpi în jos – o imitaţie de sârmă ghimpată din fier. Probabil că aşa reuşeau să împiedice lumea să se ducă în neant.

Keisha?

Priveliştea era fragmentată în pătrăţele. Biserica St. Paul într-o cutie. Clădirea în formă de castravete în alta. Jumătate dintr-un copac. Jumătate dintr-o maşină. Cupole, turnuri. Pătrate, dreptunghiuri, semiluni, stele. Era imposibil să percepi întreg ansamblul. De aici, de sus, banda de circulaţie pentru autobuze era o tăietură violentă, roşie, ce străbătea oraşul. Doar turnurile locuinţelor sociale aveau sens: despărţite, dar comunicând unele cu altele. De la distanţa aceasta aveau o logică a lor: nişte stâlpi din piatră înălţaţi într-un câmp vechi, aşteptând să se pună ceva peste ei, poate o statuie sau poate o platformă. Un bărbat şi o femeie apărură lângă Natalie şi se opriră lângă balustradă. Ce vedere frumoasă, zise femeia. Avea un accent franţuzesc. Nu părea să fie deloc convinsă de ce zice. După un minut cuplul o luă înapoi la vale.

Keisha?

Natalie Blake se uită în zare şi în jos. Încercă să localizeze casa: undeva la poalele dealului, în vest. Rânduri de coşuri identice din cărămidă roşie, ce se întindeau până în suburbii. Când venise aici, pe pod, nu-şi dorise decât să pună capăt în mod oficial unui lucru evident, însă sentimentul ce o făcuse să vină aici ţinea deja de un moment din trecut. Vântul începu să bată mai tare,

scuturând copacii de sub ea. Avea impresia că era la ţară. Dacă o femeie de la ţară nu s-ar fi putut uita în ochii copiilor ei, ai prietenilor sau ai familiei – dacă s-ar fi făcut de ruşine –, probabil că nu ar fi trebuit decât să se întindă pe câmp şi să îşi ia rămas-bun, unindu-se mai întâi cu iarba de sub ea, apoi cu pământul de sub iarbă. Fiind crescută la oraş, Natalie Blake nu ştia nimic despre obiceiurile de la ţară. Dar niciodată nu se înşela când era vorba de oraş. Aici era neapărată nevoie de o întrerupere – de o ruptură bruscă şi definitivă. Putea să vadă foarte clar acţiunea propriu-zisă, era în faţa ei, ca un obiect ţinut în mână… apoi vântul scutură din nou copacii şi picioarele îi atinseră asfaltul. Acţiunea rămase doar atât: o acţiune, un proiect, posibil oricând – pentru Natalie, pentru oricine. Cu siguranţă că în curând pe podul acesta avea să vină cineva care să profite şi de posibilitate, şi de acţiunea propriu-zisă, cum se întâmplase regulat şi sinistru de când fusese construit. Dar în momentul acesta nu mai era nimeni care să o facă.

Keisha, se face frig. Am nevoie de un pic de căldură. Hai, mă. Keisha, nu face pe supărata. Hai să mai vorbeşti cu mine. Coboară de-acolo.

Ea se aplecă, punând mâinile pe genunchi. Se zguduia de râs. Ridică privirea şi îl văzu pe Nathan încruntându-se la ea.

Auzi, eu mă duc. Trebuie să mă mişc. Mă încurci a dracu'! Vii sau nu? Întrebă Nathan Bogle.

La revedere, Nathan. Zise Natalie Blake.

Văzu că venea un autobuz de noapte şi îşi dori să fi avut bani la ea. Nu ştia ce anume fusese salvat şi nici de către cine.

1. Un londonez din secolul al XIX-lea care a pretins că era nobilul Roger Charles Tichborne atunci când acesta era căutat de familia lui, după ce dispăruse pe un vapor.

2. *„If I ruled the world! / (Imagine that.)/ I'd free all my sons. / Black diamonds and pearls/ If I ruled the world!"*, versuri din „If I Ruled the World (Imagine That) „, melodie *hip hop* din 1996 interpretată de Nas şi Lauryn

Hill.

3. Expresia *Magic Negro* desemnează un personaj afro-american care funcţionează ca un stereotip, apărând în filme sau în cărţi de ficţiune doar pentru a-l ajuta pe protagonist, care este mereu un alb.

apariţie

Femeia era dezbrăcată, bărbatul, îmbrăcat. Femeia nu-şi dăduse seama că bărbatul trebuia să meargă undeva. Sub fereastra lor se auzeau zgomotele făcute de un car alegoric pentru carnaval, care îşi verifica sistemul de sonorizare, undeva spre vest, în Kensal Rise. Pe străzi pe-aici se vorbeşte de crimă.1 După câteva note, muzica se opri şi se auzi cum clincăne o maşină care vindea îngheţată. Hai să mergem după dude. Femeia se ridică şi se uită după scrisoarea pe care o lăsase dimineaţa devreme pe partea de pat a bărbatului. Îi luase o zi şi aproape o noapte întreagă să-şi „pună ordine în gânduri”. Într-un sfârşit, la începutul zilei de luni, linsese lipiciul de pe plicul alb şi pusese plicul pe perna lui. El îl aşezase pe un scaun, fără să-l deschidă. Se uita acum la soţul ei, care se încălţa cu nişte mocasini italieni eleganţi, cu ciucuri, şi îşi punea pe cap o şapcă de baseball, trăgând-o în jos, peste cârlionţi.

— Nu-l deschizi? întrebă Natalie.

— Mă duc în oraş, zise Frank.

Femeia îngenunche ca şi cum îl implora. Nu-i venea să creadă că se trezise în aceeaşi situaţie ca şi ieri, ca şi alaltăieri, una pe care somnul nu putea să o şteargă. Că o să fie în aceeaşi situaţie şi mâine. Că asta era de-acum viaţa ei. Doi duşmani tăcuţi care îşi duceau copiii la întâlnirile stabilite.

— O să stau vreo câteva ore, zise bărbatul. Când mă întorc, o să iau copiii până la şapte. Să nu fii pe-aici la ora aia.

Femeia luă plicul şi i-l întinse bărbatului:

— Frank, ia-l cu tine.

Bărbatul luă un volum subţire de pe un raft – ea nu reuşi să-l identifice – şi îl puse în buzunarul de la spate.

— Confesiunile nu te ajută decât pe tine, zise el.

Plecă. Îl auzi cum coboară pe scări şi se opreşte un pic la etajul al doilea. După câteva minute uşa de la intrare se trânti.

Avea de ales între zăcere şi mişcare. Se îmbrăcă repede, teatral, în albastru-aprins cu alb, şi coborî repede un etaj. Copiii erau pe hol. Naomi stătea în picioare pe o cutie răsturnată cu fundul în sus. Spike era întins pe burtă pe podea. Amândoi erau argintii. Feţele argintii, hainele date cu spray argintiu, pălării din folie metalică. Natalie nu-şi dădea seama dacă era vorba de rezultatul unei întâmplări dramatice, de un fel de joacă sau de ceva complet diferit.

— Unde e Maria? întrebă ea, dar apoi îşi răspunse singură: Azi e sărbătoare. Ce-i cu costumul ăsta?

— Carnavalul!

— Iar? Cine a zis că mergem şi azi?

— Sunt un robot. E un concurs de costume în Meanwhile Gardens. Maria le-a făcut. Noi am adăugat folia metalică.

— Sunteţi amândoi roboţi.

— Nu! Spike e un căţel robot. Eu sunt robotul principal. Începe la două. Costă cinci lire să te înscrii.

Dacă ar fi continuat să primească de la copii asemenea descrieri clare şi utile ale tuturor fenomenelor, poate că ar fi reuşit să supravieţuiască în următoarele ore. În următorii ani.

— Cât e ceasul acum?

Copiii lui Natalie aşteptară cât ea se uită la telefon.

— Nu putem să stăm aici. E o zi frumoasă. Trebuie să ieşim.

Fiecare copil avea camera lui – în casă exista

suficient loc ca fiecare să doarmă singur –, dar, ignorând modul de funcţionare al capitalului, copiii insistau să doarmă împreună în camera cea mai mică, în paturi suprapuse, înconjuraţi de un munte de haine. Natalie scormoni prin acest morman, căutând ceva potrivit.

— Nu vreau să mă schimb, zise Naomi.

— Nu vreau! zise Spike.

— Dar sunteţi caraghioşi aşa, le spuse Natalie.

Natalie văzu în ochii fiicei sale propria ei hotărâre, atât de mult lăudată, reflectată la o intensitate dublă. Ajunşi jos, în holul de la intrare, îl puse pe căţelul robot în cărucior şi se contrazise cu robotul pe tema scuterului, pe care acesta voia să-l ia cu ei, iar Natalie se opunea. Pierdu şi această partidă. Închise uşa de la intrare şi privi în sus, la costisitoarea grămadă de cărămizi şi tencuială. Avea să fie împărţită în curând, toate lucrurile dinăuntru urmau să fie puse în cutii şi redistribuite, iar locatarii se vor despărţi şi se vor muta. În cele din urmă aici aveau să treacă pragul alte suflete optimiste, hotărâte să „aibă o viaţă bună”. Şi, într-un fel, nu era greu să te imaginezi aşa în viitor atâta vreme cât te limitai la lucruri abstracte.

După ce merseră două minute, fiica lui Natalie se plictisi de scuter şi ceru să fie dusă în spinare. Natalie legă scuterul de cărucior şi o luă în spate. Naomi întinse capul în aşa fel încât îşi lipi obrazul moale de cel al mamei şi părul ei zburlit intră drept în gura acesteia.

— De ce tot insişti să iei scuterul dacă ştii că nu o să vrei să-l foloseşti?

Copila vorbi şi buzele ei ude atinseră carnea urechii mamei:

— Nu ştiu ce o să vreau decât atunci când vreau.

Mama se uită în coşurile copiilor.

Naomi: pastă de dinţi, minge de cauciuc, set de abţibilduri, o furcă mare, roşie, o carte.

Spike: minge de cauciuc, minge de cauciuc, raţă din plastic cu luminiţe, bureţi de sârmă, o sabie din plastic.

Cinci lire fiecare, cinci obiecte. La PoundLand. Natalie îşi aminti că pe vremuri făcea acelaşi lucru cu Marcia la Woolworths, dar atunci avea doar o liră şi banii erau mai valoroşi şi totul trebuia să fie „de folos”.

— Aş vrea să ştiu cum v-aţi hotărât ce să luaţi.

— Eu l-am ajutat pe Spike să aleagă. Dar el a ales aia.

— Nu vrei bureţi de sârmă, puiule.

— BA VREAU.

Natalie ridică furca.

— E pentru Halloween.

— Nom, e luna august.

— BA VREAU!

— Serios, zise Naomi cu o privire foarte serioasă. E un chilipir.

La tejghea vindeau *Killburn Times* cu douăzeci şi cinci de penny.

OMORUL DE PE ALBERT ROAD.
FAMILIA CAUTĂ MARTORI

Un domn cu codiţe împletite stătea pe o canapea ponosită şi ţinea o poză cu fiul lui adult. Lângă tată stătea o tânără frumoasă, care îl ţinea de mâna stângă. Pe chipurile lor se citea o nefericire atât de profundă, încât Natalie nu putu să se uite prea mult la ei. Întoarse ziarul de deasupra şi îl împături.

— Şi ăsta, zise ea.

Aveau timp de pierdut. Natalie nu avea habar ce urma să li se întâmple după ce vor termina să-şi piardă timpul. Merseră la magazinul de animale. Natalie îl eliberă pe căţelul robot. Se uită cum robotul şi căţelul robot goneau spre libertate pe rampa de la intrare. Despături ziarul şi încercă să meargă şi să citească şi să împingă

căruciorul şi să se uite după cei doi copii frumoşi care se plimbau prin magazinul ca o grotă, vorbeau cu şopârlele şi se contraziceau pe tema diferenţei dintre un hamster şi un gerbil. Simţi nevoia să-l sune pe Frank – el era mai dotat pentru realitate decât ea, mai ales când era vorba de cronologie –, dar dacă îl suna pe Frank, trebuia să-i explice lucruri pentru care nu avea nicio explicaţie. Acum două nopţi. La şase seara. Albert Road. Privirea îi revenea mereu la aceeaşi bucată de text şi încerca să mai stoarcă vreun înţeles din el. Nu reuşea să-şi dea seama dacă se băga în viaţa cuiva – după cum îi zicea deseori Frank că are tendinţa să facă – sau dacă într-adevăr ştia ceva legat de cele întâmplate la ora aceea pe acea stradă. Încercă să scoată cuvântul „Felix” din poza inclusă în altă poză. Gropiţele şi expresia veselă, de flăcău sigur pe el. Bluza cu glugă, galben cu negru, proaspăt călcată. Era simplu. Era din cartier şi îl recunoştea, fără să fie în stare să zică altceva mai clar despre el. Poate doar că arăta exact ca un Felix.

Ridică ochii din ziar. Strigă. Nimic. Trecu pe la peşti, şopârle, căţei, pisici. Nicăieri. Încercă să se liniştească, să-şi spună că nu era genul isteric. Merse un pic mai repede pe acelaşi traseu pe care tocmai îl făcuse, chemându-i pe un ton absolut rezonabil. Nimic nicăieri. Lăsă căruciorul la o parte şi se duse repede la tejghea. Le puse celor doi oameni o întrebare foarte simplă, la care ei răspunseră fără să simtă că era ceva urgent, atitudine care o înfurie foarte tare. Se întoarse la peşti şi la şopârle, urlând. Înţelegea că de fapt copiii nu-i fuseseră răpiţi şi nici ucişi şi că, probabil, erau la cincisprezece metri mai încolo, dar faptul că trecea în revistă această serie logică de afirmaţii nu reuşea să pună capăt prăbuşirii totale ce avea loc înăuntrul ei. Ajunsese să se uite în hăul care îi separă pe cei care au simţit o durere de neîndurat de restul lumii. Dintr-odată începu să transpire abundent. Un bărbat care purta un şorţ veni la ea şi-i spuse să se liniştească. Trecu pe lângă el şi fugi în stradă. Şi în hăul acesta aproape că-i părăsise pe Frank, pe copii, pe mama ei, pe Leah. Pe toţi

cei care o iubiseră vreodată.

Făcu un pas la stânga şi se opri: un instinct al direcţiei pe care, dintr-un motiv sau altul, îl respinse. Se întoarse şi fugi în depozitul de alături, apoi coborî pe o altă rampă în altă grotă, plină cu manechine fără chip, purtând *hijab*, şi multă mătase neagră, împăturită şi pusă în multe grămezi pătrate pe rafturile lungi. Alergă dezordonat pe lângă standurile cu stofă, baticuri şi rochii brodate, apoi înapoi în stradă şi înapoi pe rampă, până la magazinul cu animale, unde îi zări dintr-odată stând pe jos în spate de tot, în faţa cuştilor cu iepuri.

Căzu în genunchi şi îi strânse în braţe. Îi pupă mult, iar ei acceptară fără să comenteze.

— Poţi să mănânci iepure? întrebă Naomi.

— Ce?

— Ai mâncat vreodată iepure?

— Nu… adică… lumea mănâncă iepure. Eu nu. Stai… e telefonul meu. Să nu mai dispăreţi aşa. M-aţi speriat rău.

— De ce nu mănânci iepuri?

— Nu ştiu, iubita, n-am vrut niciodată. Stai să răspund. Alo?

— Mănânci porci şi pui şi miei. Şi peşti.

— Aşa e, chiar n-are sens. Alo? Cine e?

Michel. Îşi dădu seama imediat că era foarte supărat. Se ridică, se îndepărtă cu câţiva paşi de copii şi ridică un deget, sugerându-le să rămână unde erau.

— Stă la soare, zise Michel. Nu vrea să zică nimic. Nu mai ştiu ce să fac. De ce mă urăşte?

Natalie încercă să-l liniştească. Adoptă rolul lui Frank: să reconstituim evenimentele. Dar n-avea sens. Ceva despre farmacie. Şi poze.

— Nu pricep, zise Natalie Blake, începând să-şi piardă răbdarea.

— Şi atunci am întrebat-o: care e problema? Care e problema de fapt? A zis: „Uită-te în cutia din sertar”. Şi m-am uitat.

— Şi ce era acolo? întrebă Natalie, simţind că el întinde pelteaua, pentru ca povestea să fie mai dramatică.

Era nerăbdătoare să se întoarcă la copii.

— Pastile anticoncepţionale. De un an tot încercăm! Nu ştiu dacă le-a luat tot timpul. E numele tău pe flacoane. Tu i le-ai dat, Natalie? De ce mi-ai face tu aşa ceva? Ce dracu', mă!

Copiii lui Natalie veniră lângă ea, o apucară de picioare şi începură să tragă de ea, timp în care Natalie se apăra împotriva acuzaţiei de colaborare. În mod normal s-ar fi concentrat pe apărare – aşa fusese educată –, dar în timp ce vorbea, mintea ei călătorea spre ceva ce părea să fie un teren deschis, unde aproape că era în stare să-şi imagineze ceva asemănător cu durerea prietenei ei şi, imaginându-şi-o, să recreeze o versiune a acesteia în ea însăşi.

— Zău că-mi pare foarte rău.

— De ce mă minte? Nu mai e ea. Mi-a zis că a început să se roage. Nu mai e ea. De când a murit Olive, nu mai e ea însăşi.

— Ba da, e. E tot Leah.

— De ce mă urăşte?

— Mama, hai, mama! Acum! Hai!

— Leah te iubeşte. Mereu te-a iubit. Doar că nu vrea să aibă copii.

Totul era clar. Luminos, orbitor, imposibil de contemplat mai mult de un moment, şi transformat repede în altceva. Cu toate acestea, o simţise preţ de un moment.

— Vino, te rog!

Cei trei stăteau în staţia de autobuz din faţă de la PoundLand, aşteptând să vină 98-ul. O doamnă care avea în jur de şaptezeci de ani, cu o şuviţă albă, frumoasă, în părul ei negru, le spuse cum fugise în timpul revoluţiei, cu un terier Yorkshire în bagajul de mână, într-un avion pilotat chiar de şah. Nu terierul acesta, a mai avut doi de atunci. Dar, într-un fel, nu am devenit o bună musulmană decât când am ajuns la Kilburn. Aici am devenit cu adevărat foarte credincioasă. Credeam că e *haram*[2] să ai

căţei, zise Natalie. Nu şi căţelul meu. Mindy-Lou e un dar de la Dumnezeu. Las-o să-i lingă pe copii. E o binecuvântare ascunsă.

Veni şi autobuzul. Fruntea lui Natalie vibra, lipită de geam. Cock Tavern. McDonald's. Vechiul Woolworths. Agenţia de pariuri. State Empire. Willesden Lane. Cimitirul. Cine a zis că toate astea erau coordonate fixe, cărora trebuia să le fie fidelă pentru totdeauna? Cum putea să le înşele? Libertatea era absolută şi peste tot, îşi schimba mereu locul. Numai dacă aveai un anumit tip de mentalitate suburbană, puteai spera s-o găseşti doar în locurile vechi, cunoscute. Nu puteai nici să-i sileşti pe alţii să-şi dea jos hainele şi să ţi le dea ţie cadou. Totul era clar! Şi când mi-am dat seama că Mindy-Lou chiar putea să vorbească direct în mintea mea, ei, atunci chiar a fost un moment ca într-o poveste sau într-un film şi am ştiut că o să fiu mereu ocrotită şi iubită de toţi cei pe care i-am întâlnit, întotdeauna, până la final. OK, zise Natalie. O ridică pe Naomi şi împinse căruciorul spre uşă. Ne bucurăm de cunoştinţă. Noi coborâm aici.

La uşă Michel o luă pe Natalie de mână şi o conduse pe hol, prin bucătărie şi peste gazon, ca şi când ar fi fost într-o expediţie şi nu s-ar fi putut descurca fără el.

— Poate că ar trebui să iau alt căţel. Nu ştiu ce vrea.

Era distrus. Un bărbat aşa de drăguţ. Natalie ţinu mâna streaşină la ochi, ca să evite soarele de august. O zări pe Leah întinsă în hamacul din grădină, complet expusă în soare. Stătea acolo de câteva ore şi refuza să vorbească. Natalie fusese adusă pentru o consultaţie de urgenţă. Încercă să se apropie de ea încet, împreună cu copiii, dar aceştia trăgeau de ea, le era prea cald, plângeau şi o încetineau. Michel se oferi să-i ducă la bucătărie. Ei se agăţară de mama lor.

— Poate umpli astea, zise Natalie şi îi dădu lui Michel două sticle din plastic. Duceţi-vă. Duceţi-vă cu Michel, copii.

Se aşează pe banca de vizavi de hamac şi rosti numele prietenei ei bune. Nimic. O întrebă pe Leah ce se întâmplase. Nimic. Îşi scoase sandalele şi rămase cu picioarele goale în iarbă. Cu ultimele urme de luciditate, îi prezentă prietenei ei o selecţie de aforisme, axiome şi proverbe despre care credea că aveau o doză de adevăr, dat fiind faptul că circulau atât de mult, aşa cum ai încredere în faptul că banii de hârtie au o anumită valoare. Cea mai bună atitudine e să spui adevărul. Dragostea iartă totul. Fiecare cu ale lui.

Ea vorbea şi Leah nu o oprea, dar Natalie pierdea timpul. Încălca acea lege feminină care spune că o femeie nu poate să-şi arate slăbiciunile în faţa altei femei fără să i se ofere drept răsplată un sacrificiu de valoare egală. Până când Natalie nu plătea cu o nouă poveste, de preferinţă una intimă, ba chiar secretă, nu avea să i se spună nimic, iar prietena ei bună, Leah Hanwell, nu o să asculte niciun sfat de-al ei.

— Leah! ţipă Natalie Blake. Leah! Cu tine vorbesc, Leah!

Îl auzi pe Spike cum plânge. Fugea spre ea, cu vopseaua argintie curgându-i pe faţă, ajunse repede la Natalie, iar ea îl luă în braţe şi încercă să-l asculte şi să înţeleagă nedreptatea care credea el că i se făcuse. Leah întoarse foarte încet capul spre Natalie. Spike era întins complet în poala mamei. Nasul lui Leah era ars şi se cojea.

— Uită-te la tine, zise Leah. Mama şi copilul. Uită-te la tine. La dracu', arăţi ca şi când ai fi Fecioara Maria!

Un copil. Copii. Nu bebeluşi, nu ceva ce trebuia doar să fie coordonat. Frumoşi, de necunoscut, şi nu braţele, picioarele sau orice altă prelungire a ei. Natalie îl lipi pe Spike aşa de tare de ea, încât băiatul începu să se plângă. Cunoaşterea era un fel de cadou sublim, pe care Leah i-l dăruise acum fără să-şi dea seama. Voia să-i ofere drept răsplată prietenei ei ceva de aceeaşi valoare. Şi dacă sinceritatea ar fi fost un lucru propriu-zis, pe care l-ai fi

putut obţine şi menţine, dacă ar fi fost un obiect, poate că Natalie Blake ar fi văzut că în acest moment darul perfect era o poveste sinceră despre propriile ei probleme şi ambiguităţi, una spusă clar, fără ascunzişuri, înfloriturişi cosmetizări. Dar instinctul lui Natalie Blake de a se apăra, de a se proteja, era pur şi simplu prea puternic.

— N-o să-mi cer scuze pentru alegerile pe care le-am făcut, zise ea.

— Doamne, Nat, cine-ţi cere aşa ceva? Hai s-o lăsăm baltă. Nu vreau să mă cert cu tine.

— Nu ne certăm. Încerc să înţeleg ce se întâmplă de fapt cu tine. Nu cred că stai aici şi flirtezi cu cancerul de piele pentru că nu vrei copii.

Leah se răsuci în hamac, întorcându-se cu spatele la Natalie.

— Nu înţeleg de ce am viaţa asta, zise ea încet.

— Ce?

— Tu, eu, noi toţi. De ce fata aia şi nu noi. De ce tipul ăla, săracul de el – cel de pe Albert Road. Nu are niciun sens.

Natalie se încruntă şi îşi încrucişă braţele. Se aşteptase la o întrebare mai grea.

— Pentru că noi am muncit mai mult, zise ea, sprijinindu-şi capul de bancă şi uitându-se la cerul larg deschis. Am fost mai deştepte şi am ştiut că nu vrem să ajungem să cerşim pe la uşi. Voiam să ieşim de-acolo. Cei ca Bogle… ei nu şi-au dorit-o suficient. Îmi pare rău dacă ţi se pare că e un răspuns urât, Lee, dar ăsta e adevărul. Asta afli la tribunal: în general lumea primeşte ce merită. Ştii, când ai copii, ai avantajul că nu ai atât de mult timp să stai în hamac şi să te deprimi cu întrebări din astea abstracte. Din punctul meu de vedere, te descurci bine. Ai un soţ pe care-l iubeşti şi care te iubeşte – şi care n-o să înceteze să te iubească dacă îi spui ce simţi cu adevărat. Ai o slujbă, prieteni, familie, undeva unde… zise Natalie şi îşi continuă lista optimistă, deşi ea devenise deja mecanică, autoreferenţială, şi de fapt ea se gândea doar la Frank şi la cât de mult voia să-i vorbească.

— Hai să vorbim despre altceva, zise Leah Hanwell.

Michel se apropie împreună cu Naomi, o tavă cu băuturi, două sticle pentru copii şi o sticlă de vin alb cu pahare.

— Vorbeşte? întrebă el.

— Vorbeşte, zise Leah.

Michel turnă vin pentru adulţi.

— Te rog, zise Leah, luând un pahar. Nu vreau să facem asta de faţă cu copiii. Hai să vorbim despre altceva.

— Cred că ştiu ce s-a întâmplat pe Albert Road, zise Natalie Blake.

Mai întâi trimiseră un e-mail. Pe un *site* al poliţiei pentru informaţii sub anonimat. Dar era prea puţin, nu era suficient de satisfăcător, şi, după ce îl trimiseră, se uitară dezamăgiţi la ecran. Hotărâră să sune la poliţia din Kilburn.

— În orice caz, zise Leah Hanwell, care părea să îşi fi recăpătat energia, Nathan Bogle este suspect. Din ce ai zis tu. Şi din ce ştim deja. Despre firea lui. În orice caz, e suspect.

Desigur că era suspect.

— Ai dreptate, zise Natalie Blake, aşa e corect să facem.

Şi după câteva minute, în timp ce treceau iar în revistă bucăţi din poveste, Leah îi spuse acelaşi lucru lui Natalie. Se uitară prin uşa de sticlă la copiii care se învârteau prin grădină. Leah găsi numărul pe net. Natalie îl formă. De vorbit vorbi Keisha. Dacă nu ţinea cont de faptul că scosese telefonul din buzunar, întreaga tărăşenie îi aducea aminte mai degrabă de vremurile de demult, când ele două îi sunau pe băieţii de care le plăcea, de obicei într-o stare cam isterică, cu ambele capete apropiate de receptor.

— Trebuie să vă spun ceva, zise Keisha Blake, deghizându-şi vocea în vocea ei.

Mulţumiri

Pentru că au făcut timpul: lui Sharon Singh, Mariya Shopova, Seeta Oosman, Freedom© şi Self Control©.

Pentru că a făcut-o pe autoare: lui Yvonne Bailey-Smith.

Pentru că au citit cartea: lui Simon Prosser, Georgia Garrett, Ann Godoff, Sarah Manguso, Gemma Seiff, Hilton Als, Tamara Barnett-Herrin, Devorah Baum, Sarah Kellas, Darryl Pinckney, Sarah Woolley, Daniel Kehlmann, Anelise Chen şi Josh Appignanesi.

Pentru că au fost din cartier: lui Jim Ford şi Len Snow.

Pentru că ştiu totul despre drept: lui Alison Macdonald şi Matthew Ryder.

Pentru inspiraţie: lui Colin Jones cu a sa *The Black House*, un model pentru „Garvey House”.

Pentru că este o prietenă ideală: lui Sarah Kellas.

Pentru toate cele de mai sus şi pentru mult mai multe, pentru tot: lui Nick Laird. Mulţumesc.

Drepturi de autor

Editura le mulţumeşte celor care i-au permis să reproducă următoarele fragmente:

„Welcome To Jamrock”, versuri şi muzică de Ini Kamoze, Damian Marley & Stephen Marley © 2005 Ixat Music Incorporated/ Universal Songs Of Polygram Incorporated/ Biddah Muzik Inc. / Universal Music Publishing Limited/ EMI Music Publishing Limited/ Universal Music Publishing MGB Limited. Toate drepturile rezervate. Copyright internaţional. Folosit cu permisiunea Music Sales Limited.

„You really got me”, versuri şi muzică de Ray Davies © 1964 Edward Kassner music co. Ltd for the world. Folosit cu permisiune. Toate drepturile rezervate.

„Village Green Preservation Society”, versuri şi muzică de Ray Davies © Davray Music Ltd & Carlin Music Corp., London NW 1 8 BD, Toate drepturile rezervate.

„Willesden Green”, versuri şi muzică de Raymond

Douglas Davies © 1971. Reprodus cu permisiunea EMI Music Publishing Ltd, London W8 5 SW.

„If I Ruled the World (Imagine That) „de Nas, Allan Felder, David Reeves, Kurt Walker, Jean Olivier, Jean O'Bryant, Samuel Barnes, Norman Harris © Universal Music Publishing Limited/ Warner Chappell/ Chrysalis One Pub/ International Music Network. Folosit cu permisiunea Music Sales Limited.

S-au depus eforturi pentru a găsi deţinătorii drepturilor de autor şi pentru a obţine permisiunea de a folosi materialele aflate sub *copyright*. Editura îşi cere scuze pentru orice greşeli sau omisiuni şi apreciază orice sugestii şi corecţii care ar putea fi incluse în următoarele ediţii ale acestei cărţi.

1. *„Out in the street they call it murda"*, vers din „Welcome to Jamrock", o melodie *reggae* a lui Damien Marley din 2005.

2. Un păcat conform religiei musulmane (în arabă în orig.).

Table of Contents apariţie musafir gazdă intersecţie apariţie

Table of Contents apariţie musafir gazdă intersecţie apariţie